

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 2 Ιουνίου 2024 • Έτος 16^ο • Αρ. φύλλου 823

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,90

DEBATE ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Νίκος Τορναρίτης

Δεν κρύβομαι πίσω από την πινακίδα του «ανεξάρτητου»

Χαράλαμπος Προύντζος

Στοιχείο για τη μεταρρύθμιση η Λευκωσία

Σελ. 7

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ

Νομικό φρένο στη Λευκωσία για τη Συρία

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου της Ε.Ε., σε υπόθεση της Μολδαβίας, μπλοκάρουν επιδιώξεις της Λευκωσίας για χαρακτηρισμό περιοχών της Συρίας ως ασφαλών. Σελ. 10

ΕΥΡΩΠΗ

Η διεσπαρμένη Ακροδεξιά

Τα κριτήρια με τα οποία θα ψηφίσουν οι Ευρωπαίοι είναι κυρίως εθνοκεντρικά, με βασικό σημείο την ανησυχία για το κόστος ζωής και τη γεωπολιτική αστάθεια. Σελ. 17

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Παιχνίδια εξουσίας

Με το κλείσιμο της κάλπης των ευρωεκλογών ξεκινάει επισήμως η «μάχη» για τα πρόσωπα που θα ηγηθούν των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Θα παραμείνει η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν; Σελ. 20

Οι υποστηρικτές του Ντόναλντ Τραμπ διαδηλώνουν υπέρ του, μετά από τη συνέντευξη Τύπου που παρέθεσε στον Πύργο Τραμπ, στη Νέα Υόρκη. Η επιτροπή των ενόρκων έκρινε ένοχο τον τέως πρόεδρο και για τις 34 κατηγορίες στην ποινική δίκη του στο Ανώτατο Δικαστήριο της Πολιτείας της Νέας Υόρκης.

ΝΤΟΝΑΛΤ ΤΡΑΜΠ

Καταδικασμένος αλλά όχι αποδυναμωμένος

Τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στο εκλογικό τοπίο των προεδρικών εκλογών η ιστορική καταδίκη του Ντόναλντ Τραμπ προσπαθούν να μετρήσουν τώρα οι αναλυτές. Ο τέως πρό-

εδρος επιχειρεί να εκμεταλλευθεί την εις βάρος του απόφαση, για να εμφανιστεί ως θύμα πολιτικής δίωξης. Πόσο πιθανό είναι να το πετύχει; Σελ. 22-23

ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ ΣΤΗΝ «Κ»

Και να μου προταθεί η Κομισιόν, θα αρνηθώ

Αποκαλυπτικός για τα πολιτικά, αλλά και προσωπικά του σχέδια είναι ο πρωθυπουργός της Ελλάδας, που μίλησε στην «Κ» για όλα: Για τον κίνδυνο καλάρωσης, που πάντα ελλοχεύει στη δεύτερη τετραετία. Για

το ενδεχόμενο να του προταθεί η προεδρία της Κομισιόν. Για το γούρι του και τη σχέση του με το TikTok. Ποια θεωρεί ως την καλύτερη στιγμή του στα πέντε χρόνια της πρωθυπουργίας του. Σελ. 18-19

ΕΚΛΟΓΕΣ 2024

Το πολιτικό influencing των εκλογών

Το διακύβευμα της 9ης Ιουνίου για αρχηγούς και κόμματα

Ποιος φοβάται την 9η Ιουνίου και πώς απειλούνται τα κόμματα από το αποτέλεσμα της κάλπης; Αννίτα Δημητρίου και Στέφανος Στεφάνου δίνουν μια μεγάλη μάχη για την πρωτιά, ενώ θρίλερ εκτυλίσσεται για το ποιος θα λάβει την τρίτη θέση. Η άνοδος της Ακροδεξιάς, σε συνδυασμό με την τάση της αντιπολιτικής, είναι οι δύο νέοι γρίφοι της εξίσωσης. Οι πτυχιμένοι θα δια-

χειριστούν την αμφισβήτηση. Μαζί τους ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο διλημάτων για τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Ποια θα είναι η συνοχή της κυβέρνησης, αν ο Ενδιάμεσος καταρρεύσει και ποιος ο ρόλος του ΔΗΣΥ; Σελ. 4-5

✓ **Η ανατομία** και οι αριθμοί των δημοσκοπήσεων για τις Ευρωεκλογές. **Οικονομική**, σελ. 4

VOLT ΚΥΠΡΟΥ

Η ακτινογραφία και το DNA του νεοσύστατου κόμματος

Σελ. 4

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Για να είσαι χρήσιμος χρειάζεσαι πόστο

Στην πολιτική για να είσαι χρήσιμος πρέπει να έχεις πόστο που να σου επιτρέπει να έχεις ρόλο στα δρώμενα του τόπου και της παράταξης, δηλώνει ο Κωνσταντίνος Πετρίδης. Επομένως, οι εκλογές στέλνουν μηνύματα σε κόμματα και υποψήφιοι, σημειώνοντας πως, αν δεν εκλεγεί, θα παραμείνει ένα απλό μέλος του κόμματος. Σελ. 8

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η αγία ψήφος

Κάθε πρόσωπο που διεκδικεί δημόσιο αξίωμα είναι σημαντικό να έχει κατά νου ότι οφείλει να υπηρετεί το γενικό συμφέρον και όχι τα ειδικά, και σε καμία περίπτωση τις προσωπικές φιλοδοξίες του. Δυστυχώς, από αυτή τη γενική αρχή δεν διέπονται πάντοτε οι υποψήφιοι αξιωματούχοι του κράτους, και γι' αυτό ο ψηφοφόρος θα πρέπει να είναι αρκετά υποψιασμένος, και επιφυλακτικός προς υποψήφιους που εμφανίζονται αντισυστημικοί. Διότι, τον λογαριασμό πάντα τον πληρώνει ο πελάτης, δηλαδή ο ψηφοφόρος, και συνήθως είναι ακριβός.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Παθογένειες στο σύστημα των προσφορών

Η κυβέρνηση προβληματίζεται για το τι δεν πάει καλά με έργα του Δημοσίου αλλά και έργα που έχουν χαρακτηριστεί στρατηγικής

σημασίας. Ενα από τα βασικά προβλήματα εντοπίζεται στη λογική των μονοδιάστατων οικονομικών κριτηρίων. **Οικονομική**, σελ. 6

ΡΑΒΔΟΣ ΚΑΙ ΣΚΗΠΤΡΟ

Η κατά Σινά Ανάβασις

Η συνάντηση Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και Βασιλιά Κωνσταντίνου στο Ορος Σινά, στην Αίγυπτο, τον Σεπτέμβριο του 1966, επικοινωνιακά, σφράγισε την προσωπική τους σχέση. Οι αφηγήσεις των δύο για εκείνο το ταξίδι δείχνουν έναν υποβόσκον ανταγωνισμό... που είχε αθλητικό χαρακτήρα. Σελ. 16

ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι γυναίκες στην κάλπη

Το 1905 για πρώτη φορά ψήφισαν και οι γυναίκες, έστω και κατά λάθος, εξαιτίας παρερμηνείας του νόμου. Οι εκλογές αφορούσαν τις Σχολικές Επιτροπές. Μία εκλογική διαδικασία που τάραξε τα ανδροκρατούμενα θέσμινα. Την επόμενη χρονιά αποκαταστάθηκε η τάξη των πραγμάτων. **Τέχνες**, σελ. 4

CHRONOMASTER SPORT

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

ZENITH

Νέο Σχέδιο Επιβράβευσης

pronoma

Το δικό μας ευχαριστώ

Μάθε για τα προνόμιά σου εδώ

Τράπεζα Κύπρου

Σε κάθε επόμενη κίνηση

125 ΧΡΟΝΙΑ

ΤΑ ΙΟΥΛΙΑΝΑ / Γράφει ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

The dream team

Παλιά, τα περιοδικά του συρμού, στη σελίδα με τα σταυρόλεξα, δημοσίευαν δύο πανομοιότυπες εικόνες κάτω από τον τίτλο: «Βρείτε το λάθος». Αυτό έκανε και η σεροκουτάλα η Κούταλου, παρουσιάζοντας δύο φωτογραφίες στο καρέ από τον τελικό του Conference League. Και οι δύο βαμμένες με τα χρώματα του Ολυμπιακού και με δύο προέδρους Δημοκρατίας στο κάδρο. Το «λάθος» ήταν εμφανές με μια πρώτη ματιά. Στη μία φωτογραφία ο Νίκος Αναστασιάδης πανηγύριζε στη σούπα του προέδρου του Ολυμπιακού Βαγγέλη Μαρινάκη, στην άλλη ο Νίκος Χριστοδουλίδης απολάμβανε τον αγώνα με την κόρη του αγαλιά. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός περί τα επικοινωνιακά για να καταλάβει ποιος κέρδισε και αυτό το ποδοσφαιρικό στοίχημα.

Ο θρίαμβος, τόσο του Παναθηναϊκού όσο και του Ολυμπιακού, προκάλεσε εθνική ανάταση στις κυρίες, αλλά η Ιουλία έσπευσε να τις επαναφέρει στην τάξη. «Εδώ, κοπέλες, μαζευτήκαμε για άλλο σκοπό. Βρισκόμαστε στην εκπονή της προεκλογικής περιόδου οπότε μπορούμε να ανακηρύξουμε τους νικητές». «Τουτέστιν;». «Τουτέστιν, να απονεύσουμε τα μετάλλια στους πιο ιδιοσυγκρασιακούς (sic) υποψηφίους. Αυτούς που κατάφεραν να κερδίσουν – αν μη τι άλλο – την προσοχή μας».

Οι κυρίες αποδέχτηκαν ασμένως την πρόκληση, σκλώνοντας τα gin and tonic τους με την ευχή: «Ας κερδίσει ο καλύτερος». Όλες, πλην μιας. Της αριστερής (με την καλή έννοια) Κουλλίτσα Κυριακού, η οποία κοιτούσε με θλιμμένο βλέμμα το κενό, εμφανώς ανίκανη να συμμεριστεί τη γενική ευφορία. «Πότε θα ξεπεράσει επιτέλους το μετατραυματικό σοκ, καλή μου;» τη ρώτησε τρυφερά η Ευγενία η Καλαμαρού. «Ποτέ» ψιθύρισε η συντηριμένη Κουλλίτσα, καθώς την έζωναν οι παλιές αναμνήσεις.

Οι ιδιοσυγκρασιακοί υποψήφιοι σε αυτή την προεκλογική περίοδο ήταν πολλοί. Τρεις όμως κατάφεραν να ανέβουν στο βάθρο.

Η αιτία του νέου καταθλιπτικού επεισοδίου της Κουλλίτσας είχε προεκλογική χροιά με ολίγον από εγκώριο lifestyle. Ως παλαιά κάτοικος Στροβόλου έλαβε πρόσκληση για τη διοργάνωση επίδειξης μόδας μαγιό (!), στο Πολιτιστικό Κέντρο (!), υπό την αιγίδα του υπουργού Εργασίας (!) και του νυν δημάρχου. «Πού είναι το κακό;» αναρωτήθηκε η ανυποψίαστη Θεοπίστη Θεοδούλου. «Οτιδήποτε αφορά πασαρέλα, ξυπνά στην αγαπητή μας Κουλλίτσα τραυματικές αναμνήσεις. Ποιος μπορεί να ξεχάσει άλλωστε ότι το 1959 έχασε τον τίτλο της Miss Cyprus από τη Λέλια Ρολάνδη; Ένα γεγονός που δίχασε την αστική Λευκωσία και πλήγωσε τη φίλη

μας, η οποία 65 χρόνια μετά επιμένει πως την έφραγαν τα κυκλώματα». «Το γεγονός ότι ο υπουργός Εργασίας θέτει υπό την αιγίδα του fashion show με μαγιό το αφηνούμε ασχολίαστο;» σάρκασε η Καλαμαρού. «Η κυβέρνησή μας δεν ανακατεύεται στα προεκλογικά» είπε το ποιήμα της η Φώφη.

Προτού το καρέ προχωρήσει στην απονομή των μεταλλίων, εξέτασε ως όφειλε και τις πιο πρόσφατες προεκλογικές επιδόσεις. Ξεκινώντας από τη Λίνα Παντελή, υποψήφια δημοτική σύμβουλο Πάφου, με το εύγλωττο σλόγκαν: Δυναμική Παρουσία! Η Εξωστρεφής υποψήφια ανέβασε ανάρτηση με φωτο-

γραφία της και ένα κύπελο, γράφοντας: Το θέλαμε, το πήραμε. Είσαι η αγάπη μας» ενημέρωσε τις κυρίες η Ιουλία.

«Αξιοσημείωτη» είναι επίσης η καμπάνια του υποψηφίου ευρωβουλευτή της ΔΗΠΑ Μάριου Ελευθερίου, με σλόγκαν: “Για σένα, τώρα!” Μια δήλωση που με αναγκάζει να ερωτησω ευθές: Πες μου, Μάριε, τι μπορείς να κάνεις για μένα, τώρα;» είπε η Ιουλία. Και συνέχισε: «Τι να πούμε φυσικά για τον υποψήφιο δημοτικό σύμβουλο Κάτω Πολεμιδιών Ανδρέου Χρυσάνθου Στέλιο; Ο οποίος εκτός από το ακατανόητο Νέα Οριζόντια Δύναμη, συμπληρώνει στο όνομά του (σε

παρένθεση): Το Λουλούδι!». «Ζε-νιάλ» μουρμούρισε η Ρενέ Κυπαρίσι και οι υπόλοιπες κατένευσαν.

Η περίπτωση του ανεξάρτητου υποψηφίου κοινοτάρχη Κλαυδία Γιάγκου Θεοδώρου μάς μαθαίνει ότι στο γήπεδο της επικοινωνίας η έκκληση μπορεί να σκάσει ακόμα και την τελευταία στιγμή. Όπως η ανακοίνωση που διάβασαν οι κυρίες και έμειναν με το στόμα ανοιχτό. Αιτία, η πιο ευφάνταστη προεκλογική προσφορά που έγινε ποτέ: Δωρεάν ιατρική εξέταση στο Ιατρείο Κλαυδίας από καρδιολόγο και πλαστικό χειρουργό! «Όσοι επιθυμείτε να περάσετε για εξέταση καρδιάς και διάγνωση από τον πλα-

στικό χειρουργό και για ό,τι άλλες συμβουλές ή απορίες θέλετε να λύσετε» διάβασε με τρεμάμενη φωνή η Ιουλία Παλαιολόγου Ουίλσον, αδυνατώντας να κρύψει τη συγκίνησή της.

«Αγαπητές φίλες, έπειτα από σκέψη καταλήξαμε στην απονομή των προεκλογικών βραβείων. Τα κόμματα αποκλείστηκαν, αν και ο πειρασμός ήταν μεγάλος μετά την τελευταία γκάφα του ΔΗΚΟ να αποστείλει μήνυμα στα μέλη του για να πάνε σε συγκέντρωση του... αντίπαλου υποψηφίου στην Αρμόκωστο! Αποφασίσαμε όμως να παραμεινουμε στις ατομικές υποψηφιότητες, οπότε με χαρά ανακοινώνω ότι το χάλκινο μετάλλιο κερδίζει ο υποψήφιος κοινοτάρχης Κλαυδία Γιάγκου Θεοδώρου για τη δωρεάν επίσκεψη στον πλαστικό! Η αστική Λευκωσία υποκλίνεται στην Κλαυδία!

Το αργυρό μετάλλιο κέρδισε με το σπαθί του ο υποψήφιος δήμαρχος Αγίας Νάπας Νεόφυτος Μιχαήλ, ο οποίος μπορεί να μην αποκάλυψε το εύρος της προσωπικότητάς του «για λόγους εθνικής ασφαλείας», αλλά καθήλωσε το κοινό με τη θρησκευτική του ευρυμάθεια. Όσο για το χρυσό μετάλλιο, δεν θα μπορούσε να απονεμηθεί παρά στον ένα και μοναδικό υποψήφιο Σιεπτάνη, ο οποίος έγινε talk of the town με τη μακράν καλύτερη προεκλογική ανάρτηση: Μια φωτογραφία του με τα μάτια κλειστά, προτρέποντας τους συνδημότες του να ψηφίσουν... “Με κλειστά μάτια!” Ιδιοφυές!.

Η μικρή γιορτή του διευρυμένου καρέ ολοκληρώθηκε με ένα ακόμα γύρο gin and tonic και την υπόσχεση: «Ραντεβού στις κάλπες της 9ης Ιουνίου. Γιατί πέρα από την πλάκα, είναι βλακώδες να επιτρέπουμε άλλοι ν’ αποφασίζουν για εμάς» είπε η Ιουλία.

stavros.christodoulou@gmail.com

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

90 χρόνια πριν στην «Κ»

2.6.1934

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: Αν και η πιθανότητα μιας γαλλορωσικής στρατιωτικής συμμαχίας κατηγορηματικώς διεψεύσθη υπό των επίσημων κύκλων, ήδη επιβεβαιούται το ενδεχόμενον νέας συνεργασίας εκ της πληροφορίας καθ’ ην ο Λιτβίνωφ έλαβεν επίσημης οδηγίας να καλέση τον αρχηγόν του γαλλικού στρατιωτικού Επιτελείου, στρατηγόν Γκαμελαίν [φωτ.], εις Μόσχαν. Πιστεύεται ότι ο Γκαμελαίν δεν θα μεταβή εις Ρωσσίαν, αλλά θα αποστείλη στρατιωτικήν αντιπροσωπείαν της οποίας θα μετέσχη και ο γενικός επιθεωρητής της οπλοβιομηχανίας. Σοβιετική στρατιωτική αποστολή ευρίσκειται ήδη εις την Γαλλίαν, λέγεται δε ότι ηγόρασε τακς και αεροπλάνα, τα οποία θα χρησιμεύσουν ως πρωτότυπα διά την ρωσικήν βιομηχανίαν, εργαζομένην υπό την επίβλεψιν Γάλλων μηχανικών.

ΣΑΑΡ: Η συμβιβαστική συμφωνία η υποβλήθεισα εις την επιτροπήν του Σάαρ διά το ζήτημα του δημοψηφίσματος διεβιάσθη και υπό των δύο ενδιαφερομένων αντιπροσωπειών εις Βερολίνον και Παρίσιον. Η συμφωνία αποτελείται εκ τεσσάρων κυρίων σημείων. 1) Το δημοψήφισμα θα διενεργηθή την 13ην Ιανουαρίου 1935. 2) Εκτακτα αστυνομικά μέτρα θα ληφθούν εν εκτάκτω ανάγκη και υπό την αίρεσιν της εγκρίσεως της ΚΤΕ. 3) Αι εγγυήσεις αι παρεχόμεναι υπό της Γαλλίας και της Γερμανίας θα αφορούν μόνον τους νομίμους εκλογείς και τας οικογενείας των και ουχί τους μετανάστας τους ευρισκόμενους ήδη εις το Σάαρ. 4) Το ειδικόν διεθνές δικαστήριον δημοψηφίσματος θα συνεχίση την λειτουργίαν του και τρεις μήνας μετά την διενέργειαν του δημοψηφίσματος.

ΕΞΑΠΛΟΥΤΑΙ: Η φυματίωσις, μία εκ των φοβερωτέρων νόσων από όσας μαστίζουν την φυλήν μας, έλαβεν εσχάτως τοιαύτην έκτασιν, ώστε το πέμπτον του ολικού των εν Ελλάδι θανάτων να αφείλονται εις αυτήν. Το ζήτημα όθεν της οργανώσεως αγώνος κατά της φυματίωσεως επείγει διότι το φάσμα της υποκαταπούσεως την ζωτικότητα της φυλής νόσου εξαπλούται λιαν επικινδύνως, και δη εις τας λαϊκάς τάξεις.

ΕΞΑΠΛΟΥΤΑΙ: Η φυματίωσις, μία εκ των φοβερωτέρων νόσων από όσας μαστίζουν την φυλήν μας, έλαβεν εσχάτως τοιαύτην έκτασιν, ώστε το πέμπτον του ολικού των εν Ελλάδι θανάτων να αφείλονται εις αυτήν. Το ζήτημα όθεν της οργανώσεως αγώνος κατά της φυματίωσεως επείγει διότι το φάσμα της υποκαταπούσεως την ζωτικότητα της φυλής νόσου εξαπλούται λιαν επικινδύνως, και δη εις τας λαϊκάς τάξεις.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Σύμβουλος Εκδόσεως: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΛΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρτιπόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβηπού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ & Σ Ε Β Ε Ρ Η / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Το Κατάρ, ο Ξανθόπουλος και η ανοικτή παλάμη

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης, το σύγχρονο παιδί του λαού, με θλιμμένο ύφος τεσσάρων Ξανθόπουλων, δήλωσε στις κάμερες πως «με δικά του προσωπικά έξοδα έκοψε εισιτήριο» (οπότε δεν πήγε με το ιδιωτικό μας τζετ) και με δικά του προσωπικά έξοδα πλήρως ξενοδοχείο στην Αθήνα για να παρακολουθήσει τον τελικό του Conference Cup. Υποθέτουμε πως με δικά του προσωπικά έξοδα στο διάλειμμα πήρε σάντουιτς, χυμό και γλυσταρκά! Είναι – ξεκάθαρο – ότι ο πρόεδρος έχει πολλά έκτακτα έξοδα και έδωσε μια απάντηση ράπισμα σε όσους ειρωνεύονται την πρόωπη σύνταξή του.

Δεν ξέρουμε βέβαια ποιος έκανε την ερώτηση – ο ελεγκτής τώρα είναι απασχολημένος με πιο σοβαρά πράγματα – αλλά σε κάθε περίπτωση η απάντηση και το σπαραξικάρδιο ύφος του Νίκου μας γέμισε τα μάτια μας δάκρυα. Τόση συγκίνηση είχα να νιώσω από τότε που ο Νίκaros μάς δήλωσε πως φεύγει από την πολιτική πτωχότερος. Έχουμε πάρει το δράμα σε άλλα επίπεδα σε αυτό τον τόπο: κάμερες γράφουν, 3, 2, 1, άκσιον!

Ειδική έρευνα και για το θέμα παρακολούθησεν με βάση όσα αναφέρονται στο κεφάλαιο «Η παλάμη του χαφιέ» στο βιβλίο του Δρουσιώτη της ΕΔΕΚ, μέχρι την παλάμη του χαφιέ, πάμε ακάθεκτοι για το παράσημο της ανοικτής παλάμης.

Δώστε στο λαό άρτο και θεάματα.

«Ο τομέας του διαστήματος αποτελεί για εμάς αναδυόμενη προτεραιότητα». Αυτή η δήλωση δεν έγινε ούτε από τον ηγέτη της Κίνας ούτε από τον διευθυντή της ΝΑΣΑ. Έγινε από τον νεαρό μας πρόεδρο και σκόρπισε ρίγη ενθουσιασμού αφού όλος όλος δείχνουν το επόμενο έργο-μαμούθ που θα αναλάβουμε θα είναι η κατάκτηση του διαστήματος, με στρατηγικούς επενδυτές βεβαίως, βεβαίως.

Από άκρατο ενθουσιασμό – ή άκρα-

τη απελπισία – είπαμε στο Κατάρ να μας θεωρεί τον πρεσβευτή του στην Ευρώπη. Στο Κατάρ, που στο θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν περνά ούτε τα κριτήρια των τζιχαντιστών. Προφανώς θα πάρουμε και την Εύα Καϊλή για σύμβουλο.

Ο Φαίδωνος καταγγέλλει πως επιτελείο ανθυποψηφίου του προσπαθεί να εξαγοράσει ψήφους με δωροκουπόνια υπεραγοράς, Γουάου. Όσοι λοιπόν δυσκολεύεστε με τον λογαριασμό του σούπερ μάρκετ,

προλαβαίνετε να πάτε στην Πάφο. Κάποτε θα σας έδιναν 40 παρά μια βουρδουλιές, τώρα δίνουν δωροκουπόνια!

Να μην αγχωνόμαστε για τα συνεχόμενα ναυάγια σε έργα υποδομής, διαμνύει η κυβέρνηση. Υπάρχει λένε Plan B. Μακάρι να έχουμε PLAN B, C και D, καθώς και τις αντίστοιχες βιταμίνες. Και ας ελπίσουμε η επόμενη συμφωνία να μη γίνει με παρόμοιο βεβαίως, κουτουρού μεϊοδοτικό τρόπο. Ίσα ίσα, που θα έλεγε και ο εμίρης.

Βέβαια όλοι υπονοούν αλλά δεν το λένε πως τα έργα των εθνικών εργολάβων είναι τα σημαντικά που καθυστερούν. Μάλιστα, για να κλείσει το καρέ δεν μας έφταναν οι δύο εθνικοί μας εργολάβοι, δώσαμε τον δρόμο Πάφου – Πόλης, στον εθνικό εργολάβο της μητέρας πατριδας και ω σύμπτωση! καθυστερεί και αυτό το έργο. Εθνικό εργολαβικό δόγμα.

Σύμφωνα με έρευνα, ένας στους δύο νέους Κυπρίους θέλει να εγκαταλείψει τη χώρα! Βρε μπας και γι' αυτό ο Χριστοδουλίδης ταξιδεύει εκτός Κύπρου στην κάθε ευκαιρία; Για να ζει την ψευδαίσθηση πως τα κατάφερε και έφυγε; Πέραν της πλάκας, αυτό που αποτυπώνει η έρευνα είναι θλιβερό και τραγικό.

Ο καθένας ας αναλογιστεί τις ευθύνες που του αναλογούν. Κύπρος είναι για σένα, παμ!

ΕΓΝΟΙΑ ΜΑΣ ΕΣΥ!

Μαζί για την Ευρωπαϊκή Κύπρο του αύριο.

www.depa.cy

Τα κόμματα συχνά επέλεξαν υποψήφιους με ανεπάρκεια πολιτικών θέσεων και ροπή στον λαϊκισμό, κερδίζοντας ψήφους. Τώρα το ίδιο γίνεται χωρίς τους ίδιους, αλλά με ανεξάρτητες προσωπικότητες που κατέρχονται στην πολιτική αρένα.

Ποιος φοβάται την 9η Ιουνίου

Το καλό, το κακό σενάριο για τα παραδοσιακά κόμματα και ο γρίφος της αντιπολιτικής ψήφου

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Οι δημοτικές εκλογές και οι ευρωεκλογές ήταν ανέκαθεν εκλογικές μάχες με μικρό πολιτικό διακύβευμα και κομματικό κίνδυνο. Σήμερα, ο συνδυασμός των δύο αυτών εκλογικών αναμετρήσεων παράλληλα με όσα εκτυλίσσονται στο εσωτερικό των κομμάτων, εντείνουν το πολιτικό ρίσκο της επόμενης μέρας και καθιστούν τις εκλογές ως έναν μετρητή της επιβίωσης κομμάτων και πολιτικών προσώπων που θα κρίνουν τα εξής:

- Αν θα επιβιώσουν τα παραδοσιακά κόμματα, έναντι του influencing.
- Ποιος θα καταλάβει την πρωτιά.
- Τη μάχη των εντυπώσεων σε επίπεδο τοπικό.
- Ποιος θα κλειδώσει τελικά την τρίτη θέση.

- Την άνοδο της Ακροδεξιάς.
- Την ανακατάταξη του Ενδιάμεσου.
- Την επόμενη μέρα του προέδρου της Δημοκρατίας.

Η τάση της αντιπολιτικής

Η εμφάνιση του Φειδία Παναγιώτου και κυρίως η δυναμική που παρουσιάζει στις δημοσκοπήσεις έχει τη δική της σημασία. Αφενός για το τελικό αποτέλεσμα που ενδεχομένως να οδηγήσει σε ανακατατάξεις τα κόμματα, και αφετέρου για να διαπιστωθεί αν εισερχόμαστε στην εποχή της αντιπολιτικής, όπου η ψήφος μετουσιώνεται σε ψήφο οργής και η παραγωγή πολιτικής υποκαθίσταται σταδιακά από influencers που παίζουν στην πολιτική, χωρίς το οποίο πολιτικό υπόβαθρο. Το είδαμε σε άλλες χώρες, όπως η Ιταλία με το

Κίνημα των Πέντε Αστέρων και την εμφάνιση του μπλόγκερ-κινημικού Μπέπε Γκρίλο. Στην περίπτωση της Κύπρου, το έδαφος για μια τέτοια περσόνα καλλιεργήθηκε σταδιακά από το υπάρχον πολιτικό προσωπικό. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης και η πρόεδρος της Βουλής και του ΔΗΣΥ Αννίτα Δημητρίου είχαν κτίσει τη δημοτικότητα τους όχι εξαιτίας των πολιτικών τους θέσεων τις οποίες επιμελώς δεν γνωστοποιούσαν, αλλά γιατί είχαν κτίσει ένα ισχυρό προφίλ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως είναι το Instagram και το TikTok, από προσωπικές τους στιγμές και από την παρουσία τους σε εκδηλώσεις με πολίτες και ψηφοφόρους. Αυτή η μετεξέλιξη της πολιτικής σε δημόσιες σχέσεις αδρανοποίησε την

παραγωγή πολιτικής, με αποτέλεσμα περσόνας των social media που μπορούν να χειρίζονται πολύ καλύτερα το μιντιακό παιχνίδι, να μπαίνουν πλέον στο κάδρο. Όμως αυτό δεν συνδέεται μόνο με την απο-πολιτικοποίηση των υφιστά-

Πώς καλλιεργήθηκε από τα παραδοσιακά κόμματα το φαινόμενο Φειδίας και τα επόμενα βήματα.

μενων πολιτικών πρωταγωνιστών αλλά και με τον λαϊκισμό που υπάρχει οριζοντίως στο πολιτικό σκηνικό και σε παραδοσιακά κόμματα. Είναι η λεγόμενη περίοδος της αντιπο-

λιτικής, ενσαρκώνεται με την αποστροφή των ψηφοφόρων προς τα πολιτικά πρόσωπα και στα παραδοσιακά κόμματα.

Τα κόμματα συχνά επέλεξαν υποψήφιους με ανεπάρκεια πολιτικών θέσεων και ροπή στον λαϊκισμό, κερδίζοντας ψήφους. Τώρα το ίδιο γίνεται χωρίς τους ίδιους, αλλά με ανεξάρτητες προσωπικότητες που κατέρχονται στην πολιτική αρένα. Είναι στην ουσία η εκδίκαση των πολιτών προς το σύστημα για σκάνδαλα, ανεπάρκεια και λαϊκισμό. Το ερώτημα βεβαίως είναι αν εκδικούμενοι το σύστημα εκδικούνται παράλληλα και τον ίδιο τους τον εαυτό.

Η κάλπικη και εκλογική ποσοστό του Φειδία θα δείξει αν ανοίγει η πόρτα για νέα πράγματα, ή αν ο Φειδίας και η δημοτικότητα του

αποτελούν απλώς ένα δημοσκοπικό φαινόμενο, όπου ψηφοφόροι που υποστηρίζουν στις έρευνες πως θα τον στηρίξουν, τελικώς θα προτιμήσουν την αποχή. Στην πρώτη περίπτωση φαίνεται να επηρεάζονται από την παρουσία του Φειδία Παναγιώτου κόμματα όπως το ΕΛΑΜ, όχι μόνο γιατί από κάποιους θεωρείται ψήφος αντίδρασης, αλλά και γιατί ο κ. Παναγιώτου έχει μιλήσει θετικά για τον Χρίστο Χρίστου, όταν τον φιλοξένησε σε εκπομπή του, μειώνοντας πολύ τα ιδεολογικά όρια μεταξύ τους. Αν βεβαίως επαληθευθούν δημοσκοπήσεις όπως αυτή της ΡΑΙ, που δημοσιοποιήθηκε στον ΑΛΦΑ την περασμένη Τρίτη, τότε το Δημοκρατικό Κόμμα απειλείται σοβαρά από την παρουσία του κ. Παναγιώτου.

Αννίτα και Στέφανος στη μάχη για την πρωτιά

Η μάχη για την πρωτιά στις επικείμενες εκλογές έχει ήδη ξεκινήσει και αυτό επιβεβαιώνεται πρώτα από τις δημοσκοπήσεις και στη συνέχεια από τους ιδιαίτερα ψηφίους τόνους που καταγράφονται τις τελευταίες μέρες μεταξύ ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ. Το ΑΚΕΛ στρατηγικά θέλνει να αποφυγεί την υψηλή αντιπαράθεση, αφενός γιατί θεωρεί πως η αρνητική ατζέντα δεν το βοηθά στην προσέλευση ψηφοφόρων. Αφετέρου, γιατί αντιλαμβάνεται πως για να κερδίσει την πρωτιά δεν πρέπει να εξαγριώσει και κατ'επέκταση να συσπειρώσει εναντίον του την ομολογουμένως πλειοψηφική δεξιά ψήφο. Το ίδιο δεν ισχύει για τον ΔΗΣΥ που διαχρονικά –και του βγαίνει– θεωρεί πως η ιδεολογική αντιπαράθεση και η παρουσία του ΑΚΕΛ είναι κινδύνου μπορεί να βοηθήσει στη συσπείρωσή του. Το έχει επιχειρήσει πολύ συντονισμένα η Πινδάρου, το επιχειρεί παράλληλα και ο υποψήφιος στη Λευκωσία Νίκος Τορνάρης, παρουσιάζοντας τον Χαράλαμπο Προύντζο ως ΑΚΕΛική υποψηφιότητα. Είναι μία συνταγή που βοήθησε τον ΔΗΣΥ να αντεπεξέλθει κατά τη δεκαετία του Νίκου Αναστασιάδη και να διατηρήσει την πρωτιά. Πλέον όμως το ζήτημα είναι και η διαρροή προς την Ακροδεξιά. Γι' αυτό τον λόγο το αφήγημα μετεξελίχθηκε στη θε-

ωρία των δύο άκρων, όπου ΑΚΕΛ και ΕΛΑΜ είναι το ίδιο επικίνδυνα και σε πολλά σημεία ταυτόσημα.

Ποσοστά και σενάρια

Τόσο για το ΑΚΕΛ όσο και για τον ΔΗΣΥ όλα τα σενάρια είναι υπαρκτά βάσει και των δημοσκοπήσεων που έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Και για μία καθαρή νίκη, αλλά και για μία ξεκάθαρη ήττα. Για την Αννίτα υπάρχουν διαφορετικά σενάρια. Αν διατηρήσει την πρωτιά και ένα ποσοστό της τάξεως του 27%, τότε η ίδια καθιερώνεται στο πολιτικό σκηνικό, σβήνει τις σκιές αμφισβήτησης και βλέπει με αυτοπεποίθηση το 2028. Ένα ποσοστό μεταξύ 25-27% είναι πάλι διαχειρίσιμο, καθώς θα χρησιμοποιήσει το χαρτί της κρίσης που προηγήθηκε για να δικαιολογήσει το αποτέλεσμα. Τα βήματα της βεβαίως θα είναι κρίσιμα μέχρι και τις βουλευτικές του 2026 όπου αν υπάρξει ένα κακό αποτέλεσμα τότε δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο αμφισβήτησής της. Ένα ποσοστό που θα φτάνει το 22% θεωρείται πανωλεθρία και δεν αποκλείεται να ανοίξει πρόωρα το κεφάλαιο της αμφισβήτησής της από στελέχη της προηγούμενης φρουράς που ήδη ενοχλούνται από τη διαχείριση που κάνει. Μεγάλο στοιχείο για την ίδια σε αυτή τη μάχη είναι να

Ο Στέφανος Στεφάνου δεν επιθυμεί την έντονη αντιπαράθεση για να αποφυγεί τη συσπείρωση της δεξιάς ψήφου. Η Αννίτα Δημητρίου από την άλλη, ξέρε πως μόνο έτσι μπορεί να πετύχει την πρωτιά.

φέρει κόσμο κοντά, καθώς είναι εμφανές πως πλέον δεν υπάρχουν τα στελέχη, ούτε μια δυνατή και έμπιστη ομάδα στο πλευρό της. Δεν είναι τυχαίο ότι επιστρατεύθηκε ο Ιωάννης Κασουλίδης να ανοίξει μέτωπο για τους κινδύνους της Αριστεράς, όχι μόνο λόγω ένδειας στελεχιακού προσωπικού αλλά γιατί θεωρούν πως αυτό θα συσπειρώσει.

Το στοιχείο των αλλαγών

Για τον Στέφανο Στεφάνου, η εκλογική μάχη της 9ης Ιουνίου ελπίζει πως θα είναι το σκαλί για την πρωτιά στις βουλευτικές του 2026 και μετέπειτα στη νίκη του 2028. Μία καθαρή πρωτιά τον καθιερώνει με τον ίδιο τρόπο στο πολιτικό σκηνικό, του δίνει την ευκαιρία να προχωρήσει σε ανοίγματα στις βουλευτικές εκλογές και πολύ πιθανό

Ο κίνδυνος απώλειας της δεύτερης έδρας για το ΑΚΕΛ και ένα ποσοστό κάτω από το 25% αποτελούν τον μεγάλο εφιάλτη των δύο πολιτικών αρχηγών.

σε συνεργασίες στις προεδρικές εκλογές του '28, γιατί όχι, με τον ίδιο υποψήφιο. Η δεύτερη θέση ενισχύει τα μωρμωρητά εντός του κόμματος, καθώς το μομέντομ –με διασπασμένο τον ΔΗΣΥ και προβλήματα στην εικόνα του προέδρου– εννοούσαν πλήρως το ΑΚΕΛ να πετύχει πρωτιά. Το χειρότερο, ωστόσο, σενάριο για το κόμμα και

τον ίδιο είναι η απώλεια της δεύτερης έδρας. Οι αλλαγές που έκανε εντός του κόμματος μπορεί να θεωρηθούν επουσιώδη για το ευρύτερο εκλογικό ακροατήριο, όμως για τον σκληρό κομματικό πυρήνα και ιδίως τους παρκοκούντες την Εζεκία Παπαϊωάννου θεωρείται πως «νέρωσε» σημαντικά την ιδεολογία του κόμματος. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, το στοιχείο για τον ίδιο είναι μια καθαρή νίκη η οποία θα στείλει το μήνυμα πως οι εσωκομματικές αλλαγές επιβραβεύθηκαν από την κοινωνία. Σ' ένα αντίθετο αποτέλεσμα, ανοίγει η πόρτα της εσωστρέφειας, κυρίως από στελέχη που είχαν εκφράσει σαφή διαφωνία με τον νέο τρόπο λειτουργίας του ΑΚΕΛ, το οποίο αποτινάξε δογματισμούς και σκληρές ιδεολογίες. Δεν είναι τυχαίες

οι διαφωνίες για παράδειγμα του επαρχιακού Λευκωσίας-Κερύνειας και βουλευτή Χρίστου Χριστόφια, όπως και άλλων έμμισθων στελεχών για τη νέα κατάσταση πραγμάτων. Το μεγάλο ζήτημα ωστόσο για το ΑΚΕΛ δεν είναι να συσπειρώσει τον σκληρό του πυρήνα, καθώς το έχει ήδη κάνει. Είναι να φέρει κόσμο από το Κέντρο και από την ευρύτερη Αριστερά. Η κύρια αιμορραγία του ΑΚΕΛ, όπως όλα δείχνουν, είναι το νεοσύστατο Volt των οποίων οι θέσεις σε πολλά ζητήματα βρίσκονται κοντά. Το ΑΚΕΛ αναμένεται να παίζει το χαρτί της χαμένης ψήφου για να προσελκύσει ψηφίους και θα διαφανεί αν αυτή η μέθοδος θα πετύχει όπως στην περίπτωση του Αχιλλέα Δημητριάδη στις προεδρικές του 2023 ή αν θα έχουν απώλειες που θα στοιχίσουν.

Ο γρίφος των Τ/κ

Η πρωτιά θα κριθεί, αν ληφθούν υπόψη οι δημοσκοπήσεις, από τον αριθμό των Τ/κ. Κατά την προηγούμενη μάχη των ευρωεκλογών οι Τ/κ που συμμετείχαν έφτασαν σχεδόν τις 6.000. Ήταν η υποψηφιότητα Νιαζί Κιζιλγιουρεκ που συγκέντρωσε όπως υπολογίζεται περίπου 4.000, ήταν όμως και το Κίνημα Γιασεμί με τον Σενέρ Λεβέντ. Αν ληφθεί υπόψη πως οι Τ/κ υποψήφιοι είναι τρεις -ο Νιαζί Κιζιλγιουρεκ έχει στο πλευρό του τον μηχανισμό του CTR, ενώ ο Χουλουσί Κιλίμ προτού ενταχθεί στο Volt ήταν στο κόμμα του Ακιντζί- θεωρείται πως θα υπάρξει περαιτέρω κινητοποίηση και προσέλευση. Αν η πρωτιά κριθεί στις τ/κ ψήφους, ο ΔΗΣΥ θα το διαχειριστεί με το αφήγημα πως η νίκη είναι δική του πολύ μεγάλο. Όχι μόνο γιατί μπορεί να ενισχύσει τα ποσοστά του κόμματος, αλλά και για το αποτέλεσμα. Δεν είναι κρυφό ότι στο κόμμα υπάρχει ανησυχία στο ενδεχόμενο που ο Νιαζί Κιζιλγιουρεκ αποκλείσει. Όχι για τον ίδιο προσωπικά αλλά και για το μήνυμα που θα σταλεί στην τ/κ κοινότητα.

Οι δημοτικές εκλογές

Η σημειολογία πάντως δεν περιορίζεται στην τ/κ ψήφο, καθώς μία μεγάλη μάχη που θα κρίνει το παιχνίδι, παίζεται στους μεγάλους δήμους. Παρότι οι εκλογές Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν μειωμένο πολιτικό διακύβευμα εξαιτίας των συνεργασιών αλλά και της χαμηλής παραγωγής πολιτικής, και στα δύο μεγάλα κόμματα, το διακύβευμα είναι μεγάλο. Για την Αννίτα Δημητρίου είναι μεγάλο στοίχημα να διατηρήσει τη δημαρχία στον παραδοσιακά συναγερμικό δήμο της πρωτεύουσας, να αποφύγει την τρίτη θέση στη Λάρνακα και να κερδίσει τη Λεμεσό και κυρίως την Πάφο. Ένα κακό αποτέλεσμα στις δημοτικές εκλογές δεν θα αλλάξει άρδην τα δεδομένα, αν το κόμμα καταφέρει να λάβει την πρωτιά, αλλά θα εμπειδώσει αυτό που ψηθρολογείται εδώ και καιρό, ότι η ηγεσία έκανε πολύ λανθασμένους χειρισμούς. Με την εμπέδωση των λανθασμένων χειρισμών αποσειείται από το βάρος των τώως η ευθύνη για τα ενδεχομένως άσχημα αποτελέσματα των εκλογών και μετακυλιέται στη νέα κατάσταση πραγμάτων. Για το ΑΚΕΛ είναι σημαντικό το βράδυ των εκλογών να εμπειδώσει πως το κόμμα έφερε νίκες. Το αντίθετο αποτέλεσμα θα ενισχύσει τα μωρμουρητά, ιδιαίτερα εξαιτίας του ότι το κόμμα της Αριστεράς σύρθηκε εν πολλοίς πίσω από τις επιλογές του Κέντρου, αντί να αναλάβει πρωτοβουλίες σε μεγάλους δήμους, διεκδικώντας με δικά του πρόσωπα.

Ένα κακό αποτέλεσμα θα ενισχύσει την εσωστρέφεια στο ΔΗΚΟ και την αμφισβήτηση για τον Νικόλα Παπαδόπουλο, ενώ ΕΔΕΚ και Δημοκρατική Παράταξη δίνουν τη δική τους μάχη επιβίωσης,

Ενας Ενδιάμεσος ψάχνει σωσίβιο σωτηρίας

Μία από τις κρισιμότερες μάχες θα είναι για τον Νικόλα Παπαδόπουλο η 9η Ιουνίου, καθώς βάσει των δημοσκοπήσεων, το ΕΛΑΜ απειλεί να μετατοπίσει το ΔΗΚΟ από τον εκλογικό χάρτη. Στο κόμμα του Κέντρου αντιλαμβάνονται πως η απώλεια της τρίτης θέσης είναι ένα πολύ πιθανό σενάριο. Το καλό σενάριο για τον Νικόλα Παπαδόπουλο βεβαίως είναι να καταφέρει να διατηρήσει και τη δυναμική του αλλά και την τρίτη θέση του στην κοινοτική σκακιέρα. Ο στόχος που μπήκε εντός επιτελείου είναι να ψηφίσουν το ΔΗΚΟ όσοι το ψηφισαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές του 2021, που φτάνουν τις 40.000, ανεξαρτήτως του ποσοστού και της θέσης που θα λάβει. Σε ένα τέτοιο σενάριο, η γραμμή στήριξης θα είναι ότι το ΔΗΚΟ διατήρησε

τη δυναμική του και δεν ευθύνεται αν η Ακροδεξιά στην Κύπρο αλλά και πανευρωπαϊκά ενισχύεται. Το κακό σενάριο ωστόσο θα είναι η μείωση του αριθμού ψήφων και κατ'επέκταση του ποσοστού του κόμματος.

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος αντιλαμβάνεται πλέον πως εντός του κόμματος δεν έχει την ισχυρή στήριξη που είχε δέκα χρόνια προηγουμένως, όταν αναλάμβανε το κόμμα. Φαίνεται καθαρινά από το χάος που επικρατεί στην κοινοβουλευτική ομάδα αλλά και από το γεγονός ότι παρά τις εκκλήσεις του για συστράτευση κοινοτικών στελεχών στο ψηφοδέλτιο, μόνο ο Χρυσός Παντελίδης και η Κατερίνα Χριστοφίδου το έχουν πράξει. Η περίπτωση του κ. Παντελίδη έχει ιδιαίτερη σημασία για τον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο, καθώς

Στοιχίμα η επόμενη μέρα για τον Νικόλα, όπως και η επιβίωση του Ενδιάμεσου.

το εκλογικό του αποτέλεσμα θα θεωρηθεί αντανάκλαση της αποδοχής του κ. Παπαδόπουλου εντός του κόμματος. Ένα κακό αποτέλεσμα βεβαίως, θα ενισχύσει την εσωστρέφεια και την αμφισβήτηση, χωρίς να αποκλείονται αναταράξεις αλλά και το ενδεχόμενο αλλαγών στην ηγετική πυραμίδα.

Μόνο που ο κίνδυνος αμφισβήτησης δεν αφορά μόνο τον Νικόλα Παπαδόπουλο αλλά και τα άλλα δύο κόμματα της συγκυβέρνησης, ΕΔΕΚ και Δημοκρατική Παράταξη. Βάσει

δημοσκοπήσεων, τα δύο τελευταία κόμματα δίνουν τη δική τους μάχη επιβίωσης, καταγράφοντας πολύ χαμηλά ποσοστά. Στον Μάρινο Σιζόπουλο δόθηκε μία χρυσή ευκαιρία κατά την προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση των ευρωεκλογών, να αναπροσαρμόσει την πολιτική του και να ξαναβρεί την ιδεολογική ταυτότητα του κόμματος, με το να διατηρήσει την έδρα. Πλέον, δεν υπάρχει ούτε το πολιτικό διακύβευμα, ούτε βεβαίως τα στελέχη που θα δουλέψουν εντατικά για να ανατρέψουν τα δημοσκοπικά ευρήματα. Ένα κακό αποτέλεσμα ανοίγει ξανά τον ασκό της εσωστρέφειας στο κόμμα και με δεδομένο ότι ο Δημήτρης Παπαδάκης ενεργοποίησε την Αιχμή, δεν αποκλείεται να αποτελεί την κύρια απειλή του για το μέλλον και τη διαρροή ψήφων. Σε

ανησυχία βεβαίως βρίσκεται και η Δημοκρατική Παράταξη. Αν και το κόμμα υπήρξε η μεγάλη έκπληξη των βουλευτικών εκλογών του 2021, το ερώτημα σήμερα είναι αν θα διαψεύσει για ακόμη μία φορά τους δημοσκόπους. Ένα κακό αποτέλεσμα σε αυτά τα κόμματα θα ανοίξει εκ νέου το ερώτημα γιατί δεν υπήρξε οποιαδήποτε προσπάθεια ή κίνηση κοινής πορείας στις ευρωεκλογές, ή συγχώνευσης στο μέλλον. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι ο Ενδιάμεσος ανέκαθεν παρουσίαζε σωρεία κοινοτήτων και σχηματισμών που είχαν ημερομηνία λήξης. Με τα νέα δεδομένα και στο πλαίσιο του ότι ΔΗΚΟ και ΔΗΠΑ βρίσκονται μαζί στη συγκυβέρνηση, δεν αποκλείεται να επιστρέψει στην ατζέντα της συζήτησης η συγχώνευσή τους για την επιβίωσή τους.

Τα αποτελέσματα των εκλογών θα ανοίξουν τη συζήτηση για τη συνοχή του κυβερνητικού σχήματος και για τον ρόλο του ΔΗΣΥ σε αυτό.

Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης στη μέγγενη των συμμάχων

Η επόμενη μέρα ωστόσο της 9ης Ιουνίου ανοίγει αυτόματα και το ερώτημα για το πού βρίσκεται η κυβέρνηση Νίκου Χριστοδουλίδη αλλά και ο ίδιος ο πρόεδρος. Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών θα ανοίξουν δύο συζητήσεις:

- Τη συνοχή του κυβερνητικού σχήματος.
- Το αν θα γίνει πιο έντονη η σκιά του προέδρου πάνω στον ΔΗΣΥ για να συγκυβερνήσουν.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης βγήκε από τη σοβαρή κρίση που αντιμετώπιζε μέχρι και τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησής του. Έχουν γίνει κινήσεις που ενίσχυσαν την αυτοπεποίθησή του, ωστόσο η κακή εικόνα δεν έχει ανατραπεί, αν ληφθούν υπόψη τα ευρήματα της δημοσκοπήσης της «Symmetron

Market Research», η οποία παρουσιάζει τον Νίκο Χριστοδουλίδη να έχει 57% αρνητική εικόνα. Ένα κακό αποτέλεσμα των συγκυβερνητών κοινοτήτων μπορεί να μην οδηγήσει στην αποχώρησή τους, όμως το σίγουρο είναι πως θα τεθεί θέμα συνοχής. Θα μείνουν άραγε ως τις βουλευτικές εκλογές, θα αποχωρήσουν στη συνέχεια και ποιος θα είναι ο τρόπος συνεννόησής τους. Με ένα κακό αποτέλεσμα το σίγουρο είναι πως θα επιχειρήσουν να κάνουν πιο διακριτή την παρουσία τους. Αυτό συνεπάγεται με ανταρσίες βουλευτών μπροστά σε κρίσιμα νομοσχέδια, αλλά και με πιέσεις των αρχηγών με αιτήματα στο Προεδρικό.

Σε αυτό το πλαίσιο ενδεχομένως να ανοίξει εκ νέου η συζήτηση για

το πού βρίσκεται ο Συναγερμός, ιδιαίτερα όταν θα ανοίξει επίσημα η συζήτηση για τον διορισμό του επιτρόπου. Ο Νίκος Χριστοδουλίδης σίγουρα δεν ευνοεί μία καθαρή νίκη, ούτε του ΔΗΣΥ ούτε του ΑΚΕΛ, καθώς αυτό ενδεχομένως να ενισχύσει τους αντιπολιτευτικούς τόπους, αλλά και την αίσθηση ότι επιβραβεύεται η αντιπολίτευση. Σίγουρα όμως θέλει να υπάρχει παράθυρο επικοινωνίας με τον Συναγερμό, ούτως ώστε σε κρίσιμες στιγμές να τον στηρίξει στο Κοινοβούλιο. Για τον Νίκο Χριστοδουλίδη είναι επίσης σημαντικό σε επίπεδο εκλογών Τοπικής Αυτοδιοίκησης να υπάρχουν νίκες δικών του ανθρώπων, καθώς έτσι ενισχύει την επιρροή του σε τοπικές και επαρχίες.

Η γιγάντωση της Ακροδεξιάς και η επόμενη μέρα

Η μεγαλύτερη πρόκληση των επικείμενων εκλογών είναι το τι ποσοστό θα καταγράψει τελικά το ΕΛΑΜ. Το κόμμα της Ακροδεξιάς διεκδικεί με αξιώσεις την τρίτη θέση και το κυριότερο, ένα διψήφιο ποσοστό. Η έδρα στην Ευρωβουλή συνεπάγεται για το ΕΛΑΜ και μία σημαντική πηγή εσόδων. Το κυριότερο ωστόσο είναι πως αυτό το ποσοστό το κάνει πόλο έλξης πρώτα για πολιτικά πρόσωπα που βλέπουν πως έχουν πιθανότητες εκλογής κατερχόμενα μαζί του και βεβαίως κανονικοποιεί τις όποιες συζητήσεις με σχηματισμούς και ενδεχομένως συνεργασίες. Η τρίτη θέση καθιστά μάλιστα το ΕΛΑΜ και κόμμα ρυθμιστή, όπως άλλωστε ήταν το ΔΗΚΟ όλα αυτά τα χρόνια. Ερώτημα είναι ότι αν μαζί με την κανονικοποίηση θα δούμε κόμματα και υποψήφιους να μιλούν ανοικτά και να ζητούν συνεργασία του κόμματος της Ακροδεξιάς, είτε εντός Κοινοβουλίου είτε σε επικείμενες εκλογές. Πολλά βεβαίως θα εξαρτηθούν και από το ποιος θα είναι ο εκλεκτός των ψηφοφόρων του για το Ευρωκοινοβούλιο. Δίδεται μία σκληρή μάχη μεταξύ Γεάδη Γεάδη και Μάριου Πελεκάνου. Η επικράτηση του πρώτου θα ληφθεί από το κόμμα ότι επιβραβεύεται η σκληρή γραμμή του κόμματος. Η επικράτηση του δεύτερου καταδεικνύει πως οι ψηφοφόροι του ΕΛΑΜ αποζητούν «νέορμα» στις ιδέες του κόμματος. Αυτό βεβαίως θα ανοίξει την πόρτα και την όρεξη πολλών αποτυχημένων εκλογικά και ανυπόμονων πολιτικά προσώπων είτε να πάνε απευθείας στο ΕΛΑΜ είτε να πάρουν μεταγραφάκι για τη μάχη στις επικείμενες βουλευτικές εκλογές.

Το ποσοστό του ΕΛΑΜ επηρεάζει αναπόφευκτα όλα τα κόμματα, θα πρέπει όμως να ανοίξει και μία συζήτηση εντός του ΔΗΣΥ για το πώς τελικά θα αντιμετωπίσει την Ακροδεξιά. Αν το ΕΛΑΜ αποτελεί τον κύριο κίνδυνο αιμορραγίας ψήφων, τότε αναμένεται μία πιο συγκροτημένη στρατηγική οριοθέτησης των ιδεολογικών τους

Το ΕΛΑΜ διεκδικεί με αξιώσεις την τρίτη θέση και ένα διψήφιο ποσοστό.

Το δίλημμα της επόμενης μέρας, αν το ΕΛΑΜ ενισχυθεί, είναι αν θα απομονωθεί από τα παραδοσιακά κόμματα ή αν θα αποτελεί έναν πυρήνα συνεργασίας.

γραμμών. Υπάρχει ωστόσο και το ενδεχόμενο να ακολουθηθεί η στρατηγική της συνεργασίας. Μία κίνηση που ξεκίνησε πρώτα η υποψήφια του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος και κατ'επέκταση του ΔΗΣΥ, για την προεδρία της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν η οποία διεκδικεί τη στήριξη του ECR, στο οποίο εκτός της Μελόνι, ίσως της Λεπέν, ανήκει πλέον και το ΕΛΑΜ. Με αυτό ως δεδομένο, θα διαπιστωθεί αν το ΕΛΑΜ θα επιχειρηθεί συντονισμένα να απομονωθεί ή αν θα αποτελεί πυρήνα συνεργασίας με τα άλλα κόμματα.

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Όταν τις παραμονές του Φεβρουαρίου του 2023 ο υποψήφιος για την προεδρία, τέως πρόεδρος του Πανεπιστημίου Κύπρου, Κωνσταντίνος Χριστοφίδης, έτρεχε την καμπάνια του με τον σχηματισμό του «Νέο Κύμα», που ο ίδιος είχε ιδρύσει από το 2019, η κυπριακή δημόσια σφαίρα άκουγε πρώτη φορά για το Volt. Το «Νέο Κύμα-Volt Cyprus-The Other Cyprus» είχε τότε προκύψει, όταν το 2021 το Volt Ευρώπη, ένα φεντεραλιστικό πανευρωπαϊκό κόμμα, που προέκυψε το 2018 σε οκτώ διαφορετικά κράτη-μέλη στον απόηχο του Brexit, ουσιαστικά συστήθηκαν στην Κύπρο μέσω του κ. Χριστοφίδη, υπογράφοντας ουσιαστικά ένα μνημόνιο συνεργασίας με το «Νέο Κύμα». Εκτοτε πέρασε αρκετός καιρός και το Volt Κύπρου προχώρησε επανασυστήνοντας τον εαυτό του μέσα από αμαλγαματοποίηση με το «Νέο Κύμα» και το κίνημα «Αμύκωστος για την Κύπρο» και σήμερα διεκδικεί, με αφορμή την κά-

Όπως συμβαίνει με όλα τα θυγατρικά κόμματα του Volt Ευρώπη, το κυπριακό franchise δείχνει να εκκινεί από το φιλοευρωπαϊκό φεντεραλιστικό Κέντρο και να εκτείνεται ως την Κεντροαριστερά και την Οικολογία.

θοδό του στις ευρωεκλογές, ρόλο και λόγο στα λεγόμενα minor politics της Κύπρου, ως ένα νέο μικρό κόμμα πέραν της «κλασικής» τριάδας, ιστορικά, των ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ.

Το ιδεολογικό στίγμα

Όπως συμβαίνει με όλα τα θυγατρικά κόμματα του Volt Ευρώπη, το κυπριακό franchise δείχνει να εκκινεί από το φιλοευρωπαϊκό φεντεραλιστικό Κέντρο και να εκτείνεται ως την Κεντροαριστερά και την Οικολογία (συμμετέχει μεταξύ άλλων στην ομάδα των Πρασίνων / Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) για να ενσωματώσει και κυπριακά χαρακτηριστικά. Η μέχρι στιγμής παρουσία του σε συνδυασμό με την ανθρωπογεωγραφία των υποψηφίων του δείχνει να περιλαμβάνει τρία ποιοτικά χαρακτηριστικά:

• **Το Ξεκάθαρο** στίγμα υπέρ της λύσης στο Κυπριακό, στη βάση της ομοσπονδιακής λύσης, που τεκ-

μαίρεται από τον σημαίνοντα ρόλο που έχει η μία εκ των συν-αντιπροέδρων του κινήματος και υποψήφια ευρωβουλευτριά, Ανδρομάχη Σοφοκλέους. Η κα Σοφοκλέους υπήρξε για χρόνια το πρόσωπο πίσω από τη δικονομική ακτιβιστική ομάδα «Unite Cyprus Now», που με αποκρύφωμα το 2017 και το Κραν Μοντανά διοργάνωσε δράσεις υπέρ της λύσης και της υποστήριξης της διαδικασίας των συνομιλιών.

• **Τον ακτιβισμό** και την Οικολογία που προκύπτει τόσο από τις θέσεις διαφόρων μελών του κυπριακού Volt όσο κι από την ανάμιξη της Αλεξάνδρας Ατταλίδου μετά την αποχώρησή της –με συγκρουσια-

κούς όρους με την ηγεσία του– από τους Οικολόγους, και τέλος

• **Τον δικονομισμό**, δεδομένης τόσο της λειτουργίας του κόμματος (μέλη, ηγεσία, κοκ) όσο και της υποψηφιότητας του γ.γ. του, Τουρκοκύπριου ακτιβιστή Χουλουσί Κιλίμ, με το ίδιο το Volt να προτάσει πως είναι ένα κόμμα για Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους.

Τι θα επιδιώξει

Η μέχρι στιγμής παρουσία του Volt Κύπρου σε συνδυασμό με τη διάρθρωση του ψηφοδελτίου του, στο οποίο ξεχωρίζει ο δημοσιογράφος-ερευνητής Μακάριος Δρουσιώτης, πρώην συνεργάτης του

προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη και στο επίκεντρο αποκάλυψαν φερόμενης διαφθοράς εναντίον του, που τελεί υπό διερεύνηση, δείχνει πως το εν λόγω κόμμα τελεί και υπό διαμόρφωση ως προς τις τελικές του θέσεις –στην κατανομή του πολιτικού χάρτη– και προέκυψε και ως προϊόν μετασχηματισμού από τον τρόπο που το πρωτοσυστήσε στην κυπριακή δημόσια σφαίρα ο κ. Χριστοφίδης, με προέλευση από την ΕΔΕΚ και πιο δεξιόστροφες απόψεις σε σειρά θεμάτων. Αξίζει να σημειωθεί πως στην τρέχουσα προεκλογική καμπάνια το Volt Κύπρου διαφοροποιήθηκε από το Volt-Νέο

Ψάχνει τον χώρο του στον πολιτικό χάρτη

Τι σηματοδοτεί για το Volt Κύπρου η συμμετοχή του στις ευρωεκλογές της 9ης Ιουνίου και ποιον ρόλο αναζητεί στην κοινοβουλευτική σκακιέρα

Το Volt ξεκίνησε στην Κύπρο από το «Νέο Κύμα» του προεδρικού υποψηφίου Χριστοφίδη και πλέον κινείται, αυτόνομα, αναζητώντας θέση μεταξύ των minor κομμάτων του κυπριακού πολιτικού συστήματος.

Κύμα, προτάσσοντας την ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία, θέση και του Volt Ευρώπη, θέση που, επίσης, δεν πέρασε απαρατήρητη σε σχέση με την αμιγώς υπέρ της ένταξης στο NATO θέση που είχε υπερπροβάλει, χαρακτηριστικά, ο τέως πρόεδρος κατά τη διάρκεια της δικής του προεκλογικής. Άξιο αναφοράς είναι επίσης η ανταλλαγή, σε ραδιοφωνική εκπομπή του «Πολίτη», υψηλών τόνων μεταξύ του Σταύρου Παπαδόπουρου, στέλεχος των Οικολόγων και της Αλεξάνδρας Ατταλίδου, ανεξάρτητης πλέον βουλευτριάς, με το βασικό αντικείμενο διαφιλοδοχίας να περνάει και μέσα από τη δημιουργία του Volt και το ζήτημα της Οικολογίας στην Κύπρο, ιδίως μετά την επάνοδο του Γιώργου Πετρίδη στην ηγεσία των Οικολόγων.

Από τις τρεις δημοσκοπήσεις μέχρι στιγμής, συμπεριλαμβανομένης αυτής της «Κ», διαφαίνεται πάντως πως το Volt κινείται μεταξύ του 2%-3%, καταλαμβάνοντας τον πολιτικό χώρο –μεταξύ των μικρών κομμάτων– της έκτης θέσης, ξεπερνώντας ακόμη και τους Οικο-

Στην τρέχουσα προεκλογική καμπάνια το Volt Κύπρου διαφοροποιήθηκε από το Volt-Νέο Κύμα, προτάσσοντας την ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία, θέση και του Volt Ευρώπη.

λόγους. Οι υψηλοί τόνοι εναντίον των Οικολόγων εκ μέρους του Volt φαίνεται, υπό αυτό το πρίσμα, και στρατηγικοί, προκειμένου σε αυτό το πεδίο πολιτικής το νεοφύες Volt να κερδίσει έδαφος, και με φόντο το 2026 να παισιώσει μια θέση «μετά την ΕΔΕΚ» στον κοινοβουλευτικό χάρτη. Βέβαια, τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών θα κρίνουν σε μεγάλο βαθμό την πολιτική προοπτική του Volt και αν θα κατορθώσει να καθιερωθεί ως ένα δικονομικό, φιλοευρωπαϊκό κόμμα που θα συγκεντρώσει την προοδευτική κεντροδεξιά ή κεντροαριστερή ψήφο, ιδίως μεταξύ απογοητευμένων ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ, ή αν θα κινηθεί σε χαμηλές πτήσεις μη κατορθώνοντας να πείσει, εκλογικά, τους ψηφοφόρους σε ένα πολιτικό σύστημα όπως της Κύπρου με στεγανά (πελαταιακές σχέσεις, παραδοσιακή ψήφος, κοκ) αλλά και νέους μετασχηματισμούς (αύξηση ψήφου διαμαρτυρίας, μεταπολιτική, κανονικοποίηση Ακροδεξιάς, κοκ).

Η προοπτική των μικρότερων κομμάτων

Μετά την περίοδο 2008-2023 (ΑΚΕΛ και δύο κυβερνήσεις Αναστασιάδη υπό τον ΔΗΣΥ) η συζήτηση για τα μικρά κόμματα στην Κύπρο και την πολιτική που παράγουν αναλώθηκε για πολλά χρόνια στον λεγόμενο ενδιάμεσο χώρο (ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, Οικολόγοι), σε επιμέρους διασπάσεις (το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η ΔΗΠΑ) και φυσικά στην άνοδο του ΕΛΑΜ, που πλέον φτάνει στο σημείο να διεκδικεί την τρίτη θέση στις προσεχείς ευρωεκλογές, δημιουργώντας ένα ισχυρό προηγούμενο σε σχέση με το ΔΗΚΟ και τον ρυθμιστικό του ρόλο, διαχρονικά. Η έλευση ενός κόμματος σαν το Volt αποτελεί καλή ευκαιρία για να συζητηθεί εκ νέου η προοπτική τόσο των μικρότερων κομμάτων, ως προς τις πολιτικές τους κατευθύνσεις και τις στρατηγικές

τους επιδιώξεις, όσο και τα όρια του πολιτικού συστήματος στην Κύπρο σε σχέση με τον κοινοβουλευτικό χάρτη που σε σχέση με μια δεκαπενταετία πίσω διαμορφώνεται εκ νέου και θα αλλάξει, ίσως άρδην, στις βουλευτικές εκλογές του 2026. Η ίδια η ιστορία του Volt –πανευρωπαϊκά– δείχνει επίσης και τα όρια των διασπάσεων των προοδευτικών κομμάτων της Οικολογίας, του δεξιόστροφου ή αριστερόστροφου φιλελευθερισμού, καθώς και το πόσο (όπως και με την περίπτωση της ιδεολογίας και των κομμάτων των «Πειρατών») τα εν λόγω κόμματα μπορούν όντως να κάνουν τη διαφορά (η μέχρι στιγμής πορεία του Volt Ευρώπη και των θυγατρικών κομμάτων του ανά την Ευρώπη δεν είναι game-changer).

Επιπλέον, η εκλογή, το 2023,

Η έλευση ενός κόμματος σαν το Volt αποτελεί καλή ευκαιρία για να συζητηθεί εκ νέου η προοπτική τόσο των μικρότερων κομμάτων, ως προς τις πολιτικές τους κατευθύνσεις και τις στρατηγικές τους επιδιώξεις.

του Χριστοδουλίδη στην προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς την υποστήριξη των δύο μεγάλων κομμάτων και η συγκυβέρνηση, ουσιαστικά, με τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου αποτελεί πρωτοφανές φαινόμενο που σε συνδυασμό με την κρίση εντός του ΔΗΣΥ αλλά και τα όρια των αντοχών αυτού του κυβερνητικού σχήματος αλλάζει άρδην το πεδίο –δυναμικά– των λεγόμενων μικρών κομμάτων για ένα κόμμα (ή ακόμη και άλλα κόμματα) τύπου Volt που θα θέλουν να διεκδικήσουν θέση και ρόλο –ιδίως σε ένα σκηνικό όπου ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ και Οικολόγοι θα δουν μείωση των ποσοστών τους και το ΔΗΚΟ θα χάσει, πιθανώς, την τρίτη θέση από το ακροδεξιό/λαϊκίστικο ΕΛΑΜ.

Δεκαπέντε χρόνια μετά από κυβερνήσεις με αμιγώς στήριξη των

δύο μεγάλων κομμάτων (ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ), το Volt Κύπρου αποτελεί μια ενδιαφέρουσα περιπτώσιολογία για να εξεταστεί κανείς τόσο την επόμενη ημέρα νεοφανών κινήσεων και αν μπορούν να κινηθούν μεταξύ του διπόλου κοινοβουλευτικής λειτουργίας και κινήσεων δράσης/ακτιβισμού, αλλά και αν τελικά το κυπριακό πολιτικό σύστημα, όπως το γνωρίσαμε μετά το 1977, ρέπει να διαμορφωθεί προς την κατεύθυνση ενός σχήματος δικονομισμού, με ένα ακραίο τρίτο κόμμα, όπως συμβαίνει εδώ και χρόνια σε πιο προηγμένα πολιτικά συστήματα από αυτό της Κύπρου, ή αν υπάρχει ακόμη χώρος για να κινούνται, αποτελεσματικά, τα μικρά κόμματα, όπως και το Volt, προκειμένου, τελικά, να μεγαλώσουν κιόλας και να διαδραματίσουν ρόλο.

DUOMAX

ΠΑΡΑΚΕΤΑΜΟΛΗ 500mg ΙΒΟΥΠΡΟΦΑΙΝΗ 150mg

ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΟ / ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΕΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΟ

ΠΣ MEDOCHEMIE 1-10 Κωνσταντινουπόλεως, 3011 Λεμεσός, Κύπρος, Τηλ.: +357 25 867600, e-mail: office@medochemie.com www.medochemie.com

Εντεκα προτεραιότητες θέτει ο υποψήφιος δήμαρχος Λευκωσίας Χαράλαμπος Προύντζος, εάν την ερχόμενη Κυριακή η κάλη τον αναδείξει δήμαρχο του νέου δήμου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΡΟΥΝΤΖΟΣ, υποψήφιος δήμαρχος Λευκωσίας

Στοιχίωμα για την πόλη η μεταρρύθμιση

Τις προτεραιότητες της υποψηφιότητάς του θέτει μία εβδομάδα πριν από τις εκλογές

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Αλλαγή κουλτούρας δημοτών και δημοτικών μηχανισμών, τα οικονομικά, το προσωπικό και η αρμοτική συνεργασία του νέου Δημοτικού Συμβουλίου είναι κατά τον Χαράλαμπο Προύντζο οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η νέα δημοτική αρχή της Λευκωσίας. Θεωρεί δικαιολογημένες τις φωνές για κυκλοφοριακές αλλαγές στο κέντρο της πρωτεύουσας και θέτει ως υψηλή προτεραιότητα την επιτυχία της μεταρρύθμισης και την καθαριότητα.

—Πώς μπορεί να συνδυαστεί η μάχη δικαιοσύνης με το απαιτητικό αξίωμα του δημάρχου στον μεγαλύτερο δήμο της Κύπρου;

—Δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα γιατί, όπως έχω ήδη δηλώσει δημόσια, σε περίπτωση εκλογής μου θα αποχωρήσω από το δικηγορικό μου γραφείο. Η θέση του δημάρχου Λευκωσίας είναι εξαιρετικά τιμητική και απαιτητική. Απαιτεί την πλήρη αφοσίωση του υποψηφίου που θα εκλεγεί. Ειδικά σ' αυτή τη συγκυρία, η προσπάθεια που θα απαιτηθεί θα είναι ακόμη πιο έντονη λόγω των σημαντικών αλλαγών που θα επιφέρει η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

—Η Λευκωσία ως ο μητροπολιτικός Δήμος της Κύπρου μπορεί να εισέλθει ομαλά στο περιβάλλον της νέας Τοπικής Αυτοδιοίκησης;

—Το στοιχίωμα της μεταρρύθμισης θα κριθεί ουσιαστικά στο Λευκωσία. Είναι η μοναδική περιοχή στην οποία τέσσερις μεγάλοι αστικοί δήμοι ενώνονται, δημιουργώντας ένα νέο μεγάλο δήμο με 112.000 δημότες, πέραν των 685 εργαζομένων και ενός εκτιμώμενου προϋπολογισμού 67 εκατ. ευρώ. Η μεταρρύθμιση θα είναι μια πολύ απαιτητική διαδικασία, αλλά είμαι αισιόδοξος ότι θα τα καταφέρουμε. Σίγουρα κατά την προεκλογική περίοδο αναδείχθηκαν πολλές από τις προκλήσεις, τις ελλείψεις και τις παθογένειες της μεταρρύθμισης. Εδώ που βρισκόμαστε δεν έχει νόημα να αναλωνόμαστε στα αρνητικά.

—Με βάση το πλαίσιο μεταρρύθμισης μπορείτε να μου απαντήσετε τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν τα νέα σχήματα αυτοδιοίκησης;

—Οι προκλήσεις και οι δυσκολίες θα είναι πολυεπίπεδες και σημαντικές. Κάθε αλλαγή απαιτεί διαχείριση. Η μεταρρύθμιση σημαίνει ενοποίηση υπηρεσιών, λογισμικών, συστημάτων, εργαζομένων, υποδομών, οικονομικών σχεδιασμών και προϋπολογισμών, αναπτυξιακών και επιχειρησιακών σχεδιασμών. Σημαίνει αλλαγή κουλτούρας πρωτίστως, σε επίπεδο δημοτών και δημοτικών μηχανισμών. Στο επίπεδο των δημοτών είναι κρίσιμο να εξηγήσουμε και να επικοινωνήσουμε σωστά την αλλαγή που επέρχεται. Είναι εξίσου σημαντικό να καταστήσουμε σαφές ότι η ενοποίηση δεν συνιστά ούτε κατάργηση, ούτε εξαφάνιση των γεωγραφικών περιοχών. Στο οικονομικό επίπεδο, εί-

ναι σημαντικό να κτίσουμε γρήγορα σε ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο, πλήρη και τεκμηριωμένη εικόνα για τα οικονομικά του ενοποιημένου δήμου. Πρέπει το ίδιο να γίνει και για τους αναπτυξιακούς σχεδιασμούς και για τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη. Είναι σημαντικό να υλοποιηθεί αυτό που φαίνεται να αξιολογείται θετικά από το υπουργείο Εσωτερικών, δηλαδή η πρόσθετη χρηματοδότηση του Δήμου Λευκωσίας. Εξίσου σημαντικό είναι και ο άμεσος εντοπισμός δυνατοτήτων εξοικονόμησης που δεδομένα προκύπτουν λόγω της ενοποίησης. Για το προσωπικό, είναι αναγκαία η άμεση, ειλικρινής και εκτεταμένη επικοινωνία μαζί τους. Αυτό είναι κάτι που με χαρακτηρίζει στα 20 σχεδόν χρόνια της επαγγελματικής μου δραστηριοποίησης αλλά και στα χρόνια που υπηρέτησα ως μέλος, αντιπρόεδρος και μέτρητα πρόεδρος του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Κάποια μέλη του προσωπικού θα μεταφερθούν στους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης όπως και κάποιες από τις αρμοδιότητες

Κεντρικό σημείο στην επιτυχία του εγχειρήματος είναι η αρμονική συνεργασία μεταξύ δημάρχου, αντιδημάρχων και δημοτικών συμβούλων. Προσωπικά αισιόδοξοι είστε για την απόλυτη αισιοδοξία στο κομμάτι αυτό.

και λειτουργίες των δήμων, όπως π.χ. οι αδειοδοτήσεις κτιρίων. Αυτή η αλλαγή πρέπει να γίνει ομαλά, όπως πρέπει να γίνει και η εφαρμογή της ψηφιοποίησης του δήμου με την υλοποίηση του λογισμικού «ΕΥΑΓΟΡΑΣ». Τέλος, κεντρικό σημείο στην επιτυχία του εγχειρήματος είναι η αρμονική συνεργασία μεταξύ δημάρχου, αντιδημάρχων και δημοτικών συμβούλων. Προσωπικά αισιόδοξοι είστε για την απόλυτη αισιοδοξία στο κομμάτι αυτό. Αντιμετωπίζω τους συνεργάτες μου με σεβασμό, ξέρω να λειτουργώ σε ομάδες και συλλογικά όργανα.

—Πόσο σας προβληματίζει το υψηλό ποσοστό των πολιτών στη δημοσκόπηση της «Κ» που προκρίνουν αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση;

—Δεν με προβληματίζει καθόλου. Είναι μια απόλυτα φυσιολογική εξέλιξη, καθώς οι πολίτες ανέμεναν μία πιο δραστηρική συνένωση δήμων και κοινοτήτων. Συμμερίζομαι την άποψή τους και πιστεύω ότι με καλή θέληση θα πρέπει να επιδιώξουμε —από την πρώτη κιόλας μέρα— συνεργασίες μεταξύ όλων των δήμων της Λευκωσίας. Ήδη αυτό γίνεται σε κάποιο βαθμό π.χ. στο επίπεδο της Διαδημοτικής Εταιρείας για τους σκοπούς της απορρόφησης των κονδυλίων του Θάλεια 2021-2027 ή για το καταφύγιο σκύλων. Πρέπει να είμαστε πιο τολμηροί και δρα-

στήριοι για να αποκομίσουν όφελος οι δημότες μας σε ζητήματα όπως το κυκλοφοριακό, η κοινωνική μέριμνα και η ενεργειακή αυτονομία των δήμων.

—Ποιες είναι οι προτεραιότητές σας για την πρωτεύουσα;

Οι προτεραιότητές μου είναι:

- Η αποτελεσματική εφαρμογή της μεταρρύθμισης.
- Η βελτίωση της υπηρεσίας καθαριότητας για το σύνολο του δήμου και η άσκηση πίεσης προς τους αρμόδιους φορείς για σωστή προετοιμασία και χρηματοδότηση της εφαρμογής του «Πληρώνω όσο πετώ» στο σύνολο του νέου δήμου.
- Η ταχύτερη δυνατή ολοκλήρωση ανοικτών έργων από τους εργολάβους, γιατί οι καθυστερήσεις έχουν μεγάλη επίπτωση στην επισκεψιμότητα και στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στο κέντρο.
- Η παράλληλη προώθηση δύο μεγάλων παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμά μου και σχετίζονται με την κεντρική κυβέρνηση, του πάρκου στην Κρατική Έκθεση και την ανάπλαση του ΣΟ-ΠΙΑΖ.

Η έγκαιρη υλοποίηση σημαντικών έργων για τον Άγιο Δομέτιο και την Αγλαντζιά, όπως ο λεωφόρος Πρίγκιπος Καρόλου, Γρηγόρη Αυξεντίου και ο λεωφόρος Αμμοχώστου αντίστοιχα.

• Η ανάπτυξη του NicosiApp και η επέκταση των αισθητήρων και υπηρεσιών της έξυπνης πόλης στο σύνολο του δήμου, με έμφαση στη στόχευση και στα απόβλητα.

• Η προώθηση της υποψηφιότητας της Λευκωσίας για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2030.

• Η άμεση επέκταση του φωτισμού και η διεύρυνση της αστυνόμευσης για ενίσχυση του αισθηματός ασφαλείας, ιδίως στο κέντρο και στις ακριτικές περιοχές.

• Η ανάδειξη του Πολυδύναμου ως βραχίονα κοινωνικής πολιτικής για το σύνολο του δήμου, με ενίσχυση και διεύρυνση των προγραμμάτων του.

• Η εφαρμογή δύο τουλάχιστον park & ride, στην περιοχή του Nicosia Mall και του ΣΟΠΙΑΖ.

• Η ενίσχυση των υπηρεσιών δημοσίων συμβάσεων και ευρωπαϊκών προγραμμάτων του δήμου για γρηγορότερη ολοκλήρωση έργων και διεύρυνση της χρηματοδότησής τους.

—Ακούγονται φωνές για τις κυκλοφοριακές αλλαγές στο κέντρο της Λευκωσίας. Είναι δικαιολογημένες;

—Πιστεύω πως είναι δικαιολογημένες. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ειδικά για τους κατοίκους των περιοχών Αγίου Ανδρέα, Αγίου Δομετίου, κέντρο πόλης, Λυκαβηττού και Καλλιπόλεως έχουν περιοριστεί οι δυνατότητες διακίνησής τους από και προς την έξοδο της πόλης, με την Καλλιπόλεως να αποτελεί τη μοναδική έξοδο της πόλης ενώ έχει σχεδιαστεί ως δρόμος χαμηλής κυκλοφορίας. Είναι σαφές η θέση μας για επαναξιολόγηση των ρυθμίσεων σε Μακαρίου και Καλλιπόλεως.

Έλαβα τη ρητή δέσμευσή του [σ.σ. υπουργού Εσωτερικών] για ουσιαστική και σε ετήσια βάση αύξηση της κρατικής κορηγίας στον νέο μητροπολιτικό Δήμο Λευκωσίας.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ, υποψήφιος δήμαρχος Λευκωσίας

Για τη Λευκωσία και τους δημότες της

Έχω πολιτική ταυτότητα και δεν κρύβομαι πίσω από την πινακίδα του «ανεξάρτητου υποψηφίου»

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Το πλαίσιο εντός του οποίου θα κινηθεί εάν εκλεγεί δήμαρχος Λευκωσίας ξετυλίγει στην «Κ» ο Νίκος Τρνάριτης. Ο υποψήφιος δήμαρχος προειδοποιεί για τα οικονομικά των νέων δήμων και αποκαλύπτει ποιες κινήσεις έχει κάνει προς τον υπουργό Εσωτερικών. Δηλώνει απερίφραστα ότι υποστηρίζει το άνοιγμα της Μακαρίου για ιδιωτικά οχήματα καθώς και τη συγκρότηση ενός συμβουλευτικού οργάνου γύρω από τον δήμαρχο.

—Σε τι βαθμό δυσκολεύει την προσπάθειά σας να είστε ο επόμενος δήμαρχος Λευκωσίας ο κομματικός χαρακτήρας της υποψηφιότητάς σας;

—Κοιτάζτε, τρία κόμματα, η δική μου παράταξη, ο ΔΗΣΥ, το ΔΗΚΟ και η ΔΗΠΑ, μού πρότειναν να κατέβω στον στίβο για τη διεκδίκηση του Δήμου Λευκωσίας. Με στηρίζει επίσης το Κόμμα για τα Ζώα. Το δίλημμα ήταν απλό: να μείνω στα «κεκμημένα» ή να δεχθώ αυτή την εξαιρετικά τιμητική πρόταση; Απάντηση θετική, με τον Δήμο Λευκωσίας είμαι ταυτισμένος! Είμαι βουλευτής του ΔΗΣΥ, όλοι γνωρίζουν ότι ανήκω στον ΔΗΣΥ. Αλλά όλοι ξέρουν επίσης ότι πάνω απ' όλα, είναι η Λευκωσία! Προσωπικά δεν κρύβομαι πίσω από την πινακίδα του «ανεξάρτητου υποψηφίου», έχω πολιτική ταυτότητα, την ίδια ώρα σας λέω ότι δεν υπάρχει ποτέ εξαρτημένος! Τα κόμματα δεν θα ποδηγετούν τον δήμο. Εγγύηση γι' αυτό είναι η πολιτική μου διαδρομή, σε κάθε θεσμικό αξίωμα που ανέλαβα. Για εμένα το δίλημμα δεν είναι «κομματικός ή μη κομματικός». Το δίλημμα είναι: ποιος αποεδειγμένα έχει τα εκέγγυα να έχει ανεξάρτητη γνώμη για να υπερασπίζεται τα συμφέροντα του δήμου απέναντι σε κάθε παρέμβαση, κομματική ή ιδιωτικών συμφερόντων...

—Η πρωτεύουσα στο νέο περιβάλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ποιες προκλήσεις καλείται να αντιμετωπίσει;

—Θα πω σε συντομία τις κυριότερες: μητροπολιτικός δήμος, άρα εφαρμογή της μεταρρύθμισης, η ενοποίηση των υπηρεσιών. Βάζω το κυκλοφοριακό πολύ ψηλά, την καθαριότητα, τους ανοιχτούς χώρους, το πράσινο, τη συνεργασία με το κράτος, αντιμετώπιση του μεταναστευτικού. Επίσης, την ανάδειξη του ιστορικού κέντρου, την ισόρροπη ανάπτυξη των διαμερισμάτων και περιοχών. Όλα συγκλίνουν στον ίδιο παρανομαστή: ανάπτυξη της πρωτεύουσας με βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών μας.

—Πόσο σας προβληματίζει το υψηλό ποσοστό των πολιτών στη δημοσκόπηση της «Κ» που προκρίνουν αλλαγές στην Το-

πική Αυτοδιοίκηση πριν καν εφαρμοσθεί;

—Γνωρίζω το θέμα, και όπως είπατε, αποτυπώνεται αυτό και στις δημοσκοπήσεις. Δεν μπορούμε να βαδίσουμε πίσω, όλοι το βλέπουμε. Όμως μπορούμε να βαδίσουμε μπροστά, να εφαρμόσουμε τη μεταρρύθμιση και υπό το φως της εφαρμογής της να δούμε πιθανές βελτιώσεις πάνω στη βασική της κατεύθυνση. Έχω τη σχετική εμπειρία και από την κοινοβουλευτική μου δράση. Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε: πρώτα εφαρμογή, ύστερα βελτιώσεις!

—Ποια είναι τα μεγαλύτερα προβλήματα της Λευκωσίας στα οποία θα επικεντρωθείτε άμεσα εφόσον εκλεγείτε;

—Προτείνω ένα πακέτο από μεταρρυθμιστικά βήματα. Είναι το δικό μου Σχέδιο για τη Λευκωσία και τώρα έχει αναπτυχθεί σε πλήρες πρόγραμμα. Περιλαμβάνει προτεραιότητες, μικρές και μεγάλες. Πρώτο, βελτιώνω τις υπηρεσίες του δήμου, δεύτερο

Τα κόμματα δεν θα ποδηγετούν τον δήμο. Εγγύηση γι' αυτό είναι η πολιτική μου διαδρομή, σε κάθε θεσμικό αξίωμα που ανέλαβα.

αναβαθμίζω και ανανεώνω το υφιστάμενο μοντέλο καθαριότητας και τρίτο, αξιοποιώ σύγχρονες πρακτικές και τις ψηφιακές τεχνολογίες. Στα έργα, δίνω άμεση προτεραιότητα στη δημιουργία του Μητροπολιτικού Πάρκου Έγκωμης. Επίσης, άμεση επαναξιολόγηση των μονοδρομήσεων της Λευκωσίας. Υποστηρίζω να ξαναανοίξει η Μακαρίου για ιδιωτικά οχήματα, με χαμηλή ταχύτητα για να αποσυμφωνήσει η πόλη. Υλοποίηση σταθμών park & ride σε όλες τις περιμετρικές οδούς εισόδου-εξόδου της Λευκωσίας. Μικρά ηλεκτρικά λεωφορεία. Το κέντρο χρειάζεται εμπορική αναζωογόνηση. Μετά, νέο «αφήγημα» (rebranding) της πρωτεύουσας, με έμφαση στην ανάδειξη των 40 μουσείων της, των αρχαιολογικών και θρησκευτικών μνημείων της. Αξιοποιούμε τις πρωτοβουλίες που έχουν προηγηθεί. Θέλουμε πιο συνεκτικό αποτέλεσμα, ανακαίνιση της Λευκωσίας παραμένει ένας ισχυρός πόλος έλξης, αλλά χρειάζονται κίνητρα και ισχυρές πρωτοβουλίες. Αναβάθμιση του Προμακώνα Νταβίλα, μετατροπή του Ταχυδρομείου σε Μουσείο Κυπριακών Γραμματοσήμων, ανακαίνιση της Κρατικής Βιβλιοθήκης. Ναυαρχίδα μας το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Κύπρου. Απλώνουμε ολόχρονα το Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας. Αναβαθμίζουμε τον Μαραθώνιο της Λευκωσίας. Αξιοποιούμε την

τάφρο κάτω από την Πλατεία Ελευθερίας για κονσέρτα και παραστάσεις σε τακτική βάση. Δίνουμε κίνητρα στους καλλιτέχνες και δημιουργούς και αναζωογονούμε τη Λαϊκή Γειτονιά. Προβάλλουμε τους χώρους όπου έγιναν εμβληματικές προσωπικότητες (δήμαρχοι, πολιτικοί, ποιητές, συγγραφείς, αρχιτέκτονες κ.ά.) της πόλης. Υπογραμμίζω επίσης, «Γραφεία Εξυπηρέτησης του Δημότη» σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα. Καθιέρωση «Ημέρας του Δημότη». Καθιέρωση το Ανοικτό Πανεπιστήμιο των Δημοτών, μαζί με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Και θέλω ανοικτά σχολεία για την τοπική κοινωνία.

—Τα οικονομικά είναι ένας διαχρονικός βραχνάς για τη λειτουργία των δήμων. Πώς σκέφτεστε να τον αντιμετωπίσετε;

—Το 2011 η κρατική κορηγία ήταν 24 εκατ. ευρώ για τους τέσσερις δήμους ετησίως. Σήμερα, μετά τη συνένωση των τεσσάρων δήμων, είναι μόλις 19 εκατ. ευρώ. Η πρωτεύουσα της χώρας μας δεν μπορεί να βρισκείται σε αυτή τη δύσκολη οικονομική κατάσταση. Συνάντησα τον ΥΠΕΣ Κωνσταντίνου Ιωάννου στις 27 Μαΐου. Έλαβα τη ρητή δέσμευσή του για ουσιαστική και σε ετήσια βάση αύξηση της κρατικής κορηγίας στον νέο μητροπολιτικό Δήμο Λευκωσίας. Ο κ. Ιωάννου θα προωθήσει το ζήτημα ως άμεση προτεραιότητα αμέσως μετά τις εκλογές.

Προσθέτω στην ενότητα «οικονομικά»: Υλοποίηση έργων από Ευρωπαϊκά Ταμεία, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ευρωπαϊκά προγράμματα. Συνέργειες με ιδιώτες για την πραγματοποίηση μεγάλων έργων, όπως η μετατροπή του ΣΟΠΙΑΖ σε «Βιώσιμη Αστική Συγκρότηση» (sustainable city) με προσέλευση ιδιότη επενδυτή. Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Παλλουριότισσα, που είναι υποβαθμισμένη.

—Ποια θέση θα έχουν στη λήψη αποφάσεων του νέου Δήμου Λευκωσίας οι υπόλοιποι υποψήφιοι που δεν θα πετύχουν εκλογή;

—Το έχω ήδη ανακοινώσει, θα σχηματίσω συμβουλευτικό σώμα γύρω από τον δήμαρχο, στο οποίο θα έχουν παρουσία και ρόλο. Μαζί οι τέσσερις αντιδήμαρχοι και οι ομάδες και πρωτοβουλίες δημοτών. Επίσης, κάθε αξιόλογη πρόταση που έχουν διατυπώσει αν υποψηφίοι, είμαι έτοιμος, εφόσον εκλεγώ, να την αξιοποιήσω. Θεωρώ ότι ο δήμαρχος πρέπει να διαβουλεύεται με όλους, να ενώνει και να συνθέτει. Αυτό θα γίνει πράξη. Το δικό μου μήνυμα: Με σύνεση, με σκληρή δουλειά, θα φέρουμε το αποτέλεσμα που όλοι θέλουμε. Με απόλυτο σεβασμό σε όσους ζουν, επισκέπτονται ή εργάζονται στη Λευκωσία. Σε όσους σπουδάζουν εδώ. Σε όσους διψούν για πολιτισμό, γνώση, πρόοδο!

Συνέντευξη στον
ΑΝΤΡΕΑ ΚΗΜΗΤΡΗ

«Στην πολιτική για να είσαι χρήσιμος πρέπει να έχεις ένα πόστο που να σου επιτρέπει να έχεις ρόλο και λόγο και στα δρώμενα του τόπου και της παράταξης», δηλώνει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής Κωνσταντίνος Πετριάδης, μία βδομάδα πριν από τις εκλογές της 9ης Ιουνίου. Επισμαίνει ότι οι εκλογές στέλνουν μηνύματα και στα κόμματα και στους υποψηφίους, και δηλώνει πως, αν δεν εκλεγεί, θα παραμείνει ένα απλό μέλος του κόμματος. Χαρακτηρίζει παραδοξότητα το γεγονός ότι ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, ενώ ο ΔΗΣΥ που ανήκει στο ΕΛΚ είναι αντιπολίτευση, και εκφράζει την άποψη ότι το κόμμα θα πρέπει να εξετάσει αυτό το θέμα μετά τις εκλογές. Τονίζει ότι δεν είναι μυστικό ότι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι πολιτικές ομάδες του ΑΚΕΛ και του ΕΛΑΜ είναι τα δύο άκρα. Απορρίπτει ως ανοησίες τα περί εμπλοκής του στον αποκλεισμό του Μάριου Πελεκάνου. Ο τώως υπουργός Οικονομικών εκφράζει ανησυχία γιατί, όπως λέει, «τρώμε από το ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για επιδόματα και θέματα μισθών».

—Πρώτη φορά υποψήφιος. Πώς πάει η προεκλογική;

—Είναι εντατική και παράξενη προεκλογική, λόγω της διπλής εκλογικής αναμέτρησης. Τρέχουμε!

—Είστε αισιόδοξος;

—Δεν είναι θέμα αισιοδοξίας ή απαισιοδοξίας. Έχω μια σημαντική πορεία πέραν των δέκα χρόνων στα δύσκολα, μεγάλη εμπειρία στην Ευρώπη, και θέτω τον εαυτό μου στην κρίση του κόσμου. Όπως είπα και ο Κληρίδης, θα δούμε τι θα βγάλει η τεχνικά.

—Αν δεν εκλεγείτε, θεωρείτε ότι θα είναι μήνυμα από τον κόσμο;

—Φυσικά και θα είναι μήνυμα για μένα. Οι εκλογές πάντα στέλνουν μηνύματα, και στα κόμματα και στους υποψηφίους. Αν δεν εκλεγώ, θα παραμείνω ένα απλό μέλος του κόμματος.

—Αρα δεν θα είστε ενεργός πολιτικός στον ΔΗΣΥ.

—Το να είσαι ενεργός στην πολιτική προϋποθέτει ένα πολιτικό πόστο που σου επιτρέπει να έχεις ρόλο και λόγο στην πολιτική. Είναι αυτό που διεκδικώ μέσω των ευρωεκλογών, για να έχω αυτό τον ρόλο και λόγο και στα δρώμενα του τόπου και της παράταξης.

—Το γεγονός ότι υπήρξατε, τουλάχιστον στο αρχικό στάδιο μετά τις προεδρικές εκλογές, από τις ισχυρότερες αντιπολιτευτικές φωνές εντός ΔΗΣΥ, το βρίσκετε μπροστά σας στην προεκλογική;

—Δεν θεωρώ ότι ήμουν αντιπολιτευτική φωνή εντός κόμματος. Σε κάποια θέματα συμφωνούσα με την ηγεσία, σε κάποια όχι και εξέφραζα τη διαφωνία μου. Από 'κει και πέρα, σε αυτά τα δέκα χρόνια έλαβα αποφάσεις ως υπουργός που δεν ήταν αρεστές και είναι λογικό να δημιουργούνται αντιπάθειες. Επίσης, όταν εκφράζεις ξεκάθαρες θέσεις για καίρια ζητήματα με τις οποίες διαφωνούν κάποιοι και δεν

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΑΔΗΣ, υποψήφιος ευρωβουλευτής ΔΗΣΥ

Διεκδικώ θέση για να έχω ρόλο και λόγο

Στην πολιτική για να είσαι χρήσιμος πρέπει να έχεις ένα πόστο

«Οι εκλογές πάντα στέλνουν μηνύματα και στα κόμματα και στους υποψηφίους. Αν δεν εκλεγώ, θα παραμείνω ένα απλό μέλος του κόμματος».

Δεν είναι μυστικό ότι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι πολιτικές ομάδες του ΑΚΕΛ και του ΕΛΑΜ είναι τα δύο άκρα.

τηρείς ουδέτερη στάση, τότε σε μια εκλογική αναμέτρηση, το βρίσκεις μπροστά σου.

—Ένα τέτοιο ζήτημα ήταν και η απόφασή σας να στηρίξετε Μαυρογιάννη στον β' γύρο των προεδρικών εκλογών;

—Είναι αλήθεια ότι κάποτε με ρωτούσαν. Η θέση μου ότι σε αυτή την πολύ δύσκολη συγκυρία στην οποία βρεθήκαμε με το Κυπριακό και την ελπίδα μου να λειτουργήσει ο κ. Μαυρογιάννης, ένας άνθρωπος με δεξιές καταβολές, ως ένας νέος Βασιλείου που δεν θεωρώ ότι έβλαψε τη χώρα.

—Το δέχονται; Αυτοί που ψήφισαν Χριστοδουλίδη, τι σας λένε;

—Ο κόσμος άφησε πίσω τις προεδρικές εκλογές. Βλέπω ότι αυτή τη στιγμή όλοι οι Συναγερμικοί είναι Συναγερμικοί.

—Κόσμος εντός ΔΗΣΥ είδε με προ-

βληματισμό την υποψηφιότητά σας, καθώς σας θεωρούσε ως τον άνθρωπο που θα έπρεπε να ηγείται του κόμματος και άρα θα έπρεπε να μείνετε εκτός αυτής της διαδικασίας. Σας εκφράζουν αυτή τη διαφωνία τους;

—Δεν θα έλεγα ότι διαφωνούν, αλλά ακούω συχνά το εξής, «θέλουμε να μείνεις Κύπριο, να μη φύγεις και να είσαι εδώ και για την παράταξη». Αυτό που προσπαθώ να εξηγήσω είναι ότι στην πολιτική για να είσαι χρήσιμος πρέπει να έχεις ένα πόστο. Και η θέση του ευρωβουλευτή δεν είναι μια θέση που πας και κάνεις στις Βρυξέλλες. Είσαι παρών και στα της Κύπρου και της παράταξης. Και, αν εκλεγώ, σκοπεύω να είμαι παρών, δίπλα στην ηγεσία.

—Η απόφασή σας να είστε υποψήφιος μπορεί να σας δυσκολέψει

να εκφράζετε άποψη στη συνέχεια ειδικά αν διαφωνείτε με αποφάσεις της ηγεσίας; Διότι θα μπορούσε να τεθεί και θέμα αξιοπιστίας σας. Κάποιος θα μπορούσε να πει ότι αρχικά ήσασταν μια αντιπολιτευτική φωνή εντός ΔΗΣΥ, ενώ όσο ήσασταν υποψήφιος σιγήσατε.

—Καθόλου δεν θα με δυσκολέψει. Όταν διαφωνώ με κάτι το λέω και προσπαθώ να στείλω το μήνυμά μου και στην ηγεσία. Είμαστε ένα πλουραλιστικό κόμμα, με δικαίωμα στην άποψη και τη διαφωνία. Ούτε σίγησε η φωνή μου. Η καμπάνια μου είναι αμιγώς πολιτική. Βάζω κάτω θέσεις σε καίρια πολιτικά ζητήματα όπως είναι η οικονομία, το μεταναστευτικό και θέματα ασφάλειας.

—Συζητήσατε με Αναστασιάδη και Αβέρωφ για την απόφασή σας να είστε υποψήφιος;

—Η απόφαση να κατέλθω υποψήφιος ήταν εξ ολοκλήρου δική μου. Συνεργάστηκα και με τους δύο για πολλά χρόνια, και φυσικά έχουμε μιλήσει.

—Έχετε τη στήριξή τους;

—Δεν μπορώ να απαντήσω εκ μέρους τους.

—Σχετικά με την ψηφοφορία στο Πολιτικό Γραφείο για την ανάδειξη των υποψηφίων του κόμματος για τις ευρωεκλογές, σας αποδίδεται εμπλοκή στον αποκλεισμό του Μάριου Πελεκάνου.

—Αυτά είναι ανοησίες και ούτε ο ίδιος νομίζω μου έχει αποδώσει προσωπικά κάτι τέτοιο. Από τους έξι που θέσαμε υποψηφιότητα στο Πολιτικό Γραφείο, μόνο δύο δεν είχαν δικαίωμα ψήφου. Ο ένας ήμουν εγώ. Επίσης, τα περισσότερα μέλη του Πολιτικού Γραφείου δεν τα γνώριζα καν. Δεν ήμουν μέρος αυτού του μηχανισμού, ενώ ο κ. Πελεκάνος ήταν. Και η αγωνία σε ένα κλειστό σώμα ήταν μεγάλη και για μένα κατά πόσο θα μπορούσα να κάσω. Και επειδή έλαβα τις αποφάσεις μου τελευταία στιγμή, δεν τηλεφώνησα καν στα πολλά μέλη του Πολιτικού Γραφείου. Έχω όμως τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι παίχτηκε οποιοδήποτε παιχνίδι, όπως άφησαν κάποιοι να εννοηθεί. Και ουδέποτε ήμουν άνθρωπος υπόγειων παιχνιδιών. Οι Συναγερμικοί τίμησαν τον κ. Πελεκάνο με την ψήφο τους σε μία από τις πιο σημαντικές θέσεις του κόμματος ως πρώτο αντιπρόεδρο και τώρα αισθάνονται προδομένοι.

—Πώς κρίνετε την τακτική της ηγεσίας του ΔΗΣΥ να ανεβάσει τους τόνους κατά ΑΚΕΛ και ΕΛΑΜ;

—Όλα τα κόμματα σε όλες τις χώρες ανεβάζουν τόνους στην προεκλογική. Δεν είναι μυστικό ότι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι πολιτικές ομάδες του ΑΚΕΛ και του ΕΛΑΜ είναι τα δύο άκρα. Το ΑΚΕΛ ανήκει στην πιο μικρή και κατά πολλούς γραφική πολιτική ομάδα νοσταλγών άλλων συστημάτων και απολογητών του Πούτιν, και το ΕΛΑΜ ανήκει σε μια ακροδεξιά ευρωσκεπτικιστική ομάδα που αντιτίθεται στην ευρωπαϊκή ενοποίηση όπως και η Αριστερά.

—Είναι όμως δόκιμο να ταυτίζει κάποιος το ΑΚΕΛ με το ΕΛΑΜ; Το ΑΚΕΛ έχει μια ιστορία 100 χρόνων και μπορεί να κριθεί από τη διαχρονική του στάση έναντι διαφόρων ζητημάτων.

—Δεν ταυτίζω τα δύο άκρα. Έχουν διαφορετικές αφετηρίες. Συναντώνται όμως σε διάφορες πολιτικές. Για παράδειγμα οι θέσεις του ΑΚΕΛ και του ΕΛΑΜ για τις εκπομπές και την ανεξέλεγκτη επιδοματική πολιτική είναι ταυτόσημες. Καταψήφισαν και οι δύο το νέο σύμφωνο μεταναστευσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτά δεν είναι θέματα πολιτικής ερμηνείας αλλά είναι γεγονότα.

—Και ο Συναγερμός όμως στη Βουλή μπορεί να ψηφίσει το ίδιο πράγμα με το ΑΚΕΛ ή/και το ΕΛΑΜ. Τι σημαίνει αυτό;

—Αν ελέγξετε αυτές τις περιπτώσεις, θα δείτε ότι η σύμπτωση των δύο άκρων είναι σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό.

Τρώμε από το ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για επιδόματα και θέματα μισθών

—Κρίνεται η ηγεσία του ΔΗΣΥ σε αυτές τις εκλογές;

—Σε όλο τον κόσμο, οι ηγεσίες των κομμάτων κρίνονται ειδικά στις εκλογές. Όμως πρόκειται για μια νέα ηγεσία και δεν θεωρώ ότι αυτές οι εκλογές είναι το απόλυτο κριτήριο. Η ηγεσία θα κριθεί στο διάστημα μετά τις εκλογές για το ποιος θα είναι τελικά ο νέος Δημοκρατικός Συναγερμός. Δεν θεωρώ ότι το αποτέλεσμα θα είναι αρνητικό που θα οδηγήσει σε αναταραχή. Αντιθέτως, πιστεύω ότι θα είναι θετικό. Στον κόσμο του ΔΗΣΥ υπάρχει κομματικός και πολιτικός πατριωτισμός, παρά τις επιμέρους διαφωνίες.

—Η βάση δεν στέλνει και κάποια μηνύματα;

—Η βάση αγωνιά για το κόμμα και θέλει να το στηρίξει. Έγινε μια απότομη αλλαγή ηγεσίας από τη μια μέρα στην άλλη. Ιστορικά στελέχη έχουν αποχωρήσει, στελέχη που διετέλεσαν υπουργοί έχουν αποχωρήσει. Και μάλιστα σε μια εποχή που το κόμμα είναι

Πιστεύω ότι το αποτέλεσμα των εκλογών θα είναι θετικό. Στον κόσμο του ΔΗΣΥ υπάρχει κομματικός και πολιτικός πατριωτισμός.

στην αντιπολίτευση και που οι προκλήσεις είναι πολύ διαφορετικές. Δυστυχώς, υπάρχουν ακόμη μετασεισμικές δονήσεις λόγω της κατάστασης που διαμορφώθηκε πριν και μετά τις προεδρικές εκλογές. Αυτό που αναμένουν οι Συναγερμικοί από τον νέο Δημοκρατικό Συναγερμό είναι να διαμορφώσει πολιτικές ωφέλιμες για τον τόπο.

—Οι επιλογές του Συναγερμού για τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την επιλογή υποψηφίων άφησε και δυσαρεστημένους. Αυτό πιστεύετε ότι επηρεάζει

την απόδοση του κόμματος στις ευρωεκλογές;

—Οι τοπικές εκλογές είναι πάντα δύσκολες και πάντα υπάρχουν εσωτερικά ζητήματα στα κόμματα, και ειδικά στον ΔΗΣΥ που είναι ένα πολυφωνικό κόμμα. Σε κάποιες περιοχές υπάρχει όντως συζήτηση και αναταραχή γιατί υπάρχουν δυσαρεστημένοι, «αντάρτες» υποψήφιοι κ.λπ. Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα επηρεάσει την ψήφο στις ευρωεκλογές που είναι η αμιγώς πολιτική αναμέτρηση.

—Ο Νίκος Χριστοδουλίδης συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα όμως έλαβε μέρος σε εκδηλώσεις κομμάτων που ανήκουν σε άλλες ευρωομάδες. Έχει ευθύνη ο ΔΗΣΥ και για αυτή την παραδοξότητα;

—Οντως πρόκειται για παραδοξότητα. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας συμμετέχει στο ΕΛΚ και το κόμμα του ΕΛΚ, δηλαδή ο ΔΗΣΥ, είναι αντιπολίτευση. Πρέπει να το δούμε εσωτερικά. Νομίζω ότι αυτό πρέπει να συζητηθεί με ψυχραιμία μετά τις εκλογές.

—Να συζητηθεί και η άλλη παραδοξότητα που μέλη του κόμματος είναι ακόμη στην κυβέρνηση;

—Πράγματι και αυτό είναι μια παραδοξότητα. Σε ό,τι με αφορά είχα εκφράσει την άποψή μου για αυτό το θέμα τότε, όμως ελήφθη μια απόφαση ότι ο Συναγερμός δεν είναι κόμμα διαγραφών. Είναι δύσκολο να ηγηθείς πίσω στον χρόνο, όταν κάποιες αποφάσεις ληφθηκαν υπό συγκεκριμένες περιστάσεις. Θεωρώ ότι η ηγεσία πρέπει να δει κάποια πράγματα μετά τις εκλογές, ενδεχομένως και ζητήματα καταστατικού. Όλα αυτά είναι θέματα πολιτικών αποφάσεων.

—Πιστεύετε ότι μετά τις εκλογές θα ξανανοιξει η συζήτηση αν πρέπει ή όχι ο ΔΗΣΥ να πάει στην κυβέρνηση Χριστοδουλίδη;

—Θεωρώ ότι είναι παρανοημένη αυτή η συζήτηση. Είναι δύσκολο ο ΔΗΣΥ να μπει στην κυβέρνηση. Το στοιχείο είναι ο αντιπολιτευτικός του λόγος να πειθεί, χωρίς να είναι μηδενιστικός.

—Πώς βλέπετε την κυβέρνηση Χρι-

στοδουλίδη; Έχουμε ένα ικανοποιητικό δείγμα πλέον.

—Υπάρχουν κάποιες μετρήσεις που δείχνουν ότι γενικά επικρατεί μια απογοήτευση. Ότι δρα με γνώμονα την εικόνα και την επικοινωνία, και όχι την ουσία. Σε κάποια θέματα βελτιώνεται, όπως π.χ. το μεταναστευτικό. Είπα και δημόσια ότι οι χειρισμοί που έγιναν ήταν ορθοί. Στην οικονομία όμως υπάρχουν ζητήματα.

—Τι ζητήματα;

—Παρέδωσα 200 εκατομμύρια πλέον στην κεντρική κυβέρνηση και αυτή τη στιγμή υπάρχει σημαντικό δημοσιονομικό έλλειμμα. Τρώμε για πολιτικές του κράτους από το ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για επιδόματα και θέματα μισθών και όχι για πολιτικές που παράγουν όφελος. Σε αυτό το θέμα θα έκρουα τον κώδωνα του κινδύνου.

—Πατά θεωρείτε ότι συμβαίνει αυτό;

—Για να ικανοποιηθούν συγκεκριμένες ομάδες που ασκούν πίεση. —Και ποιος είναι ο κίνδυνος;

—Το ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων το εγγυάται το κράτος και όταν θα έχει πρόβλημα θα πρέπει να έρθει η κυβέρνηση να το καλύψει. Πώς θα το κάνει, αν έχει δημιουργήσει δομικά ελλείμματα λόγω ανελαστικών δαπανών εξαιτίας άλλων άσχετων πολιτικών; Διότι και όταν χρεοκοπήσαμε το 2013 αυτό συνέβη και εξαιτίας της δημοσιονομικής ανεπάρκειας του κράτους, δηλαδή, αν το δημόσιο χρέος έμενε στο 48% και δεν ανέβαινε στο 90%, τότε δεν θα γινόταν «κούρεμα» καταθέσεων. Τα δημόσια οικονομικά είναι σαν ένα δυνατό οπλοστάσιο και πρέπει να το προστατεύεις, να το αναβαθμίζεις για να είναι έτοιμο σε ώρα ανάγκης. Όπως το είχαμε τον καιρό της πανδημίας.

—Διορθώνεται η κατάσταση;

—Φυσικά, διότι η οικονομία πάει καλά, αλλά πρέπει να είμαστε προνοητικοί. Αντιθέτως, η κυβέρνηση δημιουργεί στρεβλώσεις τις οποίες θα βρούμε μπροστά μας σε ενδεχόμενη νέα κρίση. Και είδαμε πως η μία κρίση διαδέχεται την άλλη.

Ο γενικός εισαγγελέας Νίκος Αιμιλίου επεσήμανε ενώπιον του Δικαστηρίου της Ε.Ε. ότι ο ορισμός της επίμαχης έννοιας της ασφαλούς χώρας, αναφέρεται σε κράτος στο οποίο, γενικής και διαρκώς, δεν υφίσταται κανένας από τους κινδύνους που προσδιορίζονται στην εν λόγω έννοια.

Δύσκολη η θέση της Κύπρου

Επανελημμένα το τελευταίο διάστημα, η Λευκωσία και ο αρμόδιος υπουργός Εσωτερικών, Κωνσταντίνος Ιωάννου, επιχειρήσαν να πείσουν τους εταίρους τους στην Ε.Ε., προκειμένου να συναινέσουν στον χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών στη Συρία, ως «ασφαλών», ώστε να δρομολογηθεί η δυνατότητα επιστροφής Σύρων προσφύγων, υπό το φως των αντικειμενικά μη διαχειρίσιμων αριθμών προσφύγων και μεταναστών που έχουν κατακλύσει την Κύπρο. Ο ΥΠΕΣ επισκέφθηκε τη Δανία και την Τσεχία, ενώ πρόσφατα έγινε και υπουργική σύσκεψη αριθμού κρατών-μελών στη Λευκωσία. Όπως έλεγε στην «Κ» ξένη διπλωματική πηγή, «η κυπριακή κυβέρνηση επιχειρήσει να εξασφαλίσει τη συναινέση εταίρων στην Ε.Ε., ώστε να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα πιέσεων και να ανοίξει ο δρόμος για τον χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών της Συρίας ως ασφαλών». Σύμφωνα με την ίδια ξένη διπλωματική πηγή, η προσπάθεια της Λευκωσίας «προσक्रούει σε αρκετούς σκοπέλους, γεγονός που δεν επιτρέπει αισιοδοξία για την υλοποίησή της, στην παρούσα χρονική περίοδο». Η ίδια πηγή παρέπεμψε τόσο στις «προτάσεις του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου της Ε.Ε., όσο και στο γεγονός ότι η Κομισιόν, αλλά και το ισχυρότερο κράτος της Ε.Ε. (σ.σ. Γερμανία), έχουν περίπου την ίδια προσέγγιση». Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «αυτή ακριβώς η σύγκλιση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα και των θέσεων της Κομισιόν, αλλά και της Γερμανίας, και κυρίως η κοινή τους αντίληψη ότι δεν είναι εφικτός ο χαρακτηρισμός μόνο κάποιων περιοχών μιας χώρας, αποσπασματικά, ως ασφαλών, έχει εκ των πραγμάτων τεράστια σημασία και τείνει να δημιουργήσει ένα νομικό και πολιτικό προηγούμενο, για κάθε περίπτωση». Παράλληλα, σύμφωνα με την ίδια πηγή, θα πρέπει να συνοψολογηθεί η τοποθέτηση ανθρωπιστικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων, που θεωρούν επικίνδυνη και μη ρεαλιστική τη θέση της Λευκωσίας για χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών της Συρίας ως ασφαλών. Στην ίδια περίπου γραμμή είναι και τα αρμόδια όργανα του ΟΗΕ. Όλα αυτά, εξήγησε η ίδια πηγή, «λειτουργούν μάλλον αποτρεπτικά στις επιδιώξεις της Λευκωσίας, στην παρούσα τουλάχιστον χρονική περίοδο που διανύουμε».

Νομικό φρένο στη Λευκωσία για τη Συρία

Καμιά χώρα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί εν μέρει ασφαλής
λένε γενικός εισαγγελέας Δικαστηρίου Ε.Ε., Κομισιόν και Γερμανία

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Μπλόκο στις προσδοκίες της Λευκωσίας για χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών της Συρίας ως «ασφαλών» τείνουν να δημιουργήσουν οι προτάσεις που διατύπωσε ο γενικός εισαγγελέας του Δικαστηρίου της Ε.Ε., Νίκος Αιμιλίου, σε ανάλογη υπόθεση (που αφορά στη Μολδαβία), καθιστώντας σαφές ότι ένα κράτος δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται εν μέρει και αποσπασματικά «ασφαλής χώρα», σε κάποιες από τις περιοχές του, ενώ την ίδια ώρα κάποιες άλλες περιοχές του να θεωρούνται ως μη ασφαλείς. Όπως πληροφορείται η «Κ», ο γενικός εισαγγελέας του Δικαστηρίου της Ε.Ε. σημείωσε στις προτάσεις του ότι η οδηγία 2013/32 επιτρέπει τον χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς, μόνο εάν αφορά στο σύνολο της εδαφικής της επικράτειας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις προσδοκίες της Λευκωσίας, η οποία ανέλαβε πρωτοβουλία και επιχειρεί να πείσει τους εταίρους της στην Ε.Ε., να χαρακτηριστούν κάποιες περιοχές της Συρίας ως ασφαλείς, προκειμένου να δρομολογηθεί η έναρξη της επιστροφής Σύρων προσφύγων, στις εν λόγω περιοχές.

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα της Ε.Ε. προσυπέγραψαν η Γερμανία, καθώς και η Κομισιόν, που παρενέβησαν τόσο στην ακροαματική διαδικασία, ενώ

Η θέση που εξέφρασε ο γενικός εισαγγελέας της Ε.Ε., αν και αφορά τη Μολδαβία και την Υπερδνειστερία, τείνει να δημιουργήσει ένα σημαντικό «προηγούμενο», εάν βεβαίως υιοθετηθεί τελικά από το Δικαστήριο της Ε.Ε.

πιον του Δικαστηρίου, όσο και γραπτώς. Ειδικότερα, οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, που ειθίσται να αποτελούν πυξίδα και συνεπώς να ακολουθούνται από το Δικαστήριο της Ε.Ε., με ελάχιστες εξαιρέσεις, αφορούν σε προδικαστικό ερώτημα δικαστηρίου της Τσεχίας, υπό το

φως απόφασης που έλαβε η Πράγα, χαρακτηρίζοντας τη Μολδαβία ως ασφαλή χώρα, όχι όμως και την Υπερδνειστερία, που νομικά και πολιτικά αποτελεί τμήμα της μολδαβικής επικράτειας, αλλά έχει αυτοανακηρυχθεί «ανεξάρτητη» και ελέγχεται από παραστρατιωτικές οργανώσεις που υποστηρίζονται από τη Μόσχα.

Ο γενικός εισαγγελέας του Δικαστηρίου Ε.Ε., αναλύοντας τη θέση του, εξήγησε μεταξύ άλλων ότι «η εξέταση του γράμματος των σχετικών διατάξεων της οδηγίας 2013/32, του νομοθετικού τους πλαισίου, καθώς και της νομοθετικής προθέσεως που επιδιώκει η οδηγία 2013/32, έχει ως αποτέλεσμα ότι η οδηγία αυτή επιτρέπει τον χαρακτηρισμό ως ασφαλούς χώρας καταγωγής μόνο σε ολόκληρη εδαφική βάση, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Η θέση λοιπόν που εξέφρασε ο γενικός εισαγγελέας, αν και αφορά τη Μολδαβία και την Υπερδνειστερία, τείνει να δημιουργήσει ένα σημαντικό «προηγούμενο», εάν βεβαίως υιοθετηθεί τελικά από το Δικαστήριο της Ε.Ε., το οποίο αναμένεται σύντομα να λάβει την απόφασή του. Σε μια τέτοια περίπτωση, το «προηγούμενο» θα επεκταθεί και σε άλλες περιπτώσεις, περιλαμβανομένων και της Συρίας, μπλοκάροντας οριστικά τις επιδιώξεις της Λευκωσίας που επιθυμεί τον χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών της εν λόγω χώρας ως «ασφαλών»,

προκειμένου να εξασφαλίσει την απαραίτητη νομιμοποίηση η προσπάθειά της για επιστροφή Σύρων προσφύγων.

Όπως δε γίνεται κατανοητό, στη βάση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου της Ε.Ε. δεν είναι νομικά εφικτός ο κατακεραματισμός μιας χώρας σε ζώνες ασφαλών περιοχών και σε ζώνες μη ασφαλών περιοχών. Ως εκ τούτου, μια τέτοια προσέγγιση, διαχωρισμού δηλαδή κρατών σε ζώνες και χαρακτηρισμού κάποιων ως ασφαλών και κάποιων άλλων ως μη ασφαλών, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, καθώς θεωρείται ότι αντικείται στην οδηγία 2013/32.

Ο γενικός εισαγγελέας Νίκος Αιμιλίου επεσήμανε μάλιστα ενώπιον του Δικαστηρίου της Ε.Ε. ότι ο ορισμός της επίμαχης έννοιας της ασφαλούς χώρας αναφέρεται σε κράτος στο οποίο, γενικής και διαρκώς, δεν υφίσταται κανένας από τους κινδύνους που προσδιορίζονται στην εν λόγω έννοια. Υποστήριξε δε ότι η χρήση του επιρρήματος «εν γένει» στο πλαίσιο νομοθετικής πράξης η οποία, στην έννομη τάξη της Ένωσης, οριοθετεί το δικαίωμα ασύλου, υποδηλώνει, ότι «η υπόθεση αυτή πρέπει να πληρούται στο εσωτερικό της οικείας χώρας στο σύνολό της και όχι μόνο σε τμήμα αυτής (ούτε μόνο σε σημαντικό τμήμα της)».

Όλα αυτά που τέθηκαν από τον γενικό εισαγγελέα του Δικαστηρίου

Ε.Ε. δεν αφήνουν καμιά αμφιβολία ότι η προσπάθεια της Λευκωσίας για χαρακτηρισμό κάποιων περιοχών της Συρίας ως «ασφαλών», καθίσταται πλέον εξαιρετικά δύσκολη και θα έχει την ίδια τύχη με την κίνηση της Τσεχίας στην περίπτωση των εθνικών χαρακτηρισμό», ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, «πρέπει να πληρούνται όσον αφορά το σύνολο του εδάφους μιας χώρας».

Σημειώνεται ότι στην παρέμβαση της στο Δικαστήριο της Ε.Ε., η Ολλανδία στήριξε τη θέση της Τσεχίας, ενώ στο αντίθετο ακριβώς στρατόπεδο βρέθηκαν Γερμανία και Κομισιόν, που προσυπέγραψαν τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου. Η Κομισιόν σημείωσε, μάλιστα, μεταξύ άλλων, ότι «οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τον εθνικό χαρακτηρισμό», ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, «πρέπει να πληρούνται όσον αφορά το σύνολο του εδάφους μιας χώρας».

Η Κομισιόν θεώρησε ότι εξαίρεση στον κανόνα αυτό μπορεί να υπάρξει μόνο σε περιοχές στις οποίες ένα κράτος δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, υποστηρίζοντας ότι αυτές οι περιοχές θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως μη ασφαλείς. Κάτι με το οποίο πάντως διαφώνησε ο γενικός εισαγγελέας του Δικαστηρίου Ε.Ε., εμμένοντας στη θέση ότι ο καθορισμός μιας χώρας ως «ασφαλούς» καταγωγής, εκτείνεται στο σύνολο της επικράτειάς της. Χωρίς εξαιρέσεις.

ΗΑΝΚΟΟΚ
driving emotion

ΚΑΡΟΔΙΣΤΡΙΑΣ
AUTOMOTIVE PARTS

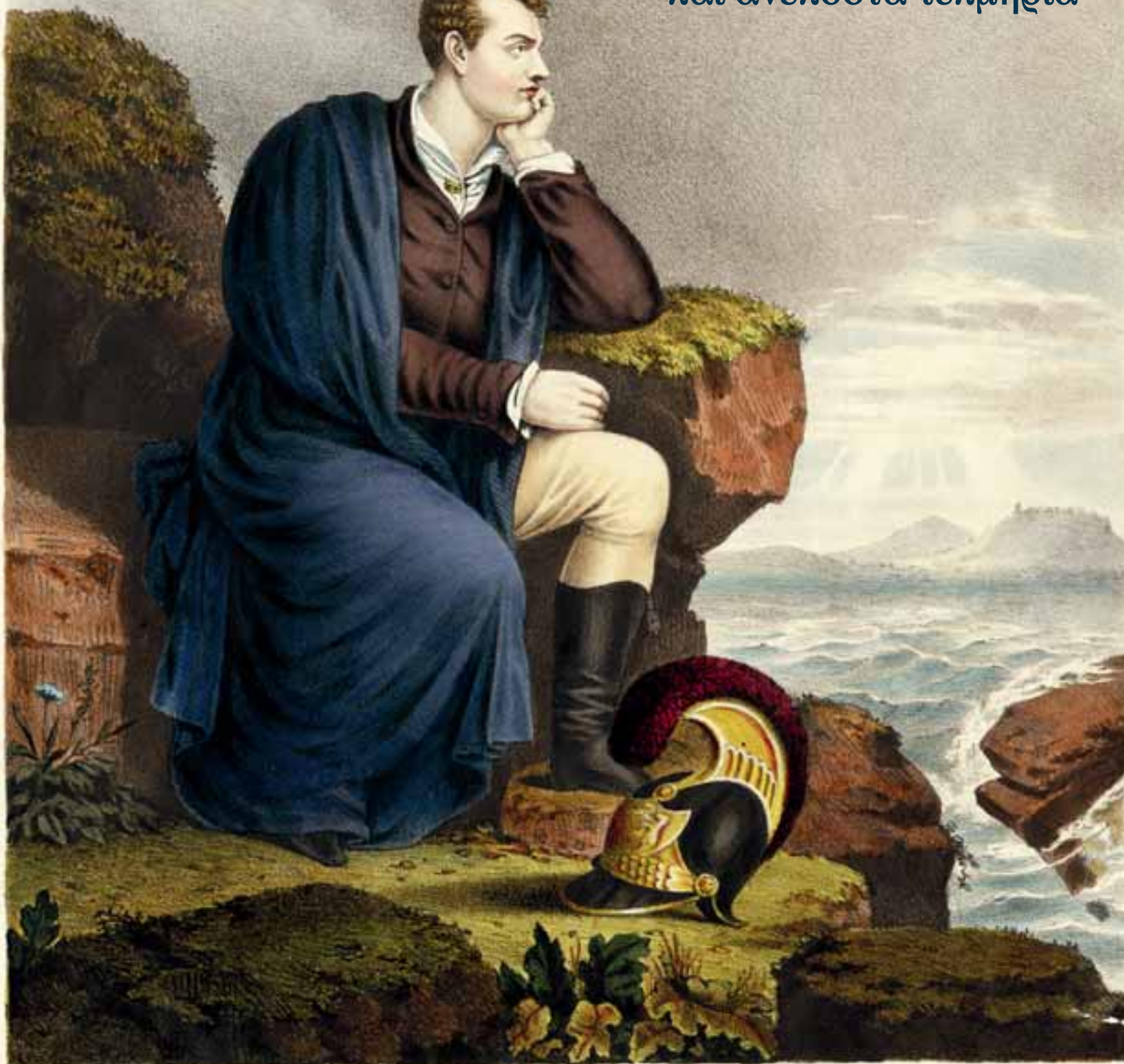
ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΔΙΑΝΟΜΕΑΣ

ΧΡ. ΚΑΡΟΔΙΣΤΡΙΑΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΑ
Καντάρας 54, Καιμακλί, 1037 Λευκωσία - Κύπρος
sales@chrkapodistrias.com, T. 22348600

ΛΟΡΔΟΣ ΜΠΑΪΡΟΝ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΑΣ

Μια πρωτότυπη έκδοση που υπογράφουν
20 Έλληνες και ξένοι συγγραφείς,
με πλούσια εικονογράφηση
και ανέκδοτα τεκμήρια

Ένα αφιέρωμα με αφορμή τα 200 χρόνια
από τον θάνατο του μεγάλου φιλέλληνα, που δήλωσε
«Ο αέρας της Ελλάδας με έκανε ποιητή»

ΚΥΡΙΑΚΗ

9/6

Μεταβολές εβδομάδας

	X.A.K.		X.A.		Dow Jones		Nasdaq		Nikkei		Dax		FTSE 100			ΔΙΕΘΝΗ		Πετρέλαιο		€/€
	-1,96%		-3,1%		-1,92%		-2,25%		-0,59%		-1,04%		-1,66%		Ενόνουν δυνάμεις για αντιμετώπιση των κυρώσεων Σελ. 11		1,09%		-0,24%	

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΤΟ 2023 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τζίρος 18 δισ. ευρώ στην κτηματαγορά

Τα 18 δισ. ευρώ προσέγγισε η αξία των συναλλαγών στην αγορά ακινήτων το 2023 στην Ελλάδα, ποσό αυξημένο κατά 34% σε σύγκριση με το 2022. Συνολικά πωλήθηκαν 174.475 ακίνητα έναντι 144.033 το 2022, αυξημένα κατά 21,1%, ενώ σημαντικά αυξημένη είναι και η μέση αξία των συναλλαγών. Σελ. 12

ΤΕΡΑΣΤΙΑ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ

Πυλώνες της ελληνικής οικονομίας η ναυτιλία

Η ναυτιλία είναι από τους βασικότερους παραγωγικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας και η άμεση και η έμμεση συνεισφορά της εκτιμάται ότι κυμαίνονται από 6,5% έως 8% του ΑΕΠ. Τα τελευταία 20 χρόνια, οι εισπράξεις της Ελλάδας από την εμπορική ναυτιλία ξεπέρασαν τα 263 δισ. ευρώ. Σελ. 9

NUROFEN
ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

NUROFEN EXPRESS
Fast relief in 15 min

Συμβουλευτείτε τον γιατρό ή τον φαρμακολόγο σας. Διαβάστε προσεκτικά το φύλλο οδηγιών χρήσης.

Mylan | life pharma

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	3,38%	0,04%
Γερμανία	2,65%	0,06%
Γαλλία	3,13%	0,08%
Ιταλία	3,95%	0,07%
Ισπανία	3,38%	0,03%
Ιρλανδία	3,04%	0,08%
Ελλάδα	3,66%	0,08%
Ην. Βασίλειο	4,35%	0,09%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Προοπτικές (outlook)
DBRS	BBB (High)	Σταθερή
Fitch	BBB	Θετική
Moody's	Baa2	Σταθερή
S&P	BBB	Θετική
Score Ratings	BBB+	Σταθερή

Δύναμη για νέα στήριξη έχει το κράτος

Το πλεόνασμα των 665 εκατ. ευρώ το πρώτο τετράμηνο αφήνει περιθώρια για νέα μέτρα

Περιθώρια στο κράτος για παροχή νέων μέτρων στήριξης, σε περίπτωση που χρειαστεί, αφήνει το πλεόνασμα των 665 εκατομμυρίων ευρώ το πρώτο τετράμηνο του τρέχοντος έτους. Τα 665 εκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούν στο

2,1% του ΑΕΠ, ενώ είναι αυξημένα κατά 274 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το πλεόνασμα που είχε παρουσιάσει το κράτος στην αντίστοιχη περίοδο του 2023. Κατ'αντιστοιχία, τα 391 εκατ. ευρώ του πρώτου τετραμήνου του 2023

αντιστοιχούσαν στο 1,3% του ΑΕΠ. Στα τέλη Ιουνίου εκπνέει το πακέτο μέτρων που ανακοινώθηκε τον περασμένο Μάρτιο, ύψους περίπου 35 εκατ. ευρώ, το οποίο για πρώτη φορά μετά από πολλούς μήνες δεν είχε την

επιδότηση του φορολογικού συντελεστή στις τιμές των καυσίμων και είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται στην πραγματικότητα τους τιμή (πριν το κράτος απορροφούσε 8,3 σεντ του ευρώ σε κάθε λίτρο). Μπαινώντας λοιπόν

στον τελευταίο μήνα μέτρων στήριξης, ανοίγει δειλά-δειλά η συζήτηση για τις σκέψεις της κυβέρνησης πάνω σε αυτό τον τομέα. Από τον Νοέμβριο του 2023 η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει μέτρα περίπου 300 εκατ. Σελ. 4

Καύσωνες και τυφώνες εκτοξεύουν τις τιμές φυσικού αερίου

Καθώς πλησιάζει το καλοκαίρι και οι υψηλές θερμοκρασίες θα οδηγήσουν στα ύψη τη ζήτηση για ενέργεια, οι προβλέψεις για τις τιμές του φυσικού αερίου τους θερινούς μήνες είναι εξαιρετικά δυσόιωνες. Απία θα είναι και πάλι η «τέλεια καταιγίδα» που στοιχειοθετεί ο συνδυασμός του καύσωνα με τους τυφώνες, καθώς σε πολλές περιοχές του πλανήτη διακόπτονται τις εξαγωγές ενέργειας, ενώ παράλληλα επιδεινώνουν την ξηρασία και πλήττουν και την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας στη Λατινική Αμερική. Ορισμένοι αναλυτές της αγοράς πιθανολογούν εκτόξευση των τιμών του φυσικού αερίου κατά 50% στις ΗΠΑ, ενώ μιλώντας για την Ευρώπη και την Ασία, ο Citigroup προβλέπει αύξηση από 50% έως 60% μέσα στο καλοκαίρι. Σελ. 10

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ ΠΑΪΠΕΡ και ΚΕΪΤ ΧΟΛΤΟΝ / REUTERS

Οι Εργατικοί άλλαξαν

Το Εργατικό Κόμμα στη Βρετανία θα δώσει προτεραιότητα στην οικονομική σταθερότητα εάν κερδίσει στις εκλογές της 4ης Ιουλίου. Η αρμόδια των Εργατικών για την οικονομική πολιτική, Ρέιτσελ Ρίβς, διευκρίνισε ότι στόχος τους είναι να επικεντρωθούν στην τόνωση επιτυχημένων επιχειρήσεων. Λίγες μέρες πέρασαν αφότου ο πρωθυπουργός Ρίσι Σούνακ προκάλεσε σοκ στα κόμματα της αντιπολίτευσης αλλά και στους Συντηρητικούς της κυβέρνησης του προκρούσσοντας πρόωρες εκλογές. Οι δε Εργατικοί έχουν επανειλημμένως διαμνύσει στους ψηφοφόρους ότι μπορούν να εμπιστευτούν ένα «κόμμα το οποίο έχει υποστεί αλλαγές για να κυβερνήσει

και πάλι, όντας δεκατέσσερα χρόνια εκτός εξουσίας». Επιπλέον ο κ. Ρίβς τόνισε ότι θα μπορούσε το κόμμα να εξασφαλίσει την αναγκαία για τις επενδύσεις σταθερότητα, ενισχύοντας το επιχειρήμα της με επιστολή υποστήριξης υπογεγραμμένη από 100 και πλέον διευθύνοντες συμβούλους βρετανικών ομίλων. «Σταθερότητα, επενδύσεις, μεταρρύθμιση: θα ακούτε συχνά αυτές τις τρεις λέξεις, διότι αποτελούν τα συστατικά ενός γνήσιου σχεδίου για το μέλλον», πρόσθεσε η επικεφαλής της οικονομικής πολιτικής των Εργατικών απευθυνόμενη σε ακροατήριο σε εργοστάσιο της Rolls-Royce. Επίσης υπογράμμισε πως «οι

Η στροφή προς το Κέντρο, η προσέγγιση των επιχειρήσεων και η φιλοεπενδυτική ρητορική.

Εργατικοί συνιστούν το κόμμα των βρετανικών επιχειρήσεων», προσθέτοντας ότι η ατζέντα τους για τη διακυβέρνηση θα φέρει το αποτύπωμα χρόνων δέσμευσης με μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις. Υπό τον ηγέτη τους, Κιρ Στάρμερ, οι Εργατικοί αυτή τη στιγμή στις διεξαγόμενες δημοσκοπήσεις βρισκονται 20 ποσοστιαίες μονάδες

πιο μπροστά από τους Συντηρητικούς, έχοντας ήδη κινηθεί προς το Κέντρο και εγκαταλείποντας την προσέγγιση της Αριστεράς, όπως είχε αποπειραθεί ο προηγούμενος επικεφαλής τους, Τζέρεμι Κόρμπιν. Περιγράφοντας το κόμμα η Ρέιτσελ Ρίβς τόνισε ότι δικάζεται «υπέρ των εργαζομένων και των επιχειρήσεων», επαναλαμβάνοντας τη δέσμευσή της ότι ο εταιρικός φόρος θα διατηρηθεί στα σημερινά επίπεδα διαρκούσης της θητείας του επόμενου Κοινοβουλίου. Πρόσθεσε ακόμη ότι είναι υπερήφανη που έλαβε τη στήριξη των και πρώην διευθυντών συμβούλων σε ομίλους του λιανικού εμπορίου, της διαφήμισης, των ταξιδιών και των

χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, οι οποίοι επισήμαναν στην επιστολή τους ότι οι Εργατικοί έδειξαν πως έχουν αλλάξει και ότι πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να διαμορφώσουν το μέλλον της Βρετανίας. Η επιστολή ανέφερε: «Χρειαζόμαστε επειγόντως μια νέα προοπτική για να απεγκλωβιστούμε από τη στασιμότητα της τελευταίας δεκαετίας και ελπίζουμε, λαμβάνοντας αυτή τη δημόσια θέση, να πείσουμε και άλλους πως υφίσταται η ανάγκη αυτή». Οι επιχειρηματικές επενδύσεις στη Βρετανία υστερούν σε μεγάλο βαθμό από τον Ιούνιο του 2016, οπότε και διεξήχθη το δημοψήφισμα που οδήγησε τη χώρα εκτός Ε.Ε.

pwc

Corporate Statutory Compliance

Corporate Secretarial Services

Find out more

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΦΕΛΙΞ ΣΜΙΝΤ*

Συγκυριακή η αύξηση πληθωρισμού στη Γερμανία

Η ήπια και μη αναπάντεχη άνοδος του πληθωρισμού στη Γερμανία από το 2,4% τον Απρίλιο στο 2,8% τον Μάιο σε ετήσια βάση αποτυπώνει κυρίως τον αντίκτυπο από τη μείωση στις τιμές των υπηρεσιών στον κλάδο των μεταφορών πέρυσι τον Μάιο. Σε σύγκριση με τον Απρίλιο η άνοδος είναι μόλις 0,2%, ενώ η ετήσια επίδοση δεν αλλάζει την εκτίμησή μας ότι το τρίτο τρίμηνο εν συνόλω ο πληθωρισμός στη Γερμανία θα υποχωρήσει σχεδόν στο

ριμένουμε ότι τελικώς η ΕΚΤ θα επιλέξει μια ήπια προσέγγιση. Οπερ σημαίνει ότι η περιεκτικότητα του κόστους δανεισμού θα είναι άπαξ και όχι δύο φορές εντός τριμήνου, με το σκεπτικό να διαμορφώσει το επιτόκιο καταθέσεων, από το 4% σήμερα, στο 3,25% έως την εκπνοή του 2024. Αναφορικά τώρα με το 2025, εκτιμούμε ότι θα αποφασισθούν τρεις περιεκτικές επιπλέον, οπότε το επιτόκιο καταθέσεων θα φθάσει στο 2,5% μέχρι του χρόνου του καλοκαιριού. Παρά ταύτα, μια σταθεροποιημένη οικονομία και μια επίμονη πίεση από τις μισθολογικές αυξήσεις ίσως αναγκάσουν και πάλι την ΕΚΤ να αυξήσει το επιτόκιο αυτό στο 3% το 2026. Οι πρώτες λεπτομέρειες από τον εθνικό δείκτη τιμών καταναλωτή της Γερμανίας, τώρα, ο οποίος ανήλθε στο 2,4% ετησίως το Μάιο, έναντι του 2,2% τον Απρίλιο, φανερώνουν ότι οι αυξήσεις συγκεντρώνονται στον κλάδο παραγωγής υπηρεσιών – εκεί οι τιμές ενισχύθηκαν κατά 3,9% σε ετήσια βάση, μετά το 3,4% του Απριλίου. Σε μεγάλο βαθμό αυτό μπορεί να απολογηθεί από έναν νέο μηνιαίο ναύλο ενιαίας τιμής για το τρένο, που θεσπίστηκε πέρυσι τον Μάιο. Το εν λόγω νέο εισιτήριο, που είναι φθινό, περιέστειλε τον ετήσιο ρυθμό αύξησης στις τιμές των υπηρεσιών από τον Μάιο του 2023 έως φέτος τον Απρίλιο. Τέλος, το ασυνήθιστο πρώιμο Πάσχα και η Πεντηκοστή φέτος παραμόρφωσαν το κανονικό μοτίβο των τιμών για τα πακέτα ταξιδιών, αποδυναμώνοντας τον ετήσιο πληθωρισμό του Απριλίου και ενισχύοντας κατά τι εκείνον του Μαΐου στη Γερμανία.

Εκτιμάται ότι η ΕΚΤ θα μειώσει το βασικό επιτόκιο, από το 4% σήμερα, στο 3,25% στα τέλη του τρέχοντος έτους.

2%. Πάντως, το 2,8% του Μαΐου εν συγκρίσει με τη συναινετική πρόβλεψη των αναλυτών του Bloomberg για 2,7% σε ετήσια βάση δεν θα παρεμποδίσει την ΕΚΤ να προχωρήσει στην πρώτη της περικυπτική επιτοκίων κατά 25 μ.β. την επόμενη εβδομάδα. Το μόνο ερώτημα που παραμένει είναι εάν η ΕΚΤ οφείλει μετά την πρώτη μείωση να αποφασίσει ακόμη μία στη συνεδρίαση της 18ης Ιουλίου ή εάν πρέπει να περιμένει έως ότου μελετήσει τις νέες τριμηνιαίες προβλέψεις για την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό στις 12 Σεπτεμβρίου. Αυτό, επίσης, θα εξαρτηθεί από τα δεδομένα που θα δημοσιεύονται και τις προσεχείς εβδομάδες.

Ωστόσο, ενόσω ο πληθωρισμός κινείται επί του παρόντος μονόπλευρα και οι πιέσεις των μισθών επιτείνονται, δεν παύουμε να πε-

* Ο Κ. Φέλιξ Σμιντ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Στο «κυνήγι» του Τιτανικού

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Σχεδόν ένα χρόνο μετά την τραγωδία του βαθυσκάφους «Titan» της εταιρείας OceanGate (Πύλη του Ωκεανού), ακόμη ένας φιλόδοξος μεγατόνας σχεδιάζει να επισκεφθεί το ναυάγιο του Τιτανικού με υποβρύχιο. Ο δισεκατομμυριούχος Λάρι Κόννορ, που δημιούργησε την περιουσία του ως κτηματομεσίτης, ανακοίνωσε τα σχέδιά του επιμένοντας ότι μια κατάδυση στο ναυάγιο του Τιτανικού είναι εφικτή, εφόσον γίνει με τα σωστά μέσα. Λίγες ημέρες μετά την είδηση της εξαφάνισης του βαθυσκάφους «Titan» τον Ιούνιο του 2023, ο Κόννορ επικοινωνήσε με τον διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας υποβρυχίων «Τρίτων», Πάτρικ Λέικι, ο οποίος είχε ασκήσει δημόσια κριτική στις ελλείψεις ασφαλείας της αποστολής του 2023 και είχε αποκαλέσει «άρπαγα» τον επικεφαλής της προσπάθειας και κατασκευαστή του μοιραίου βαθυσκάφους. «Ο Κόννορ μου τηλεφώνησε και μου είπε ότι πρέπει να κατασκευάσουμε ένα υποβρύχιο, το οποίο θα είναι ικανό να φθάσει στο βάθος του Τιτανικού και θα αποδεικνύει στον κόσμο ότι μπορεί να γίνει. Ο «Τιτάνας» δεν ήταν αυτό το όχημα», είπε ο Λέικι στην εφημερίδα Wall Street Journal. Ο Λάρι Κόννορ πραγματοποίησε τον περασμένο μήνα μαζί με τον Λέικι τρεις επιτυχημένες καταδύσεις σε βάθος κάτω των 2.000 μέτρων στην Τάφρο των Μαρτιανών, στον Ειρηνικό. Ο ιδρυτής του ομίλου Κόννορ έχει προσωπική περιουσία άνω των 2 δισ. δολαρίων, την οποία απέκτησε χάρη στις επενδύσεις του σε πολυ-

τελεις κατοικίες. Η εταιρεία του διαχειρίζεται ακίνητη περιουσία ύψους 5 δισ. δολαρίων.

Ο Κόννορ είναι γνωστός εξερευνητής, έχοντας ταξιδέψει ήδη στην Τάφρο των Μαρτιανών, στο βαθύτερο σημείο στους ωκεανούς της Γης, και στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. Σκοπός του Κόννορ είναι να αποδείξει ότι η κατασκευή ενός ασφαλούς βαθυσκάφους είναι απόλυτα εφικτή

Ο δισεκατομμυριούχος Λάρι Κόννορ ανακοίνωσε τα σχέδιά του επιμένοντας ότι μια κατάδυση στο ναυάγιο είναι εφικτή, εφόσον γίνει με τα σωστά μέσα.

και πως μια τέτοια αποστολή μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόλυτη ασφάλεια. «Θέλω να δείξω στους ανθρώπους όλου του κόσμου ότι αν και ο ωκεανός είναι απίστευτα ισχυρός, μπορεί να είναι καταπληκτικός, ευχάριστος και να αλλάξει τη ζωή σου προς το καλύτερο αν τον βιώσεις με τον σωστό τρόπο», είπε ο Κόννορ. Το ταξίδι του μεγατόνα προς τον Τιτανικό θα γίνει με το υποβρύχιο «Τρίτων» 4000/2 «Εξερευνητής της Αβύσσου». Το διθέσιο βαθυσκάφος, κόστους 20 εκατ. δολαρίων, κατασκευάζεται από τον κατασκευαστή του ως το «βαθύτερο καταδυόμενο

ακρυλικό υποβρύχιο», ικανό να φθάσει τα 4.000 μέτρα βάθους.

Ο Λέικι ίδρυσε την εταιρεία «Τρίτων» από κοινού με τον Μπρους Τζόνσον, ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε πρόσφατα. Τον Κόννορ θα συνοδεύει ο Λέικι στην κατάδυση προς τον Τιτανικό. «Ο Πάτρικ Λέικι επεξεργάζονταν την αποστολή και σχεδίαζε τον εξοπλισμό της στο μυαλό του εδώ και τουλάχιστον μία δεκαετία. Δεν διαθέταμε, όμως, την αναγκαία τεχνολογία και τα υλικά. Ένα τέτοιο υποβρύχιο δεν θα μπορούσε να κατασκευασθεί πριν από πέντε χρόνια. Μόνο με τη ραγδαία πρόοδο των τελευταίων πέντε ετών στα συνθετικά υλικά κατέστη δυνατή η κατασκευή του οκάφους», λέει ο Κόννορ.

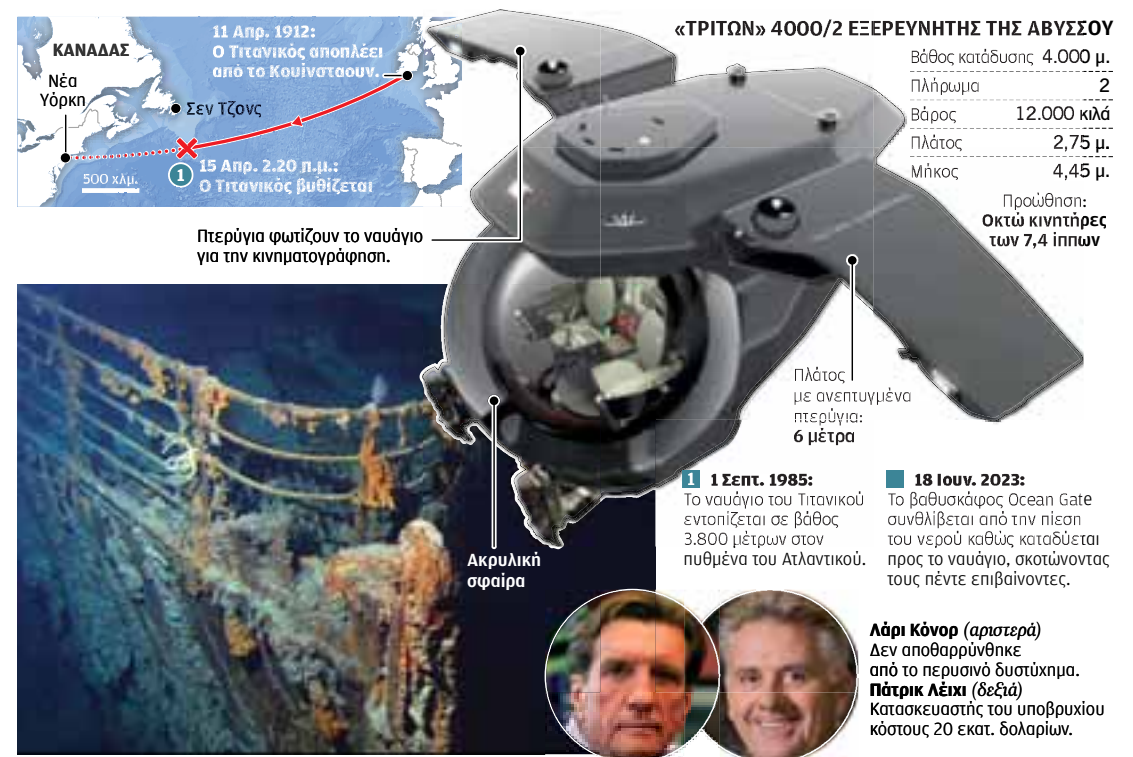
Η τραγωδία του 2023

Στις 18 Ιουνίου 2023, πέντε επιβάτες μπήκαν στο μικρό βαθυσκάφος της εταιρείας OceanGate με στόχο να επισκεφθούν το θρυλικό ναυάγιο σε βάθος 3.800 μέτρων κάτω από την επιφάνεια του Βόρειου Ατλαντικού. Επρόκειτο για το τρίτο ταξίδι του υποβρυχίου στον Τιτανικό, με κάθε επιβάτη να πληρώνει 250.000 δολάρια για τη μοναδική εμπειρία. Στο βαθυσκάφος επέβαιναν ο Βρετανός επιχειρηματίας Χάμις Χάρντινγκ, ο Πακιστανός μεγατόνας Σαζάντα Νταούντ και ο νεαρός γιος του, ο Γάλλος εξερευνητής και ειδήμων του Τιτανικού Πολ-Ανρί Ναρζολέ και ο επικεφαλής της εταιρείας OceanGate, Στόκτον Πας.

Ο σχεδιασμός και η σύσταση του βαθυσκάφους είχαν γίνει αντικείμενο

Η απόπειρα κατάδυσης σε βάθος 3.800 μέτρων

Ο κτηματομεσίτης από το Οκιάι Λάρι Κόννορ και ο εξερευνητής Πάτρικ Λέικι, συνιδρυτές των υποβρυχίων «Τρίτων», σχεδιάζουν να εξερευνηθούν το ναυάγιο του Τιτανικού μετά το περυσινό δυστύχημα του βαθυσκάφους της Ocean Gate.

PHFEE: Royal Museums Greenwich, Triton, Graphic News / ©STO/PAGE: GemCityFlyer, Triton

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Βολικός εμίρης

Δεν «έκλεισαν» δίκια τους δρόμους στη Λευκωσία. Ο εμίρης του Κατάρ ήρθε για να μας «σώσει» αφού, όπως διαρρέει η πλευρά μας, ενδιαφέρεται για έργα υποδομής πολλών και όχι μερικών εκατομμυρίων. Με τη συνολική επένδυση άνω του 1 δισ., η επένδυση στη Λάρνακα του έρχεται γάντι, αρκεί να έχουμε νέα έγγραφα προσφορών κάποια στιγμή σύντομα. Εξάλλου, ο εμίρης του Κατάρ δεν είναι εξοικειωμένος με τις μακρόρρες διαδικασίες των δημόσιων προσφορών και μετά αυτές των ενστάσεων. Οι Ισραηλινοί φεύγουν, οι Καταριανοί έρχονται. Από την πλευρά μας ευχόμαστε το ενδιαφέρον του εμίρη να είναι ουσιαστικό και όχι μια βολική συγκυρία για την κυβέρνηση που βρέθηκε αυτή την περίοδο χωρίς ανάδοχο για την ανάπτυξη στην Λάρνακα και δέχεται μεγάλη πίεση από την τοπική κοινωνία. Η Λάρνακα χρειάζεται το έργο, και η κυβέρνηση σσνίδα σωτηρίας. Win-win που λένε και οι οικονομολόγοι, αρκεί να μην δούμε το ίδιο έργο σε επανάληψη, όπως τότε με την επένδυση στον λόφο του Hill-top.

Πρώτη δοκιμασία

Δύο μεγάλα ζητήματα έχει να διαχειριστεί η κυβέρνηση σε σχέση με την ΠΑΣΥΔΥ, και όλοι γνωρίζουν την αντίδραση της συγκεκριμένης συντεχνίας όταν απειλούνται τα συμφέροντά της. Αυτή τη φορά ο καβγάς θα γίνει για τις προαγωγές πριν την αφυπηρέτηση (νομικό ζήτημα) και το ταμείο υγείας (δημοσιονομικό ζήτημα), το οποίο και διατηρείται ακόμα και μετά την εισαγωγή του γενικού σχεδίου υγείας. Η ΠΑΣΥΔΥ απειλεί με κινητοποιήσεις. Η κυβέρνηση από την άλλη, εμμένει στις θέσεις της και βγάζει μπροστά τον πολύ «σκληρό δημοσιονομικό» Μάικ Κεραυνό, για να βγάλει τα κόστανα από τη φωτιά. Το ερώτημα που παραμένει είναι αν η

κυβέρνηση Χριστοδουλίδη θα διατηρήσει μέχρι τέλους τη στάση της ή αν θα υπαναχωρήσει μόλις πέσουν οι πρώτες κουμπουριές.

Βολικό αφήγημα

Η ΕΚΤ όταν αυξάνει τα επιτόκια έχει ως στόχο να «βγάλει» λεφτά από το σύστημα και να μειώσει την κατανάλωση υπέρ της αποταμίευσης. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται οι καταθέτες να ανταμειφθούν, και η ευθύνη γι' αυτό ανήκει στις εμπορικές τράπεζες. Να κάνουν δηλαδή αυτό που ονομάζεται μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην πραγματική οικονομία. Σε αυτό τον τομέα η Κύπρος έχει αποτύχει. Ανεξαρτήτως λόγων, η κυβέρνηση δεν κατάφερε να πείσει τις τράπεζες να λειτουργήσουν μακροοικονομικά και αφέρθηκαν να λειτουργήσουν ωφελμιστικά και βάρος της αγοραστικής δύναμης των κατα-

ναλτών. Τα περί ανεξαρτησίας των τραπεζών είναι απλά ένα βολικό αφήγημα.

Ομαδική τύφλωση

Το ΔΝΤ σε σχετική έκθεση εκφράζει την άποψη πως «η δυναμική υλοποίηση έργων ενεργειακής υποδομής, μαζί με πρόσθετα μέτρα μετριασμού, για την επίτευξη αυτών των στόχων και συστηματική αξιολόγηση των κλιματικών κινδύνων μαζί με μια στρατηγική προσαρμογής για τον περιορισμό του κόστους της κλιματικής αλλαγής» είναι η ενδεδειγμένη πορεία για την Κύπρο. Η κυβέρνηση από τη μεριά της χαιρέτιζει τη συγκεκριμένη προτροπή γιατί αποτελεί λέει και κυβερνητική πολιτική. Μας δουλεύουν; Είδατε καμία δυναμική υλοποίηση έργων ενεργειακής υποδομής; Είδατε συστηματική αξιολόγηση των κλιματικών κινδύνων; Είδατε καμία στρατηγική προσαρμογής στους κλιματικούς κινδύνους; Μάλλον προσπαθούν να μας πείσουν πως τυφλωθήκαμε ομαδικώς και δεν το ξέρουμε.

Ανθρωποκεντρική πολιτική

Η ακρίβεια θερίζει. Κάποιοι συμπολίτες μας βρίσκονται σε απόγνωση και χρήζουν άμεσης οικονομικής στήριξης. Τα κυβερνητικά ανακουφιστικά μέτρα κατά της ακρίβειας που ανακοινώθηκαν το προηγούμενο διάστημα χρήζουν αναθεώρησης. Η στόχευση των επιδομάτων είναι μια επιθυμητή ευρωπαϊκή πολιτική. Η οριζόντια λογική των κυβερνητικών μέτρων είναι αναποτελεσματική και σπάταλη. Θα ήταν προτιμότερο τα ίδια κονδύλια να δίνονταν σε αυτούς που τα έχουν πραγματικά ανάγκη. Ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης των μέτρων εντός Ιουνίου, ελπίζουμε πως η κυβέρνηση θα ασκήσει επιτέλους ουσιαστική και όχι κατ' όνομα ανθρωποκεντρική πολιτική όπως αρέσκει να λέει.

μεγάλος συζήτησις πριν ακόμη από τη μοιραία κατάδυση, με τους ειδικούς να εκτιμούν ότι το ανθρακόνημα και το τάνιο δεν προσέφεραν επαρκή προστασία από την τερπάρια πίεση στα βάθη του ωκεανού. Το μικρό και εντυπωσιακό ελαφρύ σκάφος διέθετε αντί για τιμόνι, ένα χειριστήριο ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Περίπου ενενήντα λεπτά μετά την έναρξη της κατάδυσης του προς τον Τιτανικό, το βαθυσκάφος έπαψε να επικοινωνεί με τα πλοία επιφανείας. Η τερπάρια επιχείρησης εντοπισμού και διάσωσης που ακολούθησε διαπίστωσε την ύπαρξη συντριμμιάς του βαθυσκάφους σε απόσταση 500 μέτρων από την πλώρη του Τιτανικού, με τους επιβάτες να ανακρηπύσσονται νεκροί στις 22 Ιουνίου. Ορισμένα ανθρώπινα μέλη βρέθηκαν αργότερα στο σημείο. Μετά την τραγωδία, η κατασκευάστρια του βαθυσκάφους κή-

ρυξε πτώχευση, ενώ άλλες εταιρείες του χώρου ανέφεραν κατακόρυφη πτώση στις πωλήσεις τους. Ο Λέικι είχε κατηγορήσει τότε τον Στόκτον Πας για «κυνήγι του χρήματος, χωρίς να νοιάζεται για τις συνέπειες», καθώς οι πέντε επιβάτες του βαθυσκάφους είχαν εκφράσει αμφιβολίες για την αξιοπιστία του εξοπλισμού στον Πας, ο οποίος είχε σπεύσει να τους καθησυχάσει.

REUTERS

**CAS
TS
OF AN
ISLA
ND 20
24**

Δύναμη πυρός 665 εκατ. έχει το κράτος

Μπαίνουμε στον τελευταίο μήνα που ισχύουν τα μέτρα στήριξης και από ό,τι φαίνεται υπάρχουν περιθώρια με πλεονάσματα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Πλεόνασμα 665 εκατομμυρίων ευρώ στο πρώτο τετράμηνο του τρέχοντος έτους έχει το κράτος, σε μία περίοδο που πιθανώς να χρειαστούν νέα μέτρα στήριξης μετά το πέρας του Ιουνίου του 2024. Τα 665 εκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούν στο 2,1% του ΑΕΠ, ενώ είναι αυξημένα κατά 274 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το πλεόνασμα που είχε παρουσιάσει το κράτος στην αντίστοιχη περίοδο του 2023. Κατ'αντιστοιχία, τα 391 εκατ. ευρώ του πρώτου τετραμήνου του 2023 αντιστοιχούσαν στο 1,3% του ΑΕΠ.

Από τον Νοέμβριο του 2023 η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει μέτρα περίπου 300 εκατ., ενώ όπως φαίνεται θα πρέπει να έχει «δύναμη πυρός» με πλεονάσματα για να τα συνεχίσει.

Στα τέλη Ιουνίου εκπνέει το πακέτο μέτρων που ανακοινώθηκε τον περασμένο Μάρτιο, ύψους περίπου 35 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο για πρώτη φορά μετά από πολλούς μήνες δεν είχε την επιδότηση του φορολογικού συντελεστή στις τιμές των καυσίμων, και είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται στην πραγματική τους τιμή (πριν το κράτος απορροφούσε 8,3 σεντ του ευρώ σε κάθε λίτρο). Μπαίνοντας λοιπόν στον τελευταίο μήνα μέτρων στήριξης, ανοίγει δειλά-δειλά η συζήτηση για τις σκέψεις της κυβέρνησης πάνω σε αυτό τον τομέα. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης ανέφερε εντός της εβδομάδας πως, θα αξιολογηθούν τα

Όπως πληροφορεί η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (CyStat), τα συνολικά έσοδα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2024 αυξήθηκαν κατά 17,3%, ήτοι 650,3 εκατ. ευρώ.

δεδομένα που αφορούν τις τιμές της ενέργειας και αυτά που αφορούν τη στήριξη των νοικοκυριών. Όπως δήλωσε, «η κυβέρνηση σύμφωνα και με τα δημοσιονομικά δεδομένα, θα αξιολογήσει τυχόν επιπρόσθετα, ή διαφοροποιήσεις μέτρων τα οποία έχουν ήδη ληφθεί».

Ανατρέχοντας στην πρώτη παρουσίαση ετήσιου προγραμματισμού της διακυβέρνησης για το έτος 2024 του προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδου, τον Ιανουάριο του 2024, είχε αναφερθεί πως εντός του 2024 θα υπήρξαν και άλλα στοχευμένα μέτρα και δράσεις. Όπως και έγινε τον περασμένο Μάρτιο. Υπενθυμίζεται πως, από τον Νοέμβριο του 2023

μέχρι τον Φεβρουάριο του 2024 ισχύ είχαν άλλα μέτρα, άμεσα και μεσοπρόθεσμα, ύψους 196 εκατ. ευρώ, ενώ υπήρχε και επέκταση των συγκεκριμένων για ένα ακόμη μήνα, δηλαδή μέχρι τον Μάρτιο του 2024, ύψους 60 εκατ. ευρώ. Όπως γίνεται αντιληπτό, από τον Νοέμβριο του 2023 η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει μέτρα περίπου 300 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ όπως φαίνεται από τα δεδομένα, θα πρέπει να έχει «δύναμη πυρός» με πλεονάσματα τα οποία θα της επιτρέπουν να συνεχίσει τυχόντα μέτρα στήριξης στις ομάδες πληθυσμών που χρειάζονται. Αξίζει να υπενθυμιστεί πως, ιδιαίτερος χρήσιμα αποδείχθηκαν τα πλεονάσματα που «άφησε» ο υπουργός Οικονομικών κ. Χάρης Γεωργιάδης στον

υπουργό Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη και είχε να εκκινήσει την παροχή βοθημάτων παντός τύπου με την έλευση της υγειονομικής κρίσης. Ο κ. Πετρίδης διαχειρίστηκε καταστάσεις και εξωτερικών πιέσεων από τους πολέμους και «άφησε» με τη σειρά του πλεονάσματα στον υφιστάμενο υπουργό Οικονομικών Μάκη Κεραυνό, για να συνεχίσει τη στήριξη που χρειάζεται λόγω πληθωριστικών τάσεων και υψηλών τιμών ενέργειας.

Μπήκε καλά ο χρόνος

Ανατρέχοντας στα δημοσιονομικά αποτελέσματα στους πρώτους μήνες του έτους ξεχωριστά, πα-

ρουσιάζεται πως, κάθε μήνας είναι πολύ παραπάνω από τα δεδομένα του αντίστοιχου διαστήματος του 2023. Τα προκαταρκτικά δημοσιονομικά αποτελέσματα για την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2024 καταδεικνύουν πλεόνασμα της τάξης των 523 εκατ. ευρώ (1,7% στο ΑΕΠ) σε σύγκριση με πλεόνασμα 376,4 εκατ. (1,3% στο ΑΕΠ) για την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Τα δημοσιονομικά αποτελέσματα του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2024 ήταν περίπου στα μέτρα του πρώτου τριμήνου, με πλεόνασμα 534,8 εκατ. ευρώ (1,7% στο ΑΕΠ), σε σύγκριση με πλεόνασμα 398 εκατ. ευρώ (1,3% στο ΑΕΠ) για την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2023. Ο Ιανουάριος του έτους

«μπήκε δυνατά» και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα κατέδειξαν πλεόνασμα 455,9 εκατ. ευρώ (1,4% στο ΑΕΠ) σε σύγκριση με πλεόνασμα 368,6 εκατ. ευρώ (1,2% στο ΑΕΠ) για τον πρώτο μήνα του 2023.

Κατακερματισμός εσόδων

Όπως πληροφορεί η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (CyStat), τα συνολικά έσοδα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2024 αυξήθηκαν κατά 17,3%, ήτοι 650,3 εκατ. ευρώ και ανήλθαν στα 4,41 δισ., σε σύγκριση με 3,76 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Συγκεκριμένα, οι συνολικοί φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αυξήθηκαν κατά 146,8 εκατ. (+10,7%) και ανήλθαν στα 1,52 δισ., σε σύγκριση με 1,37 δισ. το 2023, εκ των οποίων τα καθαρά έσοδα του ΦΠΑ (μετά την αφαίρεση των επιστροφών) αυξήθηκαν κατά 101 εκατ. (+10,6%) και ανήλθαν στα 1,05 δισ. σε σύγκριση με 949 εκατ. το 2023. Τα έσοδα από τη φορολογία στο εισόδημα και τον πλούτο αυξήθηκαν κατά 161,2 εκατ. ευρώ (+17,5%) και ανήλθαν στα 1,08 δισ. ευρώ, σε σύγκριση με 919,5 εκατ. ευρώ το 2023. Οι κοινωνικές εισφορές αυξήθηκαν κατά 204,8 εκατ. (+18,2%) και ανήλθαν στα 1,33 δισ., σε σύγκριση με 1,12 δισ. το 2023. Οι εισπραχθέντες τόκοι και μερίσματα αυξήθηκαν κατά 3,1 εκατ. (+9,2%) και ανήλθαν στα 36,7 εκατ., σε σύγκριση με 33,6 εκατ. το 2023. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις αυξήθηκαν κατά 26,6 εκατ. (+27,1%) και ανήλθαν στα 124,8 εκατ., σε σύγκριση με 98,2 εκατ. το 2023. Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 91,6 εκατ. (+45,0%) και ανήλθαν στα 295,2 εκατ., σε σύγκριση με 203,6 εκατ. το 2023. Οι κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις αυξήθηκαν κατά 16,2 εκατ. και ανήλθαν στα 22,3 εκατ., σε σύγκριση με 6,1 εκατ. το 2023.

Τι ποσοστά βλέπουν οι δημοσκοπήσεις για Ευρωβουλή

Ο ΔΗΣΥ παίρνει δύο έδρες, δύο και το ΑΚΕΛ, ενώ από μία έδρα παίρνουν ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ - Οι επικρατέστεροι

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Οι ευρωπαϊκές εκλογές θα διεξαχθούν στην Κύπρο στις 9 Ιουνίου 2024, από τις 07:00 το πρωί ως τις 18:00 το απόγευμα και οι ψηφοφόροι θα εκλέξουν έξι μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2024, όπως και στις εκλογές του 2019. Σύμφωνα με το Δίκαιο της Ε.Ε., όλες οι χώρες πρέπει να χρησιμοποιούν συστήματα ψηφοφορίας που να εξασφαλίζουν αναλογική

Κάθε πολιτικό κόμμα θα πρέπει να συγκεντρώσει τουλάχιστον το 16,66% των ψήφων για να εξασφαλίσει μία θέση στο Κοινοβούλιο κατά την πρώτη κατανομή.

εκπροσώπηση, πράγμα που σημαίνει ότι ο αριθμός των εκλεγμένων μελών από κάθε κόμμα εξαρτάται από το ποσοστό των εκλογικών ψήφων που έλαβε το κόμμα. Η Κύπρος χρησιμοποιεί ψηφοφορία με σταυρό προτίμησης, η οποία δίνει στους ψηφοφόρους τη δυνατότητα να δηλώσουν τις προτιμήσεις τους από τη λίστα του συνδυασμού κόμματος ή ανεξαρτήτων που επιλέγουν. Καθώς θα υπάρχουν έξι μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από την Κύπρο, κάθε πολιτικό κόμμα θα πρέπει να συγκεντρώσει τουλάχιστον το 16,66% των ψήφων για να εξασφαλίσει μία θέση στο Κοινοβούλιο κατά

την πρώτη κατανομή. Για τη δεύτερη ή τρίτη κατανομή τα κόμματα ή οι κομματικές συνεργασίες ή τα ανεξάρτητα ψηφοδέλτια θα πρέπει να εξασφαλίσουν τουλάχιστον το 1,8% των ψήφων. Και οι τέσσερις (4) δημοσκοπήσεις του τελευταίου 10ημέρου παρουσιάζουν ο ΔΗΣΥ να παίρνει δύο έδρες στην Ευρωβουλή, δύο έδρες να παίρνει και το ΑΚΕΛ, ενώ από μία έδρα θα πάρουν ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ. Η διαφορά μεταξύ ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ δεν ξεπερνά τις δύο μονάδες, κάτι που συναντά κανείς αντιστοίχως και ανάμεσα σε ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ.

Η δημοσκόπηση Pulse

Ξεκινώντας από την «παλαιότερη» του τελευταίου δεκαμήνου, δηλαδή αυτή που παρουσιάστηκε από το κανάλι Omega στις 24 Μαΐου και τη διενήργησε η εταιρεία Pulse Market Research, όσον αφορά στην πρόθεση ψήφου, το 17% καταλαμβάνει το ΔΗΣΥ, το 15,5% καταλαμβάνει το ΑΚΕΛ, και 9% καταλαμβάνει το ΕΛΑΜ. Στο 8% βρίσκουμε το ΔΗΚΟ, στο 4% βρίσκουμε τον Φειδία Παναγιώτου, στο 3,5% βρίσκουμε το VOLT, στο 3% την ΕΔΕΚ, στο 2% είναι η ΔΗΠΑ, ενώ από 2% «πάνει» το Κίνημα Οικολόγων και οι «υπόλοιποι» επίσης πίνουν 2%. Έτσι, στην αναγωγή επί των διευκρινισμένων - εκτίμησης εδρών, δύο έδρες παίρνει ο ΔΗΣΥ, δύο το ΑΚΕΛ, ενώ από μία παίρνουν ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ. Περνώντας στα πρόσωπα, το OMEGA και η Pulse παρουσιάζει επικρατέστερο από μεριάς ΔΗΣΥ τον κ. Λουκά Φουρλά, ενώ ακολουθούν οι κύριοι Κωνσταντίνος Πετρίδης και Μιχάλης Χατζηπαντέλα. Στην εκτίμηση εδρών του ΑΚΕΛ, οι επικρατέστεροι είναι ο κ. Γιώργος Γεωργίου και η κα Άννα

Σύμφωνα με το Δίκαιο της Ε.Ε., όλες οι χώρες πρέπει να χρησιμοποιούν συστήματα ψηφοφορίας που να εξασφαλίζουν αναλογική εκπροσώπηση.

Θεολόγου, ενώ ακολουθεί ο κ. Νιαζί Κιζιλγιουρέκ. Από πλευράς ΔΗΚΟ για Ευρωβουλή, ο επικρατέστερος είναι ο κ. Κώστας Μαυρίδης, ενώ από πλευράς ΕΛΑΜ κονταροχτυπιούνται οι κύριοι Γεώργιος Γεώργιος και Μάριος Πελεκάνος.

Η δημοσκόπηση Symmetron

Επόμενη δημοσκόπηση, αυτή της «Κ» στις 26 Μαΐου που διενήργησε η Symmetron Market Research. Στη δημοσκόπηση της «Κ» για τις ευρωεκλογές το ΔΗΣΥ καταλαμβάνει 22,8%, το ΑΚΕΛ πολύ κοντά στο 21,6%, το ΕΛΑΜ στο 10,7% και το ΔΗΚΟ στο 9,1%. Η ΔΗΠΑ βρίσκεται στο 3,8%, η ΕΔΕΚ στο 3,3%, το VOLT στο 2,6%, οι Οικολόγοι στο 2,3%, ο Φειδίας Παναγιώτου στο 2,2% και οι υπόλοιποι βρίσκονται στο 1,3%. Έτσι και σε αυτή την περίπτωση, δύο οι έδρες του ΔΗΣΥ, δύο του ΑΚΕΛ και από μία έχουν ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ. Από

πλευράς προσώπων, η «Κ» με τη Symmetron «βλέπουν» για τον ΔΗΣΥ στο 62% να είναι ο κ. Λουκάς Φουρλάς, ο κ. Μιχάλης Χατζηπαντέλα έχει ένα 33% και ο κ. Κωνσταντίνος Πετρίδης καταλαμβάνει 31%. Δέκα μονάδες κάτω βρίσκουμε την κα. Ελένη Σταύρου βάσει της δημοσκόπησης. Στο ΑΚΕΛ καταλαμβάνει 49% ο κ. Γιώργος Γεωργίου, η κα. Άννα Θεολόγου βρίσκεται στο 28% και με μία μονάδα διαφορά είναι ο κ. Νιαζί Κιζιλγιουρέκ. Αρκετά κοντά είναι η κα. Σταύρη Καλοψιδιώτη με 20%. Στα του ΔΗΚΟ και την 1 έδρα που καταλαμβάνει, ο επικρατέστερος είναι ο κ. Κώστας Μαυρίδης με 62%, ενώ στο 26% βρίσκεται ο κ. Χρυσός Παντελίδης και στο 24% η κα. Ελένη Θεοκάρους. Από κοντά με 21% η κα. Κατερίνα Χριστοφίδου. Τέλος, στο ΕΛΑΜ επικρατέστερος φαίνεται να είναι με 46% ο κ. Γεώργιος Γεώργιος και ακολουθεί κ. Μάριος Πελεκάνος με 37%.

Η δημοσκόπηση RAI

Στη δημοσκόπηση της RAI για λογαριασμό του ALPHA στις 28 Μάη, καταλαμβάνει 18,2% ο ΔΗΣΥ, 16,8% καταλαμβάνει το ΑΚΕΛ, 8,3% καταλαμβάνει το ΕΛΑΜ και 6,2% καταλαμβάνει το ΔΗΚΟ. Ο κ. Φειδίας Παναγιώτου είναι «πιο ψηλά» από τις 2 προηγούμενες, στο 5,8%, ενώ στο 3% συναντάμε το VOLT, στο 2,9% είναι η ΕΔΕΚ, στο 1,8% η ΔΗΠΑ, στο 1,4% οι Κυνηγοί, επίσης στο 1,4% οι Οικολόγοι, το Κόμμα για τη Ζωή παίρνει 0,6% και τα «υπόλοιπα» κόμματα καταλαμβάνουν 0,2%. Στην πρόθεση ψήφου με αναγωγή βρίσκουμε το ΔΗΣΥ με 27,3%, το ΑΚΕΛ με 25,3%, το ΕΛΑΜ με 12,5%, το ΔΗΚΟ με 9,3% και πολύ κοντά στο ΔΗΚΟ βρίσκεται ο κ. Φ. Παναγιώτου με 8,7%. Σε επίπεδο προσώπων η RAI «βλέπει» επικρατέστερο τον κ. Λουκά Φουρλά με 53%, τον κ. Μιχάλη Χατζηπαντέλα με 35% και τον κ. Κων-

σταντίνου Πετρίδη με 19%. Στο 10% βρίσκεται η κα. Ελένη Σταύρου. Από πλευράς ΑΚΕΛ 45% καταλαμβάνει ο κ. Γιώργος Γεωργίου, 32% η κα. Άννα Θεολόγου, και 21% ο κ. Νιαζί Κιζιλγιουρέκ. Από πλευράς ΕΛΑΜ η δημοσκόπηση για λογαριασμό του ALPHA καταλαμβάνει 38% ο κ. Γεώργιος Γεώργιος, 34% ο κ. Μάριος Πελεκάνος και 25% ο κ. Λίνος Ιωάννης Χατζηγεωργίου. Τέλος, από ΔΗΚΟ ο κ. Κώστας Μαυρίδης καταλαμβάνει 45%, ενώ η κα. Ελένη Θεοκάρους βρίσκεται στο 18% και ο κ. Λεόντιος Κωστρίκκης επίσης στο 18%.

Η δημοσκόπηση Prime

Και καταλήγουμε στην τελευταία δημοσκόπηση του τελευταίου 10ημέρου, αυτή της Prime Consulting για λογαριασμό της τηλεόρασης του Sigma που παρουσιάστηκε στις 30 Μαΐου. Ο ΔΗΣΥ για τις ευρωεκλογές καταλαμβάνει 22,5%, το ΑΚΕΛ 21,5%, το ΕΛΑΜ 10,5%, το ΔΗΚΟ 10%, η ΕΔΕΚ 3%, οι Οικολόγοι 3%, η ΔΗΠΑ 2%, το VOLT 2% και ο Φειδίας Παναγιώτου επίσης 2%. Για την Ευρωβουλή από τον ΔΗΣΥ «βλέπει» η Prime τον κ. Λουκά Φουρλά με 50%, ενώ δίνει ένα 37% στον κ. Μιχάλη Χατζηπαντέλα και ένα 28% στον κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη. Στο ΑΚΕΛ ο κ. Γιώργος Γεωργίου καταλαμβάνει 46%, η κα. Άννα Θεολόγου 28%, η κα. Σταύρη Καλοψιδιώτη 22% και ο κ. Νιαζί Κιζιλγιουρέκ 21%. Στο ΔΗΚΟ για τη μία έδρα «πολεμά» ο κ. Κώστας Μαυρίδης καταλαμβάνοντας 70% και ο κ. Λεόντιος Κωστρίκκης 26%, ενώ από πλευράς ΕΛΑΜ, ο κ. Γεώργιος Γεώργιος καταλαμβάνει 43% και ο κ. Μάριος Πελεκάνος λίγο πιο κάτω, στο 39%.

PSI

CY | CYPRUS
03 | CONTEMPORARY
ART
CENTER

Casts of an Island 2024

Μια έκθεση του Cyprus Contemporary Art Center
εγκαινιάζει ένα αριστούργημα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής

Ανάθεση: Dimitri Ozerkov | Επιλογή έργων και επιμέλεια: Νίκος Χρ. Παττίχης

Old Carob Warehouse,
Τσιφλικούδια, Συνεργατισμού 27
Λεμεσός 3010, Κύπρος
web: psi.art instagram: [@psi.foundation](https://www.instagram.com/psi.foundation)
+357 96 503997

Διάρκεια έκθεσης:
02/06 – 31/10/2024
Τρίτη με Σάββατο
11:00 -13:00, 17:00 - 22:00
οι ώρες μπορεί να διαφέρουν

Πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων με τρύπες

Προβληματισμός στην κυβέρνηση για τα κριτήρια προσφορών και κατακύρωσης έργων – Οι αλλαγές που έρχονται

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η καταγγελία της σύμβασης για το λιμάνι και τη μαρίνα της Λάρνακας φαίνεται να ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι που λέγεται συμβάσεις δημοσίων έργων. Μπροστά στο όχι και τόσο απίθανο σενάριο να εμφανιστεί και τρίτη περίπτωση προβληματικής δημόσιας σύμβασης, η κυβέρνηση προβληματίζεται και σπεύδει να αναζητήσει τι δεν πάει καλά με έργα του Δημοσίου αλλά και έργα που έχουν χαρακτηριστεί στρατηγικής σημασίας. Τα όσα είπε δημόσια προς το τέλος της περασμένης εβδομάδας ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Λετυμιώτης

Αποφασισμένη να τερματίσει το φαινόμενο των προβληματικών συμβάσεων δημοσίων έργων φέρεται να είναι η κυβέρνηση, την οποία την προβληματίζει το υφιστάμενο καθεστώς με τη λογική των μονοδιάστατων οικονομικών κριτηρίων.

αποτελούν μόνο την κορυφή του κλίματος που επικρατεί στο κυβερνητικό επιτελείο για ένα θέμα που εάν δεν εντοπιστούν έγκαιρα οι παθογένειες, ενδεχομένως να λάβει απρόβλεπτες διαστάσεις. Πέρα από τις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες οικονομικές συνέπειες σε κρατικά ταμεία και τσέπη των πολιτών, το πολιτικό κόστος για την κυβέρνηση δεν είναι αμελητέος παράγοντας, ειδικά αν υπάρξει και δεύτερη περίπτωση με την ίδια τύχη που είχε η σύμβαση για το λιμάνι της Λάρνακας. Ο πολιτικός βραχνάς εντοπίζεται στο Βασιλικό και στις ευθραυστές ισορροπίες τόσο σε επίπεδο επαφών με το Πεκίνο όσο και με την κοινοπραξία του έργου. Το κάρδο της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί έρχεται να πιέσουν και τα όσα συμβαίνουν στο χώρο δημοσίων έργων, μικρότερης εμπέλειας, με κενά και παραλείψεις που έχουν επισημανθεί το τελευταίο διάστημα και από την «Κ».

Το γενικότερο θέμα με τις συμβάσεις του Δημοσίου απασχόλησε το Υπουργικό Συμβούλιο στην τελευταία του συνεδρία κατά την οποία εντοπίστηκαν δύο σοβαρά ζητήματα-παθογένειες.

Κριτήρια

Στο κυβερνητικό στρατόπεδο όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν πως γίνεται αντιληπτή η ύπαρξη προβληματικών ζητημάτων με τις δημόσιες συμβάσεις που δεν μπορούν να αφεθούν στον χρόνο, όπως γινόταν μέχρι σήμερα. Μάλιστα στην προηγούμενη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, πρόεδρος της Δημοκρατίας και υπουργοί ασχολήθηκαν με το πλαίσιο που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις κωδικοποιώντας τα ζητήματα που προκύπτουν και δημιουργούν προβληματισμό. Το πρώτο ζήτημα αφορά τον βασικότερο όρο που διέπει το νομοθετικό πλαίσιο προκήρυξης και κατακύρωσης έργων. Τα κριτήρια. Ένα ζήτημα το οποίο έχει θίξει το τελευταίο διάστημα η «Κ» και για το οποίο υπάρχουν έντονες απόψεις φορέων, όπως το ΕΤΕΚ, ότι θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές. Από τη συζήτηση που διεξήχθη στο Υπουργικό προκύπτουν τα ακόλουθα: Έγινε παρα-

δεκτό ότι σε πολλά έργα την πλάστιγγα των αποφάσεων έγειραν τα οικονομικά κριτήρια και μόνο των προσφορών. Κατά την κυβέρνηση αυτό σημαίνει πως εταιρείες εγνωσμένης τεχνογνωσίας δείχνουν απροθυμία να διεκδικήσουν δημόσια έργα ή αν το πράξουν διεκδικούν έργα τα οποία στην συνέχεια τα δίνουν υπεργολαβία σε άλλες εταιρείες με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για το έργο.

Γυρίζουν πλάτη

Ένα άλλο ζήτημα που θεωρείται προβληματικό είναι η αδυναμία που έχει εντοπισθεί στην προσέλκυση μεγάλων εταιρειών, οι οποίες ενώ αρχικά δείχνουν ενδιαφέρον για δημόσια έργα, λαμβάνοντας τον φάκελο των προσφορών στη συνέχεια αποχωρούν, με αποτέλεσμα οι διαδικασίες προσφορών να μην έχουν περιθώρια επιλογών. Μια τέτοια περίπτωση ήταν τα όσα είχε υποστηρίξει σε επιστολή του προς τη Βουλή, τον περασμένο

Φεβρουάριο, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Υδρογονανθράκων Κύπρου, και είχε αποκαλύψει η «Κ» για τις διαδικασίες που προηγήθηκαν αυτό σημαίνει πως εταιρείες εγνωσμένης τεχνογνωσίας δείχνουν απροθυμία να διεκδικήσουν δημόσια έργα, λαμβάνοντας τον φάκελο των προσφορών στη συνέχεια αποχωρούν, με αποτέλεσμα οι διαδικασίες προσφορών να μην έχουν περιθώρια επιλογών. Μια τέτοια περίπτωση ήταν τα όσα είχε υποστηρίξει σε επιστολή του προς τη Βουλή, τον περασμένο

Οι αλλαγές

Για την ώρα, οι προσπάθειες της κυβέρνησης επικεντρώνονται στο να προσπεράσουν τη μονοδιάστατη λογική που επικρατεί με τα κριτήρια που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις και να ισχυροποιήσουν το πλαίσιο που δεν θα εξασθενίζει το αρχικό ενδιαφέρον εταιρειών. Στη λογική αυτή στο τραπέζι βρίσκεται πρώτον η υιοθέτηση ενός πλαισίου που θα αποτελεί συνδυασμός οικονομικών και τεχνικών κριτηρίων, θέση την

ποία είχε εκφράσει στην «Κ» ο γ.γ. του ΕΤΕΚ Ανδρέας Θεοδότου. Δηλαδή η οικονομική συμφέρουσα προσφορά να μην αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα κατακύρωσης ενός έργου. Όπως μας λέχθηκε χαρακτηριστικά, σε δημόσιες προσφορές όπου τα οικονομικά κριτήρια έχουν βαρύνουσα σημασία υπάρχουν θέματα με πιο σοβαρό την επάρκεια μιας εταιρείας. Παράλληλα, σκέψεις υπάρχουν στην κυβέρνηση να καθιερωθεί μια διαδικασία προελέγχου της ικανότητας του πιθανού αναδόχου για υλοποίηση του έργου. Δύο μέτρα που αφορούν κυρίως την πλειοψηφία των δημοσίων συμβάσεων.

Στρατηγικά έργα

Από τον προβληματισμό που υπάρχει φαίνεται να εξαιρούνται έργα στρατηγικής σημασίας όπως το Βασιλικό ή το λιμάνι της Λάρνακας. Αρμόδιες πηγές υποστήριξαν στην «Κ» πως για μεγάλα έργα, ενεργειακά και άλλα, πρέπει

Νέος επενδυτής για Λάρνακα μέχρι τέλος 2024

Στις προτεραιότητες της κυβέρνησης είναι η μετριαστικότητα οι επιπτώσεις από την καταγγελία της σύμβασης για το λιμάνι Λεμεσού. Όπως είμασταν σε θέση να γνωρίζουμε, οι οδηγίες του προέδρου της Δημοκρατίας ήταν μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους να τρέξει νέος διαγωνισμός και αν γίνεται να κατακυρωθεί. Στο άλλο μεγάλο ενεργειακό έργο στο Βασιλικό, το πρώτο ζητούμενο για την κυβέρνηση είναι η Δημοκρατία εκτός από την ιδιοκτησία να αποκτήσει και την κατοχή του πλοίου FSRU «Προμηθέας», το κόστος του οποίου αν και έχει καταβληθεί αυτό παραμένει αγκυροβόλημένο στη Σιγκαπούρη. Τα όποια άλλα ζητήματα προκύπτουν θα τα δουν στη συνέχεια λένε κυβερνητικές πηγές. Ένα από αυτά είναι και το κομμάτι ερευνών για το οποίο έχει γράψει η «Κ». Στην παρούσα φάση η κυβέρνηση δεν φέρεται έτοιμη να ανοίξει ένα νέο ζήτημα, χωρίς ωστόσο να κλείνει την προοπτική ερευνών στο μέλλον.

να λαμβάνεται υπόψη και ο πολιτικός παράγοντας χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζονται τα οικονομικά κριτήρια και η τεχνική επάρκεια της ενδιαφερόμενης εταιρείας. Ως παράδειγμα προβάλλεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε με την αδειοδότηση κάποιων τεμαχίων της κυπριακής ΑΟΖ όπου η διπλωματία των έργων έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην παραχώρηση τεμαχίων, χωρίς ωστόσο να τίθεται σε δεύτερη μοίρα η ικανότητα των εταιρειών να φέρουν εις πέρας το έργο τους. Από τη λογική αυτή φαίνεται να εξαιρείται η περίπτωση της αναδόχου κοινοπραξίας του Βασιλικού που να μην τα πολιτικά κριτήρια επικράτησαν χωρίς να εξετάζεται ενδελεχώς, όπως λέγεται, το υπόβαθρο της εταιρείας σε ουσιαστικά ζητήματα ολοκλήρωσης του έργου. Διευκρινίζεται πως οι σκέψεις για πολιτικά κριτήρια αφορούν μόνο μεγάλα έργα και όχι άλλα, όπως οδικές ή κτιριακές υποδομές.

Φθηνά δάνεια ύψους 2,2 δισ. ευρώ σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Μέσω του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ, άτοκο το 40% του ποσού και επιδότηση επιτοκίου

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Το νέο Ταμείο Επιχειρηματικότητας ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ ξεκίνησε να λειτουργεί, προσφέροντας σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να λάβουν δάνεια με ευνοϊκούς όρους, συνολικού εκτιμώμενου ύψους 2,2 δισ. ευρώ, από τις 12 συνεργαζόμενες τράπεζες. Μεταξύ άλλων προβλέπεται άτοκο δάνειο για το 40% του ποσού και επιδότηση επιτοκίου έως 3 ποσοστιαίες μονάδες για 2 χρόνια.

Το ΤΕΠΙΧ χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ, με 500 εκατ. ευρώ (με τη μόχλευση στο τραπεζικό σύστημα εκτιμάται ότι τα δάνεια θα φτάσουν τα 2,2 δισ. ευρώ). Σύμφωνα, εξάλλου, όπως ανακοίνωσε ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Παπαθανάσης, θα συσταθεί ένα ακόμη εργαλείο εγγυοδοσίας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Το ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ διαχειρίζεται η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα,

HDB, η αποτελείται από 2 επιμέρους ταμεία, το Ταμείο Εγγυοδοσίας και το Ταμείο Δανείων. Όπως επισημάνθηκε στη συνέντευξη Τύπου, όπου συμμετείχαν και ο πρόεδρος της HDB Γιώργος Ζαββός και η διευθύνουσα σύμβουλος του Ισμήνη Παπακυρίλλου,

Στόχος, η κάλυψη του επενδυτικού κενού που δημιουργήσε η οικονομική κρίση.

είναι η πρώτη φορά που παρέχεται συνδυασμός εγγύησης δανείου και επιδότησης επιτοκίου.

Συγκεκριμένα:

- Το Ταμείο Εγγυοδοσίας προσφέρει εγγύηση 70%-80% σε επενδυτικά δάνεια 10.000 έως 10.000.000 ευρώ και σε δάνεια κεφαλαίου κίνησης και ανακυκλούμενης πίστωσης 10.000 έως 500.000 ευρώ. Επίσης, προσφέρει

επιδότηση επιτοκίου 2 ποσοστιαίων μονάδων για δύο έτη σε επιχειρήσεις της Αττικής και του Νοτίου Αιγαίου και 3 ποσοστιαίων μονάδων σε επιχειρήσεις των υπολοίπων περιφερειών της χώρας. Για δάνεια έως 50.000 ευρώ δεν θα απαιτούνται εμπράγματα εξασφαλίσεις.

- Το Ταμείο Δανείων προσφέρει δάνεια με το 40% του ποσού άτοκο και επιδότηση επιτοκίου 3% στο υπόλοιπο 60% για 2 έτη. Όπως είπε ο κ. Παπακυρίλλου, αν και δεν μπορεί να αναφερθεί συγκεκριμένο ύψος του επιτοκίου, καθώς εξαρτάται από την πολιτική της κάθε τράπεζας και το προφίλ της επιχείρησης, εκτιμάται ότι η μείωση φτάνει έως και το 70% τα δύο πρώτα χρόνια. Η διάρκεια των δανείων για επενδυτικά είναι 2-12 έτη, με περίοδο χάριτος έως 24 μήνες και για το κεφάλαιο κίνησης είναι 2-5 έτη, με περίοδο χάριτος έως 12 μήνες, κατά τους οποίους η επιχείρηση δεν πληρώνει κεφάλαιο, αλλά μόνο τόκους.

Η διαδικασία υποβολής της αι-

τήσης χρηματοδότησης περιλαμβάνει 4 βήματα: 1. Καταχώριση της αίτησης στο KYC της HDB, 2. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης της επιχείρησης σε τρία βασικά κριτήρια, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εταιρικής διακυβέρνησης, 3. Υποβολή της αίτησης στο νέο ΟΠΣΕΚ του ΥΠΕΘΟ και 4. Επίσκεψη στο συνεργαζόμενο τραπεζικό κατάστημα για την υποβολή φακέλου δικαιολογητικών.

«Στόχος είναι η κάλυψη του επενδυτικού κενού που δημιουργήσε η οικονομική κρίση, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η δημιουργία νέων και καλύτερα αμειβόμενων θέσεων εργασίας για όλους τους συμπολίτες μας», είπε ο κ. Παπαθανάσης, προσθέτοντας ότι τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία βοηθούν στη «διεύρυνση της περιμέτρου πρόσβασης στον τραπεζικό τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με χαμηλότοκα δάνεια και εξασφάλιση της απαιτούμενης εγγυοδοσίας».

Ο κ. Ζαββός τόνισε τον στρα-

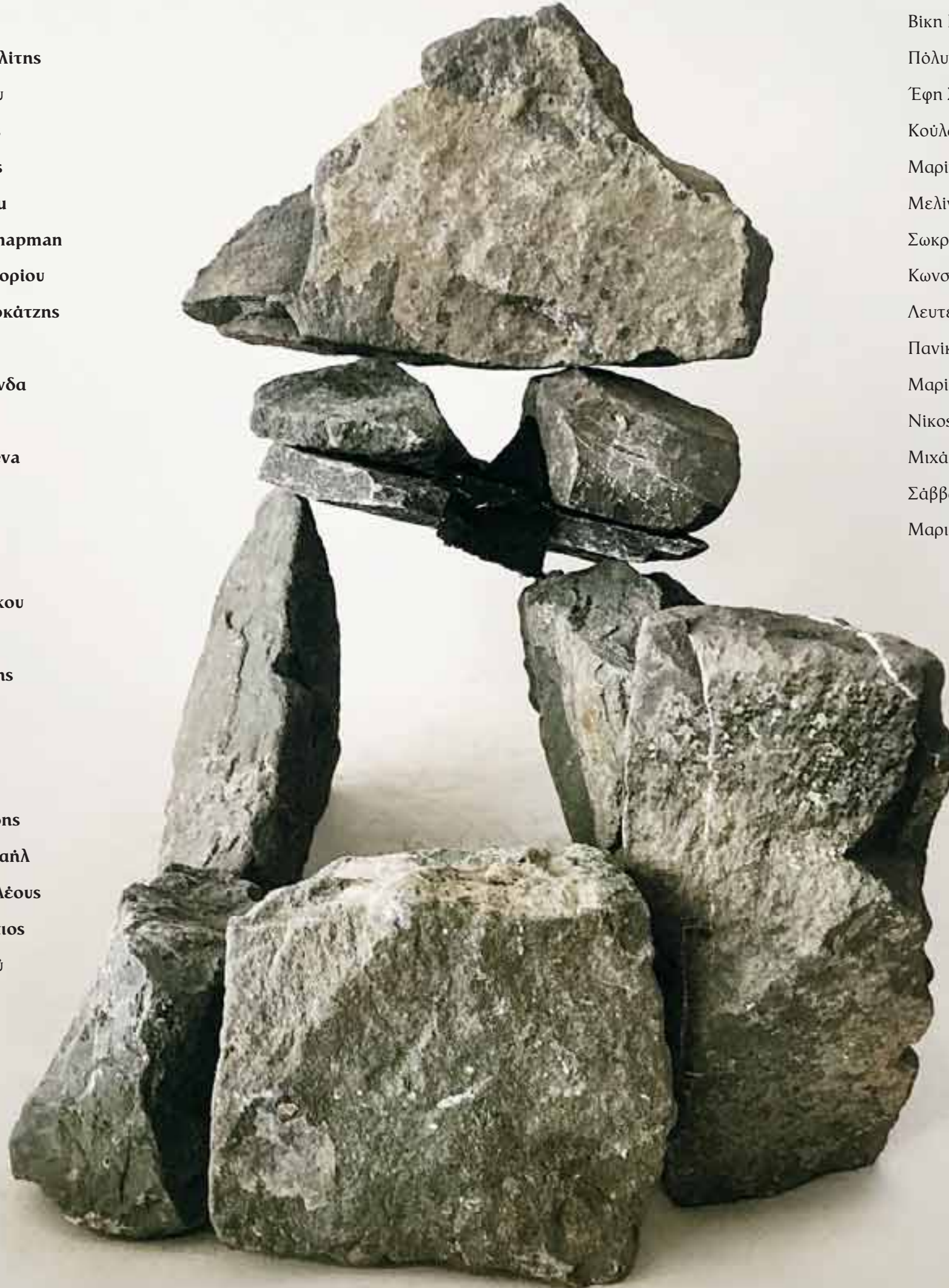
Το Ταμείο Εγγυοδοσίας προσφέρει εγγύηση 70%-80% σε επενδυτικά δάνεια 10.000 έως 10.000.000 ευρώ και σε δάνεια κεφαλαίου κίνησης και ανακυκλούμενης πίστωσης 10.000 έως 500.000 ευρώ. Επίσης, προσφέρει επιδότηση επιτοκίου 2 ποσοστιαίων μονάδων για δύο έτη σε επιχειρήσεις της Αττικής και του Νοτίου Αιγαίου και 3 ποσοστιαίων μονάδων σε επιχειρήσεις των υπολοίπων περιφερειών της χώρας.

τηνικό ρόλο της HDB και τη δέσμευσή της να καλύψει το επενδυτικό κενό της αγοράς, μέσω της αξιοποίησης εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και να εντάξει χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο χρηματοοικονομικό σύστημα.

Οι τράπεζες που συμμετέχουν

στο πρόγραμμα είναι οι εξής: Alpha Bank, Eurobank, Πειραιώς, Εθνική, Παγκρήτια, Attica Bank, Optima Bank, Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας, Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας, Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων, Συνεταιριστική Τράπεζα Ηλείου.

Ραΐσα Αγγελή
Χρίστος Ακορδαλίτης
Κλίτσα Αντωνίου
Γιάννης Βαρελάς
Κωστής Βελώνης
Banu Cennetoglu
Jake και Dinos Charman
Θεόδουλος Γρηγορίου
Αλέξανδρος Γιωρκάτζης
Emin Ciznel
Χάρης Επαμεινώνδα
Peter Eramian
Μαρίνα Genadieva
Mustafa Hulusi
Ελίνα Ιωάννου
Ανδρέας Καλλή
Στέλιος Καλλινίκου
Λητώ Κάττου
Γλαύκος Κουμίδης
Φάνος Κυριάκου
Κυριακή Κώστα
Μαρία Λοϊζίδου
Άγγελος Μακρίδης
Παναγιώτης Μιχαήλ
Δημήτρης Νεοκλέους
Λευτέρης Ολύμπιος
Μαρία Περεντού

Βικη Περικλέους
Πόλυς Πεσλίκας
Έφη Σαββίδου
Κούλα Σαββίδου
Μαρίνα Σιακόλα
Μελίνα Σουκιούρογλου
Σωκράτης Σωκράτους
Κωνσταντίνος Ταλιώτης
Λευτέρης Τάπας
Πανίκος Τεμπριώτης
Μαρία Τουμάζου
Νίκος Χααραλαμπίδης
Μιχάλης Χααραλάμπους
Σάββας Χριστοδουλίδης
Μαριάννα Χριστοφίδου

Ανάθεση: Dimitri Ozerkov | Επιλογή έργων και επιμέλεια: Νίκος Χρ. Παττίχης

Casts of an Island 2024

Celebrating 125 Years
Bank of Cyprus

Sponsored by
exness

Driven by

Mercedes-Benz

Διδάγματα από μέσους όρους

Του ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΔΡΥΜΙΩΤΗ

Το κείμενο που ακολουθεί σε εισαγωγικά το αντέγραψα αλλά δεν θυμάμαι από πού. Το βρήκα όμως τόσο διαφωτιστικό, που θέλω να το μοιραστώ μαζί σας. Εξάλλου, λέγεται ότι «η αντιγραφή είναι η μεγαλύτερη κολακεία» και έτσι θέλω να ευχαριστήσω τον άγνωστο συγγραφέα.

«Και λίγη πολιτική οικονομία σε πρακτική εφαρμογή!!!»

Ένας καθηγητής οικονομικών, λοιπόν, σε ένα τοπικό κολέγιο των ΗΠΑ δήλωσε ότι δεν είχε αποτύχει ποτέ κάποιος σπουδαστής του, αλλά άφησε μετεξέταστα πρόσφατα μια ολόκληρη τάξη. Αυτή η τάξη επέμενε ότι ο σοσιαλισμός θα λειτουργούσε και ότι αν κανένας δεν ήταν φτωχός και κανένας δεν ήταν πλούσιος, το σύστημα θα λειτουργούσε ως ένας μεγάλος εξισωτής. Ο καθηγητής είπε «Ο.Κ., θα κάνουμε κι εμείς ένα πείραμα σε αυτήν την τάξη με βάση τον σοσιαλισμό. Όλοι οι βαθμοί στα γραπτά διαγωνίσματα θα υπολογίζονται κατά μέσο όρο και ο καθένας θα λάβει τον ίδιο βαθμό – έτσι κανένας δεν θα αποτύχει αλλά και κανένας δεν θα πάρει Α (άριστα)».

Μετά το πρώτο τεστ, οι βαθμοί υπολογίστηκαν κατά μέσο όρο και ο καθένας πήρε ένα Β (λίαν καλώς). Οι σπουδαστές που μελέτησαν σκληρά στενοχωρήθηκαν και οι σπουδαστές που μελέτησαν λίγο ήταν ευτυχείς.

Καθώς το δεύτερο τεστ διεκπεραιώθηκε, οι σπουδαστές που μελέτησαν ελάχιστα είχαν μελετήσει ακόμα λιγότερο και αυτοί που μελέτησαν σκληρά μελέτησαν λιγότερο. Ο δεύτερος μέσος όρος των διαγωνισμάτων ήταν ένα Γ (βάση). Μετά το τρίτο τεστ, ο μέσος όρος ήταν ένα Δ (κάτω από τη βάση). Κανένας δεν ήταν ευτυχής. Καθώς τα τεστ προχωρούσαν, τα αποτελέσματα δεν βελτιώνονταν. Ξεσπούσαν μικροκαυγάδες, οι μαθητές κατηγορούσαν ο ένας τον άλλο και όλο αυτό το κακό κλίμα οδήγησε στο να μη διαβάσει κανένας για το όφελος του άλλου. Προς μεγάλη τους έκπληξη, ΟΛΟΙ ΤΕΛΙΚΑ ΕΜΕΙΝΑΝ ΜΕΤΕΞΕΤΑΣΤΕΟΙ και έτσι ο καθηγητής τους απέδειξε ότι ο σοσιαλισμός είναι καταδικασμένος να αποτύχει.

Όταν η ανταμοιβή είναι μεγάλη, η προσπάθεια των ανθρώπων να πετύχουν είναι μεγάλη, αλλά όταν η κυβέρνηση παίρνει όλη την ανταμοιβή, κανένας δεν θα προσπαθήσει ή θα θελήσει να πετύχει. Δεν θα μπο-

ρούσε να είναι πιο απλό από αυτό. Αυτές είναι ενδεχομένως οι 5 καλύτερες προτάσεις που θα διαβάσετε και είναι εφαρμόσιμες στο παραπάνω πείραμα:

1. Δεν μπορείς να οδηγήσεις τους φτωχούς σε ευημερία, με το να θέσεις εκτός ευημερίας τους πλούσιους.

2. Για να λάβει οτιδήποτε ένα άτομο που δεν εργάζεται, πρέπει κάποιος άλλος να εργάζεται χωρίς να λαμβάνει.

3. Για να δώσει κάτι η κυβέρνηση σε κάποιον, πρέπει πρώτα να το πάρει από κάποιον άλλο.

4. Δεν μπορείτε να πολλαπλασιάσετε τον πλούτο διαιρώντας τον!

5. Όταν οι μισοί νομίζουν ότι δεν χρειάζεται να δουλέψουν γιατί θα τους φροντίσουν οι άλλοι μισοί, και όταν οι μισοί που δουλεύουν καταλάβουν ότι δεν χρειάζεται να προσπαθούν γιατί τον κόπο τους θα τον καρπωθούν άλλοι, τότε πλοσιάζει η αρχή του (οικονομικού) τέλους για οποιοδήποτε Κράτος».

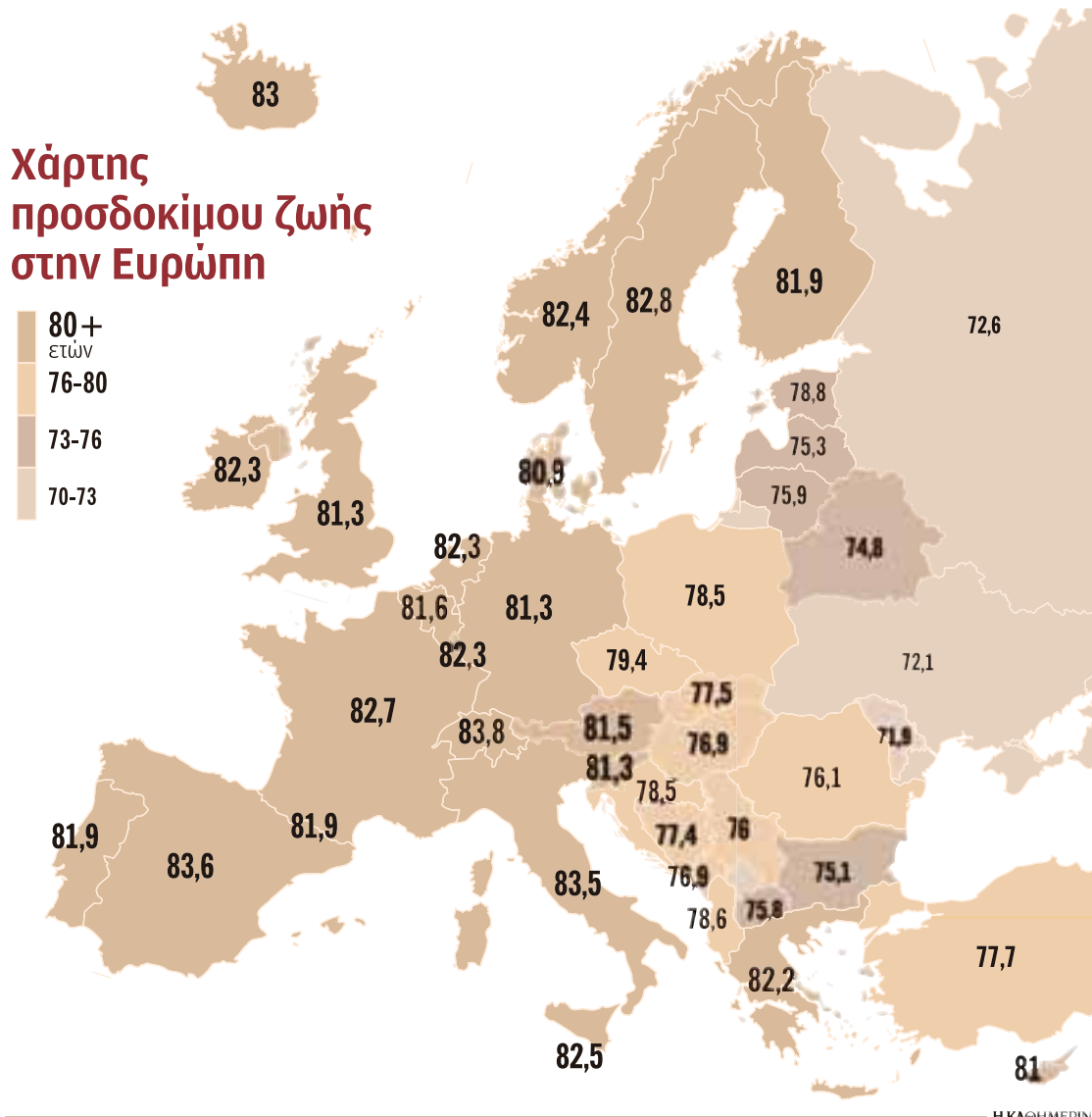
Δεν μπορείς να οδηγήσεις τους φτωχούς σε ευημερία, με το να θέσεις εκτός ευημερίας τους πλούσιους.

Δεν γνωρίζω αν η παραπάνω εισαγωγή σας έπεισε για τις κακές συνέπειες του σοσιαλισμού. Υπάρχει όμως και μια άλλη παράμετρος που αναδεικνύει ότι κάτι σάπιο συμβαίνει στις χώρες που έζησαν τον υπαρκτό σοσιαλισμό. Παρακαλώ την προσοχή σας στο γράφημα.

Έχουν περάσει 25 ολόκληρα χρόνια από την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού που σημαδεύτηκε με το γκρέμισμα του τοίχου του αίσιχους στο Βερολίνο, αλλά τα σημάδια στη ζωή των κατοίκων αυτών των χωρών είναι ακόμα ολοφάνερα. Σε όλο τον δυτικό κόσμο το προσδόκιμο ζωής είναι μεγαλύτερο από τα 80 χρόνια, ενώ σε όλες τις χώρες πρώην Σοβιετικής Ένωσης είναι σημαντικά κάτω από τα 80. Προσωπικά, πιστεύω ότι αυτός ο χάρτης τα λέει όλα και πολύ

Χάρτης προσδοκίμου ζωής στην Ευρώπη

80+ ετών
76-80
73-76
70-73

Κυριαρχεί παγκοσμίως η ελληνική ποντοπόρος

Την τελευταία 20ετία έχει φέρει συνάλλαγμα 263 δισ. ευρώ – Έως και 8% του ΑΕΠ η συνεισφορά της στην οικονομία

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Τα τελευταία 20 χρόνια οι εισπράξεις της Ελλάδας από την εμπορική ναυτιλία ξεπέρασαν τα 263 δισ. ευρώ, μετριάζοντας σε μεγάλο βαθμό το εμπορικό έλλειμμα της χώρας, σημειώνει η ετήσια έκθεση (2023-2024) της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών (ΕΕΕ) επικαλούμενη στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η ναυτιλία, μια αμιγώς διεθνής δραστηριότητα, είναι ένας από τους βασικότερους παραγωγικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας και με βάση τα στοιχεία της ΕΕΕ η άμεση και έμμεση συνεισφορά της στην ελληνική οικονομία εκτιμάται ότι κυμαίνεται από 6,5% έως 8% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

«Την ίδια ώρα οι Έλληνες πλοιοκτήτες επενδύουν σε κλάδους της εθνικής οικονομίας εκτός ναυτιλίας, όπως οι νέες τεχνολογίες, οι υπηρεσίες, τα ακίνητα και ο τουρισμός, ενώ σημαντική είναι η κοινωνική προσφορά τους διαχρονικά στην Ελλάδα τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο», σημειώνει η έκθεση.

Παράλληλα, το διεθνές εκτόπισμα της ελληνόκτητης ποντοπόρου ναυτιλίας είναι εντυπωσιακό: με περισσότερα από 5.500 πλοία, οι Έλληνιδες και οι Έλληνες εφοπλιστές ελέγχουν πάνω από το 20% της παγκόσμιας χωρητικότητας, καθιστώντας τη χώρα μας τη μεγαλύτερη ναυτιλιακή δύναμη στον κόσμο. Επιπλέον, άνω του 60% της ναυτιλίας που ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήκει σε ελληνικά συμφέροντα. «Η ναυτιλία συμβάλλει τα

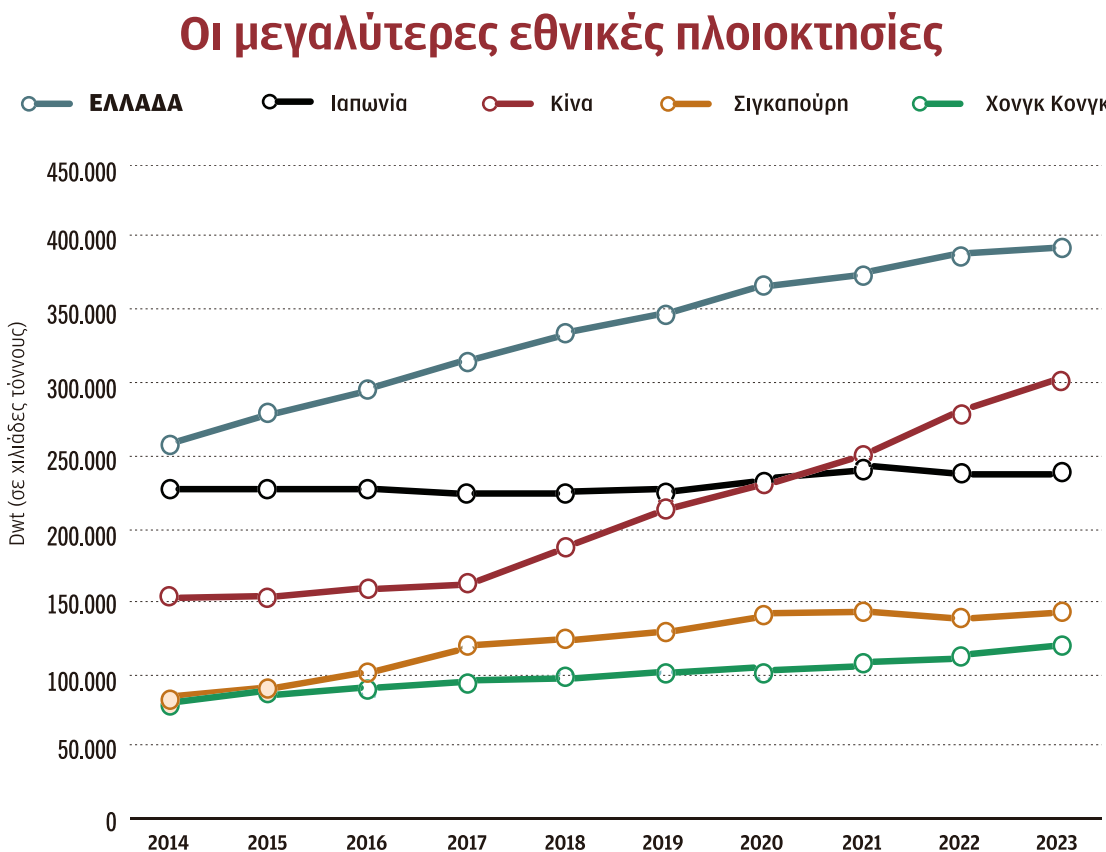
μέγιστα στην οικονομική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την επίτευξη των κλιματικών της στόχων, ενώ αποτελεί έναν από τους πιο φιλικούς περιβαλλοντικά τρόπους μεταφοράς, με το χαμηλότερο κόστος για τους καταναλωτές», αναφέρει χαρακτηριστικά η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών.

Ο ελληνόκτητος στόλος αυξάνεται και ανανεώνεται διαρκώς, είναι ενεργειακά αποδοτικός και εξοπλισμένος με περιβαλλοντικά συστήματα τελευταίας τεχνολογίας. Αποτελεί ήδη τον μεγαλύτερο στόλο με ικανότητα χρήσης εναλλακτικών καυσίμων στον κόσμο. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες είναι μια βασική κινητήριος δύναμη πίσω από αυτή την τάση,

Με περισσότερα από 5.500 πλοία, οι Έλληνες εφοπλιστές ελέγχουν πάνω από το 20% της παγκόσμιας χωρητικότητας.

καθώς επενδύουν συνεχώς σε νέα, μεγαλύτερα και πιο αποδοτικά πλοία.

Σήμερα, τα ελληνικά πλοία υπό παραγγελία ανέρχονται σε 384, με συνολική χωρητικότητα 34 εκατ. dwt, σημειώνοντας μάλιστα σημαντική άνοδο σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Σε σχέση με το 2023 τα πλοία υπό παραγγελία είναι περισσότερα κατά 60% ως προς τον αριθμό και κατά 79% ως προς τη χωρητικότητα, ενώ σε σύγκριση με το 2021 είναι σχε-

ΠΗΓΗ: UNCTAD database, Maritime Transport, εμπορικός στόλος ανά χώρα πραγματικής ιδιοκτησίας, 2023 (βάσει δεδομένων από Clarksons Research)

δόν 4 φορές περισσότερα ως προς τον αριθμό και πάνω από 2 φορές σε όρους χωρητικότητας. Η μέση χωρητικότητα ενός ελληνόκτητου υπό ναυπήγηση πλοίου σήμερα είναι 88.748 dwt σε σύγκριση με 62.237 dwt για τον παγκόσμιο στόλο.

Τα υπό παραγγελία πλοία των Ελλήνων δεν είναι όμως μόνο μεγαλύτερα, αλλά είναι επίσης εξοπλισμένα με τελευταίας τεχνολογίας περιβαλλοντικά συστήματα.

Ωστόσο, «είναι σαφές ότι βρι-

σκόμαστε σε μια μεταβατική εποχή, που καλούμαστε να αναμετρηθούμε με νέες προκλήσεις και να τις διαχειριστούμε ως ευκαιρίες προόδου», αναφέρει στον χαιρετισμό της η πρόεδρος της Ενωσης Μελίνα Τραυλού. «Η ελληνική ναυτιλία προχωράει σ' αυτή τη νέα εποχή, έχοντας μια πολυεπίπεδη παρακαταθήκη επιτυχιών και επιτευγμάτων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και έτσι υποδέχθηκε έναν επικαιροποιημένο, ξεκάθαρο στόχο

για την ενεργειακή της μετάβαση», υπογραμμίζει. Τα κράτη που συμμετέχουν στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (ΙΜΟ) έφτασαν σε συμφωνία για καθάρεις μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη ναυτιλία κοντά στα μέσα του αιώνα. Τόσο η ελληνική όσο και η διεθνής ναυτιλιακή κοινότητα υποστηρίζουν τη στρατηγική του ΙΜΟ, που αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Για την Ένωση Ελλήνων Εφο-

πλιστών η ανταγωνιστικότητα, η οικονομική ασφάλεια και η αυτονομία της Ε.Ε. έχουν ως προϋπόθεση μια βιώσιμη και ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο ευρωπαϊκή ναυτιλία. Ομως, «η πρόσβαση σε επαρκή και οικονομικά προσιτή ναυτιλιακή χρηματοδότηση αποτελεί προϋπόθεση γι' αυτό», αναφέρει χαρακτηριστικά. Με δεδομένη τη μεγάλη μείωση της ναυτιλιακής χρηματοδότησης από τις εμπορικές τράπεζες στην Ε.Ε., ιδίως μετά το 2008, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί καλούνται να επιδιώξουν τη δημιουργία ενός βιώσιμου συνολικά χρηματοοικονομικού θεσμικού πλαισίου. «Απώτερος στόχος θα πρέπει να είναι η αύξηση της χρηματοδότησης από εμπορικές τράπεζες στις ναυτιλιακές εταιρείες που στηρίζονται σ' αυτή τη μορφή δανεισμού, καθώς και η εισαγωγή συμπληρωματικών χρηματοδοτικών εργαλείων μέσω των κεφαλαιαγορών και εναλλακτικών, κατάλληλων για τη ναυτιλία χρηματοοικονομικών μέσων», σύμφωνα με την ΕΕΕ.

Η απαλλαγή του κλάδου από τον άνθρακα συνεπάγεται υψηλό κόστος μετάβασης και αβεβαιότητα σχετικά με τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών καυσίμων. Οι υφιστάμενες εκτιμήσεις δείχνουν ότι θα απαιτούνται επιπλέον 8-28 δισ. δολάρια κάθε χρόνο για την απανθρακοποίηση των πλοίων έως το 2050. Επίσης εκτιμάται ότι περισσότερες επενδύσεις, με το ύψος τους να κυμαίνεται από 28 έως 90 δισ. δολάρια ετησίως, θα χρειαστούν για την ανάπτυξη υποδομών για καύσιμα πλήρως μηδενικών εκπομπών έως το 2050.

Ευρωεκλογές 2024

9 ΙΟΥΝΙΟΥ

HPTEN

ZAMANI

H OPA

GELDI

1

Σοφία Βασιλείου

2

Λύσια Δημητρίου

3

Μακάριος Δρουσιώτης

4

Χουλουσί Κιλίμ

5

Νικόλας Κυριάκου

6

Ανδρομάχη Σοφοκλέους

'Η ρ τ ε ν η 'Ω ρ α

voltcyprus.org

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΣΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΟΥΝ ΑΛΛΟΙ ΓΙΑ ΣΕΝΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

#ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΣΟΥ

EVROPAIKES-EKLOGES.EU

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε άνοδο ο κλάδος ειδών πολυτελείας στην Ιαπωνία

Της ΚΑΤΡΙΝΑ ΧΑΜΛΙΝ/ BREAKINGVIEWS/ REUTERS

Οι μπουτίκ των μεγάλων οίκων στο Τόκιο είναι πολυσύχναστες χάρη στην αυξανόμενη ζήτηση ειδών πολυτελείας και υψηλής ραπτικής. Τα στελέχη των ομίλων του κλάδου έσπευσαν να επιστημονοποιήσουν την επιστροφή των μανιτών καταναλωτών της Κίνας. Αυτό το πολύ μοιάζει με ευσεβείς πόθους, διότι η σοβαρότερη αιτία είναι το υποτιμημένο γιεν. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ιαπωνία «φλέγεται», όπως είπε ο διευθύνων σύμβουλος της Prada, Αντρέα Γκουέρα, στο συνέδριο των ομίλων ειδών πολυτελείας και υψηλής ραπτικής των Financial Times. Οι πωλήσεις της Prada το πρώτο τρίμηνο του 2024 εκτινάχθηκαν 50% εν συγκρίσει με το 2023. Ο ισχυρότερος όμιλος του τομέα, ο γαλλικός LVMH, εμφάνισε διψήφια αύξηση πωλήσεων το εν λόγω διάστημα, ενώ η Richemont είδε τα έσοδα να αυξάνονται 20%, αφαιρουμένων των συναλλαγματικών επι-

της Κίνας πραγματοποιήσε πάνω από το 70% των αγορών πολυτελών αγαθών στο εξωτερικό, που εκτιμάται ότι ανήλθαν σε 85 δισ. ευρώ. Στην περίπτωση της Ιαπωνίας, το 2019, στο αποκορύφωμα της τουριστικής κίνησης από την Κίνα, υποδέχθηκε σχεδόν 10 εκατ. επισκέπτες, ήτοι περίπου το 1/3 του συνολικού αριθμού αλλοδαπών που εισήλθαν στη χώρα τότε. Ωστόσο μέχρι στιγμής το 2024, λιγότεροι από 900.000 άνθρωποι από την Κίνα έχουν εισέλθει στη χώρα, τους οποίους υπερσκελίζουν όσοι αφίχθησαν από τη μικροσκοπική Ταϊβάν, βάσει του Εθνικού Οργανισμού Τουρισμού της Ιαπωνίας (JNTO). Τα διεθνή ταξίδια από την Κίνα δεν αναμένεται να ανακάμψουν πλήρως πριν από το 2025 ή ακόμα και αργότερα, κατά τους αναλυτές.

Επιπροσθέτως, μεταβάλλονται και οι συμπεριφορές των επισκεπτών. Πέρυσι, οι Κινέζοι τουρίστες ξόδεψαν μόνο το 38% του προϋπολογισμού τους σε ψώνια, σε σύγκριση με άνω του 50% πριν από την πανδημία, όπως υπολογίζει ο JNTO. Πολλοί προτιμούν πλέον τις αυτοματογραφίες (σέλφι) από τα αναμνηστικά και τις μικρές αποδράσεις από τα ταξίδια μεγάλων αποστάσεων. Ο πληθωρισμός και τα ακριβότερα αεροπορικά εισιτήρια συνεκτιμώνται στη λήψη καταναλωτικών αποφάσεων, σε μια εποχή που οι τιμές των ακινήτων, οι μετοχές και άλλα περιουσιακά στοιχεία φθίνουν.

Αναφορικά με τα ταξίδια εσωτερικού στην Κίνα, αυτά έχουν ήδη ξεπεράσει τα υψηλά προπανδημικά επίπεδα. Μια καλύτερη εξήγηση για την υπερβολή της κατανάλωσης στην Ιαπωνία είναι πιθανώς το αδύναμο γιεν, το οποίο έχει υποχωρήσει σε ιστορικά επίπεδα ναδίρ κοντά στα 158 γιεν ανά δολάριο. Η κατά κεφαλήν δαπάνη των επισκεπτών στην Ιαπωνία το 2023 ανήλθε στα υψηλότερα επίπεδα δέκα ετών και άνω. Οπότε, οι επενδυτές του κλάδου γιορτάζουν με την κατανάλωση αυτή, εντούτοις η αδυναμία του γιεν μπορεί να μη διαρκέσει και, σε κάθε περίπτωση, είναι λιγότερο συναρπαστική από την πλήρη ανάκαμψη στις απεριόριστες δαπάνες των Κινέζων τουριστών.

Οι εκτιμήσεις των ομίλων, ο ρόλος των Κινέζων τουριστών και το υποτιμημένο γιεν.

πτώσεων. Οι συγκρίσεις από έτος σε έτος είναι ευνοϊκές, επειδή η Ιαπωνία άρνησε να ανοίξει ξανά τα σύνορά της μετά τον κορωνοϊό. Ακόμα κι έτσι, όμως, η κερδοφορία των LVMH, Richemont και Prada το 2023 στην Ιαπωνία έχει κατά πολύ ξεπεράσει την αντίστοιχη το τελευταίο πλήρες οικονομικό έτος προ πανδημίας.

Η ιαπωνική ευφορία τροφοδοτεί τις προσδοκίες των δυτικών εταιρειών για μια παγκόσμια αναζωπύρωση των αγορών της Κίνας, κάτι που τα στελέχη των ανωτέρω χαιρέτισαν ως έναν από τους παράγοντες των θετικών αποτελεσμάτων. Αυτά θα ήταν καλά νέα για τον κλάδο, διότι τη δεδομένη στιγμή αντιμετωπίζει προβλήματα. Οι κινεζικές τουριστικές δαπάνες, που εξαφανίστηκαν η πανδημία, λειτουργούσαν ως η βασική κινητήρια δύναμη για την παγκόσμια κατανάλωση. Το 2018 το καταναλωτικό κοινό

Εκτόξευση των τιμών στο φυσικό αέριο λόγω καύσωνα και τυφώνων

Αύξηση από 50% έως 60% μέσα στο καλοκαίρι στην Ευρώπη «βλέπει» η Citigroup

Καθώς πλησιάζει το καλοκαίρι και οι υψηλές θερμοκρασίες θα οδηγήσουν στα ύψη τη ζήτηση για ενέργεια, οι προβλέψεις για τις τιμές του φυσικού αερίου τους θερινούς μήνες είναι εξαιρετικά δυσοίσιμες. Αιτία θα είναι και πάλι η «τέλεια καταιγίδα» που στοιχειοθετεί ο συνδυασμός του καύσωνα με τους τυφώνες, καθώς σε πολλές περιοχές του πλανήτη διακόπουν τις εξαγωγές ενέργειας, ενώ παράλληλα επιδεινώνουν την ξηρασία και πλήττουν καιρική την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας στη Λατινική Αμερική. Ορισμένοι αναλυτές της αγοράς πιθανολογούν εκτόξευση των τιμών του φυσικού αερίου κατά 50% στις ΗΠΑ, ενώ μιλώντας για την Ευρώπη και την Ασία, η Citigroup προβλέπει αύξηση από 50% έως 60% μέσα στο καλοκαίρι.

Για την παγκόσμια οικονομία και τις αγορές υδρογονανθράκων, ο μεγαλύτερος κίνδυνος «δεν είναι ούτε ο πόλεμος της Ρωσίας με την Ουκρανία ούτε το Ιράν, ούτε ο πόλεμος της Χαμάς με το Ισραήλ», υπογραμμίζει ο Εντουαρντ Μορς, υψηλόβαθμο στέλεχος της Hartree Partners LP και πρώην επικεφαλής του τομέα εμπορευμάτων στη Citigroup. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Μορς επισημαίνει ότι «ο μεγαλύτερος κίνδυνος που απειλεί όλο τον κόσμο είναι η περίοδος των τυφώνων στον Κόλπο του Μεξικού».

Οι τυφώνες όπως και το φαινόμενο Λα Νίνα, που αναμένεται να εκδηλωθεί τον Αύγουστο, προκαλούν ακραία ξηρασία στο δυτικό και στο νότιο τμήμα των ΗΠΑ. Δημιουργούνται, έτσι, προβλήματα τόσο στην παραγωγή όσο και στις εξαγωγές ενέργειας, λόγω τυφώνων στις ΗΠΑ, αλλά και συνθήκες ακραίας ξηρασίας στη Λατινική Αμερική, που «αποδεκατίζει» την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Ολα δείχνουν πως το 2024 θα είναι το πιο καυτό έτος στην ιστορία. Ομως, η κλιματική αλλαγή τείνει να επιταχύνει διαρκώς τον πληθωρισμό καθώς αυξάνει το κόστος της ενέργειας και μαζί με αυτήν και τις τιμές των τροφίμων και των καυσίμων.

Σύμφωνα με τη Munich Re, το περασμένο έτος οι ακραίες καιρικές συνθήκες και οι σεισμοί προκάλεσαν στην παγκόσμια οικονομία συνολικές ζημιές ύψους 250 δισ. δολ. και ήδη οι πρώτοι

Στην Ευρώπη, οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες ενδέχεται να οδηγήσουν στο κλείσιμο ορισμένων μονάδων πυρηνικής ενέργειας της Γαλλίας αν έχει ανέβει πολύ η θερμοκρασία των υδάτων από τους ποταμούς που χρειάζονται για την ψύξη τους. Οι μονάδες πυρηνικής ενέργειας της Γαλλίας έως τώρα παρέχουν το 70% της ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Αναλυτές της αγοράς αναμένουν προβλήματα στην παραγωγή και στις εξαγωγές ενέργειας, λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών.

τέσσερις μήνες του 2024 ήταν οι θερμότεροι που έχουν καταγραφεί τα τελευταία 175 χρόνια. Ο Γκάρι Κάνινγκχαμ, διευθυντής ερευνών αγοράς στην Tradition Energy, εκτιμά πως τα προθεσμιακά συμβόλαια φυσικού αερίου στις ΗΠΑ ενδέχεται να σημειώσουν άνοδο 4 δολ. ανά εκατ. βρετανικής θερμικής ενόττητας. Οπως τονίζει ο ίδιος, αυτό θα συμβεί αν οι υψηλές θερμοκρασίες οδηγήσουν σε εκτεταμένη χρήση των κλιματιστικών ικανή να εξαντλή-

σει τα αποθέματα ενέργειας, τα οποία προς το παρόν είναι πλήρη. Ο ίδιος εξηγεί ότι, παράλληλα, οι παραγωγοί οξιστολιθικών υδρογονανθράκων περιορίζουν ήδη την παραγωγή από τα κοιτάσματα των ΗΠΑ, επειδή οι τιμές έχουν υποχωρήσει και δεν είναι πλέον προσοδοφόρες οι εξορύξεις του είδους. Στην Ευρώπη, οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες ενδέχεται να οδηγήσουν στο κλείσιμο ορισμένων μονάδων πυρηνικής ενέργειας της Γαλλίας, αν έχει ανέβει πολύ η θερμοκρασία των υδάτων από τους ποταμούς που χρειάζονται για την ψύξη τους. Σημειώτουν ότι οι μονάδες πυρηνικής ενέργειας της Γαλλίας έως τώρα παρέχουν το 70% της ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Την ίδια στιγμή, οι παρατεταμένοι καύσωνες μπορούν να επηρεάσουν τη διεθνή αγορά πετρελαίου, από την παραγωγή του μέχρι τη φόρτωση, τη μεταφορά του και τη διύλιση. Το

περασμένο καλοκαίρι, κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών στον Καναδά οι εταιρείες εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου αναγκάστηκαν να μειώσουν την παραγωγή κατά 300.000 βαρέλια την ημέρα. Οι επιπτώσεις ενδέχεται να είναι τεράστιες φέτος. Στα τέλη Απριλίου, στο 63% της επιφάνειας της χώρας επικρατούσε αφύσικη ξηρασία που αποτέλεσε πρόσφορο έδαφος για ανάλογες καταστροφές. Οι υψηλές θερμοκρασίες μπορούν, άλλωστε, να επηρεάσουν τη μεταφορά του πετρελαίου μειώνοντας τον όγκο των υδάτων σε υδάτινους δρόμους όπως στον ποταμό Ρήνο από τον οποίο διέρχεται το εμπόριο πετρελαίου. Σε περίπτωση παρατεταμένου καύσωνα δεν αποκλείεται να υπάρξει αντίκτυπος και σε άλλες υδάτινες οδούς από τις οποίες γίνεται η μεταφορά υδρογονανθράκων, όπως η διώρυγα του Σουέζ.

BLOOMBERG

Συνεχίζονται οι εξαγορές στη βιομηχανία πετρελαίου των ΗΠΑ

Στο τελευταίο μεγάλο «ντίλ» ενόσ κύματος συγχωνεύσεων που σάρωνε την πετρελαϊκή βιομηχανία, η ConocoPhillips θα εξαγοράσει τη μικρότερη ανταγωνίστριά της, Marathon Oil. Η «έκρηξη» στις συμφωνίες και τις εξαγορές οδήγησε σε μια ισχυρή ανάκαμψη των τιμών των εμπορευμάτων, με τους σημαντικότερους παίκτες του κλάδου να ενισχύονται από τα κέρδη-ρεκόρ και τις υψηλές τιμές των μετοχών. Ενώ οι τιμές είναι περίπου κατά 1/3

χαμηλότερες από τα επίπεδα του 2022 μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, είναι αρκετά υψηλές ώστε να επιτρέψουν στις δυτικές εταιρείες να αποκομίσουν κέρδη και να εξαγοράσουν ανταγωνιστές. «Η Marathon έχει μια βάση περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας που γεινιάζουν με τα δικά μας και θα οδηγήσουν σε άμεση ενοποίηση και ουσιαστικές συνεργασίες», δήλωσε ο Ράιαν Λιανς, διευθύνων σύμβουλος της Conoco.

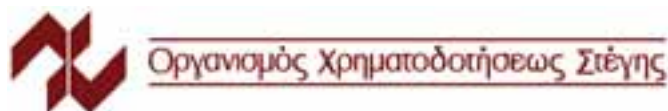
Οι επιχειρήσεις της Marathon βρίσκονται σε μερικά από τα πιο περιζήτητα κοιτάσματα πετρελαίου στο Νέο Μεξικό, στη Βόρεια Ντακότα και στο Τέξας, ενώ πραγματοποιεί επίσης γεωτρήσεις ανοικτά της Ισημερινής Γουινέας, κοντά στα κοιτάσματα της Conoco. Ορισμένοι επενδυτές θεωρούν ότι η Marathon Oil έχει έναν πενιχρό κατάλογο γεωτρήσεων κυρίως σε ώριμες λεκάνες εξόρυξης και η μετοχή της διαπραγματεύεται χαμηλότερα σε

σχέση με ορισμένους ανταγωνιστές της. Ο Γκαμπριέλ Σορμπάρα, αναλυτής στην εταιρεία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών Siebert Williams Shank & Co, εκτιμά ότι η συμφωνία πιθανότατα προμηνύει μια νέα φάση ενοποιήσεων, όπου οι μεγάλες εταιρείες αγοράζουν λιγότερο επθυμπτούς παραγωγούς τώρα που τα κοσμήματα του στέμματος έχουν ξεθωριάσει. Η βιομηχανία πετρελαίου στις ΗΠΑ, τον μεγαλύτερο παραγωγό αργού στον κόσμο, αποτελείται

από πολλές μικρές και μεσαίες εταιρείες, οικογενειακές με λίγες γεωτρήσεις σε μόνο μια χώρα, έως παγκόσμιους γίγαντες όπως η ExxonMobil. Η Wall Street αποτιμά την ConocoPhillips σε περίπου 140 δισ. δολάρια, καθιστώντας την περίπου 10 φορές μεγαλύτερη από τη Marathon Oil, αλλά περίπου στο ένα τέταρτο του μεγέθους της Exxon.

Πέρυσι, οι πετρελαϊκοί κολοσσοί πραγματοποίησαν μερικές από τις μεγαλύτερες εξαγορές

στην Ιστορία, παρά τους αυστηρούς αντιμονοπωλιακούς ελέγχους από την κυβέρνηση Μπάιντεν και τη γενικότερη αστάθεια στην αγορά. Τις συγχωνεύσεις ενίσχυσε το γεγονός ότι οι εταιρείες στοιχημάτισαν πολλά στα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου των ΗΠΑ, που θεωρούνται πιο ελκυστικά για οριζόντια γεωτρήση και εξόρυξη οξιστολιθικού αερίου, τεχνικές που έχουν ανοίξει τεράστια πεδία εκμετάλλευσης.

Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης

ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Γίνεται δεκτή η υποβολή αιτήσεων για μια κενή μόνιμη θέση Προϊσταμένου Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης. (Η θέση είναι πρώτου διορισμού και προαγωγής).

Σχετικές πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης www.hfc.com.cy

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την Πέμπτη 13 Ιουνίου 2024 στις 9πμ στην Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού θα διεξαχθεί Δημόσιος Πλειστηριασμός, θα περιλαμβάνει 131 αντικείμενα όπως Κυνηγετικά όπλα, ηλεκτρικά σκούτερ, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες, αυτοκίνητα και διάφορα άλλα. Οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές μπορούν να επιθεωρήσουν τα αντικείμενα την Τρίτη 11/6 και Τετάρτη 12/6 μεταξύ 9:00πμ-12:00μμ (σε όλους τους αστυνομικούς σταθμούς) καθώς και το πρωί του Πλειστηριασμού (Μόνο στην Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού) μεταξύ 8-9πμ.

Για περισσότερες πληροφορίες και Κατάλογο Πλειστηριασμού επικοινωνήστε με τον Δημοπράτη στα πιο κάτω τηλέφωνα: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΛΤΔ Διαμ. 2, Τ. Παπαδόπουλου 6, 2373 Άγιος Δομέτιος, Λευκωσία ΤΗΛ.: 22778751, 99639733

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η No1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο

Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

Οικονομική συμμαχία χωρών λόγω κυρώσεων από τις ΗΠΑ

Καθοριστικός ο ρόλος της Κίνας σε ένα νέο δίκτυο εμπορικών σχέσεων

Μια διεθνής σκιώδης οικονομία, ένας «άξονας διαφυγής από τις κυρώσεις», έχει δημιουργηθεί από τη συσπείρωση όσων χωρών υφίστανται το εμπάργκο και τις κυρώσεις των ΗΠΑ, άλλες πολλά χρόνια και άλλες πολύ πρόσφατα. Κίνα, Ρωσία, Ιράν, Βενεζουέλα, Βόρεια Κορέα και άλλες χώρες έχουν συσπειρωθεί και έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους για να αντιδράσουν στην ασφυξία που έχουν προκαλέσει στις οικονομίες τους οι κυρώσεις και για ορισμένες ο διεθνής αποκλεισμός που τους έχει επιβάλει η Ουάσιγκτον.

Με καθοριστικό τον ρόλο της Κίνας, που έχει κατορθώσει να αναπτύξει ένα διεθνές δίκτυο εμπορικών σχέσεων, οι χώρες αυτές σήμερα διαθέτουν την οικονομία κλίμακας που τις θεωρεί από τα μέτρα της Ουάσιγκτον. Έχουν αναπτύξει μεταξύ τους σύνθετες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις και εμπορεύονται τα πάντα, από χρυσό και πετρέλαιο μέχρι drones και πυραύλους. Και οι ανάγκες τους είναι συμβατές και συμπληρωματικές. Η Κίνα προμηθεύεται πετρέλαιο από τρεις σημαντικές πετρελαιοπαραγωγούς χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ, τη Ρωσία, το Ιράν και τη Βενεζουέλα, πληρώνοντας βέ-

βαια σε τιμές με μεγάλη έκπτωση. Το 2023 αγόραζε από αυτές τις χώρες 11 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Παράλληλα, Ρωσία, Ιράν και Βενεζουέλα αντλούν έτσι τα αναγκαία έσοδα για να αγοράσουν προϊόντα από την Κίνα ή και να ανταλλάξουν μεταξύ τους προϊόντα στα οποία έχουν επιβάλει κυρώσεις η Ουάσιγκτον και οι σύμμαχοί της.

Μιλώντας για το θέμα στη Wall Street Journal ο Κίμπερλι Ντόνοβαν, στέλεχος της δεξαμενής σκέψης Atlantic Council, περιγράφει αυτήν τη συσπείρωση χωρών ως «άξονα διαφυγής από τις κυρώσεις» και επισμαίνει πως οι χώρες αυτές χρησιμοποιούν το νόμισμα της Κίνας, αλλά σε ορισμένες συναλλαγές και τα δικά τους νομίσματα, όπως και δικά τους εναλλακτικά συστήματα πληρωμών. Κατορθώνουν έτσι να περιορίσουν δραστικά τις κυρώσεις και το εμπάργκο, όπως και την πρόσβαση των δυτικών χωρών σε πληροφορίες για τα δικά τους χρηματοπιστωτικά συστήματα. Όσον αφορά ειδικότερα τις στενές οικονομικές σχέσεις Κίνας και Ρωσίας, είναι γνωστό ότι η Κίνα έχει σε μεγάλο βαθμό αναπληρώσει το κενό που έχουν αφήσει τα δυτικά προϊόντα και ειδικότερα όσα έχουν διπλή χρή-

Η σύσφιξη των σχέσεων της Κίνας με αραβικές χώρες είναι ήδη ορατή σε σειρά συμφωνιών. Ο κινεζικός κολοσσός των ηλεκτρονικών υπολογιστών Lenovo συνήψε πρόσφατως συμφωνία με το Ριάντ, η ναυαρχίδα του σοουδαραβικού πετρελαϊκού κλάδου Aramco βρίσκεται σε συνομιλίες με κινεζική εταιρεία πετροχημικών, ενώ η China FAW Group συμμετέχει σε κοινοπραξία για την ανάπτυξη ηλεκτροκίνητων οχημάτων και φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Αίγυπτο.

Το Πεκίνο επελαύνει και στις αραβικές χώρες της Μέσης Ανατολής, ενισχύοντας τους δεσμούς συνεργασίας μαζί τους σε ευρύ φάσμα τομέων.

κο. Σύμφωνα με αξιωματούχους της Δύσης, πρόκειται για το κατ'εξοχήν εμπόρευμα που είναι δύσκολο να εντοπίσει κανείς ανά τον κόσμο και το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε οποιαδήποτε χώρα να παρακάμψει το δίκτυο τραπεζικών συστημάτων της Δύσης. Πρωτίστως όμως ο ρόλος της Κίνας είναι καθοριστικός. Όπως υπογραμμίζει στη WSJ η Ντάνα Στρολ, πρώην στέλεχος του αμερικανικού υπουργείου Αμυνας και σήμερα συνεργάτιδα του Ινστιτούτου της Ουάσιγκτον για τη Μέση Ανατολή, «η Κίνα είναι ο στρατηγικός ανταγωνιστής που θέλει και μπορεί να αναμορφώσει την παγκόσμια τάξη».

Τώρα η Κίνα επελαύνει και στις αραβικές χώρες της Μέσης Ανατολής, ενισχύοντας τους δεσμούς συνεργασίας μαζί τους σε ευρύ φάσμα τομέων, από την τεχνική νοημοσύνη, τις πράσινες τεχνολογίες μέχρι και τον τομέα

των χρηματοοικονομικών. Στο σινοαραβικό φόρουμ που εγκαινίασε χθες ο Κινέζος πρόεδρος στο Πεκίνο, ο Σι Τζινπίνγκ υποδέχθηκε τους ηγέτες των αραβικών χωρών τονίζοντας πως «η Κίνα θα συνεργαστεί με τον αραβικό κόσμο για να αναδείξει τις μεταξύ μας σχέσεις σε πρότυπο για τη διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης και σταθερότητας».

Η σύσφιξη των σχέσεων είναι ήδη ορατή σε σειρά συμφωνιών. Ο κινεζικός κολοσσός των ηλεκτρονικών υπολογιστών Lenovo συνήψε πρόσφατως συμφωνία με το Ριάντ που προβλέπει την πώληση μετατρέψιμων ομολόγων 2 δισ. δολ. στο κρατικό επενδυτικό ταμείο της Σαουδικής Αραβίας. Παράλληλα, η ναυαρχίδα του σοουδαραβικού πετρελαϊκού κλάδου Aramco βρίσκεται σε συνομιλίες με κινεζική εταιρεία πετροχημικών καθώς ετοιμάζεται να αγοράσει

μερίδιο 1,5 δισ. δολ., ενώ η China FAW Group συμμετέχει σε κοινοπραξία για την ανάπτυξη ηλεκτροκίνητων οχημάτων και φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Αίγυπτο.

Αναλυτές της UBS υπολογίζουν πως η σύσφιξη των σχέσεων ανάμεσα στην Κίνα και στις χώρες της Μέσης Ανατολής θα προσθέσει 400 δισ. δολ. στο παγκόσμιο εμπόριο ενέργειας έως το 2030. Ανάμεσα στους προσκεκλημένους που παρευρίσκονται στο σινοαραβικό φόρουμ ήταν οι ηγέτες της Αιγύπτου, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, του Μπαχρέιν και της Τυνησίας. Οι συνομιλίες στο πλαίσιο της συνάντησης επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο σε θέματα ταχύτα αναπτυσσόμενων εμπορικών σχέσεων και αμοιβαίων επενδύσεων καθώς και σε ζητήματα περιφερειακής ασφάλειας.

BLOOMBERG, WALL STREET JOURNAL

Οιαίτο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

24

www.rialto.com.cy

2 ΚΥΡ 19:30 (90')

Πόσο σ' αγαπώ | Cantus Choral Music Centre
Angelina Nicolaidou

Ο οργανισμός Cantus Choral Music Centre Angelina Nicolaidou διοργανώνει συναυλία αφιερωμένη στη μνήμη της μαέστρου Αγγελίνας Νικολαΐδου, με τίτλο *Πόσο σ' αγαπώ*. Θα παρουσιαστούν ελληνικά και ξένα τραγούδια των Μίκης Θεοδωράκη, Μάνου Χατζιδάκι, Μάνου Λοΐζου, Μάριου Τόκα, Βάσου Αργυριδή, Στέλιου Πισσή, Santiago Veros, Bob Chilcott κ.ά. Συμμετέχουν τα χορωδιακά τμήματα της Αγγελίνας Νικολαΐδου: παιδικά τμήματα Cantus, μικτή χορωδία Cantus Novus και γυναικείο φωνητικό σύνολο Cantus Novus Femina. **€15 / 12**

4 ΤΡΙ 20:30 (60') Ολλανδία*

The End - part 2 | Arno Schuitemaker

Μέσα από έναν εντυπωσιακό συνδυασμό κίνησης, ηλεκτρονικής μουσικής, φωτισμού και βίντεο, η περφόρμανς εξερευνά έναν κόσμο μεταβλητών σχέσεων. Πώς ερμηνεύονται οι έννοιες της συλλογικότητας, της σύνδεσης και της αλληλεγγύης; Τι μας φέρνει πιο κοντά; Οι υπερφυσικές περφόρμανς του χορογράφου Arno Schuitemaker εντυπωσιάζουν το κοινό χάρη στις φόρμες που επινοεί, συνδυάζοντας θέματα στα οποία συγκλίνει το οικείο και το οικουμενικό. Ιδέα, σύλληψη, δημιουργία: Arno Schuitemaker.

10 ΔΕΥ 20:30 (75') Δανία*

Carcass - Himherandit Productions |
Ανδρέας Κωνσταντίνου

Τολμάμε άραγε να έρθουμε αντιμέτωποι με το αναπόφευκτο; Με τη συνειδητοποίηση ότι αργά ή γρήγορα θα καταλήξουμε εκεί όπου καταλήγουν όλα τα αγαπημένα μας πρόσωπα; Με το έργο *Carcass*, η Himherandit Productions καταπνέεται με το τέλος του κύκλου της ζωής σε μια παράσταση συναρπαστική, συνάμα βάνουσα και εύθραυστη με γερές δόσεις εκκεντρικού χιούμορ. Μπροστά από έναν πελώριο καθρέφτη, έξι περφόρμερ και τα σώματά τους βρίσκουν απάντηση σε ένα κρίσιμο ερώτημα για τη ζωή που δεν περιγράφεται με λέξεις. Χορογραφία & καλλιτεχνική διεύθυνση: Ανδρέας Κωνσταντίνου.

14 ΠΑΡ 20:30 (60') Ελλάδα*

Σιωπή - Rootlessroot | Λίνα Καπετανέα &
Jozef Fruček

Στη σύγχρονη εποχή της τεχνολογίας και της πληροφωρίας, η καταπιεστική ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλεί ακατάπαυστη φασαρία. Και μαζί με τη σιωπή φαίνεται να χάνεται η δυνατότητα ακρόασης. Τι είναι, όμως, η σιωπή; Τι διαστάσεις μπορεί να λάβει; Οι RootlessRoot εξερευνούν ένα σύμπαν όπου η σιωπή επικοινωνεί με όσους την αφογκράζονται, με όσους συνδιαλέγονται μαζί της, και αξιοποιούν αυτό που τους προσφέρει. Σύλληψη, χορογραφία: Λίνα Καπετανέα, Jozef Fruček. Ερμηνεύουν: Αλέξανδρος Βαρδαξόγλου, Γιώργος Δερέσκος, Λίνα Καπετανέα, Αναστάσης Καραχανίδης, Μαρία Μπρέγιαννη, Χρήστος Στρινόπουλος.

16 ΚΥΡ 20:30 (30') Ιταλία*

AMAE | Eliana Stragapede & Borna Babić

Το έργο διερευνά και αμφισβητεί την ανάγκη για αλληλεξάρτηση στις ανθρωπίνες σχέσεις. Την επιθυμία να περιβάλλεται και να αισθάνεται κανείς ένα με τον άλλον, σε μια προσπάθεια αποφυγής αντιπαραθέσεων. Αυτό μπορεί να εκληφθεί ως μία θερμή, ανθρώπινη συμπεριφορά: το να βρίσκεται κανείς σε αρμονία με τους άλλους, να μπορεί να στηριχθεί επάνω τους. Μπορεί όμως και να ερμηνευτεί ως μία προσπάθεια ενθάρρυνσης της αυταρέσκιας, της εξάρτησης, του ελέγχου. Ιδέα, χορογραφία, ερμηνεία: Eliana Stragapede & Borna Babić.

Save the Last Dance for Me - Alessandro
Sciarroni **21:30 (20')** Επί σκηνής

Ο Alessandro Sciarroni συνεργάζεται με τους χορευτές Gianmaria Borzillo και Giovanfrancesco Giannini ενορχηστρώνοντας τα βήματα του μπλονεζικού χορού «Polka Chinata». Πρόκειται για έναν ερωτικό χορό ντουέτου που χορεύεται αποκλειστικά από άντρες και έχει τις ρίζες του στις απαρχές του 20ου αιώνα: σωματικά απαιτητικός, σχεδόν ακροβατικός, θέλει τους χορευτές να στροβιλίζονται παραμένοντας αγκαλιασμένοι και λυγίζοντας τα γόνατα σχεδόν μέχρι το έδαφος. Δημιουργία: Alessandro Sciarroni με τους Gianmaria Borzillo & Giovanfrancesco Giannini.

23 ΚΥΡ 20:30 (60') Ελλάδα*

Larsen C - Χρήστος Παπαδόπουλος

Ένα έργο τέχνης εν κινήσει που εμπνέεται από τη βραδύτητα της τήξης των παγετώνων προκειμένου να μιλήσει για τη σφοδρότητα της ζωής. «Παγετώνας» ή «παγοκρηπίδα». Αυτή είναι η επιστημονική ονομασία του τεράστιου ακινητοποιημένου όγκου νερού Larsen C, ηλικίας 10.000 ετών, που βρίσκεται στην Ανταρκτική και κινείται τόσο αργά, ώστε δεν συλλαμβάνεται από τις ανθρώπινες αισθήσεις. Λες και ο παλμός της κίνησής του απορροφάται από τον χώρο και τον χρόνο. Στην χορογραφία του Χρήστου Παπαδόπουλου, τα ανθρώπινα σώματα συντονίζονται στον ίδιο άνεο ρυθμό, σε μια ονειρική ακολουθία. Σύλληψη & χορογραφία: Χρήστος Παπαδόπουλος. Χορεύουν: Γεώργιος Κοτσιφάκης, Σωτηρία Κουτσοπέτρο, Μαρία Μπρέγιαννη, Τάσος Νίκας, Αλέξανδρος Νούσκας Βαρελάς, Ιωάννα Παρασκευοπούλου.

25 ΤΡΙ 19:30 (70')

IMAGO - Travis Clausen-Knight & James Pett

Ένα ντουέτο υψηλής τεχνικής και αισθητικής που εκθέτει τις διαιδαλώδεις, συχνά αθέατες δυσλειτουργίες των σχέσεων με έμμεσες αναφορές στη Γλώσσα των Λουλουδιών. Μέσα από δώδεκα διαρκώς εναλλασσόμενα κεφάλαια, σκιαγραφεί την πορεία δύο αντρών καθώς αυτοί εξοικειώνονται με τις έννοιες της διττότητας, της άρνησης και της αποδοχής. **€40+**

*Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού Κύπρου 2024. Διοργάνωση: Υπουργείο Πολιτισμού (Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού) και Θέατρο Ριάτο.

€8 (€30 για όλες οι παραστάσεις)

Ελεύθερη είσοδος για μαθητές, φοιτητές, στρατιώτες, συνταξιούχους και επαγγελματίες χορού. Δωρεάν μεταφορά από Λευκωσία προς Λεμεσό για τις παραστάσεις που δεν θα παρουσιαστούν στη Λευκωσία.

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ θα παρουσιαστούν στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας οι παραστάσεις: **Carcass** - Himherandit Productions Αντρέας Κωνσταντίνου (12/6) **Σιωπή** - Rootlessroot Λίνα Καπετανέα & Jozef Fruček (15/6)

Πωλήθηκαν 174.475 ακίνητα αξίας 18 δισ. πέρυσι

Η μέση αξία ξεπερνάει φέτος τις 108.000 από 96.000 ευρώ το 2022 – Χάσμα ξανά μεταξύ αντικειμενικών και εμπορικών τιμών

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ακίνητα αξίας περίπου 18 δισ. ευρώ άλλαξαν χέρια το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Μάλιστα, οι πωλήσεις ακινήτων το 2023 καταγράφουν αύξηση της τάξης του 34% σε αξία σε σύγκριση με το 2022, ενώ τα στοιχεία δείχνουν ότι οι πωλήσεις θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα και το τρέχον έτος.

Ουσιαστικά, οι αγοραπωλησίες ακινήτων συνεχίζουν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, ανταγωνιζόμενες τις τουριστικές εισπράξεις, που ανήλθαν το προηγούμενο έτος στα 20,5 δισ. ευρώ.

Το ποσό των 18 δισ. ευρώ αφορά πωλήσεις διαμερισμάτων, γραφείων και οικοπέδων. Συνολικά πωλήθηκαν 174.475 ακίνητα, έναντι 144.053 το 2022, αυξημένα κατά 21,1%. Η εξέλιξη αυτή δείχνει ότι η μέση αξία των ακινήτων ενισχύθηκε μέσα σε ένα έτος από 96.000 ευρώ το 2022 στις 106.000 ευρώ το 2023, ενώ στο πρώτο πεντάμηνο του έτους καταγράφεται περαιτέρω αύξηση στις 108.000 ευρώ. Σημειώνεται ότι η αξία των ακινήτων είναι σημαντικά υψηλότερη, καθώς

σε αρκετές περιπτώσεις –εάν όχι στις περισσότερες– οι συναλλαγές γίνονται στα επίπεδα της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων.

Παράλληλα, τα ανωτέρω στοιχεία αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων που έγιναν μόνο μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής mypropery, δηλαδή δεν συμπεριλαμβάνονται οι μεταβιβάσεις ακινήτων που έγιναν στις εφορίες, καθώς και των αγροτεμαχίων.

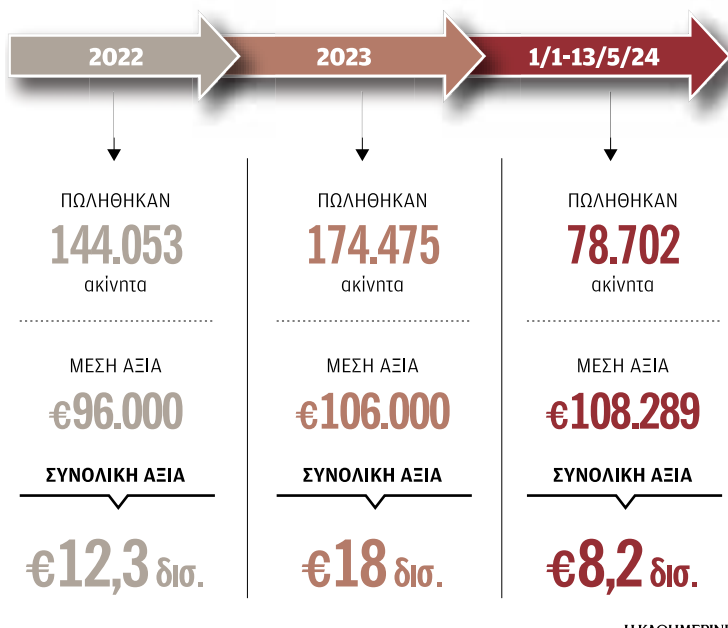
Επί της ουσίας, τα στοιχεία της

Διαμέρισμα 246 τ.μ. στη Γλυφάδα αγοράστηκε έναντι 1,6 εκατ. ευρώ, δηλαδή 6.550 το τ.μ., όταν η αντικειμενική αξία είναι 4.250 ευρώ το τ.μ.

ΑΑΔΕ έρχονται να επιβεβαιώσουν τις ανοδικές τάσεις που καταγράφονται στις τιμές των ακινήτων τα τελευταία χρόνια, μεγεθυνόντας το τετραετές πρόβλημα που υπάρχει στη χώρα.

Από τα στοιχεία του Μητρώου

Αγοραπωλησίες ακινήτων

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων προκύπτει ότι η ψαλίδα μεταξύ αντικειμενικών αξιών και εμπορικών τιμών έχει ανοίξει αρκετά, έπειτα από τρία και πλέον χρόνια από την εφαρμογή των νέων τιμών ζώνης στις μεταβιβάσεις ακινήτων.

Οι μεγαλύτερες διαφορές εντοπίζονται κυρίως στις ακριβές περιοχές του κέντρου της Αθήνας, των νοτιών και των βορείων προαστίων του Λεκανοπεδίου. Παράλληλα καταγράφεται κλείσιμο της ψαλίδας στις πωλήσεις νέων και παλαιών

ακινήτων. Για παράδειγμα, ένα διαμέρισμα 246,1 τ.μ. του 4ου ορόφου στη Γλυφάδα αγοράστηκε στην τιμή των 1,6 εκατ. ευρώ, 6.550 το τετραγωνικό μέτρο, όταν η αντικειμενική αξία στη συγκεκριμένη περιοχή ανέρχεται σε 4.250 ευρώ το τ.μ. Δηλαδή, το συγκεκριμένο ακίνητο πουλήθηκε σε τιμή κατά 50% μεγαλύτερη της αντικειμενικής αξίας.

Επίσης, διαμέρισμα στο Μαρούσι 57 τ.μ. 1ου ορόφου πωλήθηκε έναντι 166.016 ευρώ ή 2.912 ευρώ το τ.μ., όταν η τιμή ζώνης στην περιοχή ανέρχεται σε 2.100 ευρώ.

Άλλο διαμέρισμα 157 τ.μ. στον Δήμο Αθηναίων κατασκευής 1966 πωλήθηκε 500.000 ευρώ, όταν η αντικειμενική του αξία ανέρχεται στο ποσό των 423.900 ευρώ.

Επίσης, διαμέρισμα 6ου ορόφου 85,10 τ.μ. στον Δήμο Αθηναίων πωλήθηκε 375.000 ευρώ ή 4.406 ευρώ το τ.μ., όταν η τιμή ζώνης στην περιοχή ανέρχεται σε 2.750 ευρώ. Ουσιαστικά η τιμή πώλησης ήταν υψηλότερη κατά 60% της αντικειμενικής αξίας.

Ο Δήμος Αθηναίων κρατάει τα σκήπτρα στις αγοραπωλησίες ακινήτων, καθώς μέσα στους πρώτους 4 μήνες του 2024 άλλαξαν χέρια

1.915 ακίνητα, με τις τιμές που αναγράφονται στα συμβόλαια να κινούνται σε πολλές περιπτώσεις πάνω από τις αντικειμενικές αξίες. Συγκεκριμένα, διαμέρισμα 213 τ.μ. του 1ου ορόφου στο Κολωνάκι, το οποίο κατασκευάστηκε το 1953, αγοράστηκε στην τιμή των 1,8 εκατ. ευρώ ή 8.450 ευρώ το τ.μ., όταν η αντικειμενική αξία στη συγκεκριμένη περιοχή ανέρχεται σε 4.250 ευρώ. Το εν λόγω ακίνητο πωλήθηκε σε τιμή διπλάσια της αντικειμενικής.

Η έλλειψη χώρων στάθμευσης έχει εκτινάξει τόσο τη ζήτηση όσο και τις τιμές πώλησης των πάρκινγκ στα ύψη. Μια θέση πάρκινγκ των 10-12 τ.μ. στο κέντρο της Αθήνας πωλείται κατά μέσον όρο στα 10.000-15.000 ευρώ, ενώ στο Κολωνάκι πάρκινγκ 11 τ.μ. πωλήθηκε 167.000 ευρώ.

Ενας βασικός λόγος που παραμένει αμείωτο το ενδιαφέρον στις μεταβιβάσεις ακινήτων είναι η αύξηση του αφορολογητού ορίου στις γονικές παροχές και δωρεές στα 800.000 ευρώ. Οι συγγενείς της πρώτης κατηγορίας (γονείς, παππούδες, παιδιά) συνεχίζουν να μεταβιβάζουν ακίνητα στα παιδιά ή τα εγγόνια χωρίς να καταβάλουν ούτε ένα ευρώ φόρο.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Οι εφιάλτες της συνιδιοκτησίας

Όλα συνήθως αρχίζουν με αγνές προθέσεις: «...έχουμε δύο παιδιά, τους μεταβιβάζουμε από μισό μερίδιο, έτσι για να μην αδικήσουμε κανένα, και μετά ό,τι θέλουν οι κάτοχοι...».

Η συνιδιοκτησία σε ακίνητη περιουσία μπορεί να αποτελέσει μία από τις πλέον προβληματικές καταστάσεις που μπορεί να βρεθεί κάποιος που –είτε ακούσια ή εκούσια– έχει στο χαρτοφυλάκιό του. Αρκετοί παθόντες μπορεί μάλιστα άνετα να προσθέσουν στα λεγόμενα μου ότι δεν είναι απλά πρόβλημα, αλλά κατάρρα.

Η κληρονομική διαδοχή και η γονική παροχή είναι ίσως οι κυριότερες οδοί βάσει των οποίων δημιουργούνται συνιδιοκτησίες. Ασφαλώς υπάρχουν και άλλες οδοί, αλλά οι προαναφερθείσες είναι σίγουρα οι κυριότερες.

Σε παλαιότερες εποχές τα πράγματα ήταν ίσως πιο απλά. Δεν υπήρχαν πολεοδομικές ζώνες, οι συντελεστές ανάπτυξης ήταν άγνωστες έννοιες και οι χρήσεις ούτε λίγο ούτε πολύ καθορίζονταν με το τι «έκοβε» το μάτι του ανδρός και της γυναίκας (π.χ. το χωράφι κάνει για περιβόλι ή για φθαρτά και ο τόπος στο δίστρατο κάνει για οπίτη ή καφενέ).

Η δε διανομή της περιουσίας στα παιδιά χαρακτηριζόταν από τρία βασικά στοιχεία. Το πρώτο στοιχείο ήταν ποσοτικό και θύμιζε τη διανομή εδρών για ανάδειξη ευρωβουλευτών. Το κάθε παιδί έπανε διαδοχικά το μέτρο, για παράδειγμα δύο σκάλες γης, καθώς η αξία ήταν δευτερεύουσα σημασίας ή ελλείπουσα από την εξίσωση, και ό,τι περίσσευε κάτω του μέτρου είτε κατάληγε σε κάποιον που θεωρείτο αδικημένος (επειδή ήταν «μουσουτζιάρης») ή στην κόρη επειδή έπρεπε να έχει κάτι παραπάνω για προίκα. Αν αυτό δεν ίσχυε, τότε το περίσσευμα δινόταν σε όλους με ίσο συμφέρον.

Το δεύτερο στοιχείο ήταν η προσδοκώμενη χρήση. Η εύφορη γη πήγαινε στους γιους της οικογένειας που θα την καλλιεργούσαν για να έχουν εισοδήματα για τις οικογενειακές τους. Οι κόρες έπαιρναν τα σπίτια, τυχόν καταστήματα και γη μέσα στα χωριά ή τις πόλεις (για να έχει προίκα η κορού) και όσοι σκάμπαναν λίγη τριγωνομετρία και σπούδαζαν, μπορεί να τους δινόταν χατρινά κανένα παραθαλάσσιο ξεροχώραφο για να

Η κληρονομική διαδοχή και η γονική παροχή είναι ίσως οι κυριότερες οδοί βάσει των οποίων δημιουργούνται συνιδιοκτησίες. Ασφαλώς υπάρχουν και άλλες οδοί, αλλά οι προαναφερθείσες είναι σίγουρα οι κυριότερες.

Σήμερα βλέπουμε κληρονόμους να είναι κεφαλοκλειδωμένοι, σε απόγνωση, με περιουσίες που δεν ξέρουν πώς να τις διαχειριστούν.

μυ μουρμουρά η μάνα τους ότι τους άφησαν φτερό στον άνεμο... Φυσικά δεν ήταν όλοι γαιοκτήμονες όπως οι πιο πάνω. Πολλοί άλλοι, λιγότερο τυχεροί, είχαν δεν είχαν ένα σπίτι με λίγο κήπο και έκτιζαν της κόρης δίπλα ή από πάνω και έμενε στον γιο το πατρικό όταν συνέβαινε το μοιραίο. Άλλοι, πιο control freaks, τα άφηναν όλα πάνω τους μέχρι να πεθάνουν μπας και τα παιδιά τους τα φάνε δεξιά και αριστερά, οπότε κάποτε όλα τα παιδιά λάμβαναν τα μερίδια τους σε κάθε κομμάτι της περιουσίας.

Το τρίτο στοιχείο ήταν και το πιο ρομαντικό. Ότι δηλαδή όλοι θα ζούσαν για πάντα αγαπημένοι και θα συμφωνούσαν σε όλα. Μπούμ, reality check. Ο εμπλουτισμός της οικογένειας με τρίτα άτομα αντιστοιχεί σε ωρολογιακή βόμβα εμπλουτισμένου

ουρανού που διαλύει τον ρομαντισμό στα εξ'ω συντεθέν. Αποτέλεσμα είναι συνήθως να μην συμφωνούν σε τίποτα μεταξύ τους, ο καθένας να κάνει ό,τι του καπνίσει και στο μεταξύ η ευρύτερη οικογένεια να μεγαλώνει και τα μερίδια να αυξάνονται σε αριθμό και να μικραίνουν σε μέγεθος.

Κι ερχόμαστε στο σήμερα, που βλέπουμε κληρονόμους να είναι κεφαλοκλειδωμένοι, σε απόγνωση, με περιουσίες που δεν ξέρουν πώς να τις διαχειριστούν. Μπορεί να μην υπάρχουν πάντα εναλλακτικές λύσεις στο ίδιο πρόβλημα, αλλά τουλάχιστον μία λύση είναι σχεδόν βέβαιο πως υπάρχει. Το τι απαιτείται όμως, είναι η ελάχιστη κοινή συναίνεση όλων των εμπλεκόμενων μερών και με τον όρο «εμπλεκόμενα μέρη» εννοούμε τους εγγεγραμμένους συνιδιοκτήτες.

Το ιδεατό είναι η ανεξαρτητοποίηση των μεριδίων έτσι ώστε να αποκτηθεί ξεχωριστός τίτλος ιδιοκτησίας για κάθε μερίδιο. Δηλαδή, αν ο τίτλος ιδιοκτησίας σήμερα έχει δύο μεριδιούχους όπου ο κάθε ένας έχει 50% μερίδιο επί του όλου, να δημιουργηθούν δύο ξεχωριστοί τίτλοι –ένας για κάθε μεριδιούχο– όπου ο κάθε μεριδιούχος να έχει το 100% της ιδιοκτησίας του αρχικού του μεριδίου.

Αν μπορεί να διαιρεθεί/διαχωριστεί καλώς. Επειδή όμως αυτό συνήθως είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί για ένα σωρό από λόγους, τότε το επόμενο στάδιο που μπορεί να βοηθήσει σε κάποιο ικανοποιητικό βαθμό την κατάσταση είναι μια συμφωνία διανομής των μεριδίων μεταξύ των μεριδιούχων. Αυτή είναι σε θέση να βοηθήσει επειδή στην απουσία της, όλοι οι συνιδιοκτήτες κατέχουν το ακίνητο εξ'αδιαιρέτου. Αυτό σημαίνει ότι όλοι έχουν έννομο συμφέρον επί του συνόλου του ακινήτου. Αν για παράδειγμα σε ένα οικοπέδο κτίστηκε μια κατοικία επί της μισής επιφάνειας από το ένα παιδί και το άλλο μισό είναι κενό και ανήκει στο άλλο παιδί, στην απουσία συμφωνίας διανομής που να καθορίζει ποιο μισό του τεμαχίου ανήκει σε ποιο παιδί, το κάθε παιδί έχει το 50% της συνολικής αξίας –όπου ξεκάθαρα κερδίζει αυτός που δεν έκτισε στην πλάτη αυτού που έκτισε. Μια συμφωνία διανομής όμως που κατατίθεται στο Κτηματολόγιο, θα έλυσε αυτό το πρόβλημα.

Το επόμενο στάδιο είναι η εξαγορά των έτερων μεριδιούχων από έναν εκ των μεριδιούχων έτσι ώστε ο τελευταίος να καταστεί απόλυτος ιδιοκτήτης του ακινήτου. Αν δεν υπάρχει ενδιαφέρον ή δυνατότητα από έναν να εξαγοράσει τους υπόλοιπους, τότε ερχόμαστε στο τελευταίο στάδιο που είναι η από κοινού πώληση σε κάποιον τρίτο, οπότε και έχουμε πλήρη αποξένωση από τους συνιδιοκτήτες. Αν εμπλέκονται περισσότερα περιουσιακά στοιχεία του ενός, τότε μπορεί να εξεταστεί και η μεταξύ τους ανταλλαγή μεριδίων έτσι ώστε ο κάθε ένας να λάβει ανεξάρτητα περιουσιακά στοιχεία.

Αν δεν υπάρχει συνεννόηση, υπάρχουν άλλοι τρόποι που απλά δυσχεραίνουν τη διαδικασία και συνήθως οδηγούν σε μείωση της αξίας των μεριδίων.

Από τα πιο πάνω βγαίνει και το αβίαστο συμπέρασμα πως η αποτίμηση της αξίας των μεριδίων πρέπει να γίνει με τη συμβολή προσοντούχου εκτιμητή. Δεν μπορεί να γίνει από τους ίδιους τους μεριδιούχους, ούτε μπορεί να δοθεί βάση στις γενικές εκτιμήσεις του Κτηματολογίου.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Πολυτελείς κατοικίες από Τεχνική Ολυμπιακή

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΖΑΝΟΓΛΟΥ

Επενδυτικό πρόγραμμα συνολικού ύψους 60 εκατ. ευρώ έχει θέσει σε εφαρμογή η Τεχνική Ολυμπιακή, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα των πολυτελών κατοικιών, καθώς σχεδιάζει την ανάπτυξη τεσσάρων νέων συγκροτημάτων σε Βουλαγμένη, Βούλα και Κηφισιά. Οπως ανέφερε η διοίκηση στο πλαίσιο της ετήσιας ενημέρωσης των αναλυτών, η μεγαλύτερη επένδυση, ύψους 22-24 εκατ. ευρώ, προωθείται στην περιοχή Πηγαδάκια στη Βούλα. Εκεί σχεδιάζεται η ανάπτυξη ενός συγκροτήματος κατοικιών υψηλής πολυτέλειας, συνολικής

Αναπτύσσει τέσσερα οικιστικά συγκροτήματα σε Βουλαγμένη, Βούλα και Κηφισιά.

επιφανείας 8.700 τ.μ., που θα πλαισιώνεται και από σημαντική επιφάνεια κοινόχρηστων χώρων. Σύμφωνα με τη διοίκηση της εταιρείας, το έργο πρόκειται να ξεκινήσει τον προσεχή Σεπτέμβριο, καθώς πριν από μερικές ημέρες εξασφαλίστηκε η αναθεώρηση της αρχικής οικοδομικής άδειας. Στόχος είναι η ολοκλήρωση των εργασιών εντός της επόμενης διετίας, δηλαδή έως το καλοκαίρι ή το αργότερο μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου του 2026. Το συγκεκριμένο ακίνητο ήταν μέρος του χαρτοφυλακίου ευνοηθέντων κόκκινων δανείων που είχε αποκτήσει προ διετίας η Τεχνική Ολυμπιακή έναντι τιμήματος ύψους 12,5 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για το πακέτο δανείων της εταιρείας Novamore Ltd., που αφορούσε μη εξυμνητούμενα δάνεια με εγγυήσεις ακινήτων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 33 εκατ. ευρώ.

Η Τεχνική Ολυμπιακή προχωράει και την αδειοδοτική διαδικασία για την ανάπτυξη τριών συγκροτημάτων πολυτελών κατοικιών για λογαριασμό της Εκκλησίας της Ελλάδος. Συνολικά πρόκειται για κατασκευαστούν, μέσω αντιπαροχής, 16 πολυτελείς κατοικίες, εκ των οποίων οι οκτώ στην Κηφισιά και οι άλλες οκτώ

στην περιοχή της Βουλαγμένης, όπου θα αναπτυχθούν δύο ξεχωριστά συγκροτήματα.

Παράλληλα, σύμφωνα με τη διοίκηση, τα αμέσως προσεχείς μακέτες αναμένεται και η υπογραφή ενός ομολογιακού δανείου ύψους 15 εκατ. ευρώ, το οποίο θα συγχρηματοδοτήσει την εξαγορά ενός χαρτοφυλακίου 186 ακινήτων από την Intum, το οποίο έχει εξασφαλίσει η Τεχνική Ολυμπιακή προσφέροντας συνολικό τίμημα ύψους 19,8 εκατ. ευρώ. Η οριστικοποίηση της σχετικής Πηγαδάκια στην Βούλα. Εκεί σχεδιάζεται η ανάπτυξη ενός συγκροτήματος κατοικιών υψηλής πολυτέλειας, συνολικής επιφάνειας 8.700 τ.μ., που θα πλαισιώνεται και από σημαντική επιφάνεια κοινόχρηστων χώρων. Σύμφωνα με τη διοίκηση της εταιρείας, το έργο πρόκειται να ξεκινήσει τον προσεχή Σεπτέμβριο, καθώς πριν από μερικές ημέρες εξασφαλίστηκε η αναθεώρηση της αρχικής οικοδομικής άδειας. Στόχος είναι η ολοκλήρωση των εργασιών εντός της επόμενης διετίας, δηλαδή έως το καλοκαίρι ή το αργότερο μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου του 2026. Το συγκεκριμένο ακίνητο ήταν μέρος του χαρτοφυλακίου ευνοηθέντων κόκκινων δανείων που είχε αποκτήσει προ διετίας η Τεχνική Ολυμπιακή έναντι τιμήματος ύψους 12,5 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για το πακέτο δανείων της εταιρείας Novamore Ltd., που αφορούσε μη εξυμνητούμενα δάνεια με εγγυήσεις ακινήτων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 33 εκατ. ευρώ.

Η Τεχνική Ολυμπιακή προχωράει και την αδειοδοτική διαδικασία για την ανάπτυξη τριών συγκροτημάτων πολυτελών κατοικιών για λογαριασμό της Εκκλησίας της Ελλάδος. Συνολικά πρόκειται για κατασκευαστούν, μέσω αντιπαροχής, 16 πολυτελείς κατοικίες, εκ των οποίων οι οκτώ στην Κηφισιά και οι άλλες οκτώ στην περιοχή της Βουλαγμένης, όπου θα αναπτυχθούν δύο ξεχωριστά συγκροτήματα. Παράλληλα, σύμφωνα με τη διοίκηση, τα αμέσως προσεχείς μακέτες αναμένεται και η υπογραφή ενός ομολογιακού δανείου ύψους 15 εκατ. ευρώ, το οποίο θα συγχρηματοδοτήσει την εξαγορά ενός χαρτοφυλακίου 186 ακινήτων από την Intum, το οποίο έχει εξασφαλίσει η Τεχνική Ολυμπιακή προσφέροντας συνολικό τίμημα ύψους 19,8 εκατ. ευρώ. Η οριστικοποίηση της σχετικής Πηγαδάκια στην Βούλα. Εκεί σχεδιάζεται η ανάπτυξη ενός συγκροτήματος κατοικιών υψηλής πολυτέλειας, συνολικής επιφάνειας 8.700 τ.μ., που θα πλαισιώνεται και από σημαντική επιφάνεια κοινόχρηστων χώρων. Σύμφωνα με τη διοίκηση της εταιρείας, το έργο πρόκειται να ξεκινήσει τον προσεχή Σεπτέμβριο, καθώς πριν από μερικές ημέρες εξασφαλίστηκε η αναθεώρηση της αρχικής οικοδομικής άδειας. Στόχος είναι η ολοκλήρωση των εργασιών εντός της επόμενης διετίας, δηλαδή έως το καλοκαίρι ή το αργότερο μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου του 2026. Το συγκεκριμένο ακίνητο ήταν μέρος του χαρτοφυλακίου ευνοηθέντων κόκκινων δανείων που είχε αποκτήσει προ διετίας η Τεχνική Ολυμπιακή έναντι τιμήματος ύψους 12,5 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για το πακέτο δανείων της εταιρείας Novamore Ltd., που αφορούσε μη εξυμνητούμενα δάνεια με εγγυήσεις ακινήτων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 33 εκατ. ευρώ.

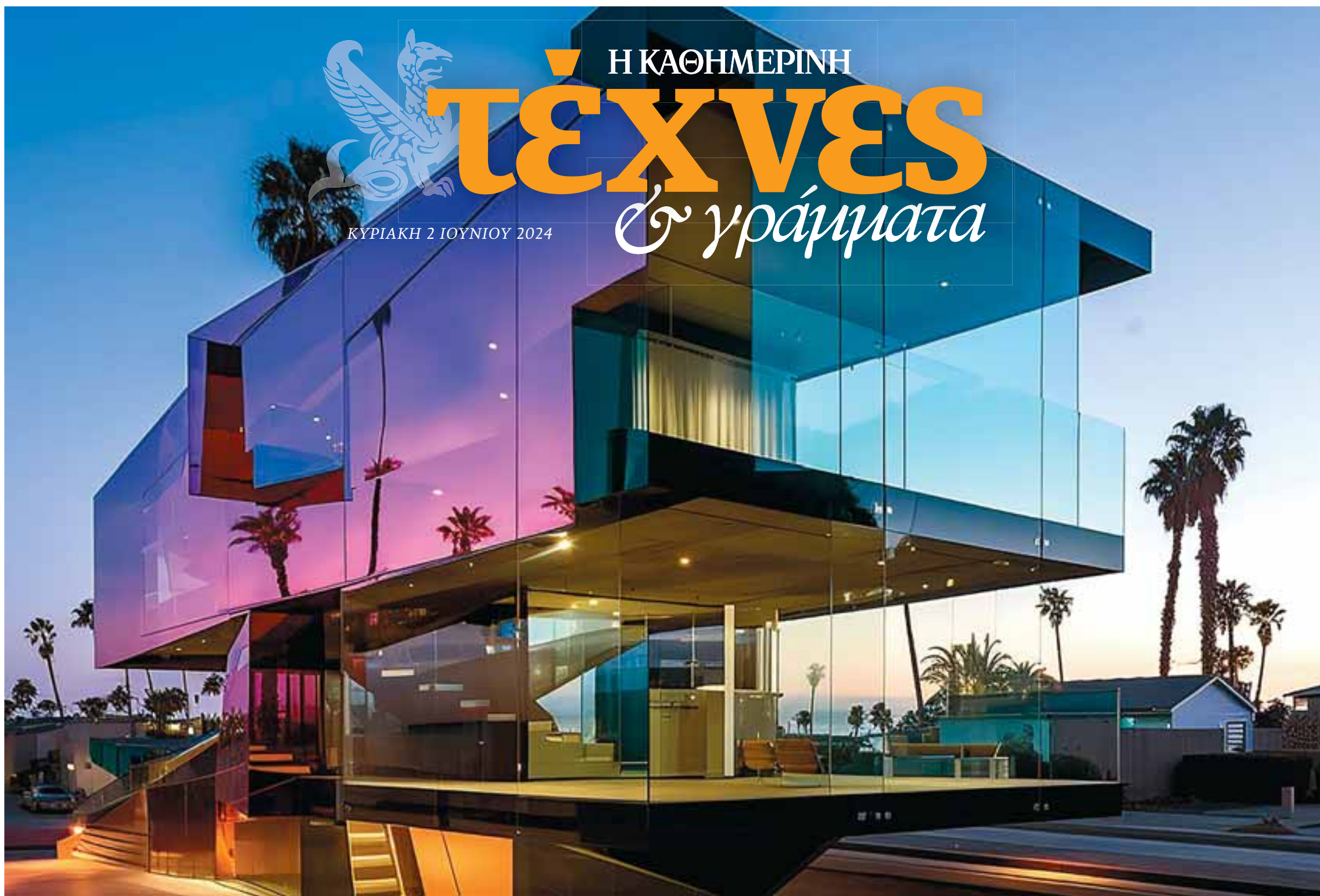

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΕΧΝΕΣ

ε & γράμματα

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Έργο του Βρετανού αρχιτέκτονα Νιλ Λιτς. Για τον ίδιο, η αρχιτεκτονική ποτέ δεν περιοριζόταν στη μελέτη του χώρου, αλλά ήταν ένα ευρύτερο πεδίο έρευνας για το πώς ζουν, εργάζονται και σχετίζονται οι άνθρωποι με το περιβάλλον τους.

Η ΑΙ έχει και σκοτεινή πλευρά

Αποκλειστική συνέντευξη του αρχιτέκτονα Νιλ Λιτς στην «Κ» για τη σχέση τεχνητής νοημοσύνης και αρχιτεκτονικής

Συνέντευξη στην **ΞΕΝΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ**

«Μέχρι το 2019 κανείς δεν μιλούσε για την επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης στην αρχιτεκτονική», αναφέρει ο διεθνώς αναγνωρισμένος Βρετανός αρχιτέκτονας Νιλ Λιτς, θεωρητικός της αρχιτεκτονικής, πρωτοπόρος στην έρευνα για τις θεωρίες και τις εφαρμογές της ΑΙ στον τομέα του και διευθυντής διδακτορικών σπουδών στο Design στο Florida International University. «Εκπαιδεύτηκα σε μια εποχή που οι καθηγητές μάς έλεγαν να μείνουμε μακριά από υπολογιστές», μου λέει. «Νομίζω πως πρέπει να ανακατευθύνουμε το βλέμμα μας και να δούμε μπροστά. Το μέλλον έχει φτάσει και αν δεν συμβαδίσουμε με την εποχή, οι αρχιτέκτονες, και όχι μόνο, θα υπνοβατήσουμε στη λήθη».

Για εκείνον η αρχιτεκτονική ποτέ δεν περιοριζόταν στη μελέτη του χώρου, αλλά ήταν ένα ευρύτερο πεδίο έρευνας για το πώς ζουν, εργάζονται και σχετίζονται οι άνθρωποι με το περιβάλλον τους.

Θα έχουν, όμως, πρόσβαση όλοι σε αυτές τις νέες τεχνολογίες; «Οι περισσότερες σχεδιαστικές εφαρμογές της ΑΙ διατίθενται δωρεάν, όμως η ΑΙ είναι, θα λέγαμε, ένα ψηφιακό μυαλό. Το μυαλό δεν χτίζει, σχεδιάζει, το χέρι κατασκευάζει και το ρομποτικό χέρι είναι ακριβό. Όμως, η ΑΙ μπορεί να εκδημοκρατίσει την αρχιτεκτονική, μειώνοντας τις μελέτες για το κόστος ή προτείνοντας λύσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας».

Ο ίδιος ξεκίνησε να δουλεύει με εφαρμογές της ΑΙ το 2016, συνεργάστηκε με τη Wanyu He, τη CEO της κινεζικής XKool, μιας από τις κορυφαίες εταιρείες ανάπτυξης εφαρμογών με ΑΙ για την κατασκευαστική βιομηχανία, ενώ το 2021 εξέδωσε το «Architecture in the Age of Artificial Intelligence» (Bloomsbury). Το βιβλίο έκανε

Ο Νιλ Λιτς εκτιμά πως «η ΑΙ μπορεί να εκδημοκρατίσει την αρχιτεκτονική, μειώνοντας τις μελέτες για το κόστος ή προτείνοντας λύσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας».

Σκεφτείτε να ζητήσουμε από την ΑΙ να λύσει το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής. Και αν αποφανθεί ότι εμείς δημιουργούμε το πρόβλημα και εξαφανίσει όλο το ανθρώπινο είδος;

Διανύουμε τη δεύτερη επανάσταση του Κοπέρνικου. Δεν είμαστε οι πιο ευφυείς στο σύμπαν. Αν δεν προσαρμοστούμε, θα έχουμε την τύχη των δεινοσαύρων.

Μίνιμαλ δημιουργία του Νιλ Λιτς, ο οποίος παραδέχεται την επιρροή του από τον Ντε Κίρικο. Σύμφωνα με τον Βρετανό αρχιτέκτονα, ο γεννημένος στον Βόλο Ιταλός ζωγράφος «θα γονιεύονταν» από την τεχνητή νοημοσύνη.

τον συγγραφέα του διάσημο και πέρα από τους αρχιτεκτονικούς κύκλους.

Βλέποντας τις διαλέξεις του στο YouTube και διαβάζοντας τις συνεντεύξεις του, δεν μπορείς να είσαι σίγουρος ότι ο αρχιτέκτονας με το εντυπωσιακό βιογραφικό –έχει εργαστεί στη NASA συμβάλλοντας στην ανάπτυξη τεχνολογιών εκτύπωσης με 3D για αποστολές στον Άρη και στη Σελήνη και έχει διδάξει στα μεγαλύτερα πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα: Χάρβαρντ, Κολούμبيا, Κορνέλ–παιρνει θέση υπέρ ή κατά της τεχνητής νοημοσύνης. «Το ChatGPT αποφάνθηκε πως σ' ένα ποσοστό 66% είμαι υπέρ. Ξεκινώντας να γράφω το βιβλίο, συνειδητοποίησα γρήγορα ότι πρέπει να είναι μια δίτομη σειρά: ο πρώτος τόμος, με λευκό εξώφυλλο, θα

λειτουργούσε ως οδηγός για νέους αρχιτέκτονες και ο δεύτερος, με μαύρο εξώφυλλο, θα μιλούσε για τις σκοτεινές πτυχές της τεχνητής νοημοσύνης. Ο πρώτος κυκλοφόρησε, τον δεύτερο τον ανέβαλα λέγοντας πως πρέπει να επικεντρωθώ στα πλεονεκτήματα της νέας τεχνολογίας. Το μέλλον έρχεται καταπάνω μας και η ΑΙ βελτιώνεται ταχύτερα απ' όσο πιστεύαμε. Η ΑΙ είναι συναρπαστική αλλά και τρομακτική».

Ποιος αποφασίζει;

Παραλληλίζει συχνά την τεχνητή νοημοσύνη με ένα μαχαίρι που κόβει τα λαχανικά σου αλλά και να σφάζει άνθρωπο. Ο χρήστης αποφασίζει». Αν, όμως, αποφασίζει το μαχαίρι; «Δεν έχουμε φτάσει εκεί, αλλά σύντομα θα φτάσουμε. Και μπο-

ρεί να μην είμαστε έτοιμοι για αυτήν τη στιγμή. Σκεφτείτε να ζητήσουμε από την ΑΙ να λύσει το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής. Και αν εκείνη αποφανθεί ότι εμείς δημιουργούμε το πρόβλημα και εξαφανίσει όλο το ανθρώπινο είδος; Μέχρι σήμερα δεν μπορούμε να καταλογίσουμε πρόθεση στην τεχνητή νοημοσύνη. Πολλοί ήδη ανησυχούν για αυτόνομα drones βασισμένα σε ΑΙ τεχνολογία που θα λειτουργούν ως όπλα. Το βίντεο «Slaughterbots» του καθηγητή Πληροφορικής Στιούαρτ Ράσελ προσφέρει ένα τέτοιο δυστοπικό σενάριο για την κακή χρήση αυτής της τεχνολογίας, και ένα δείγμα πήραμε μόλις με αυτό που συνέβη με το Ισραήλ. Υποτιμήσαμε την τεχνητή νοημοσύνη. Νομίζαμε πως θα είναι ο εργατς στο αφήγημά μας και εμείς το αφεντικό. Τώρα διανύουμε, όπως λέω συχνά, τη δεύτερη επανάσταση του Κοπέρνικου. Δεν είμαστε οι πιο ευφυείς στο σύμπαν. Ο Χαράρι υποστηρίζει ότι η κυριαρχία του ανθρώπινου είδους στη Γη φτάνει στο τέλος της. Αν δεν προσαρμοστούμε, θα έχουμε την τύχη των δεινοσαύρων».

Το αντεπιχείρημα σε όλα αυτά είναι ότι ο άνθρωπος είναι πιο ευρηματικός, δημιουργικός, σχολιαζώ. «Είναι επικίνδυνα αυτά τα σχόλια. Αυτή η συζήτηση έχει λήξει ήδη από το 1997, όταν ο DeepBlue της IBM ανάγκασε σε παραίτηση τον Κασπάροφ και επιβεβαιώθηκε ξανά το 2016, όταν ο Λι Σεντόλ ηττήθηκε στο παιχνίδι στρατηγικής Go από τον AlphaGo. Η ΑΙ δεν είναι δημιουργική, μαθαίνει όμως πολύ γρήγορα, μπορεί να ενισχύσει την ανθρώπινη δημιουργικότητα, να βελτιώσει τη φαντασία μας, να υποδείξει γρήγορα αποτελεσματικές λύσεις, να διευρύνει το πεδίο των επιλογών». Τι γίνεται ωστόσο με την αισθητική; «Αντλεί από πολλές πηγές και έχει συνδυαστικές ικανότητες, διαμορφώνει αισθητική».

Θα μπορούσε λοιπόν να δημιουργήσει μια νέα, καλύτερη Ακρόπολη; «Το θέμα είναι πως η Ιστορία δεν είναι κάτι στατικό. Ο φιλόσοφος, καλλιτέχνης και αρχιτέκτονας Λέον Μπατίστα Αλμπέρτι είναι ο πρώτος που έγραψε για την προοπτική και ήθελε να την εφαρμόσει στον Καθεδρικό της Φλωρεντίας. Θα γινόταν εμπορικός με την ΑΙ. Ο Ντε Κίρικο θα γονιεύονταν επίσης».

Του λέω ότι στους καλλιτέχνες που δουλεύουν με ΑΙ generated εικόνες υπάρχουν λάθη. «Ναι, είναι αλήθεια, όλοι συζητούν για τους ανθρώπους με τα έξι δάχτυλα και τα παραμορφωμένα χαρακτηριστικά, αυτό όμως σύντομα θα διορθωθεί. Σκεφτείτε, ωστόσο, να γινόταν το ανάποδο και η ΑΙ να έκρινε τα δικά μας λάθη».

Χωρίς συνείδηση και ηθική

«Θα ήταν ηθικό αυτό;» ρωτάω γελώντας. «Η ΑΙ δεν έχει συνείδηση ούτε και ηθική. Είναι μια μηχανή, δεν με ενδιαφέρει να έχει συνείδηση η τοστιέρα, αρκεί να κάνει καλά το τούστ. Μπορεί επίσης να εκπαιδευτεί ώστε να διακρίνει το καλό από το κακό. Το θέμα είναι ποιος τη διδάσκει και πώς θα ελέγξουμε αυτήν την τεχνολογία για καλό σκοπό. Μέχρι στιγμής έχουμε δείξει ότι δεν μπορούμε να ελέγξουμε τίποτα, ούτε αυτούς που εισβάλλουν στην Ουκρανία ούτε την ΑΙ. Εμείς που είμαστε ηθικά όντα, χρησιμοποιούμε την ηθική για να κάνουμε μερικά πολύ ανήθικα πράγματα».

Ο κ. Νιλ Λιτς είναι κεντρικός ομιλητής στην ημερίδα με θέμα «AI X Thessaloniki | How will generative AI shape creative industries moving forward?». Η ημερίδα διοργανώνεται από το MOMus, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, σε συνεργασία με την έδρα UNESCO on Futures Research, και θα πραγματοποιηθεί στις 3/6, στις 4 μ.μ., στη Μονή Λαζαριστών.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

2-8.6.24

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Πέντε σελίνια
νάυλον

Η ταινία «Πέντε Σελίνια Νάυλον» σε σενάριο και σκηνοθεσία του Χρίστου Σιοπακά προβάλεται στο σινεμά Πάνθεον στη Λευκωσία για δύο εβδομάδες. Η ταινία είναι μια συμπαραγωγή της AMP Filmworks, Seahorse Films, Soundpath Studios και του Υφυπουργείου Πολιτισμού Κύπρου. Η ταινία διαδραματίζεται το 1940 στην Κύπρο. Καθημερινές προβολές στις 8:30 μ.μ. Σαββατοκύριακο 1 και 2 Ιουνίου, δύο προβολές 6:00 και 8:30 μ.μ. Πάνθεον, Διαγούρου 29, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22675787.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Φεστιβάλ Πανεπιστημίου Κύπρου

Το Πολιτιστικό Κέντρο «Μιχάλης Πιερής» ανοίγει και πάλι τις πύλες για το 27ο Φεστιβάλ Πανεπιστημίου Κύπρου, στο Αρχοντικό της Αζοθέας. Την Κυριακή 2 Ιουνίου, στις 8:30 μ.μ. παρουσιάζεται η παράσταση «Ιζαμπέλ Ρεμπώ. Ο δικός μου Αρθούρος» της τραγουδοποιού και θεατρικής συγγραφέως Ευσταθίας. Μια πρωτοποριακή παράσταση η οποία ρίχνει φως σε μια άγνωστη μέχρι τώρα προσωπικότητα, τη μικρότερη αδερφή του Αρθούρου Ρεμπώ, μέσα από τα μάτια της οποίας δίνεται μια διαφορετική οπτική του βίου και της πολιτείας του σπουδαίου Γάλλου ποιητή. Την Τρίτη 4 Ιουνίου, στις 8:30 ο ντράμερ και συνθέτης Sebastian Rochford και ο γνωστός πιανίστας Kit Downes έρχονται για πρώτη φορά στην Κύπρο για να παρουσιάσουν την πιο πρόσφατη δισκογραφική δουλειά τους, που φέρει τον τίτλο «A Short Diary». Το πλήρες πρόγραμμα των εκδηλώσεων του φεστιβάλ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Κύπρου https://applications.ucy.ac.cy/public/weblinks/download?m_id=9208. Για πληροφορίες και κρατήσεις: τηλ. 22894531-2 | culture@ucy.ac.cy.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Μαζί - έρωτας,
θάνατος και μετά

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων ανακοινώνει την εικαστική εγκατάσταση ΜΑΖΙ - ΕΡΩΤΑΣ, ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ, στην Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων του Κυπριακού Μουσείου. Η εγκατάσταση, η οποία θα είναι ανοικτή στο κοινό μέχρι τις 31 Οκτωβρίου, εστιάζει σε τρεις θεμελιώδεις υπαρξιακές συνθήκες που απασχολούν διαχρονικά την ανθρωπότητα: τη δημιουργία και διάνοηση. Το έργο εικονικής πραγματικότητας που αποτελεί κεντρικό στοιχείο της εγκατάστασης, έγινε με τη συμβολή του ΙΤΙΣΤΑ του κέντρου Αριστείας CYENS. Αρχαιότητες από τις συλλογές του Τμήματος Αρχαιοτήτων συμβιώνουν με σύγχρονα έργα του εικαστικού Μιχάλη Χαλαλάμπους, Κυπριακό Μουσείο, Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων. Εισόδος ΕΛΕΥΘΕΡΗ.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Προς τι
τα παραδείγματα;

Με τους επώνυμους, είτε ανήκουν στο χώρο του πνεύματος είτε της τέχνης, υπάρχει πάντα μια δυσανεξία όταν παρεμβαίνουν δημόσια υπέρ ή κατά μιας συνθήκης πολιτικής ή κοινωνικής. Από τη μια ενochλούμαστε όταν «δεν σιωπούν», από την άλλη τους κακοχαρκτηρίζουμε (ειδικά τους διανοούμενους και συγγραφείς) όταν «σιωπούν». Σα να υπάρχει ένας άγραφος οδηγός με τι τους επιτρέπεται και τι όχι.

Την περασμένη Τρίτη ο Ρόμπερτ ντε Νίρο καταφέρθηκε εναντίον του Τραμπ, χαρακτηρίζοντάς τον «κλόουν» που θα μπορούσε να γίνει «τύραννος». Σε μικρή απόσταση από την αίθουσα τον δικαστήριου στο Μανχάταν όπου εξελίσσεται η δίκη του Τραμπ, ο 80χρονος ηθοποιός μίλησε με λατρεία για την πόλη του που δεν θέλει να τη δει να καταστρέφεται από την επανεκλογή ενός «γκάνγκστερ» (έτσι τον είχε αποκαλέσει το 2019), που θα έχει αντίκτυπο σε όλον τον κόσμο. Η παρέμβαση του Ντε Νίρο οργανώθηκε από την ομάδα της προεκλογικής εκστρατείας του Μπίντεν. Διάβαζε μπροστά στα μικρόφωνα, προφανώς φορτισμένος, ενώ ολόγυρα οπαδοί του Τραμπ προκαλούσαν κάθε μορφής παράσιτα, εκστομίζοντας απειλές.

Η ατμόσφαιρα, υπόγεια και φανερά, όπως αναδύεται από το βίντεο είναι φοβιστική. Ένας ολιγόλεπτος αλλά εξαιρετικά σαφής προάγγελος του εμφυλιοπολεμικού διχασμού που επικρατεί στη χώρα.

Απαξιώνουμε ή αποδίδουμε εύσημα στον Ντε Νίρο για τη στάση του; Οι Δημοκρατικοί τον επαινούν, οι Ρεπουμπλικανοί τον μεμφωνται. Κι εμείς, τον χειροκροτούμε για την τόλμη και το κουράγιο του.

Πρόσφατα, στη διάρκεια του Φεστιβάλ των Κανών, η Κέιτ Μπλάνσετ περπάτησε στο κόκκινο χαλί με ένα μαυρόασπρο φόρεμα Γκοτιέ, αναδεικνύοντας την πράσινη φόδρα του. Για δευτερόλεπτα «σχηματίστηκε» η χρωματική παλέτα της παλαιστινιακής σημαίας. Ήταν μία άτυπη περφόρμανς υπέρ των Παλαιστινίων. Ακούστηκαν και γράφτηκαν πολλά, όχι υποχρεωτικά θετικά, για την κίνηση αυτή, με την ειρωνεία και τον ελαφρύ σαρκασμό που προκαλεί, μοιραία, μια εμφάνιση υψηλής ραπτικής με πολιτικό πρόσημο. Όμως η ίδια με μέτρο και σοβαρότητα έβαλε τα πράγματα στη θέση τους: «Δεν είμαι από το Ισραήλ ή την Παλαιστίνη. Δεν είμαι πολιτικός. Δεν είμαι καν ειδήμων», δώλωσε. «Αλλά είμαι μάρτυρας και έχοντας δει το ανθρώπινο κόστος του πολέμου, της βίας και των διώξεων που δέχονται οι πρόσφυγες από όλον τον κόσμο, δεν μπορώ να κοιτάζω αλλού». Δεν είναι ούτε για την Μπλάνσετ η πρώτη φορά που παρεμβαίνει ζητώντας κατάπαυση του πυρός. Επιπλέον είναι και πρέσβειρα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες από το 2016. Και έχουν προηγηθεί και πολλές άλλες δράσεις της.

Το 2022 ο Σον Πεν συναντήθηκε με τον Ζελένσκι για να γυρίσει ένα ντοκιμαντέρ για την εισβολή των Ρώσων στην Ουκρανία, το οποίο και προβάλεται από πέρυσι. Μάλιστα σε μια από τις συναντήσεις τους του πρόσφερε και ένα από τα Οσκαρ του, λέγοντάς του ότι πρόκειται για κάτι «χαζό» και «συμβολικό»: «Όταν νικήσετε, φέρ' το πίσω στο Μαλιμπού. Γιατί θα νιώθω πολύ καλύτερα γνωρίζοντας ότι ένα κομμάτι μου είναι εδώ», πρόσθεσε. Μια από τις αναρίθμητες ανθρωπιστικές και αντιπολεμικές δηλώσεις και πράξεις του Σον Πεν εδώ και δεκαετίες.

Προς τι τα παραδείγματα; Διαφέρουν οι αιτίες αλλά όχι ο στόχος: οι επώνυμοι και διεθνώς αναγνωρισμένοι έχουν τη δύναμη του πολλαπλασιαστή. Μεγαφωνίζουν το μήνυμά τους. Συμβολικά ή πραγματικά. Ο καθένας έχει τον τρόπο του. Άλλος διακινδυνεύει περισσότερο (και με τη ζωή του ακόμη), άλλος λιγότερο. Όμως η πολιτική «ταυτότητα», όπως κι αν εκφράζεται, είναι μια στάση ορατή. Καταγράφεται από το κοινό και συμβάλλει στη διαμόρφωση απόψεων. Ναι, δεν θα σταματήσει τον πόλεμο, ούτε θα αποτρέψει μια ενδεχόμενη νίκη του Τραμπ. Αλίμονο όμως αν ζυγίζαμε τις παρεμβάσεις με το αποτέλεσμα. Ο κόσμος θα ήταν πιο αδιαπέραστος, πιο αδιάφορος, πιο ασυντρόφευτος.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΕΞΙ & ΠΕΝΤΕ

Η μουσική συναυλία «ΕΞΙ & ΠΕΝΤΕ» προτείνει ένα πρωτότυπο αφιέρωμα στο ελληνικό θεατρικό τραγούδι. Πρόκειται για μια συλλογική πρωτοβουλία νέων μουσικών, έχοντας ως αφορμή την ιδέα να παρουσιαστούν τραγούδια - σταθμοί της σύγχρονης ελληνικής θεατρικής δραματουργίας, γνωστά και λιγότερο γνωστά, με νέες ενορχηστρώσεις. Η συναυλία παρουσιάζει ένα αμάλγαμα μουσικών ειδών. Οι επιλογές των μουσικών έργων είναι προσεκτικά επιλεγμένες, συνδυάζοντας έργα πολλών καταξιωμένων Ελλήνων συνθετών του 20ού και 21ου αιώνα (Χατζιδάκις, Θεοδωράκης, Σαρχάκος, Καραμουρατίδης κ.ά. Ερμηνεύτρια της συναυλίας είναι η Κατερίνα Παράσχου, η οποία θα συνοδεύεται από 7μελή ορχήστρα, σε ενορχηστρώσεις του συνθέτη Κυριάκου Κώστα. Ηθοποιός επί σκηνής θα είναι η Σαββίνα Γεωργίου, σε κείμενα του Σταύρου Σταύρου, υπό τη σκηνοθετική επιμέλεια του Μιχάλη Κολοκοτρώνη. Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου, 4 Ιουνίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες και Κρατήσεις: 70002420.

ΘΕΑΤΡΟ

Για όνομα

Η Μπύρα ΚΕΟ παρουσιάζει την κωμωδία «Για όνομα» σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Μαρκουλάκη. Πρόκειται για την ελληνική διασκευή της επιτυχημένης γαλλικής κωμωδίας «Le Prenom». Το «Για όνομα» είναι μια από τις πιο έξυπνες και πετυχημένες κωμωδίες που έχουν γραφτεί στο παγκόσμιο θέατρο. Πρωταγωνιστούν πολύ αγαπημένοι ηθοποιοί: Ιεροκλής Μιχαηλίδης, Ρένια Λουιζίδου, Κρατερός Κατσούλης, Ντόρα Μακρυγιάννη και ο Λευτέρης Ζαμπετάκης. Παραστάσεις: Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας: Τετάρτη 5 Ιουνίου, Πέμπτη 6 Ιουνίου και Παρασκευή 7 Ιουνίου, ώρα 9:00 μ.μ. Το Σάββατο 8 Ιουνίου, με διπλή παράσταση 6 μ.μ. και 9 μ.μ. Πατίκειο Θέατρο Λεμεσού: Δευτέρα 10 Ιουνίου, Τρίτη 11 Ιουνίου, 9:00 μ.μ., και Τετάρτη 12 Ιουνίου, με διπλή παράσταση, 6:00 μ.μ. 9:00 μ.μ. Αμφιθέατρο Πανεπιστημίου Uclan Cyprus - Πύλα: Πέμπτη 13 Ιουνίου και Παρασκευή 14 Ιουνίου, 9:00 μ.μ. Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου: Σάββατο 15 Ιουνίου, 9:00 μ.μ. και Κυριακή 16 Ιουνίου, στις 6 μ.μ. και στις 9 μ.μ. Εισιτήρια: [ticketmaster.cy](https://www.ticketmaster.cy) και στα καταστήματα ACS COURIER.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ομαδική έκθεση Land[e]scapes

Η Art παρουσιάζει το δεύτερο μέρος της ομαδικής έκθεσης «Land[e]scapes», σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη. Η έκθεση διερευνά τη σχέση μας με τη φύση, τη γεωλογία, τον τόπο και τον χρόνο. Στην καρδιά της έκθεσης βρίσκεται η έννοια του «τοπίου» ως πολυδιάστατη κατασκευή που ενσωματώνει κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές αφηγήσεις. Το «τοπίο» λειτουργεί ως επιφάνεια στην οποία αποτυπώνονται και προβάλλονται προσωπικές, πολιτικές και κοινωνικές στάσεις. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Χρίστος Ακορδαλίτης, Παναγιώτης Ανδρέου, Βάσια Α. Βανέζη, Μαρίνα Γκενάντιεβα, Serena Caulfield, Βασίλης Ζωγράφος, Benjamin Deakin, Ανδρέας Καλλής, Κυριάκος Καλλής, Νικόλας Κυρίλλου, Παναγιώτης Μιχαήλ, Βίκυ Περικλέους, Amy Stephens, Κοραλλία Στεργιδη, Amikam Toren, Shaheer Zazaί και Νίκος Φιλίππου & Μαριλένα Ζακκαίου. Art Seen - Contemporary Art Projects, λεωφόρος Μακαρίου 66B, Λευκωσία. Διάρκεια έκθεσης ως 28 Ιουνίου. Πληροφορίες τηλέφωνο 22006624 | www.art-seen.org.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Υπάρχει πρόβλημα και μάλιστα σοβαρό

Γράψαμε και άλλες φορές για το θέατρο, τη θεατρική ανάπτυξη του τόπου και γενικώς για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο χώρος του θεάτρου. Σε πρόσφατο δε άρθρο του γράφοντος σημειώθηκε η αδυναμία του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου να μπει μπροστά και να οδηγήσει την κατάσταση σε νέους δρόμους. Κύρια αιτία είναι η απουσία διευθυντή/τριας που θα αναλάβει τα νηπία και θα δώσει λύσεις σε χρονίζοντα προβλήματα. Όπως πάνε τα πράγματα νέο διευθυντή δεν θα έχει ο οργανισμός για αρκετό καιρό ακόμα και έτσι δεν νομίζω ότι είναι σοφό να περιμένουμε κάτι διαφορετικό από τον ΘΟΚ. Θα δούμε κάποιες παραστάσεις, μία αρχαίου δράματος το καλοκαίρι, και από τον Σεπτέμβριο ό,τι ανακοινωθεί. Άρα για εννέα μήνες ο ΘΟΚ έδειξε στο κοινό τρεις βασικές παραγωγές, μία που ανέβηκε για τρεις μόνο παραστάσεις «Μια ιστορία αγάπης», μία που ανέβηκε για επτά, η εκτός έδρας «Η Βεγγέρα» και αυτή του καλοκαιριού «Φοίνισσες. Δεν υπολογίζω αυτές που συνεχίστηκαν από την προηγούμενη χρονιά, γιατί πολλές από αυτές ακυρώθηκαν ανά διαστήματα, ή κατέβηκαν, όπως ήταν προγραμματισμένο τον Ιανουάριο. Δηλαδή για εννέα μήνες το 2024 ο ΘΟΚ μάλλον απουσίαζε από τα θεατρικά δρώμε-

να του τόπου, ενώ το θεατρικό τοπίο έβραζε, το Σχέδιο Θυμέλη δημιουργήσε πολλαπλές αναταραχές και γενικά το θέατρο αιμορραγούσε, και μαζί με αυτό και οι άνθρωποι του.

Ο ΘΟΚ, και όταν λέω ο ΘΟΚ δεν εννοώ τον απλό εργαζόμενο, αλλά τους ανθρώπους που ανέλαβαν να τον διοικήσουν, το Διοικητικό του Συμβού-

Σήμερα, εν έτει 2024 ο ΘΟΚ μοιάζει να έχει γίνει ένας απλός ημικρατικός οργανισμός, που μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει, κοιτάζει τα λογιστικά του βιβλία και αναλόγως πορεύεται.

Δηλαδή, για τα επόμενα χρόνια, δεν κατάφερε να σταθεί στο ύψος του ως πολιτιστικός φορέας. Ένας οργανισμός που ακόμα και τα δύσκολα χρόνια μετά την εισβολή, το φθινόπωρο του 1974 πήγε περιοδεία στην Ελλάδα, με δύο παραστάσεις. Η χώρα βρισκόταν στο χείλος του γκρεμού και ο ΘΟΚ πήγε περιοδεία, όχι γιατί ήθελε να κάνει

περίπατο, αλλά γιατί θεωρούσε χρέος του να το κάνει. Μετά από τέσσερα χρόνια ο ΘΟΚ ανέβασε τις «Ικέτιδες» του Χαλαλάμπους, όχι γιατί δεν είχε τι άλλο να κάνει, αλλά γιατί είχε λόγο να το κάνει. Σήμερα, εν έτει 2024 ο ΘΟΚ μοιάζει να έχει γίνει ένας απλός ημικρατικός οργανισμός, που μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει, κοιτάζει τα λογιστικά του βιβλία και αναλόγως πορεύεται.

Αφού λοιπόν το Εθνικό μας Θέατρο, όπως λένε κάποιος, ή το Κρατικό μας Θέατρο, όπως λένε κάποιος άλλοι, ή το βασικό μας κρατικό θέατρο, όπως λένε κάποιος τρίτος, είναι απόν, και απουσιάζει διά των παραστάσεών του, γιατί χρειαζόμαστε δημόσιο θέατρο; Ίσως αναρωτιούνται κάποιος άλλοι πιο πονηροί; Δεν υπάρχει θεατρικός σχεδιασμός, άρα μπορούμε να τον εισάγουμε, να τον φέρουμε από εδώ και από εκεί και να καλύψουμε το κενό, και τα χρήματα δεν είναι πρόβλημα. Γιατί μετά να παραπονιόμαστε για την έλλειψη θεατρικής παιδείας; Γιατί να παραπονιόμαστε επειδή ένας άνθρωπος μπορούσε να απαγορεύσει, βγάζοντας φετβάδες, μία παράσταση; Γιατί μας κακοφαιίνεται που δεν πάμε στην Επίδαυρο; Πώς και γιατί να μας πάρουν σοβαρά, όταν κάνουμε τρεις παραστάσεις; Εντάξει, το ξέρω, στην Επίδαυρο πάμε με αρχαίο έργο, αλλά ίσως αν δείκναμε γενικά

τι μπορούμε να κάνουμε, ίσως να μας αντιμετώπιζαν διαφορετικά.

Εκτός, αν αρχούμαστε με την εβδομάδα Κυπριακού Θεάτρου στην Αθήνα, και είμαστε εντάξει με την εξωστρέφειά μας, οπότε ο ΘΟΚ μένει ήσυχος, και αφού στην Επίδαυρο δεν μας θέλουν, γιατί είμαστε μόνο εκεί θέλουμε να πάμε, δεν πειράζει, και μονολογούν στο Δ.Σ. καλά είμαστε, και με μερικές παραστάσεις και μια δυο πρεμιέρες καθαρίσαμε.

Κοντολογίς, είναι κρίμα που δεν μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου να πάρει σοβαρές αποφάσεις, που έπαψε να είναι νέο. Καταλαβαίνω επίσης ότι δεν είναι σύναξη μάγων, για να λύνει διά μαγείας τα προβλήματα, αλλά οφείλουν να βρουν λύσεις. Είναι βεβαίως πολύ κρίμα που κανείς εδώ και πάρα πολύ καιρό δεν έχει βάλει τα πράγματα σε μία τάξη, σε έναν οργανισμό που πάσχει. Δεν ξέρω τι περιμένουν αυτοί που έχουν και το πεπτόνι και το μαχαίρι να κάνουν, αλλά όσο δεν κάνουν τίποτε, ο μόνος που βγαίνει χαμένος είναι το θέατρο στη χώρα. Τουλάχιστον, ως το παραδεχτούν ότι υπάρχει πρόβλημα, παρά να βγάζουν ανακοινώσεις που στοχεύουν στην επίκληση του συναισθήματος.

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Πόσο κατανοούμε τις τέχνες τελικά;

Ξεκινάει το Φεστιβάλ «Εικόνες και Οψεις του Εναλλακτικού Κινηματογράφου» και μιλάμε με τον επιμελητή Ευαγόρα Βανέζη

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο ανεξάρτητος επιμελητής, ερευνητής και συγγραφέας Ευαγόρας Βανέζης επιμελείται το πρόγραμμα «Μαριάννα Χριστοφίδου: Κρατώντας τα κλειδιά Κοντά στην καρδιά», το οποίο θα παρουσιαστεί στο Φεστιβάλ «Εικόνες και Όψεις του Εναλλακτικού Κινηματογράφου», που θα διεξαχθεί στο Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμιπί, στη Λευκωσία, από τις 3 έως τις 9 Ιουνίου. Με τον Ευαγόρα Βανέζη μιλήσαμε για την επίδραση των εικαστικών τεχνών στον κινηματογράφο, και για το πρόγραμμα που επιμελείται μού λέει πως το έργο της καταξιωμένης Κύπριας εικαστικού Μαριάννας Χριστοφίδου, που θα απολαύσουμε φέτος, αγγίζει τα δύσκολα θέματα της αργής βίας που επιβάλλεται σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και στο περιβάλλον, με μια πολιτικά ταγμένη ποιητικότητα που αφοπλίζει το ανέλπιδο της σύγχρονης εποχής.

–Ευαγόρα, ποια είναι κατ' αρχάς η επιμελητική σου προσέγγιση για το φεστιβάλ;

–Το πρόγραμμά μου παρουσιάζει ταινίες Κυπριών εικαστικών καλλιτεχνών ή έργα που έχουν ως βάση την ενσασκόληση με τις φόρμες και την ιστορία του κινηματογράφου, αλλά παίρνουν άλλη μορφή (π.χ. περφόρμανς). Διακερίτσομαι τη συνθήκη του φεστιβάλ σαν ένα μακροχρόνιο πρότζεκτ που ενεργοποιείται μία φορά τον χρόνο, με ποικίλες και διαφορετικές παρουσιάσεις. Η έμφαση είναι πάντα η ίδια: τα έργα ασχολούνται με την παραγωγή νέων γλωσσών

«Η ποιότητα των δουλειών είναι αυτή που λειτουργεί αντισταθμιστικά ως προς τις αντίζωες συνθήκες της δουλειάς μας», λέει ο Ευαγόρας Βανέζης.

Το ενδιαφέρον προέρχεται από τις διαφορετικές προθέσεις ή προτεραιότητες των καλλιτεχνών, που ξεκινούν από το βάρος μιας άλλης καλλιτεχνικής κληρονομιάς και άλλων συνθηκών συνήθους θέασης της δουλειάς τους.

Το έργο της Κύπριας εικαστικού Μαριάννας Χριστοφίδου αγγίζει τα δύσκολα θέματα της αργής βίας που επιβάλλεται σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και στο περιβάλλον, με μια πολιτικά ταγμένη ποιητικότητα που αφοπλίζει το ανέλπιδο της σύγχρονης εποχής.

και γραμματικών που εκφράζουν την εποχή μας, την οποία αντιμετωπίζουμε με κριτική ματιά.

–Ποια είναι η επίδραση των εικαστικών τεχνών στον κινηματογράφο τα τελευταία χρόνια; Γιατί παραμένει μία πειραματική κινηματογραφική έκφραση;

–Στο φεστιβάλ δημιουργήθηκε μια πλατφόρμα για εξερεύνηση των σχέσεων μεταξύ διαφορετικών πεδίων. Ακόμα και ο όρος «ενσασκόληση» που χρησιμοποιείται πιο πάνω «προδίδει» τη διάθεση των δημιουργών να εξερευνήσουν τα όρια των τεχνών και να

πειραματιστούν με άλλα εργαλεία και δυνατότητες. Το ενδιαφέρον προέρχεται από τις διαφορετικές προθέσεις ή προτεραιότητες των καλλιτεχνών, που ξεκινούν από το βάρος μιας άλλης καλλιτεχνικής κληρονομιάς και άλλων συνθηκών συνήθους θέασης της δουλειάς τους. Αυτό το λέω επειδή η τέχνη, είτε η κινηματογραφική είτε αυτή που επιπίπτει στα εικαστικά, δεν δημιουργείται σε αφηρημένα πλαίσια. Το τι συμβαίνει στο αναμεταξύ των πλαισίων είναι όμως αυτό που μας παίρνει μπροστά, και είναι εδώ που οι συνθήκες

δημιουργίας και θέασης των εικαστικών τεχνών επιδρούν πειραματικά στον κινηματογράφο, επιτρέποντας τη διερεύνηση νέων ερωτήσεων με διαφορετικές μεθοδολογίες. Όπως για παράδειγμα το κατά πόσο μπορούμε να φτιάξουμε «κινηματογραφικές» ιστορίες που η Ντόνα Χαραγουέι θα χαρακτήριζε ως «big enough», αφού αρθρώνουν μια ηθική που αφορά τη συμβίωση και όχι την επιβολή του ανθρώπου στα πάντα, για να μάθουμε το τι είναι να ζούμε και να πεθαίνουμε μαζί σε μια κατεστραμμένη γη.

–Αντίστροφα, πώς η κινούμενη εικόνα γίνεται πλέον αναπόσπαστο μέρος της περφόρμανς και των εικαστικών τεχνών γενικότερα, βάζοντας κάποιες φορές στο περιθώριο την παραδοσιακή τους υπόσταση;

–Υπάρχει η τάση να βλέπουμε περφόρμανς στα οποία χρησιμοποιείται και βίντεο, ενώ πολλές φορές βλέπουμε εικαστικά έργα που αφορούν ένα μικρό βίντεο που παίζει σε λούπα κτλ. Είναι στην ουσία ακόμα ένα υλικό μέσα από το οποίο χιτίζεται μια ιστορία ή μια ατμόσφαιρα. Οι νέες αισθητικές θεωρίες δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο ότι τα βίντεο εικαστικών καλλιτεχνών (που συχνά αναφέρονται ως έργα κινούμενης εικόνας) δημιουργούνται συνήθως για εκθέσεις ή ως μέρος μεγαλύτερων εγκαταστάσεων, απευθύνονται σε ένα κοινό εν κινήσει που αντιλαμβάνεται τα πράγματα σε συσχέτιση και όχι σε ένα θεατή σε κάποια αίθουσα που δίνει προσοχή σε ένα πράγμα. Η κινούμενη εικόνα παίζει πολλές φορές τον ρόλο του διαμεσολαβητή ως προς την αίσθηση του χρόνου και του χώρου που θέλει να μεταφέρει ένας καλλιτέχνης. Η παραδοσιακή υπόσταση δεν μπαίνει στο περιθώριο, στο περιθώριο έχει βρεθεί εκ των πραγμάτων ένα μοντέλο διαχωρισμού και κατανοήσεως των τεχνών, το οποίο μας αφορά όλο και λιγότερο, αφού δεν αντικατοπτρίζει την πολυπλοκότητα της εποχής μας και έτσι δυσκολευόμαστε να δεχτούμε την όποια αξίωση παραδοσιακής υπόστασης ως σημείο αδιαμεσολάβητης αλήθειας.

Οι δρόμοι είναι ανοιχτοί

–Δημιουργείται στην Κύπρο πρωτοποριακή τέχνη τέτοιας υφής που να ανοίγει δρόμους... ή είμαστε εν πολλοίς εγκλιματισμένοι σε γνώριμες φόρμες;

–Υπάρχουν γύρω μας πολλοί καλλιτέχνες που παράγουν κριτική και πολιτικοποιημένη τέχνη, που συνδυάζεται με άλλους ανθρώπους και τόπους, και ακόμα έργα που προτείνουν νέες αισθητικές θέσεις. Το ζήτημα της φόρμας δεν μας αφήνει ποτέ βέβαια, αλλά αλλάζει το πού τοποθετείται στην ιεράρχηση της ουσίας των αναγκών μας. Για παράδειγμα, στο φεστιβάλ παρουσιάσαμε διαφορετικά φορμάτ από Κύπρι-

ους καλλιτέχνες, όπως περφόρμανς (Κοραλλία Στεργίδη), επιτελεστική διάλεξη (Χριστόδουλος Παναγιώτου), βίντεο κλιπ (Κύρος Παπαβασιλείου), θεατρικό έργο (Νεφέλη Κεντώνη), ταινίες μικρού μήκους (Φάνος Κυριάκου, Μαρίνα Ξενοφώντος) και φέτος, η προβολή σε φιλμ 16mm της Μαριάννας Χριστοφίδου. Αυτή η αλληλουχία παρουσιάσεων δύσκολα επιτυγχάνεται σε άλλα πλαίσια και χαιρόμαστε ιδιαίτερα για τη θερμή ανταπόκριση του κοινού. Οι δρόμοι είναι ανοιχτοί και η τέχνη που παράγεται από Κύπριους δημιουργούς είναι σημαντικό μέρος μιας παγκόσμιας

πραγματικότητας. Η ποιότητα των δουλειών είναι αυτή που λειτουργεί αντισταθμιστικά ως προς τις αντίζωες συνθήκες της δουλειάς μας.

–Θα ήθελα και δυο λόγια για το πρόγραμμα της ενότητας «Μαριάννα Χριστοφίδου: Κρατώντας τα κλειδιά Κοντά στην καρδιά» το οποίο επιμελείσαι...

–Μαζί με τα όσα συγκλονιστικά προγράμματα ετοιμάσαν οι συνάδελφοι επιμελητές, σαν ένα πρόγραμμα εντατικής επιμόρφωσης για όλους μας, θα απολαύσουμε φέτος και το κινηματογραφικό έργο της Μαριάννας Χριστοφίδου. Το έργο της καταξιωμένης Κύπριας εικαστικού αγγίζει τα δύσκολα θέματα της αργής βίας που επιβάλλεται σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και στο περιβάλλον, με μια πολιτικά ταγμένη ποιητικότητα που αφοπλίζει το ανέλπιδο της σύγχρονης εποχής. Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί στην ταινία «YIANNA» του 2023, σε πρώτη προβολή στην Κύπρο, που εξιστορεί την ιστορία της Γιάννας που ζούσε λίγο έξω από τα Μέγαρο, ενώ ο αυτοκινητόδρομος που περνάει από το σπίτι της τελευταίας αποτελεί, ουσιαστικά, επέκταση της αρχαίας Ιερής Οδού, όπου τελούσαν τα περίφημα Ελευσίνια Μυστήρια. Η Γιάννα παραλληλίζεται με τη θεά Εκάτη, την κλειδοκράτορα των μεταίχθιακών χώρων. Η ταινία της Χριστοφίδου είναι μια ευαίσθητη σκιαγράφηση των μορφών αργής βίας που υφίστανται οι γυναίκες στη σημερινή κοινωνία, συνδεδεμένες με βαθιά ριζωμένες διαδικασίες περιθωριοποίησης, απαλλοτρίωσης της γης και διαστρέβλωσης της γυναικείας υποκειμενικότητας. Μια ταινία μέσω της οποίας βλέπουμε πώς οι διαρθρωτικές προσαρμογές της οικονομίας της Ελλάδας άφησαν στο περιθώριο ανθρώπους και εξαφάνισαν την κάθε γωνία μαγείας και σύνδεσης με οτιδήποτε δεν χωράει μέσα σε ορθολογιστικά πλαίσια.

«Στο περιθώριο έχει βρεθεί εκ των πραγμάτων ένα μοντέλο διαχωρισμού και κατανόησης των τεχνών, το οποίο μας αφορά όλο και λιγότερο, αφού δεν αντικατοπτρίζει την πολυπλοκότητα της εποχής μας και έτσι δυσκολευόμαστε να δεχτούμε την όποια αξίωση παραδοσιακής υπόστασης ως σημείο αδιαμεσολάβητης αλήθειας».

ΣΥΝΤΟΝΙΣΟΥ

ΚΑΙ ΚΕΡΔΙΣΕ

by Royal Holidays

Το LOVE FM 100.7, το XENOS TRAVEL και το ticketmastercy έχουν φροντίσει για να ζήσεις μια ανεπανάληπτη εμπειρία.

Ένα τυχερό ζευγάρι θα βρεθεί στο Μόναχο, την Τετάρτη 14 Αυγούστου για να δει ζωντανά μια από τις μεγαλύτερες τραγουδίστριες του κόσμου.

Το πακέτο περιλαμβάνει:

1. Αεροπορικά εισιτήρια προς και από το Μόναχο
2. Διαμονή σε ξενοδοχείο 4 αστέρων για δυο νύχτες μαζί με πρόγευμα.
3. Διακεκριμένα εισιτήρια στη Messe Munchen arena

IN LOVE WITH ADELE !!!

Ψήφισαν και θήλεα... δεν είναι πράγματα αυτά!

Στις εκλογές του 1905 για τις εκπαιδευτικές επιτροπές έλαβαν μέρος και γυναίκες ψηφοφόροι, και αυτό από παρανόηση

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΛΑΚΗ

Μεταξύ των εκλογικών αναμετρήσεων οι λιγότερο προβλεπόμενες και εν πολλοίς άγνωστες είναι αυτές των Σχολικών Εφορειών. Ανέκαθεν ήταν έτσι βέβαια, αν και κάποτε και αυτές αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Κάτι τέτοιο συνέβη πριν από 119 χρόνια, όταν οι γυναίκες στην Κύπρο ψήφισαν! Πριν καν ψηφίσουν στην πολιτισμένη Δύση, με εξαίρεση αυτές της νήσου Μαν (1881) και της Νέας Ζηλανδίας (1893). Βέβαια, ό,τι έγινε έγινε από λάθος, το οποίο σύντομα το κατάλαβαν και άλλαξε. Πού όμως ψήφισαν οι γυναίκες; Οι Κύπριες που πλήρωναν οποιαδήποτε φορολογία εξάσκησαν το «εκλέγειν» στις εκλογές για τις Σχολικές Επιτροπές του 1905, και αυτό από παρανόηση... μιας και στους εκπαιδευτικούς νόμους του 1895 και του 1905 αναφερόταν πως δικαίωμα για συμμετοχή στις εκλογές είχαν όλοι οι Έλληνες Ορθόδοξοι που κατέβαλλαν οποιονδήποτε φόρο! Βέβαια, η

«Διά να εξαιρέσωμεν τας γυναίκας πρέπει να θεωρήσωμεν ότι αι γυναίκες δεν είναι ανθρώπινα πλάσματα και όσπν ολίγην συμπάθειαν και αν έχωμεν προς τας γυναίκας δεν δυνάμεθα να προχωρήσωμεν τόσοον πολύ ώστε ν' αρνηθώμεν ότι είναι ανθρώπινα πλάσματα».

Κύπριες υπογράφουν σε ιερό ναό για το ενωτικό δημοψήφισμα του 1950. Είναι η δεύτερη φορά που γυναίκες ψηφίζουν... ας όψεται η ανάγκη...

έλλειψη γένους στην αγγλική γλώσσα δημιούργησε σύγχυση μιας και κατά την επεξήγηση στην αγγλική «Resident tax-paying inhabitant shall mean and include every person who resides in any village or town and is assessed for any form of taxation». Στις εκλογές που διενεργήθηκαν στις 5/18 Ιουνίου 1905 για τη Σχολική Επιτροπή της Λευκωσίας ψήφισαν συνολικά 981 εκλογείς (σύμφωνα με άλλους 1.183), εκ των οποίων οι 367 ήταν γυναίκες.

Για τις ανάγκες της εκλογής θα σπινόντουσαν στο Γυμναστήριο του Παγκύπριου Γυμνασίου δύο παραπήγματα, ένα για τους άντρες και ένα για τις γυναίκες ψηφοφόρους. Στο πνεύμα του διαχωρισμού, οι άρρηνες ψηφοφόροι θα έμπαιναν από την πύλη του Γυμνασίου και οι γυναίκες από την πύλη της Αστικής Σχολής. Τελικά, οι εκλογές αυτές αμφισβητήθηκαν από μια εκ των δύο παρατάξεων και μεταξύ άλλων ατασθαλιών που καταγγέλλονταν ήταν και η συμμετοχή των γυναικών στην εκλογική διαδικασία, με αποτέλεσμα να φτάσουμε στη λεγόμενη «Δίκη των Σχολείων», στην οποία εκδικάστηκε το θέμα της ακύρωσης των εκλογών. Σε αυτή είναι ενδιαφέροντα η ανάλυση που κάνει ο δικηγόρος Γεώργιος Σιακαλής, ο οποίος συμμετέχει στη δίκη ως δικηγόρος της ενάγουσας παράταξης, στην οποία συμμετείχε (Πασχάλης Κωνσταντινίδης, Α. Αρτέμις, Γ. Παπαδόπουλος, Γ. Σιακαλής και Α. Λιασιδής). Σημειώτουν οι δύο σχηματισμοί ήταν μεταξύ των Κιπριακών και Κυπριακών, μιας και το ζήτημα ανέκυψε εν τώ μέσω του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος. Μεταξύ άλλων ζητημάτων που τέθηκαν στη δίκη ήταν και η ακύρωση λόγω της συμμετοχής των γυναικών. Ο Γ. Σιακαλής κατ' αρχήν λέει πως η συμμετοχή των γυναικών δεν απαγορευόταν από τον νόμο, και αντιπαράβλλει τον νόμο περί εκλογής μελών του δημοτικού

συμβουλίου, όπου αναφερόταν ρητώς το «πας άρρην», όπως και ο νόμος για την εκλογή περί συστάσεως του Νομοθετικού Συμβουλίου του 1882. Ο Σιακαλής λέει πως αυτό δεν υπάρχει στον Περί Παιδείας Νόμο, όπου απλώς αναφέρεται «πας πρόσωπον» «every person»... «και η λέξις person εκ του λατινικού persona σημαίνει κατά το λεξικόν της νομικής παν ανθρώπινον πλάσμα. Διά να εξαιρέσωμεν τας γυναίκας πρέπει να θεωρήσωμεν ότι αι γυναίκες δεν είναι ανθρώπινα πλάσματα και όσπν ολίγην συμπάθειαν και αν έχωμεν προς τας γυναίκας δεν δυνάμεθα να προχωρήσωμεν τόσοον πολύ ώστε ν' αρνηθώμεν ότι είναι ανθρώπινα πλάσματα».

Εις τας κάλπας

Φυσικά, η πρώτη αυτή εκλογική συμμετοχή των γυναικών στην Κύπρο βρήκε την καθεστρική τάξη ανέτοιμη όχι να αποδεχθεί το γεγονός, αλλά και να το συζητήσει. Χαρακτηριστικό το δημοσίευμα της εφημερίδας «Κύπριος», όπου διαβάζουμε το

αρθρίδιο με τίτλο «Απρόοπτος χειραφεσία»: «Χωρίς καυγάδες, χωρίς προπαγάνδα, χωρίς τέλος πάντων συστηματικών και καρτερικών πόλεμον αι κυρία της Λευκωσίας εξύπνισαν μίαν ωραίαν πρωίαν με... δικαίωμα ψήφου! τουλάχιστον εις την διαχείρισιν των σχολείων» και μάλιστα ο αρθρογράφος παροτρύνει... τας κυρίας «να απαιτήσωσιν όπως εις τους συνδυασμούς προσληφθή και μία κυρία τουλάχιστον»... ακόμα ήταν μακριά η ποσόστωση. Στη ίδια εφημερίδα επίσης χαρακτηριστικός είναι και ο τίτλος της ειδήσεως: «Αι Λευκωσιάτιδες εις τας κάλπας». Στο άρθρο αναφέρεται: «Σημειώτουν, ότι κατά πρώτην φοράν εν Λευκωσία ψηφίζουσι και γυναίκες εις εκλογήν σωματείου δημοσίου καθηκόντων». Στα χωρία, όπως τονίζεται στο άρθρο, ενώ οι γυναίκες φορολογούνται υπέρ της Παιδείας, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Στην «Αλήθεια» της Λεμεσού ο συντάκτης είναι σκεπτικός με το δικαίωμα αυτό: «Είνε γεγονός

τετελεσμένον πλέον ότι και το ωραίον φύλον δύναται να ψηφίση κατά τας εκλογάς επιτροπείας των δημοτικών σχολείων σύμφωνα με τον νέον περί δημοτικής παιδείας νόμον. Η γυνή ούσα φορολογουμένη δικαιοῦται κατά το ρητόν γράμμα του νόμου να εκλέξη και εκλεγῆν» και μάλιστα τονίζει πως αυτό δεν είναι πρωτοφανές, αλλά είχε συμβεί παλαιότερα και στη Βάβυλ, ενώ Λευκωσία οι φορολογούμενες γυναίκες πλήρωναν σχολικά δικαιώματα, αποκτώντας έτσι και πολιτικά δικαιώματα. «Δεν είνε ορθόν, φρονουόμεν, να λύωμεν με τόσον ευκολίαν και ακουσίως μάλιστα ζητήματα για τα οποία εν όλην τη πεπολιτισμένη γηραιά Ευρώπη εγείρεται τόσος θόρυβος επί πολλά έτη».

Πολύ δηκτικότερος ο αρθρογράφος του άρθρου «Η χειραφέτησις της γυναικός» στη «Φωνή της Κύπρου»: «[...] επετεύχθη απροσδόκην και πλήρη χειραφέτησις της γυναικός εν Κύπρω, ης την σημασίαν και την βαρύτητα λυπούμεθα ότι δεν υπάρχει ο νεώτερος Αριστοφάνης διά να παραδώσει εις την Αθανασίαν» και συνεχίζει «Ο, τι θεωρείται δύσκολον και ονειροπόλημα ακόμη εν τη Εσπερία Ευρώπη και εν αυτώ τώ νέω κόσμω, ελύθη ταχύτατα και διά μιας μονοκονδυλιάς εν Κύπρω» και προς το τέλος «δικαίωμα όπερ αναμφιβόλως

άσκούμενον πρόωρισται να δημιουργήση παρ' ημίν κωμικήν εξέλιξιν της γυναικείας δράσεως, της μη εμφανιζομένης δυστυχώς όταν πρέπει και όπου πρέπει». Όσο για το ποιος χαιρόταν για αυτήν την κυπριακή πρωτιά... στην Ελλάδα η Καλλιρόη Παρρέν και η Αμερικανίδα, με την υστερική προοδευτικότητα τους και «Αλλαχού θα διεγείρη τον γέλωτα, και αλλαχού θα προξενή τον οίκτον».

Στην ίδια εφημερίδα ελπίζουν πως το επόμενο έτος «το τερατώδες τούτο σύστημα θα αρθή», αφού εξ αρχής ήταν προορισμένο να «παραβιάση την οικγενειακήν αρμονίαν των Κυπρίων».

Πληρώνουν αλλά δεν ψηφίζουν

Και πράγματι, τον επόμενο χρόνο η αποικιακή κυβέρνηση απενέφερε την κανονικότητα και οι Κύπριες επέστρεψαν στα τους οίκους τους. Ο Εκπαιδευτικός Νόμος τροποποιήθηκε και έτσι απεφεύχθησαν «αμερικανισμοί», όπως χαρακτηριζόταν η συμμετοχή των γυναικών σε ψηφοφορίες. Στον νέο νόμο λοιπόν σημειώνεται, όπως μεταφέρει ο Τύπος της εποχής: «[...] απεφασίσθη όπως και αι γυναίκες αι πληρώνουσαι οιουδήποτε φόρον υποβάλλωνται εις την πληρωμήν σχολικών δικαιωμάτων. Προυτάθη επίσης όπως αι γυναίκες μη έχουσι δικαίωμα ψήφου κατά τας εκλογάς». Φοροϊκανές λοιπόν οι γυναίκες, αλλά αδιανόητο να συμμετέχουν στα κοινά!

Μεγάλο ενδιαφέρον έχει η ανάλυση της πρώτης σελίδας της εφημερίδας «Σάλπιγγ» όπου ενώ σημειώνεται ότι στην κοινωνία μας η γυναίκα θεωρείται πλάσμα «υποδεέστερον και πολύ κατώτερον του ανδρικού σεβασμού» εν τούτοις τέτοια δικαιώματα δεν λύνουν τα ζητήματα αυτά: «Ουδέ λύουσι το ζήτημα ουδέ βελτιούσι το παραπάν την θέσιν της γυναικός, τοιαύτα αιφνίδια, αλματικά, απροσχεδίαστα, τυχαία και τυφλά μέτρα, οίον η παροχή δικαιώματος ψήφου εις την γυναίκα βίουσαν υπό συνθήκας οίαι εσκιαγραφήθησαν ανωτέρω» και σημειώνει: «βλάβην μάλλον παρά ωφέλειαν δύναται να προξενήσωσιν». Ο συντάκτης θεωρεί πως πρέπει πρώτα να λυθούν άλλα ζητήματα και μετά αυτό του δικαίωματος στην ψήφο. Λέει, μάλιστα, «ας αφέθη η γυνή εις το άσυλόν της το ιερόν και εις τας ιεράς της φροντίδας και

ας μην αναμειχθεί στις κομματικές αντεγκλήσεις, διαπλεκτισμούς και στα φαύλα πολιτικά πάθη, αφού αυτά «θα προσβάλωσι το γόητρον της, θα εκθέσωσι δε το πρόσωπόν της εις πθικούς κινδύνους και εις προσβολάς».

Η Κύπρια θα μείνει εκτός των παραπάνω ως το 1950, με αφορμή το ενωτικό δημοψήφισμα (15-22 Ιανουαρίου 1950), οπότε της δίνεται ξανά η δυνατότητα να εκφραστεί. Τότε καλείται να ψηφίσει! Διαβάζουμε σε προκήρυξη της Παγκύ-

«*As αφέθη η γυνή εις το άσυλόν της το ιερόν και εις τας ιεράς της φροντίδας και αις μην αναμειχθεί στις κομματικές αντεγκλήσεις, την καλή ο αρθρογράφος της «Σάλπιγγος».*

πριας Ένωσης Προοδευτικών Γυναικών: «Συμπατριώτισσες! Προσέξτε! Γιατί είναι μεγάλη και ξεχωριστή η σημασία που έχει για μας το δημοψήφισμα της 15ης του Γενάρη! Γιατί είναι η πρώτη φορά στα χρονικά μας που μας αναγνωρίζεται το δικαίωμα και μας δίνεται η ευκαιρία να πούμε τη γνώμη μας και να δώσουμε την ψήφο μας, [...]». Ξαναπήγαν στην κάλπη επίσημα για τις προεδρικές εκλογές της 13ης Δεκεμβρίου 1959, με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και ένα νέο κεφάλαιο για την Κύπρια άνοιξε.

Πολιτικό τραγούδι σήμερα είναι η ραπ

Ο Γιώργος Μυζάλης στην «Κ» με αφορμή το νέο του βιβλίο

Συνέντευξη στην ΤΑΣΟΥΛΑ ΕΠΙΤΑΚΟΛΗ

Είναι μουσικός, μουσικολόγος, δημοσιογράφος, μουσικοκριτικός, στιχουργός, ραδιοφωνικός παραγωγός και διευθυντής Επιχειρησιακών Λειτουργιών της ΕΔΕΜ (Ενώση Δικαιούχων Έργων Μουσικής). Όλες αυτές οι ιδιότητές του –και εκείνη του ακροατή, φυσικά– συναντώνται στο νέο του βιβλίο, «Το πολιτικό τραγούδι σήμερα», που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις «24 Γράμματα». «Πάντοτε γραφόταν και πάντοτε θα γράφεται πολιτικό τραγούδι. Προφανώς, άλλαξε ο τρόπος. Για την ακρίβεια, άλλαξαν όλα», λέει ο Γιώργος Μυζάλης. «Τα τελευταία είκοσι –και περισσότερα– χρόνια, η τεχνολογία άφησε έντονο το στίγμα της σε αμέτρητες μεταβαλλόμενες που σχετίζονται με την παραγωγή, τη διάθεση και την επικοινωνία του τραγουδιού γενικότερα, και του πολιτικού τραγουδιού φυσικά. Στο βιβλίο αυτό γίνεται προσπάθεια ανάδειξης των βασικών πτυχών της πραγματικότητας που αποτελούν τα νέα δεδομένα στη δημιουργία, τη διάθεση και την επικοινωνία του πολιτικού τραγουδιού».

– Μπορεί ένα ερωτικό τραγούδι να είναι πολιτικό;
– Φυσικά και μπορεί. Μοιάζει με κλισέ, αλλά αυτή είναι η πιο ευτυχής συγκυρία. Εχω ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα από μια αφήγηση του Δήμου Μούτση, η οποία με βοήθησε να βρω και τον δικό μου ορισμό για το πολι-

Το βιβλίο του Γ. Μυζάλη κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «24 Γράμματα».

«Το πολιτικό τραγούδι είναι πιο αναγκαίο από ποτέ και γι' αυτό υπάρχει ολόγυρά μας».

τικό τραγούδι. Κάθε τραγούδι είναι πολιτικό όταν μια κοινωνική ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά το χρησιμοποιεί ως τέτοιο. Μου αφηγήθηκε, λοιπόν, ο Μούτσης ότι στα κρατητήρια της κούντας, οι φυλακισμένοι, πριν κοιμηθούν το βράδυ, τραγουδούσαν το «Αύριο πάλι» (σε στίχους Νίκου Γκάτσου). Το τραγούδι αυτό, αν και δομικά αμιγώς ερωτικό, αναλογιστούμε τους στίχους του, λειτουργού-

σε σαν καθαρά πολιτικό, δίνοντας κουράγιο στους κρατούμενους για την επόμενη μέρα τους στα κελιά και στα βασανιστήρια. Ποιος να το φανταζόταν;

– Οι στίχοι έχουν μεγαλύτερη δύναμη ή η μουσική;

– Ο στίχος είναι, για τους πολλούς, εκείνο το «δομικό» υλικό που κατατάσσει ένα τραγούδι στην κατηγορία πολιτικό. Ωστόσο, η προηγούμενη απάντησή μου, περί σχέσεων ερωτικού και πολιτικού, καταρρίπτει αυτόν τον ισχυρισμό. Θα χρησιμοποιήσω, λοιπόν, μια φράση του Οδυσσέα Ιωάννου: «Το τραγούδι δεν επιμερίζεται».

– Ποια ήταν η «χρυσή εποχή» του πολιτικού τραγουδιού στην Ελλάδα;

– Αυτό που έχει επικρατήσει ως «χρυσή εποχή» σχετίζεται με τα χρόνια που διακυβευόταν το πολιτεύμα της χώρας. Σήμερα που, θεωρητικώς, δεν έχουμε αναταραχή, οι περισσότεροι θεωρούν είτε πως παρακμάζει είτε πως δεν υπάρχει. Γνώμη μου είναι πως σήμερα το πολιτικό τραγούδι είναι πιο αναγκαίο από ποτέ και γι' αυτό υπάρχει ολόγυρά μας.

– Ο Μίκης Θεοδωράκης έχει τα «πρωτεία»;

– Από τη στιγμή και μόνο που 9 στους 10 Έλληνες του το αναγνωρίζουν, έτσι είναι.

– Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σας, οι άλλοι σημαντικότεροι «μάστορες» του πολιτικού τραγουδιού;

– Θα ανέφερα τους Κώστα Τρι-

«Η Αριστερά δεν μονοπωλεί το πολιτικό τραγούδι, αλλά έχει την πρωτοκαθεδρία. Η Δεξιά μπορεί να υπερηφανεύεται ότι έχει στις τάξεις της δύο από τους σημαντικότερους δημιουργούς πολιτικού τραγουδιού της χώρας μας: τον Μάνο Χατζιδάκι και τον Σταύρο Ξαρχάκο. Τα τραγούδια τους, όμως, ενίοτε τους καθιστούσαν αριστερότερους και από τους αριστερούς», υπογραμμίζει ο Γιώργος Μυζάλης.

πολίτη και Μάνο Ελευθερίου από στιχουργούς και τους Θάνο Μικρούτσικο, Μάνο Λοΐζο από συνθέτες. Και οι τέσσερις έχουν φροντίσει πολύ το είδος, παράγοντας διαχρονικά μερικά από τα πιο δυνατά πολιτικά τραγούδια του τόπου μας. Από νεότερους δεν μπορώ να μην αναφέρω τους τραγουδοποιούς Χάρη και Πάνο Κατσιμίχα, Διονύση Τσακνή, Αλκίνοο Ιωαννίδη.

– Πολιτικό τραγούδι και Αριστερά θεωρούνται έννοιες ταυτόσημες. Είναι προπαγομένη η αριστερή ιδεολογία γι' αυτό το είδος; Η Δεξιά έχει και αυτή πολιτικό τραγούδι;

– Αυτό έχει επικρατήσει λόγω της ιδεολογικής αφετηρίας της Αριστεράς, που είναι πιο ανθρωπιστική από εκείνη των άλλων σχηματισμών. Η Αριστερά δεν μονοπωλεί το πολιτικό τραγούδι, αλλά έχει την πρωτοκαθεδρία. Η Δεξιά μπορεί να υπερηφανεύεται ότι έχει στις τάξεις της δύο από τους σημαντικότερους δημιου-

ργούς πολιτικού τραγουδιού της χώρας μας: τον Μάνο Χατζιδάκι και τον Σταύρο Ξαρχάκο. Τα τραγούδια τους, όμως, ενίοτε τους καθιστούσαν αριστερότερους και από τους αριστερούς – υπό την έννοια της ανθρωπιάς, της ουσιαστικής αφετηρίας του πολιτικού τραγουδιού. Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης μου είπε κάποτε πολύ εύστοχα: «Ενα τραγούδι του Γκάτσου και του Χατζιδάκι που λέει “αυτός ο κόσμος δεν θα αλλάξει ποτέ” είναι πολύ πιο επαναστατικό από χιλιάδες άλλα μέτρια, που λένε “εμείς θα αλλάξουμε τον κόσμο”...».

– Γράφεται πολιτικό τραγούδι σήμερα; Παρακολουθεί όσα συμβαίνουν στην κοινωνία; Η οικονομική κρίση της περασμένης δεκαετίας, για παράδειγμα, αποτυπώθηκε σε μουσική δημιουργία;

– Πάντοτε γράφεται πολιτικό τραγούδι. Οι κοινωνίες έχουν πάψει να ζουν ήρεμες ζωές εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Η οικο-

νομική κρίση αποτυπώθηκε στα τραγούδια ευαίσθητων δημιουργών, αλλά κυρίως σε εκείνα που γεννήθηκαν από ανθρώπους που «ένιωσαν στο πετσί τους» τις παρενέργειές της. Γι' αυτό η ραπ κρατάει τα σκίπτρα του πολιτικού τραγουδιού εδώ και κάμποσα χρόνια, οι συναυλίες των καλλιτεχνών του είδους γεμίζουν στάδια. Ελάχιστοι «παραδοσιακοί» καλλιτέχνες έχουν αυτή τη δυναμική σήμερα.

– Πόσο «πολιτικός» είναι ο Lex;

– Απολύτως! Γιατί στα τραγούδια του βρίσκει διέξοδο και παρηγορία μια ολόκληρη γενιά που «μπούχτισε» (δικαίως) από τα τραγούδια των playlists των ραδιοφώνων.

– Είναι πολιτικό τραγούδι η trap;

– Η trap δεν είναι καν τραγούδι. Είναι ένα κατασκευασμα που περιγράφει κάτι αλλότριο, κάτι που δεν συναντάμε γύρω μας. Και γι' αυτόν τον λόγο, αργά ή γρήγορα, θα σβήσει.

Η ΜΠΥΡΑ ΚΕΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ:

ΓΙΑ ΟΝΟΜΑ...

MATHIEU DELAPORTE
ALEXANDRE DE LA PATELLIERE

Μετάφραση - διασκευή: Θοδωρής Πετρόπουλος

Σκηνοθεσία:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:

ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΡΕΝΙΑ ΛΟΥΙΖΙΔΟΥ

ΚΡΑΤΕΡΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ

ΝΤΟΡΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ

EXTRA ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ

18.00 (ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ)

ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ:

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ:

21.00 (ΒΡΑΔΙΝΗ)

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:

ticketmaster.cy

ACS | 7777 7040

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
5-6-7 & 8 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ:
10-11 & 12 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ UCLAN
CYPRUS - ΠΥΛΑ
13 & 14 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΠΑΦΟΥ:
15 & 16 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

έλα στο αούρο

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

Driving your stories.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ:

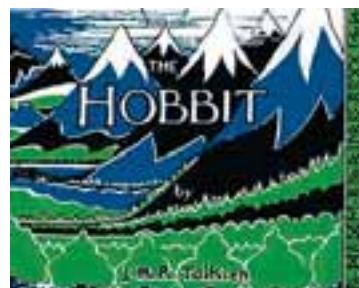

ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ

ΜΑΤΙΕΣ
ΣΤΟΝ
ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Τζόζεφ ΜακΓκλέν

Στην Αυστραλία οι αιώουσες τέχνες του Michael Reid παρουσιάζουν καλλιτέχνες που μας ανοίγουν τους ορίζοντες στην καλλιτεχνική σκηνή της Ωκεανίας και τι προωθείται στην αγορά τέχνης. Ο Τζόζεφ ΜακΓκλέν είναι μια δυναμική προσωπικότητα, που με τη συστηματική εξερεύνηση του φυσικού κόσμου μας, παραδίδει φωτογραφίες διαφόρων ζώων και πτηνών που είναι από μόνες τους έργα τέχνης, οι οποίες παραπέμπουν στους ζωγράφους της Βόρειας Ευρώπης του 17ου αιώνα.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Η βιβλιοθήκη του Ουίλιαμ Στρουτζ

Στις 27 Ιουνίου, ο οίκος Heritage Auctions δημοπρατεί μία από τις μεγαλύτερες ιδιωτικές βιβλιοθήκες στις ΗΠΑ. Ανήκει στον Ουίλιαμ Στρουτζ, ο οποίος συνέλεξε διάφορες θεματικές κατηγορίες (νομικά, θρησκεία, ιστορία) για να επικεντρωθεί σε πρώτες εκδόσεις λογοτεχνικών έργων από σημαντικούς συγγραφείς. Η συλλογή έφτασε να αριθμεί 15.000 τίτλους. Η δημοπρασία της βιβλιοθήκης του εγείρει ερωτήματα για τη σύγχρονη επιθυμία και δυνατότητα συγκρότησης παρόμοιων συλλογών.

ΚΡΙΣΤΙΑΝΣΑΝΤ

Νέο μουσείο

Η Νορβηγία κάνει άλματα στην πολιτιστική υποδομή της και πρόσφατα εγκαινίασε ένα νέο μουσείο - χώρο πολιτισμού στο Κρίστιανσταντ. Το Kunstsilo είναι ένα σιλό τέχνης. Εγκαινιάστηκε μέσα στο κέλυφος μιας βιομηχανικής μονάδας της δεκαετίας του '30, που μεταμορφώθηκε θεαματικά από τα αρχιτεκτονικά γραφεία της Βαρκελώνης Mestres Wage Arquitectes, BAX και Mendoza Partida. Θα στεγάσει τη μεγαλύτερη ιδιωτική συλλογή μοντέρνας τέχνης των βορείων χωρών με πάνω από 5.500 έργα.

ΣΑΛΤΣΜΠΟΥΡΓΚ

Γκέοργκ Μπάτζελιτς

Στον εξαιρετικό χώρο τέχνης της γκαλερί Thaddaeus Ropac στο Σάλτμπουργκ παρουσιάζεται έκθεση με νέα έργα του χαλκέντερου 86χρονου Γερμανού δημιουργού Γκέοργκ Μπάτζελιτς (έως τις 20/7). Ο Μπάτζελιτς δημιούργησε τα νέα έργα του στο ατελιέ του βορείως του Σάλτμπουργκ. Είναι έργα ζωγραφικής και σχέδια με μελάνι, με κυρίαρχο μοτίβο τον αετό, ένα επαναλαμβανόμενο θέμα στη συνολική διαδρομή του. Ο αετός μοιάζει να έχει απολέσει το βάρος του και να πλέει σε γαλανούς ουρανούς.

ΡΟΥΕΝ

Τα έργα του Ουίλιαμ Ρουέν

Στην ιστορική πόλη Ρουέν, της βορειοδυτικής Γαλλίας, στο Μουσείο Καλών Τεχνών, εγκαινιάστηκε η έκθεση με έργα του Αμερικανού ζωγράφου Τζέιμς ΜακΝιλ Ουίλιαμ (1834-1903). Ο Ουίλιαμ είναι ταυτόσημος με βαθιές ποιότητες της αμερικανικής ψυχής αλλά και έντονες επιρροές από την Ευρώπη και την επαφή του με την καλλιτεχνική ζωή στο Παρίσι και το Λονδίνο. Η έκθεση στη Ρουέν συγκεντρώνει μερικά από τα πιο γνωστά έργα του. Διάρκεια έως τις 22 Σεπτεμβρίου.

«Ένα τραγικό γεγονός». Έργο του Ισπανού ζωγράφου Χοσέ Χιμένθ Αράντα, 1890 (ιδιωτική συλλογή).

Η κοινωνία
του 19ου
αιώνα

Ένα μοναδικό ταξίδι με τη μηχανή του χρόνου προσφέρει για το καλοκαίρι του Μουσείο Πράδο στη Μαδρίτη με μία από τις νέες εκθέσεις στο κτίριο Χερόνιμος (Jerónimos). Πρόκειται για ένα γοητευτικό πανόραμα της κοινωνικής ζωής του 19ου αιώνα στην Ισπανία με έμφαση στην έννοια της διαρκούς μεταβολής και των δυνάμεων που αλλάζουν την κοινωνία. Οχημα για το ξεδίπλωμα αυτού του πανοράματος είναι η αφρόκριμα των Ισπανών ρεαλιστών και ρομαντικών ζωγράφων.

Ένα έξοχο δείγμα αυτού του κοινωνικού ρεαλισμού είναι το έργο της φωτογραφίας από τον διακεκριμένο στην εποχή του ζωγράφο Χοσέ Χιμένθ Αράντα (1837-1903) από τη Σεβίλλη, με το έργο του «Ένα τραγικό γεγονός». Η έκθεση με γενικό τίτλο «Τέχνη και κοινωνική αλλαγή στην Ισπανία, 1885-1910» θα διαρκέσει έως τις 22 Σεπτεμβρίου και συγκεντρώνει πάνω από 300 έργα. Πρόκειται δηλαδή για μια ιδιαίτερως φιλόδοξη παραγωγή που παίρνει τη μορφή ενός πραγματικού πανοράματος.

Η ακτινογραφία της Ισπανίας στη διάρκεια του τελευταίου τέταρτου του 19ου αιώνα έχει εξαιρετικά ενδιαφέρουσα σημασία καθώς η συμπαγής χώρα ήταν μακριά από το πεδίο των μεγάλων γεωπολιτικών ανταγωνισμών στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη ανάμεσα στη Γερμανία, την Αυστροουγγαρία, τη Ρωσική Αυτοκρατορία, τη Βρετανική Αυτοκρατορία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η Ισπανία είχε βεβαίως τη δική της εξωτερική πολιτική με

τις δικές της κτήσεις. Η κοινωνία της είχε έντονη κοινωνική διαστρωμάτωση. Η ανώτερη αστική τάξη ασπαζόταν πολλές νεωτερικές ιδέες (αποτυπωμένες στον Modernismo) αλλά η αριστοκρατία ήταν ακλόνητη και οι λαϊκές τάξεις ήταν αρκετά περιθωριοποιημένες. Η έκθεση του Πράδο ανοίγει θέματα προς διερεύνηση γύρω από ζητήματα διαχρονικά. Η κινητήριος δύναμη της αλλαγής και η αντίσταση σε κάθε καινοτομία συνυπήρχαν και γεννούσαν νέες κοινωνικές καταστάσεις.

Όλες οι όψεις της ζωής αναπαρίστανται και σχολιάζονται: βιομηχανική εργασία, γυναικείο ζήτημα, ασθένεια και ιατρική, εργατικά ατυχήματα, πορνεία, μετανάστευση, φτώχεια και κοινωνικό περιθώριο, αποικιοκρατία, απεργίες, αναρχισμός, διαδηλώσεις, αστική ζωή. Πολλά έργα είχαν παρουσιαστεί στην εποχή τους στα ισπανικά «σαλόν» και ανήκουν στις συλλογές του Πράδο. Άλλα τόσα, όμως, προσφέρθηκαν επί δανεισμού από μεγάλο αριθμό ιδιωτών συλλεκτών.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

Αγγελοι και δαίμονες από μια μικρή γωνιά των Βαλκανίων

«Αιρετικοί άγγελοι. Τελετουργίες της Μεσαιωνικής Βοσνίας και Ερζεγοβίνης» τιτλοφορείται το αγαπημένο cd του κυρίου Γκρι τις τελευταίες εβδομάδες. Κυκλοφορεί από την εταιρεία Arcana σε μια πολύ κομψή έκδοση και είναι αποτέλεσμα έρευνας και επεξεργασίας στην οποία έχει επιδοθεί εδώ και χρόνια η Κροάτισσα παραδοσιακή ερμηνεύτρια Καταρίνα Λίλιαβιτς σε συνεργασία με το μουσικό σύνολο Διάλογος, που διευθύνει η ίδια από το 1997, καθώς επίσης και με τον συνθέτη και μουσικολόγο Γιόσκο Καλέτα και το φωνητικό σύνολο Κανταντούρι.

«Ένα όργιο ανατριχιαστικών πολυφωνικών συνθέσεων με έντονα βαλκανικό χρώμα», μου λέει γεμάτος ενθουσιασμό ο κύριος Γκρι, «όπου ο ερμηνευτής τραβάει τη φωνή του σε μια ανάσα, έως εκεί που αντέχει η αναπνοή του. Είναι δύσκολο να περιγράψεις την αι-

Δεν είναι μια μουσική που γαλινεύει, που ψουχάζει, αλλά που φορτίζει με έναν τρόπο πλεκτρικό.

σθηση που σου αφήνει: από τον υπαρκτικό σπαραγμό σε μια ευδαιμονία γεμάτη ευφορία και χαρά, και από το γκροτέσκο και το αλόκοτο στην κατάφαση μιας ζωής απρόβλεπτης, αντιφατικής, σαγηνευτικής με και τρομακτικής μαζί».

Το θέμα του δίσκου είναι οι αντιλήψεις περί της γέννησης και του θανάτου, με μια ξεχωριστή ματιά στο υπερβατικό, σε δαιμονικούς αγγέλους και εξορκισμούς, σε αφορισμούς και οράματα της γέννησης και του τέλους του κόσμου.

Όλα αυτά από μια μικρή περιοχή των Βαλκανίων, όπου η πολι-

Το εξαιρετικό cd που κυκλοφορεί από την εταιρεία Arcana με τίτλο «Αιρετικοί άγγελοι. Τελετουργίες της Μεσαιωνικής Βοσνίας και Ερζεγοβίνης».

τισμική και θεολογική παράδοση συνδυάζει τον Καθολικισμό, την Ορθοδοξία, τους Χριστιάνους της Βοσνίας, τον εβραϊσμό, αλλά και τον παγανισμό. «Όλοι συνυπήρχαν σε εκείνη τη μικρή γη», γράφει η Λίλιαβιτς στο σημείωμα που συνοδεύει τον δίσκο ακτίνας.

Οι δημιουργοί του πρότζεκτ ανασύρουν παραδοσιακές μελωδίες και στίχους, ανασυνθέτουν άλλες, συνδυάζουν διαφορετικά κείμενα, «ντύνουν» ορισμένα με την ανάλογη μουσική - κείμενα που μπορεί να προέρχονται ακόμα και από επιτάφια επιγράμματα: εδώ πια, οι νεκροί απευθύνονται στους ζώντες, στοιχείο που στον κύριο Γκρι θυμίζει ένα από τα αγαπημένα του βιβλία από παλιά, τον «Επιτάφιο Λόγο. Αρχαία ελληνικά επιτύμβια επιγράμματα», σε μετάφραση και επίμετρο του Παντελή Μπουκάλα, που είχε κυκλοφορήσει το 1999 από τις εκδόσεις Αγρα.

Μονάχα που εδώ δεν είναι ο αρχαίος λόγος, αλλά ένας συνδυασμός διαφορετικών βλεμμάτων και στάσεων απέναντι στην ύπαρξη, στα αιτήματα και στους τρόπους της.

«Οι μουσικές, τα τραγούδια, οι φωνές που υψώνονται στον ουρανό», τονίζει ο κύριος Γκρι, «έχουν κάτι διαπεραστικό, άλλοτε δωρικό, άλλοτε υστερικό. Το πρωτόγονο, το άγριο, το θεατρικό, το καρναβαλικό και το παγανιστικά αισθησιακό έχουν εδώ μια πρώτη, κυρίαρχη κουβέντα: δεν ξέρεις αν ο άνθρωπος, ζωντανός ή πεθαμένος, απευθύνεται στο σύμπαν για να το κατακεραυνώσει ή για να χαθεί μέσα σε αυτό, στις σκιές του, στις οδύνες και τις ηδονές του».

Δεν είναι μια μουσική που γαλινεύει, που ψουχάζει, αλλά που φορτίζει με έναν τρόπο πλεκτρικό. Ο ερεθισμός έχει πολλές οδούς.

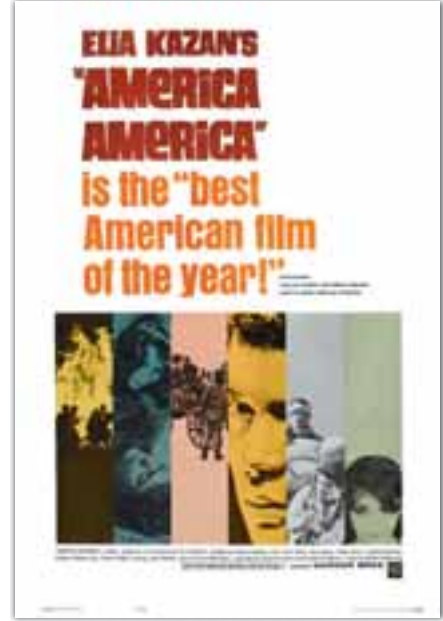
Η (ιταλική) αφίσα του «Ποτέ την Κυριακή». Τα «Παιδιά του Πειραιά» ήταν το 1961 το πρώτο μη αγγλόφωνο τραγούδι που κέρδισε Όσκαρ.

Η Κατίνα Παξινού δάνεισε στον Χατζιδάκι το δικό της Όσκαρ από το φιλμ «Για ποιον χτυπάει η καμπάνα», για να φωτογραφηθεί.

Ο Ντούσαν Μακαβέγιεφ στα γυρίσματα του «Sweet Movie». Ο Χατζιδάκις υπέγραψε τη μουσική στην υπέροχη ταινία του Γιουγκοσλάβου δημιουργού.

Η αφίσα του «America America». «Δεν ήταν μόνο ένας συνθέτης, αλλά και ένας δραματουργός», έχει πει ο Καζάν για τον Χατζιδάκι.

Σαν παλιό (παγκόσμιο) σινεμά

Ενας οδηγός στη μουσική που συνέθεσε ο Μάνος Χατζιδάκις για γνωστά, αλλά και άγνωστα έργα του σινεμά

της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Πέρασαν κιόλας 30 χρόνια από τότε που ο Μάνος Χατζιδάκις έφυγε από κοντά μας; Κι όμως. Οχι μόνο πέρασαν, αλλά δεν στάθηκαν αρκετά για να εξαντληθεί το ενδιαφέρον μας για τη ζωή και το έργο του. Κάθε ιστορία που έχει τον Χατζιδάκι επίκεντρο, συνεχίζει να καθρεφτίζει ένα πολύτιμο κομμάτι της συλλογικής μας μνήμης. Και ας μοιάζει γνωστή, εκπλήσσει ακόμη.

Όλοι γνωρίζουμε ότι το 1961 ο συνθέτης κέρδισε το Όσκαρ για το τραγούδι που ερμήνευσε η Μελίνα Μερκούρη στο «Ποτέ την Κυριακή». Πόσοι γνωρίζουν, όμως, ότι αυτό υπήρξε το πρώτο μη αγγλόφωνο τραγούδι που κέρδισε Όσκαρ; Επρεπε μάλιστα να περάσουν 44 ολόκληρα χρόνια για να υπάρξει δεύτερο – ένα ισπανόφωνο, γραμμένο για τα «Ημερολόγια μοτοσυκλέτας» του Βάλτερ Σάλες.

Ο Χατζιδάκις δεν πήγε να παραλάβει το βραβείο του. Ανέλαβε να του το στείλει στην Αθήνα ο τότε πρόεδρος της Twentieth Century Fox Σπύρος Σκούρας. Όμως, ο πρόεδρος δεν ταξίδεψε εν τέλει, και το αγαλματίδιο εκλάπη ή χάθηκε στον δρόμο. Τίνας ήταν τότε εκείνο με το οποίο πήραε ο Χατζιδάκις με την Κατίνα Παξινού για τους φωτογράφους; Μα δικό της. Το είχε κερδίσει το 1944 για το «Για ποιον χτυπά η καμπάνα», του Σαμ Γουντ. Αργότερα εστάλη νέο αγαλματίδιο στον Χατζιδάκι, αλλά αυτό δεν φάνηκε να τον εντυπωσιάζει. Επειτα από χρόνια το πέταξε στα σκουπίδια, απ' όπου το διέσωσε η αδελφή του, Μιράντα.

Σαντούρι, όχι μπουζούκι

Ήδη από τη δεκαετία του '60 ο συνθέτης θεωρούσε ότι η επιτυχία του βραβευμένου τραγουδιού και ιδίως οι διασκευές του αποπροσανατολίζουν το κοινό από την αληθινή ταυτότητά του. Όταν μάλιστα ο Ηλίας Καζάν του πρότεινε να γράψει το σάουντρακ για τη νέα του ταινία, «America America», δέχθηκε με την προϋπόθεση να μην περιέχει η μουσική «μπουζούκια ή οτιδήποτε που να θυμίζει την άλλη "αθαναταπ" δημιουργία, το "Ποτέ την Κυριακή».

Μα τότε, πώς θα αναδεικνυόταν η μεσογειακή λαϊκότητα της ιστορίας; Ο Χατζιδάκις βρήκε, «επιτέλους», όπως έγραψε αργότερα, «ότι θα ταίριαζε πολύ στις αντιδράσεις του Σταύρου – του ήρωα της ταινίας – ένα σαντούρι, που να κυριαρχεί πάνω σ' όλα τ' άλλα όργανα. Τι είναι το σαντούρι; Μια μπαγκέτα που χτυπά δυνατά πάνω σε μια γυμνή χορδή. Κάτι σαν τσέμπιλο».

Να τι παραδεχόταν ο Καζάν στην αυτοβιογραφία του («Μια ζωή», εκδ. Ελληνική Ευρωεκδοτική): «Δεν ήταν μόνο ένας συνθέτης, αλλά και ένας δραματουργός

(...) Κατάφερε να φτιάξει μια θαυμάσια μουσική για την ταινία μου, σε μια στιγμή που το "America America" χρειαζόταν περισσότερο από κάθε άλλη φορά τη συνεισφορά του».

«Ο Μάνος», έγραψε ο Μορίς Μπεζάρ στη δική του αυτοβιογραφία, «επιδείκνυε σαν παιδί το χρυσό ρολόι που του είχαν χαρίσει οι παραγωγοί του "America America" του Καζάν. Χαμογελούσε πάντα, έλεγε ναι σε όλα κι έκανε του κεφαλιού του».

Αυτά στις Βρυξέλλες, όπου ο Χατζιδάκις είχε εγκατασταθεί για δύο μήνες του 1965 για να ετοιμάσει μια παράσταση. Και ναι μεν ο Γάλλος σκηνοθέτης και χορογράφος επρόκειτο να συνηθίσει την... ιδιαίτερη σχέση που είχε ο Έλληνας συνθέτης με τον χρόνο, όμως στις δεκαετίες που ακολούθησαν ο ίδιος ο συνθέτης δεν τη συνήθισε. Αυτό, πάντως, δεν εμπόδιζε πολλούς ξένους παραγωγούς και σκηνοθέτες να ζητήσουν τη δημιουργική συνδρομή του. Και να ένας μικρός οδηγός στα σημαντικότερα από τα ξένα σάουντρακ (υπάρχουν κι άλλα) που συνέθεσε ο Χατζιδάκις.

Ανάμεσά τους, ήδη από το 1961, το γερμανικό ντοκιμαντέρ «Ελλάς η χώρα των ονείρων», που

«Ο Μάνος χαμογελούσε πάντα, έλεγε ναι σε όλα κι έκανε του κεφαλιού του», αναφέρει ο σκηνοθέτης και χορογράφος Μορίς Μπεζάρ στην αυτοβιογραφία του.

άνοιξε την πόρτα στη Νάνα Μούσχουρη για διεθνή καριέρα. Δυο χρόνια μετά θα την ακούγαμε να τραγουδάει το «Αερικό» και στο «Nine miles to noon» που γυρίστηκε στην Πλάκα. Ήταν ακόμη η «Alike my love» με την Αλίκη Βουγιουκλάκη να μιλάει αγγλικά, που δεν είχε επιτυχία και αποσύρθηκε. Το «The 300 Spartans» του Ρούντολφ Ματέ, όπου η κολιγουντιανή δραματικότητα συναντάει τη μεσογειακή μουσικότητα. Και φυσικά το «Top kari» του Ζυλ Ντασέν, που ο Χατζιδάκις πλημύρισε με εύφορες μελωδίες οι οποίες φλερτάρουν με την ελληνική λαϊκότητα, αλλά και με την παράδοση της Ανατολής.

Μην ξεχάσουμε –επίσης από τις αρχές της δεκαετίας του '60– και μια θεατρική παράσταση: «Η κλέφτρα του Λονδίνου», που ανέβηκε στο Παρίσι, σήμαινε πολλά για τον Χατζιδάκι, καθώς η πρωταγωνίστριά της, Μαρί Μπελ, ήταν από τις αγαπημένες του στα φιλμ που έβλεπε έφηβος στα σινεμά του Παγκρατίου. Ιδιαίτερα κί: «Δεν ήταν μόνο ένας συνθέτης, αλλά και ένας δραματουργός

Ο Μάνος Χατζιδάκις ποζάρει με το Όσκαρ για τη μουσική στο «Ποτέ την Κυριακή». Δεν πήγε να το παραλάβει, στάλθηκε αλλά δεν έφτασε, χάθηκε. Του έστειλαν άλλο, αργότερα, αλλά κι εκείνο θα κατέληγε στα σκουπίδια εάν δεν το έσωζε η αδελφή του, Μιράντα.

Όταν, λοιπόν, του προτάθηκε να γράψει μουσική για μια παράσταση με πρωταγωνίστρια τη Μαρί Μπελ, δεν δίστασε καθόλου. Όταν βρέθηκε στο Παρίσι, με συγκίνηση δείπνησε στο σπίτι της στο Σανς Ελιζέ. Χόρεψε μαζί της το ταγκό που είχε

πρωτακούσει στην ταινία από την οποία την είχε μάθει.

Bee Gees και Μπέρνσταϊν

Επιστροφή στον κινηματογράφο: στα μέσα της δεκαετίας του '60, ο Χατζιδάκις γράφει το σάουντρακ του «The steps» σε

σενάριο Βασίλη Βασιλικού και σκηνοθεσία Λέοναρντ Χίρσφιλντ με πρωταγωνίστρια την Ειρήνη Παπά. Αλλά κανένα από τα σάουντρακ της εποχής δεν ξεπέρασε το «Blue» του Σιλβίο Ναριτζάνο, που ο συνθέτης ηχογράφησε με τη Συμφωνική του Λος Αντζελες και με σολίστ τον κιθαρίστα Λαουρίντο Αλμείντα. «Στο 1968 το Χόλλυγουντ ζούσε την επανάσταση των λουλουδιών, με πολλά παραισθησιογόνα και με αρκετή διστακτική ερωτική ελευθερία», αναπολούσε ο ίδιος. Όταν δεν έγραφε μουσική γι' αυτό το «ποιητικό γουέστερν», όπως το αποκαλούσε, ξαναδιάβαζε Μακρυγιάννη, συναντούσε τους Bee Gees, τον Ηλία Καζάν και τον Λέοναρντ Μπέρνσταϊν και, όπως αποκάλυπτε, συζητούσε να κάνει ταινία την «Οδό Ονείρων» με πρωταγωνιστή τον Τζέρεντ Σταμπ, λιμπρετίστα τον Τζον Λένον και χορογράφο τον Μορίς Μπεζάρ.

Πάνω απ' όλα απολάμβανε τους επαίνους των μουσικών της Συμφωνικής του Λος Αντζελες. Μέχρι που πολλοί προέβλεπαν ότι θα κερδίσει το Όσκαρ την επόμενη χρονιά. «Καλό θα ήταν για να μην ακούω πια το "Never on Sunday" σαν το μοναδικό credit μου στον κινηματογράφο», έγρα-

«Καλό θα ήταν να μην ακούω πια το "Never on Sunday" σαν το μοναδικό credit μου στον κινηματογράφο», έγραφε ο Χατζιδάκις στον Δημήτρη Βερνίκο.

φε στον φίλο του, τον σκηνοθέτη Δημήτρη Βερνίκο. Όμως, ο επαγγελματικός ανταγωνισμός του Χόλλυγουντ δεν του ταίριαζε: «Πέρασα πολλά, απίθανα σε πρωτοτυπία και γκανγκστερισμό... Paramount τέλος», αναγγέλλει απογοητευμένος και αποχωρεί.

Με βοήθον τον Πιοβάνι

Το 1969 συνεργάζεται με τον Γιαν Νεγκουλέσκο στο «The heroes». Τον επόμενο χρόνο συνθέτει το σάουντρακ του «The martlet's tale» του Τζον Κράουδερ που γυρίστηκε στην Τζινεσιτά με πρωταγωνίστρια την Κατίνα Παξινού. Βοηθός του Έλληνα συνθέτη ήταν ο νεαρός, ακόμη, Νικόλα Πιοβάνι. Παρά τους διαλεχτούς συντελεστές, το φιλμ απέτυχε. Κι έτσι χρειάστηκε να περάσει τουλάχιστον μια δεκαετία πριν ακούσουμε το τραγούδι του Χατζιδάκι που ερμήνευσε με δικούς του, αγγλόφωνους στίχους ο Αμερικανός ρόκερ Σον Φίλιπς. Και να το ακούσουμε αυτή τη φορά από τον Βασίλη Λέκκα σε στίχους του Αρη Δαβαράκη στην αθηναϊκή «Πορνογραφία». Δεν είναι άλλο από

την «Μπαλάντα των αισθήσεων και των παραισθήσεων».

Αμφότερες –αισθήσεις και παραισθήσεις– υπήρχαν και στην επόμενη ταινία για την οποία ο Χατζιδάκις έγραψε μουσική. Το περίφημο «Sweet movie». Σκηνοθέτης ο Ντούσαν Μακαβέγιεφ, τον οποίο ο συνθέτης θα περιέγραφε ως «Βαλκάνιο Γιουγκοσλάβο, νεομαρξιστή, αναρχικό, περίεργο κι απλοϊκό, (που) περιφέρεται στον λεγόμενο δυτικό μας κόσμο μ' όλη τη σκανδαλιά ενός ξεχωριστά ζωηρού παιδιού, με την αστραφτερή ματιά ενός ανατολίτη άρχοντα, αλλά και με την ώριμη απλότητα ενός προκισμένου μεσλίκα».

Όσο για τον ίδιο τον Μακαβέγιεφ, χαρακτήριζε την ταινία του «ένα φιλμ από ζαχαρή, μια κωμωδία ερωτική ελαφρώς αρωματισμένη με αντιψυχιατρική». Άλλο που δεν ήθελε ο Χατζιδάκις, που πάντρεψε στη μουσική του την αθωότητα και τον αισθησιασμό, την αναγεννησιακή χάρη και τον σύγχρονο ηλεκτρισμό.

Εχοντας αφήσει οριστικά πίσω του τις Ηνωμένες Πολιτείες, το 1975 συνθέτει το σάουντρακ του «Facca di sria» σε σκηνοθεσία του Τζουζέπε Φεράρα και με πρωταγωνίστρια τη Μαριάντζελα Μελάτο. Ο Σαλβαντόρ Αλιέντε, ο Τσε Γκεβάρα και αδίστακτοι βασανιστές εναλλάσσονται στην πλοκή αυτής της πολιτικής ταινίας τρόμου. Εδώ θα βρούμε και μια μπαλάντα για τον Τσε, ο οποίος προστίθεται έτσι στον Μπολιβάρ και τη Ρόζα Λούζεμποργκ, τους επαναστάτες δηλαδή, τους οποίους ο συνθέτης έχει τιμήσει –σε διαφορετικές στιγμές– με τη μουσική του. Δυο χρόνια μετά ο Χατζιδάκις συνθέτει το σάουντρακ της ντοκιμαντέρ «Σε αναζήτηση της χαμένων Ατλαντίδας» και αφηγείται τα θαλασινά ταξίδια και τις έρευνες του Ζακ Ιβ Κουστό.

Η τελευταία νότα

Η τελευταία ταινία για την οποία ο συνθέτης έγραψε μουσική εκτός Ελλάδος πρόπευ να ήταν το «Μεμέντ γεράκι μου» του 1984. Βασισμένη σε νοβέλα του Γιάσαρ Κεμάλ, είχε σκηνοθετηθεί και πρωταγωνιστή τον Πίτερ Ουστίνοφ. Στο σάουντρακ που κυκλοφόρησε και στην Ελλάδα, μπορεί κανείς να αναγνωρίσει το ύφος του Χατζιδάκι εκείνου του καιρού, ακόμη κι αν το ταίριαζε με ρυθμούς σαν το φοξ τροτ ή το ταγκό. Ακόμη και σήμερα οι μουσικές εκπλήξεις που αναδεικνύονται από γνωστά, πόσο μάλλον ανέκδοτα έργα του είναι ανεξάντλητες. Αποσπάσματα από ορισμένα μπορεί κανείς να εντοπίσει στο Διαδίκτυο.

Και ύστερα; Όπως είπε και ο ίδιος ο Χατζιδάκις πριν από ακριβώς 50 χρόνια προς το κοινό της προεμιρίας του «Sweet movie», «στο σπίτι σας, όταν βρεθείτε μόνος σας ή με το κορίτσι σας, αποφασίστε για την κατάλληλη ή ακατάλληλη συνέχεια».

Ο Χατζιδάκις με τον Ηλία Καζάν. Δέχθηκε να γράψει το σάουντρακ για το «America America» υπό την προϋπόθεση να μην ακούγονται μπουζούκια!

Φανταστικά ταξίδια πατέρα και γιου

Μια αφορμή στοχασμού για την κυριαρχία μας στον πλανήτη, αλλά και για την επιβολή των ολίγων έναντι των πολλών

RICHARD POWERS
ΑΜΗΧΑΝΙΑ

μτφρ. Γιώργος Κυριαζής
εκδ. Gutenberg, σελ. 455

Του ΔΙΟΝΥΣΗ ΜΑΡΙΝΟΥ

Συγγραφέας βιβλίων μακράς πνοής που συνενώνουν τα επιστημονικά και οικολογικά πεδία με τις οντολογικές διερωτήσεις των ανθρώπων, ο Ρίτσαρντ Πάουερς αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην κορυφή των μυθιστοριογράφων στην άλλη άκρη του Ατλαντικού για την οραματική του σκέψη αλλά και την πρωτοτυπία των θεμάτων που διαχειρίζεται κάθε φορά. Σε αντίθεση με το εξαιρετικά φιλόδοξο (και πολυσέλιδο) μυθιστόρημά του «Οι κορυφές της ζωής» (εκδ. Διάπλαση) που του χάρισε το 2019 το βραβείο Πούλιτζερ, το νέο του μυθιστόρημα με τίτλο «Αμηχανία» (μτφρ. Γιώργος Κυριαζής, εκδ. Gutenberg) μοιάζει πιο άμεσα ανθρώπινο και σίγουρα όχι αμήχανο ως προς τις προθέσεις του.

Μιλώντας σε πρώτο πρόσωπο, ο αστροβιολόγος Θιοντορ Μπερν, παράλληλα με τις μελέτες του για το αν μπορεί να υπάρξει ζωή σε άλλους πλανήτες, έχει να διαχειριστεί τον πόνο του από τον αδύκτο χαμό της γυναίκας του, Αλίσα, σε αυτοκινητικό δυστύχημα, αλλά και το βάρος της ευθύνης να μεγαλώσει τον γιο του, Ρόμπιν, που έχει ελάχιστες μνήμες από τη μητέρα του, καθώς την έχασε όταν ήταν επτά ετών.

Ο Πάουερς με τρόπο τρυφερό,

αλλά ουδέποτε μελοδραματικό, χτίζει τη δύσκολη σχέση πατέρα - γιου μέσα από μια σειρά παράξενων ταξιδιών που «οργανώνει» ο Θιοντορ για λογαριασμό του Ρόμπιν σε διάφορους επινοημένους πλανήτες. Αυτά τα νοητά ταξίδια, πέραν της επίκλησης της επιστημονικής φαντασίας στο εξωτερικό περιβάλλον του μυθιστορήματος, εσωτερικά, για τους δύο ήρωες, λειτουργεί ως ένας μηχανισμός αναγνώρισης της εγγύτητάς τους μπρος στο ατελεύτητο και ακανές διάστημα που τους περιβάλλει.

Κόντρα στις πιέσεις των ειδικών και του σχολείου που πιγαίνει ο Ρόμπιν να ακολουθήσει φαρμακευτική αγωγή, καθώς εμφανίζει αποκλίνουσα έως και επιθετική συμπεριφορά, ο πατέρας του αποφασίζει να δεχθεί την πρόκληση μιας ομάδας ερευνητών να υποβάλουν τον γιο του σε μια θεραπεία νευροανάδρασης.

Μια απώλεια, μια πάθηση, μια θεραπεία και μια ανθρώπινη σχέση που δοκιμάζεται.

Ο εγκέφαλος του Ρόμπιν εκπαιδεύεται να έχει πρόσβαση σε νευρικές οδούς που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες συναισθηματικές καταστάσεις που βίωσε η μητέρα του, η οποία είχε υποβληθεί στην ίδια θεραπεία πριν πεθάνει.

Ο συγγραφέας με τρόπο τρυφερό, αλλά ουδέποτε μελοδραματικό, χτίζει τη δύσκολη σχέση πατέρα - γιου μέσα από μια σειρά αποδράσεων που «οργανώνει» ο ήρωας σε πλανήτες των οποίων η ύπαρξη δεν είναι απαραίτητη.

Σαν να μας λέει ο Πάουερς ότι η πιθανότητα να προσεγγίσουμε την καλύτερη εκδοχή μας είναι να γίνουμε κάποιος άλλος.

Οντως, ο Ρόμπιν επιτυγχάνει τέτοιες αποχρώσεις αυτοελέγχου, ενσυναίσθησης, φαντασίας και

παρηγοριάς που γίνεται κάτι περισσότερο από ένα καλά προσαρμοσμένο παιδί - γίνεται ένας συναισθηματικός υπεράνθρωπος, ένας δημόσιος ακτιβιστής, ένας σταρ στο Διαδίκτυο.

Όμως, ο Πάουερς δεν περιορι-

Το μυθιστόρημα του Ρίτσαρντ Πάουερς προβάλλει κάποιες αναπόδραστες μορφές τραγωδίας που βιώνει ο σύγχρονος άνθρωπος.

ζει τη βεντάλια της θεματικής του μόνο στο δίπολο πατέρα - γιου (καίτοι υπάρχουν στιγμές που με ποιητικό τρόπο σε τραβάει αυτή η σχέση), αλλά εν καιρώ κλιματικής κρίσης και πολιτικής πόλωσης αναφέρεται ευθέως και σε αυτά τα θέματα με τη νηφαλιότητα και τον προειδοποιητικό τόνο που οφείλει να έχει ένας διορατικός συγγραφέας.

Στον «κόσμο» του μυθιστορήματος εμφανίζεται ένας πρόεδρος της χώρας που ομοιάζει με το μοντέλο του Τραμπ και ο οποίος μειώνει δραστικά τους πόρους για ερευνητικά προγράμματα θεωρώντας πως η επιστήμη το μόνο που κάνει είναι να επιδρά αρνητικά στις παραδοσιακές βεβαιότητες του έθνους. Την ίδια στιγμή, η φύση δέχεται

ποικίλες επιθέσεις από τον άνθρωπο που έχει επιβληθεί κυριαρχικά πάνω της, ενώ οι πυρκαγιές καταστρέφουν μεγάλο μέρος της. Δεν είναι τυχαίο ότι η Αλίσα, όπως μαθαίνει ο Ρόμπιν, ήταν μια ακτιβίστρια που ενδιαφερόταν για τη σωτηρία σπάνιων ειδών πανίδας.

Στο μέτρο του δυνατού, το μυθιστόρημα προβάλλει κάποιες αναπόδραστες μορφές τραγωδίας που βιώνει ο σύγχρονος άνθρωπος. Η απώλεια ως μέρος της ανθρώπινης συνθήκης (να, αυτή είναι προαιώνια πληγή), τα αναγκαία όρια που οφείλουμε να βάλουμε στην έννοια της «προόδου» και η συνειδητοποίηση ότι ως είδος περισσότερες φορές αποτυγχάνουμε παρά επιτυγχάνουμε στα μεγαλόπνοα σχέδια που έχουμε θέσει σε εφαρμογή.

Η «Αμηχανία» λειτουργεί ως αφορμή στοχασμού για την επικίνδυνη κυριαρχία μας στον πλανήτη, αλλά και για την επιβολή των ολίγων δυνατών έναντι των πολλών αδυνάτων.

Μπορεί να μη βρίσκோμαστε στη μετα-αποκαλιπτική κατάσταση στην οποία τοποθετεί ο Κόρμακ Μακάρθι τον πατέρα και τον γιο του στον «Δρόμο» (εκδ. Καστανιώτη), εντούτοις κι εδώ το δίπολο παίζει τον ρόλο μιας μικρής νησίδας ελπίδας ότι κάτι μπορεί να σωθεί. Κυρίως μέσω του γιου, που φέρει το φως της ελπίδας ανέστερο μέσα του. Ουσιαστική και καθοριστική στην ανάνηψη είναι η μετάφραση του Γιώργου Κυριαζή.

Για τον άνθρωπο και τον γοργιζισμό

30 χρόνια

ΚΑΝΑΛΙ 6

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

www.kanali6.com.cy info@kanali6.com.cy 25 820500

CITF ΔΦΘΚ

CYPRUS INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

PROGRAM

Instagram @citf.cy

Website citf.cy

April-June 2024

JOHN MALKOVICH & ANASTASYA TERENKOVA

KIRILL & FRIENDS COMPANY

IVAN VYRYPAEV

PARIS EROKOKRITOU

YEHEZKEL LAZAROV

wizguide MARFIELDS Cyprus Sotheby's INTERNATIONAL REALTY

REAL ONYX DEVELOPMENT GROUP THE GRAND RESORT Larnaca Cyprus

ezit delivering awesome results

Αλληγορικές ιστορίες που μιλούν για την εξουσία

Η νέα ταινία του Γιώργου Λάνθιμου

Ιστορίες καλοσύνης ★★★ 1/2
ΔΡΑΜΑ (2024), 164'
Σκηνοθεσία: Γιώργος Λάνθιμος
Ερμηνείες: Εμα Στόουν, Τζέσι Πλίμονς, Γουίλεμ Νταφόε

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Λίγους μήνες έπειτα από τον θρίλερ του «Poor Things», ο Γιώργος Λάνθιμος επιστρέφει με μία ακόμη από τις «αλλόκοτες» κινηματογραφικές αφηγήσεις του, η οποία έκανε πρεμιέρα στο πρόσφατο Φεστιβάλ Καννών. Εδώ βέβαια δεν έχουμε μία, αλλά τρεις διαφορετικές ιστορίες, με τον Ευθύμη Φίλιππου να επανέρχεται, επτά χρόνια μετά τον «Θάνατο του γερού ελαφιού», για να συνυπογράψει το σενάριο. Ένας άβουλος άνδρας, ο οποίος ακολουθεί πιστά τις επιθυμίες του αφεντικού (και πεθερού) του, προσπαθεί να ανακτήσει κάποιο έλεγχο στη ζωή του. Ένας αστυνομικός βλέπει τη γυναίκα του, επί μήνες εξαφανισμένη στη θάλασσα, να επιστρέφει, μοιάζοντας όμως με ένα εντελώς διαφορετικό άτομο. Ένα ζευγάρι προσπαθεί με ζήλο να εντοπίσει έναν χαρισματικό άνθρωπο, προορισμένο να γίνει ο επόμενος... Μεσσίας.

Σύγχρονα παραμύθια

Όπως είναι φανερό εξ αρχής, εδώ έχουμε να κάνουμε με αλληγορίες ή σύγχρονα παραμύθια, τα οποία έχουν στόχο να μιλήσουν για τον έλεγχο/εξουσία, θέμα που διαπερνά και τις τρεις ιστορίες, κι ακόμα για τη συναισθηματική εξάρτηση, την αγάπη, την απώλεια και τη θρησκεία. Βέβαια όταν μιλάμε για συναισθήματα στον Λάνθιμο (και στον Φίλιππου) η κατάσταση περιπλέκεται, όπως περιπλοκή και «δύσκολη» είναι ολόκληρη η σχεδόν τρίωρη ταινία τους. Οι ακραίες εικόνες βίας,

σεξ ή παλιού καλού σουρεαλισμού είναι όλες εκεί για να προκαλέσουν τις αντιδράσεις και να τεστάρουν τις αντοχές του θεατή, σε μια επιλογή προφανώς απολύτως συνειδητή, όπως όλα τα πράγματα που συμβαίνουν στο λανθιμικό σύμπαν. Κι αν είναι σχεδόν αδύνατο να μη διακρίνεις σε όλο αυτό μια κάποια επιτήδευση, αυτή «καταπίνεται» πιο εύκολα με

Οι ακραίες εικόνες βίας, σεξ ή παλιού καλού σουρεαλισμού είναι όλες εκεί για να προκαλέσουν τις αντιδράσεις και να τεστάρουν τις αντοχές του θεατή.

μερικές δόσεις μαύρου χιούμορ, το οποίο εμποτίζει παραδοσιακά κάθε ταινία του Έλληνα κινηματογραφιστή. Ο τελευταίος επιλέγει πάντως εδώ μια αρκετά «ήσυχη» σκηνοθεσία, δίχως τα πολλά ευρυγώνια πλάνα ή την πιο δραστήρια κίνηση της κάμερας, που υπήρχε στις τελευταίες ταινίες του.

Μαγικό μοντάζ

Ειδική μνεία αξίζουν, τέλος, δύο ακόμα στοιχεία: το εξαιρετικό μοντάζ του Γιώργου Μαυροφωρίδη, με σύντομα φλας μπακ, σαν μικρά déjà vu, που με έναν σχεδόν παράδοξο τρόπο συνεχούν καθεμιά από τις ιστορίες, δίνοντας επιπλέον «υφή» στο σενάριο. Το δεύτερο είναι, φυσικά, οι άψογες ερμηνείες των πρωταγωνιστών: της Εμα Στόουν και του Τζέσι Πλίμονς (βραβεύθηκε στις Κάννες) αλλά και των Γουίλεμ Νταφόε, Μάργκαρετ Κουάλι, οι οποίες στέκονται επάξια δίπλα τους.

Μάργκαρετ Κουάλι, Τζέσι Πλίμονς και Γουίλεμ Νταφόε στο φιλμ «Ιστορίες καλοσύνης», που έκανε πρεμιέρα στο Φεστιβάλ των Καννών.

HOME CINEMA

Ενοχα πάθη και αληθινά εγκλήματα

Τις περιπέτειες μιας ομάδας δημιουργών podcast στην ιρλανδική ύπαιθρο παρουσιάζει η σειρά «Μπόντικιν», στο Netflix.

Η Λεά Σείντου (αριστερά) με τη μικρή Καμίλ Λεμπάν Μαρτέν στο ερωτικό δράμα της Μία Χάνσεν-Λαβ, «Ενα όμορφο πρωινό».

Ενα όμορφο πρωινό ★★★
ΕΡΩΤΙΚΟ ΔΡΑΜΑ (2022), 112'
Σκηνοθεσία: Μία Χάνσεν-Λαβ
Ερμηνείες: Λεά Σείντου, Μελβίλ Πουπό

Από την πλατφόρμα της Cosmote TV επιλέγουμε ένα φιλμ της Μία Χάνσεν-Λαβ («Το νασί του Μπέργκμαν»), το οποίο ασχολείται με τους οικογενειακούς δεσμούς αλλά και την ερωτική συντροφικότητα, έχοντας στο επίκεντρο τη μαγνητική παρουσία της Λεά Σείντου. Η Γαλλίδα ηθοποιός υποδύεται τη Σαντρά, μια μητέρα η οποία μεγαλώνει μόνη την οκτάχρονη κόρη της, ενώ ταυτόχρονα φροντίζει τον πατέρα της που βρίσκεται στα πρώτα στάδια του Αλτσχάιμερ.

Στη ζωή της τότε θα μπει ο Κλεμάν, παλιός φίλος (και πατρεμένος), με τον οποίο θα ξεκινήσει μια παθιασμένη ερωτική σχέση.

Η Λεά Σείντου είναι ως συνήθως εξαιρετικά ενσάρκωντας μια ενδιαφέρουσα πρωίδα, σε ένα φιλμ που μοιάζει ίσως κάπως διχασμένο ανάμεσα στις δύο διαφορετικές θεματι-

κές του, παρ' όλα αυτά διαθέτει καλά στερεωμένους χαρακτήρες και ατμόσφαιρα ώστε να κρατήσει ζωντανή την προσοχή του θεατή ως το φινάλε.

Μπόντικιν
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΚΟΜΕΝΤΙ (2024)
Δημιουργός: Τζεζ Σαρφ
Ερμηνείες: Σιβόν Κάλεν, Ρόμπιν Κάρρα

Μία από τις πιο αξιόλογες σειρές που έχουμε δει τελευταία στην πλατφόρμα του Netflix, μας έρχεται από την Ιρλανδία. Δύο δημιουργοί podcast, ειδικευμένοι στις δημοφιλέστερες ιστορίες αληθινών εγκλημάτων, μαζί με μια ερευνητική δημοσιογράφου ταξιδεύουν στο επαρχιακό Μπόντικιν της Ιρλανδίας, προκειμένου να μάθουν όσο περισσότερα μπορούν γύρω από μια μυστηριώδη υπόθεση τριπλής εξαφάνισης. Καθώς η έρευνα προχωράει και τα στοιχεία ανοίγουν, θα ανακαλύψουν ότι η ιστορία έχει πολύ μεγαλύτερες και πιο παράξενες διαστάσεις από όσο είχαν φανταστεί.

Επειτα από ένα μάλλον εισαγωγικό πρώτο επεισόδιο, η σειρά του Netflix ανεβάζει στρόφες, πλουτίζοντας με σαμπένς και ανατροπές την πλοκή της. Φυσικά όλα εδώ έχουν να κάνουν με την ατμόσφαιρα: αυτή τη χαρακτηριστική γοητεία του καταπράσινου ιρλανδέζικου τοπίου, σε συνδυασμό με το «αλλόκοτο» χιούμορ και τους στερεοτυπικούς –αλλά απολαυστικούς– χαρακτήρες. Στην ίδια κατηγορία μπαίνουν και οι τρεις ερευνητές, με πιο ενδιαφέρουσα φυσικά τη μόνιμη μπαρουτιασμένη δημοσιογράφο της (υπέροχης) Σιβόν Κάλεν.

Εξίσου ενδιαφέρουσες και αστειές είναι οι παρατηρήσεις γύρω από το σύγχρονο φαινόμενο των podcasts που ασχολούνται με αληθινά εγκλήματα. Κάπου ανάμεσα στους ερασιτέχνες ντετέκτιβ και τους περφόρμερ, οι δημιουργοί των συγκεκριμένων εκπομπών αποτελούν αστέρες της pop κουλτούρας, μέχρι που η έρευνα στο πεδίο θα πάρει αληθινά επικίνδυνη τροπή.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Χέβι μέταλ Μπρούκνερ από τον Κουρεντζή

Την ημετέλη Ένατη Συμφωνία του Μπρούκνερ ερμήνευσε ο Θεόδωρος Κουρεντζής στην αίθουσα «Χρυσός Δ. Λαμπράκης» στις 20 και 21 Μαΐου, διευθύνοντας την ορχήστρα Υτορία. Οι εντυπώσεις είναι από τη δεύτερη βραδιά.

Κατά κανόνα η εμφάνιση ενός αρχιμουσικού είναι αδιάφορη, καθώς αυτό που ενδιαφέρει είναι η ερμηνεία των έργων. Σε μια συναυλία κρίνει κανείς το ακρόαμα όχι το θέαμα. Αυτή είναι και η λογική πίσω από το μοιόμορφο, χαμηλών τόνων ντύσιμο των μελών μιας ορχήστρας. Να μην αποσπά την προσοχή του κοινού από το ακρόαμα, καθώς στην αίθουσα συναυλιών ο καθένας γίνεται εξ ορισμού και θεατής, αντίθετα απ' ό,τι στο καθιστικό του σπιτιού του.

Οι όροι αλλάζουν όταν ο ίδιος ο αρχιμουσικός επιλέγει να τοποθετήσει το θέαμα στο επίκεντρο. Γνωρίζοντας άριστα την προαναφερθείσα σύμβαση, όπως και τους κανόνες της σόου μπιζ, τέσσερις ημέρες πριν από την αθηνναϊκή του συναυλία ο Κουρεντζής διύθυσε το ίδιο έργο στο Βερολίνο φορώντας μαύρο κοστούμι, μαύρη γραβάτα και πα-

ραμένοντας κινησιολογικά λιτός, κάτι που επισημάνθηκε από τον τοπικό τύπο. Σε Αμβούργο και Αθήνα, για την ίδια Συμφωνία που ο βαθιά θρησκευόμενος Μπρούκνερ αφιέρωσε στον «καλό Θεό», ο 52χρονος αρχιμουσικός προτίμησε αμάνικη φανέλα το πρώτο βράδυ και κοντομάνικο ποκάμισο το δεύτερο, σε συνδυασμό με χαρακτηριστικά ζωηρά κινησιολογία. Υποδεικνύοντας σαφώς πού να στραφούν οι προβολείς.

Η έντονα «σωματική» εμφάνιση ταίριαξε με την αντίστοιχη μυώδη ερμηνεία της μουσικής, στην οποία τον τόνο έδινε δίχως

Η αρχή από το «Σκέρτσσο» φάνηκε να προσδιορίζει αλλά και να καθλώνει την ερμηνεία συνολικά.

άλλο η αρχή του δεύτερου μέρους της Συμφωνίας («Σκέρτσσο»): στην ερμηνεία του Κουρεντζή η υπαρκτή τραχύτητα της απέκτησε αισθητική χέβι μέταλ «with a

Με την πειθαρχημένη ορχήστρα του Υτορία εμφανίστηκε ο Θεόδωρος Κουρεντζής στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

twist». Παραμένει ερώτημα εάν οι κραυγές αγώνων και υπαρκτής αγωνίας του Μπρούκνερ μπορούν να μεταφραστούν μονοδιάστατα από αυτή την αισθη-

τική. Η σκέψη των σημαντικών μουσουργών είναι πολυδιάστατη και αυτή είναι η γοητεία της.

Η μεγάλη ένταση έμοιαζε να είναι διαρκώς το ζητούμενο και

ο αρχιμουσικός επιτύγχανε τον στόχο χάρη στον εξαιρετικό ήχο της πολύ καλά συντονισμένης ορχήστρας του η οποία, όπως και η προηγούμενη, η MusicAeterna,

επαιξε όρθια. Για ακόμα μεγαλύτερη ένταση. Όσοι δεν έχουν ξαβρεθεί σε συναυλίες του Κουρεντζή αναρωτήθηκαν πόσο ακόμα μπορούσε να κλιμακωθεί η ένταση, που πήδη από τα πρώτα λεπτά του έργου υπήρξε τρομακτική. Όπως φάνηκε, υπάρχει πάντοτε και πιο δυνατά χάρη και στα εξαιρετικά χάλκινα της ορχήστρας.

Περισσότερο προβληματική ήταν ίσως η ερμηνεία στα χαμηλόφωνα εδάφια αλλά και συνολικά στο «αργό και τελετουργικό» –κατά τον Μπρούκνερ– τρίτο μέρος της Συμφωνίας. Η έκφραση του υπερβατικού είναι τουλάχιστον το ίδιο κρίσιμη με την υπαρξιακή αγωνία. Τα αργά εδάφια είναι εξίσου σημαντικά με τα ζωηρά. Εχει νόημα να αποδίδονται αργά όπως επίσης να έχουν εκείνο τον βαθμό επεξεργασίας και πλαστικότητας, που θα επιτρέψει να αναδειχτεί ο χαρακτήρας τους. Μεμονωμένοι σολίστες στα ξύλινα πνευστά προσέφεραν το ζητούμενο που, όμως, έμοιαζε να απουσιάζει από το σύνολο των εγκλωβισμένων πολύ ενστικτώδης ανάγνωση της μουσικής, συναρπαστικής δύναμης, αλλά χωρίς λεπτομέρειες.

Με τον φίλο του, Τόλη Βοσκόπουλο.

Ισορροπώντας σε ένα «βουνό» από σπασμένα πιάτα.

Από τις τελευταίες εμφανίσεις του στην «Ιερά Οδό».

Ο «μουντζούρης» που έγινε φαινόμενο

Ο βιογράφος του Βασίλη Καρρά μιλάει στην «Κ» για την πολυκύμαντη διαδρομή της ζωής του λαϊκού τραγουδιστή

Συνέντευξη στη ΓΙΩΤΑ ΣΥΚΚΑ

Όταν έφθασε ένα μεσημέρι της δεκαετίας του '70 σε κέντρο στις Σέρρες για να τραγουδήσει, πρόσεξε ότι το όνομά του, Βασίλης Κεσογλίδης, έλειπε από την ταμπέλα. Αντίθετα υπήρχε ένα άλλο: «Βασίλης Καρράς». «Το όνομά σου είναι μεγάλο και δεν χωράει στην ταμπέλα», του εξήγησε γελώντας η ιδιοκτήτρια. «Ε, έτσι μαύρος καθώς είσαι... είπαμε να το κάνουμε Βασίλης Καρράς».

Έκανε μίνες να το συνηθίσει. Έτσι κι αλλιώς, «Βασιλάκη» τον αποκαλούσαν όλοι. «Ήταν πολύ ευθύς άνθρωπος και συγχρόνως πολύ ευαίσθητος», λέει στην «Κ» ο βιογράφος του, Θάνος Κανούσης. «Δεν ξέχασε ποτέ τα φτωχικά του χρόνια. Δέκα χρόνων και ξυπνούσε στις 3 το πρωί για να πουλήσει κουλούρια και μετά λαχεία. Επίσης δεν ξέχασε ποτέ το σπίτι της οικογένειας όταν ήρθαν από το χωριό στη Θεσσαλονίκη, μια παράγκα μέσα σε ένα ρέμα που, όταν έβρεχε, το νερό παρέσυρε ό,τι υπήρχε μέσα. Πάντα μιλούσε για την ποιντική καταγωγή του, πάνοντας το νήμα από την Κερασούντα, όπου έζησαν οι πρόγονοί του».

Μέσα από τις αφηγήσεις του Βασίλη Καρρά ολοκληρώθηκε η βιογραφία του «Καλησπέρα και καλή βραδιά» (εκδ. Ταξιδευτής). «Η ζωή του μοιάζει με σενάριο ταινίας», συνεχίζει ο Θ. Κανούσης, ο οποίος δραστηριοποιήθηκε 20 χρόνια ως ηθοποιός και κειμενογράφος πριν ασχοληθεί με την παραγωγή συναυλιών (με πολλούς εκφραστές του έντεχνου τραγουδιού) και τη συγγραφή. Με τον ερμηνευτή γνωρίστηκαν το 2004 στη συναυλία των Πυξ Λαξ στον Λυκαβηττό, στην οποία ήταν γκεστ. «Εκτοτε συνεργαστήκαμε σε συναυλίες και φεστιβάλ, και δέσαμε με φιλία προσωπική και οικογενειακή».

Πιτσιρικάς στο Κοκκινοχώρι, ο «Βασιλάκης» εντυπωσιάστηκε όταν είδε για πρώτη φορά πώς στήνεται μια ορχήστρα. Επιπρόσθετα και από τον Χρυσάνθο, το «απόδόν του Πόντου», που ήταν φίλος της οικογένειας. Ονειρευόταν μικρόφωνο και ορχήστρα, αλλά, προσγειωμένος από μικρός, τελείωσε τη σχολή του Δημοκρίτου και έγινε μηχανικός αυτοκινήτων. Όμως, ένα βράδυ στην ταβέρνα «Ο Πρόσφυγας» άλλαξε η ζωή του. «Εγώ το τραγουδί δεν το ξέρω... μουντζούρης είμαι», απάντησε όταν ο μαέστρος της ορχήστρας ξεκώρισε την μπάσα, δυνατά φωνή που τραγουδούσε στην παρέα των εφήβων. Δέχθηκε να τραγουδάει κάποια βράδια, όμως αγωνιούσε πώς θα απομακρύνει τη μουντζούρα του συνεργείου από τα χέρια του την πρώτη βραδιά. Βοήθησε η μάνα του με πίτουρα, Τίδε και τη βούρτσα των χαλιών.

Όταν έγινε γνωστός και ευκατάστατος, της ζήτησε να σταματήσει να δουλεύει καθαρίστρια σε εργοστάσιο, αλλά εκείνη αρνήθηκε. Του ζήτησε απλώς να την

Ο Θάνος Κανούσης, συγγραφέας της βιογραφίας «Καλησπέρα και καλή βραδιά» (εκδ. Ταξιδευτής).

Δεν ξέχασε ποτέ τα φτωχικά του χρόνια. Δέκα χρόνων και ξυπνούσε στις 3 το πρωί για να πουλήσει κουλούρια και μετά λαχεία.

Αφηγήθηκε πολλά για την ξέχειλη περίοδο 1980-2000. Ιδιαίτερα στην επαρχία, άνθρωποι με φορτωμένο ποινικό μπρώο κινούσαν τα νήματα της νύχτας.

πηγαινει το πρωί στη δουλειά, όχι από το σπίτι, αλλά από τη στάση. Ήθελε να βλέπει όλη η γειτονιά ότι την πάει ο γιος της. Είχε πάρει και την πεντακοσάρα Mercedes.

«Έκαιγε το λαρύγγι»

Ο Βασίλης Καρράς ήταν από τους τραγουδιστές που δούλευαν επτά ημέρες την εβδομάδα, συχνά σε δύο μαγαζιά το ίδιο βράδυ. «Έκαιγε το λαρύγγι» όταν τραγουδούσε, έλεγαν οι παλιοί. Το λυγμικό γρέζι της φωνής του παρηγόρησε το κοινό κακόφημων πιάτων. Ακόμη και όταν η μπάσα φωνή του ράγιζε από το τσιγάρο, το ουίσκι και το ξενύχτι, εκείνος τα έδινε όλα. Το όνομά του έγινε τατουάζ σε γυναίκες και ανδρικά κορμιά.

Ο τίτλος «άρχοντας της καψούρας»; «Τον είχε σαν παράσημο», σημειώνει ο συγγραφέας. Ο Καρράς έφθανε δέκα ημέρες νωρίτερα στην πόλη όπου επρό-

Ο Βασίλης Καρράς αγαπήθηκε από τους Έλληνες σε όλο τον κόσμο. Εδώ, σε εμφάνιση στην Αυστραλία, όπου οι θαμώνες του νυχτερινού κέντρου πετούσαν δολάρια στην πίστα. Ήταν από τους τραγουδιστές που δούλευαν επτά ημέρες την εβδομάδα, συχνά σε δύο μαγαζιά το ίδιο βράδυ.

κειτο να εμφανιστεί, τα βράδια πήγαινε σε όλα τα μπαρ, γνώριζε κόσμο και, όταν ξεκινούσε, γέμιζε το μαγαζί. Δέκα χρόνια όργωσε κάθε κέντρο της επαρχίας με στρίγγιμα το σύζυγό του Χριστίνα, και ήταν εκείνη που επέμενε να στεριώσουν στη Θεσσαλονίκη. Είχε βγάλει πολλά χρήματα και από τη «χαρτούρα» στη Γερμανία, αλλά εκεί «κολλήσαμε πολλά μικρόβια», έλεγε. Εως το 1989 κράτησε η αρρώστια του τζόγου. Έχασε ένα σπίτι.

Τον στήριζαν αυτοί με τους οποίους έπαιζε μπαρμπούτι. «Ερχονταν στα μαγαζιά και έκαναν μεγάλες “ζημιές”, οπότε τα χρήματα με κάποιον τρόπο γύριζαν πάλι σ’ εμένα». Ζημιές ήταν οι ντάνες των πιάτων. Αργότερα το ζευγάρι απέκτησε την Ειρήνη – η κόρη του ήταν η αδυναμία του.

«Άλλαξε τις αμοιβές των τραγουδιστών στη Θεσσαλονίκη», υπογραμμίζει ο συγγραφέας. «Το μεροκάματο, Μπίλι, είναι 1.700 δρχ. τη βραδιά», του έλεγε ο φίλος του Πασχάλης Τερζής, αλλά ο

Καρράς που έβγαζε τα δεκαπλάσια από τη χαρτούρα είχε στόχο. «Άσε να δούμε πώς θα πάει το μαγαζί. Πλήρωνε μόνο τους μουσικούς και άσε με εμένα», είπε στον επιχειρηματία όταν πήγε στο «Μινουί». Πέτυχε να παίρνει το 25% του τζίρου από τα πιάτα. Το 1990 ο παραγωγός Αχιλλέας Θεοφίλου της Μίνος τον έπεισε να έρθει στην Αθήνα. Στο «Νέο Στορκ» οι λουλουδούδες, σε δυάδες, στέκονταν έξω από το μαγαζί, στην Πατησίων, μέσα δεν χωρούσαν.

Ο τραγουδιστής αφηγήθηκε πολλά για την ξέχειλη περίοδο 1980-2000. Ιδιαίτερα στην επαρχία τα λαϊκά μαγαζιά ήταν επικίνδυνα. Ανθρωποι με φορτωμένο ποινικό μπρώο κινούσαν τα νήματα της νύχτας και την «προστασία» των μαγαζιών. Όταν έφευγε από ένα κέντρο για να πάει σε άλλο, υπήρχαν... συνέπειες. Το 1985 θα τραγουδούσε σε ένα καινούριο μαγαζί φίλων του στην Ξάνθη που τον φώναζαν για τα εγκαίνια. Οπως συνήθιζε, πήγε δέκα ημέρες νωρίτερα για να κά-

νει δημόσιες σχέσεις, σημειώνει ο συγγραφέας. «Πιο κάτω από το μαγαζί υπήρχε ένα σκυλαδικο που το είχε ένας απόστρατος. “Γιατί μπλέκεσαι στα πόδια μας, ρε Βασίλη;”, του είπε σε πατσάζιδικο της πόλης. Μία ημέρα πριν από την πρεμιέρα τον χτύπησαν πέντε άτομα λίγο έξω από το ξενοδοχείο. “Του τελευταίου, όμως, πρόλαβε και του δάγκωσε το ένα δάχτυλο και τον τράβηξε μέσα στο ξενοδοχείο”. Όταν ήρθε η Αστυνομία αποκαλύφθηκε ότι τους είχε βάσει ο απόστρατος για να μη γίνει η πρεμιέρα.

Η περιπέτεια που έζησε στην Αλεξανδρούπολη ήταν χειρότερη. Στο μαγαζί δημιουργήθηκε το αδιαχώρητο, αλλά όταν βγήκε στην πίστα υπήρχε μόνο μία παρέα και στη σκηνή ένας τενεκές. «Θα τραγουδάσεις μόνο για μας απόψε, Βασιλάκη», του φώναξε από το τραπέζι ο «μεγάλος» σε σπασμένα ελληνικά. Ο Καρράς ρώτησε για τον τενεκέ: «Μόλις τελειώσεις το πρόγραμμα, θα κάψουμε το μαγαζί... Μπενζίνα έχει». Μέχρι τις

5.30 το πρωί τους τραγουδούσε. Η Αστυνομία δεν πήγε ποτέ, παρότι οι άλλοι πελάτες ειδοποίησαν όλη την πόλη. «Ο αρχηγός της μαφίας μόλις είχε βγει από τη φυλακή».

Άλλη φορά στη Χαλκιδική επιχειρηματίας του ζήτησε να τραγουδήσει για λίγο σε μαγαζί φίλου του και να επιστρέψει στο δικό του στη Θεσσαλονίκη, όπου εμφανιζόταν. Ο Καρράς πήγε, αλλά όταν στις 12 ετοιμάστηκε να φύγει, ένα σπασμένο μπουκάλι τον πιέζει στον αυχένα και ένα όπλο στα πλευρά. Αν αυτή ήταν η χειρότερη στιγμή της καριέρας του, η απαγωγή του σε ένα χωριό του Αγρινίου το 1996, για να μην τραγουδήσει σε ένα πανηγύρι, ήταν ακόμη μία.

Στην πίστα είδε να χύνεται και αίμα. Το 1980 μια όμορφη Γαλλίδα, που είχε χωρίσει με τον Έλληνα σύντροφό της, του ζήτησε επίμονα να πει το «Γιατί να χωριστούμε;». «Όταν άρχισα να το τραγουδάω, ανεβαίνει στην πίστα κρατώντας στα χέρια της ένα ποτήρι σαμπάνια. Το σπάει και τραβάει μια χαρακιά από τον καρπό μέχρι το μπράτσο πάνω και γέμιζε η πίστα αίματα».

Οι συνήθειες του κοινού

Στις αφηγήσεις του καταγράφονται και οι συνήθειες του κοινού – από τα μπαλόνια των δέκα δραχμών που οι πελάτες έσπασαν με την καύτρα του τσιγάρου τους, περάσαμε στα πιάτα που έκοβαν σαν ξυράφια τα πόδια, έπειτα στα γύφτινα πιάτα, και ακολούθησαν τα λουλούδια και οι χαρτοπετσέτες. Όσο για τις σαμπάνιες, ο Καρράς έλεγε ότι «βρωμούσαν πολύ, δεν άγγιζες ούτε το ποτήρι» και συνήθως ήταν γεμάτες με θαλασσινό νερό για να κάνουν αφρό.

Ήθελε να γνωρίζει ο κόσμος τα πάντα για εκείνον, την περιπέτεια του καρκίνου, αλλά και την κατάθλιψη που «θλόωσε» τα λογικά του στα τέλη της δεκαετίας του '90. «Ήμουν άρχοντας και αντί να νιώθω υπέροχα, ένιωθα χάλια». Τότε ξεκίνησε τη ζωγραφική.

Στην ενστατική σε ένα χαρτί που ζήτησε από τη νοσοκόμα «έγραψε για συναδέλφους του που ήθελε να ευχαριστήσω με τον τρόπο του». Αποχαιρέτησε και τη σύζυγό του: «Στο ταξίδι αυτό, δεν θα σε πάρω μαζί μου, Χριστίνα. Πρέπει να μείνεις πίσω, να βοηθάς τους ανθρώπους, έχεις τρόπο δικό σου εσύ... γι’ αυτό σ’ αγαπώ».

«Αρνιόταν να μιλήσει για όσα προσέφερε», μας λέει ο Θ. Κανούσης. «Ρε φίλε, αν αρχίσω να μιλάω γι’ αυτά, δεν είναι φιλανθρωπία, αλλά διαφήμιση του εαυτού μου», το έκκοψε. Όμως ο συνεργάτης του Στράτος Γκιτάτας αναφέρει ένα περιστατικό όταν δούλευε στον «Διογένη» στην Αθήνα. Εξω από το ξενοδοχείο είχε ένα εκκλησάκι και εκεί κοιμόταν ένας άστεγος. Περνώντας ένα βράδυ του ζήτησε να σταματήσει. «Βγάζει τον φάκελο με όλα τα χρήματα που πήρε από τον “Διογένη” και μου λέει “τράβα και βάλ’ τα στο προσκεφάλι του, χωρίς να σε πάρει είδηση”».

LIMASSOL

BLU MARINE

EUROPE'S NEW RIVIERA

Invest in the centre of everything

LIMASSOL
MARINA
2 minutes

MARINA
BEACH
2 minutes

DUBAI WORLD
CRUISE TERMINAL
5 minutes

INTERNATIONAL
BUSINESS QUARTERS
5 minutes

INTERNATIONAL
SCHOOLS / UNIVERSITIES
5 minutes

CITY OF DREAMS
CASINO RESORT
10 minutes

SHOPPING
MALL
10 minutes

GOLF
RESORT
10 minutes

FOR SALE LUXURY 1-6 BEDROOM SEAFRONT APARTMENTS
Prices from €735,000+vat

SINCE 1960

Leptos Group

+357 97 875 616

info@limassolblumarine.com

www.limassolblumarine.com